

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ І АУДИТУ

Кафедра аудиту, ревізії та контролінгу

**Навчальний посібник з дисципліни
«Фінансово - господарський контроль»
(для студентів всіх форм навчання)**

Тернопіль-2010

Саченко С.І, Мех Я.В.Навчально – Навчальний посібник з дисципліни « Фінансово – господарський контроль»,(для студентів всіх форм навчання) .Тернопіль. ТНЕУ, 2010. - 212 с.

Укладачі: Саченко Світлана Іванівна, кандидат економічних наук,
доцент кафедри аудиту, ревізії та контролінгу

Мех Ярослав Васильович, кандидат економічних наук, професор,

Затверджено на засіданні кафедри обліку, ревізії і аудиту
Протокол № 1 від 29.01.2009 року.

З М І С Т

1. Робоча програма, календарно тематичний план дисципліни «Фінансово-господарський контроль».....	4
2. Опорний конспект лекцій.....	10
<i>Тема 1. Теоретичні основи контролю та шляхи його реформування.....</i>	<i>10</i>
<i>Тема 2. Організація господарського контролю із застосуванням комп'ютерних технологій.....</i>	<i>33</i>
<i>Тема 3. Внутрішньогосподарський контроль та його ефективність.....</i>	<i>43</i>
<i>Тема 4. Інформаційне забезпечення господарського контролю.....</i>	<i>49</i>
<i>Тема 5. Ревізія як основна форма господарського контролю.....</i>	<i>60</i>
<i>Тема 6. Інвентаризації в процесі проведення комплексних ревізій.....</i>	<i>75</i>
3. Завдання для індивідуальної роботи з дисципліни «Фінансово-господарський контроль».....	91
4. Методичні рекомендації до виконання контрольної роботи.....	91
5. План проведення практичних (семінарських) занять.....	94
6. Тестові контрольні завдання.....	94
7. Перелік рефератів з дисципліни «Фінансово-господарський контроль».....	202
8. Перелік контрольних питань для складання іспиту.....	203
9. Глосарій.....	204
10. Список рекомендованої літератури.....	211

**Робоча програма, календарно тематичний план
дисципліни «Фінансово-господарський контроль»**

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Фінансово – господарський контроль»**

1. Опис дисципліни «Фінансово – господарський контроль»

Дисципліна – Фінансово-господарський контроль	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS - 4	Напрямок підготовки 0305 „Економіка і підприємництво”	Нормативна дисципліна циклу професійної підготовки
Кількість залікових модулів - 4	Спеціальність 8.030509 ”Облік і аудит”	Рік підготовки – 5 Триместр – 14
Кількість змістових модулів - 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень - магістр	Лекції – 24 год. Практичні заняття – 12 год.
Загальна кількість годин - 108		Самостійна робота –94 год Індивідуальна робота (ІНДЗ) – 14 год.
Тижневих годин – 7 год., з них аудиторних – 3 год.		Вид підсумкового контролю - екзамен

Форма Навчання	Курс	Триместр (семестр)	Лекції	Практ.	ІРС	СРС	Разом	Екзамен, залік
Денна	5	2	24	12	14	94	144	Екзамен, 2
Заочна	5	1	12	6	-	90	108	Екзамен, 2

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ, ЇЇ МІСЦЕ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

1.1. Мета викладання дисципліни

Мета викладання дисципліни – вивчення суті фінансово – господарського контролю, опанування організаційними основами проведення господарського і внутрішньогосподарського контролю.

1.2. Завдання вивчення дисципліни

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

Знати: Суть та роль господарського контролю і його роль в системі управління; особливості господарського контролю з використанням комп’ютерної техніки; загальну технологію ревізії; методику здійснення внутрішньогосподарського контролю тощо.

Вміти: Визначити предмет, об’єкти та методи господарського контролю, визначити достовірність показників фінансової звітності під час проведення ревізій та організаційні процеси проведення інвентаризацій.

II. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

III. " ФІНАНСОВО – ГОСПОДАРСЬКИЙ КОНТРОЛЬ"

ТЕМА 1. Теоретичні основи контролю та шляхи його реформування

Система державного фінансового контролю та шляхи її реформування. Господарський контроль і його роль у системі управління. Предмет, об'єкти та методи господарського контролю. Класифікація контролю та його критична оцінка.

ТЕМА 2. Організація господарського контролю із застосуванням комп'ютерних технологій

Господарський контроль на сучасному етапі. Перевірка господарської діяльності підприємств: проблеми та шляхи удосконалення. Організація господарського контролю на підприємствах. Особливості господарського контролю з використанням комп'ютерної техніки.

ТЕМА 3. Внутрішньогосподарський контроль та його ефективність

Внутрішньогосподарський контроль: стан та шляхи удосконалення. Об'єкти і суб'єкти внутрішньогосподарського контролю. Методика внутрішньогосподарського контролю та оцінка її ефективності

ТЕМА 4. Інформаційне забезпечення господарського контролю

Достовірність показників фінансової звітності. Вплив інфляційних процесів на достовірність і реальність показників фінансової звітності. Визначення достовірності показників фінансової звітності під час проведення ревізії. Події після дати складання Балансу та їх урахування в господарській діяльності підприємств.

Змістовний модуль 2 . Методика здійснення фінансово – господарського контролю

ТЕМА 5. Ревізія як основна форма господарського контролю

Сутність ревізії господарської діяльності та її об'єкти. Особливості комплексної ревізії та поліпшення методики її проведення. Удосконалення методичних прийомів проведення ревізії. Особливості ревізій у комп'ютерному середовищі.

ТЕМА 6. Інвентаризації в процесі проведення комплексних ревізій

Роль інвентаризації у забезпеченні збереження майн. Організаційні процеси проведення інвентаризацій.

ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА

Індивідуальна робота є однією з форм засвоєння курсу. Вона здійснюється в таких формах: опрацювання та конспектування рекомендованої літератури, вивчення конспектів лекцій, підготовка рефератів та виконання індивідуальних завдань.

Мета індивідуальної – навчити студентів індивідуально працювати з літературою, узагальнювати економічну інформацію, формувати свою особисту думку.

Передбачено такі види контролю за ходом індивідуальної роботи: колоквіуми, контрольні роботи, зошит індивідуальних робіт, захист рефератів тощо.

№ теми	Зміст роботи	Форма Контролю
1	Система державного фінансового контролю та шляхи її реформування	К.Р.
4	Достовірність показників фінансової звітності. Вплив інфляційних процесів на достовірність і реальність показників фінансової звітності.	К.Р.
5	Особливості комплексної ревізії та поліпшення методики її проведення.	З.І.З.
6	Організаційні процеси проведення інвентаризацій	С.Р.

Умовні позначення:

К.Р. – контрольна робота

З.І.З. – захист індивідуальних завдань

С.Р. - самостійна робота

4. Структура залікового кредиту дисципліни “Фінансово – господарський контроль ”
(денна форма навчання)

	Кількість годин			
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади фінансово-господарського контролю				
Тема 1. Теоретичні основи контролю та шляхи його реформування	4	2	12	2
Тема 2. Організація господарського контролю із застосуванням комп'ютерних технологій	4	2	15	3
Тема 3. Внутрішньогосподарський контроль та його ефективність	4	2	15	2
Тема 4. Інформаційне забезпечення господарського контролю	4	2	16	2
Змістовий модуль 2. Методика здійснення фінансово – господарського контролю				
Тема 5. Ревізія як основна форма господарського контролю	4	2	18	3
Тема 6. Інвентаризації в процесі проведення комплексних ревізій	4	2	18	2
Разом	24	12	94	14

Структура залікового кредиту дисципліни “Фінансово-господарський контроль” (заочна форма навчання)

	Кількість годин			
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади фінансово-господарського контролю				
Тема 1. Теоретичні основи контролю та шляхи його реформування	2	1	12	-
Тема 2. Організація господарського контролю із застосуванням комп'ютерних технологій	2	1	14	-
Тема 3. Внутрішньогосподарський контроль та його ефективність	2	1	15	-
Тема 4. Інформаційне забезпечення господарського контролю	2	1	15	-
Змістовий модуль 2. Методика здійснення фінансово – господарського контролю				
Тема 5. Ревізія як основна форма господарського контролю	2	1	17	-
Тема 6. Інвентаризації в процесі проведення комплексних ревізій	2	1	17	-
Разом	12	6	90	-

5. Тематика практичних занять (12 год)

Практичне заняття 1. Теоретичні основи контролю та шляхи його реформування (2 год)

1. Система державного фінансового контролю та шляхи її реформування.
2. Господарський контроль і його роль у системі управління.
3. Предмет, об'єкти та методи господарського контролю.
4. Класифікація контролю та його критична оцінка.

Практичне заняття 2. Організація господарського контролю із застосуванням комп'ютерних технологій (2 год)

1. Господарський контроль на сучасному етапі.
2. Перевірка господарської діяльності підприємств: проблеми та шляхи удосконалення.
3. Організація господарського контролю на підприємствах.
4. Особливості господарського контролю з використанням комп'ютерної техніки

Практичне заняття 3. Внутрішньогосподарський контроль та його ефективність (2 год)

1. Внутрішньогосподарський контроль: стан та шляхи удосконалення.
2. Об'єкти і суб'єкти внутрішньогосподарського контролю.
3. Методика внутрішньогосподарського контролю та оцінка її ефективності

Практичне заняття 4. Інформаційне забезпечення господарського контролю (2 год)

1. Достовірність показників фінансової звітності.
2. Вплив інфляційних процесів на достовірність і реальність показників фінансової звітності.
3. Визначення достовірності показників фінансової звітності під час проведення ревізії.
4. Події після дати складання Балансу та їх урахування в господарській діяльності підприємств.

Практичне заняття 5. Ревізія як основна форма господарського контролю (2 год)

1. Сутність ревізії господарської діяльності та її об'єкти.
2. Особливості комплексної ревізії та поліпшення методики її проведення.
3. Удосконалення методичних прийомів проведення ревізії.
4. Особливості ревізій у комп'ютерному середовищі.

Практичне заняття 6. Інвентаризації в процесі проведення комплексних ревізій (2 год)

1. Роль інвентаризації у забезпеченні збереження майна.
2. Організаційні процеси проведення інвентаризацій

1. Індивідуальне науково-дослідне завдання – 14 год.

Індивідуальна робота є однією з форм засвоєння курсу. Вона здійснюється в таких формах: опрацювання та конспектування рекомендованої літератури, вивчення конспектів лекцій, підготовка рефератів та виконання індивідуальних завдань.

Мета індивідуальної – навчити студентів індивідуально працювати з літературою, узагальнювати економічну інформацію, формувати свою особисту думку.

Передбачено такі види контролю за ходом індивідуальної роботи: колоквіуми, контрольні роботи, зошит індивідуальних робіт, захист рефератів тощо.

№№т еми	Зміст роботи	Форма Контролю
1	Система державного фінансового контролю та шляхи її реформування	К.Р.
4	Достовірність показників фінансової звітності. Вплив інфляційних процесів на достовірність і реальність показників фінансової звітності.	К.Р.
5	Особливості комплексної ревізії та поліпшення методики її проведення.	З.І.З.
6	Організаційні процеси проведення інвентаризацій	С.Р.

Умовні позначення:

К.Р. – контрольна робота

З.І.З. – захист індивідуальних завдань

С.Р. - самостійна робота

Тематика самостійної роботи студентів – 94 год.

1. Організаційна структура контролю.
2. Поняття і суть державного фінансового контролю.
3. Сутність фінансово-господарського контролю.
4. Організаційні форми і види фінансово-господарського контролю.
5. Внутрішньогосподарський (внутрішній) контроль і його функції.
6. Господарський контроль і його роль у системі управління.
7. Предмет, об'єкти та методи господарського контролю.
8. Класифікація контролю та його критична оцінка.

9. Господарський контроль на сучасному етапі.
10. Перевірка господарської діяльності підприємств: проблеми та шляхи удосконалення.
11. Система державного фінансового контролю та шляхи її реформування.
12. Основні етапи розвитку системи державного фінансового контролю в Україні.
13. Види, форми і методи контролю, їх класифікація і характеристика.
14. Організація господарського контролю на підприємствах.
15. Особливості господарського контролю з використанням комп'ютерної техніки.
16. Внутрішньогосподарський контроль: стан та шляхи удосконалення.
17. Об'єкти і суб'єкти внутрішньогосподарського контролю.
18. Методика внутрішньогосподарського контролю та оцінка її ефективності.
19. Достовірність показників фінансової звітності.
20. Вплив інфляційних процесів на достовірність і реальність показників фінансової звітності.
21. Ревізія у системі фінансово-господарського контролю .
22. Послідовність підготовки до ревізії та організація ревізійного процесу.
23. Інвентаризація як один із методів контролю, її види і роль при здійсненні контролю за роботою матеріально відповідальних осіб.
24. Застосування ЕОМ у процесі ревізій фінансово-господарської діяльності підприємств.
25. Визначення достовірності показників фінансової звітності під час проведення ревізії.
26. Події після дати складання Балансу та їх урахування в господарській діяльності підприємств.
27. Сутність ревізії господарської діяльності та її об'єкти.
28. Особливості комплексної ревізії та поліпшення методики її проведення.
29. Удосконалення методичних прийомів проведення ревізії.
30. Особливості ревізій у комп'ютерному середовищі.
31. Роль інвентаризації у забезпеченні збереження майна .
32. Організаційні процеси проведення інвентаризацій.

Методи навчання.

У навчальному процесі застосовуються: лекції, практичні заняття, індивідуальні заняття; виконання розрахунково-графічних завдань під керівництвом викладача та самостійно.

Методи оцінювання. В процесі вивчення дисципліни “Фінансово – господарський контроль ” використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента:

- поточне тестування та опитування;
- підсумкове тестування по кожному змістовому модулю;
- оцінювання виконання ІНДЗ;
- підсумковий письмовий екзамен.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “ Фінансово – господарський контроль ” визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1 (підсумкове тестування)		Модуль 2 (Поточне опитування)	Модуль 3 (підсумкова оцінка за ІНДЗ)	Модуль 4 (письмовий екзамен)	Разом
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2				
10	10	10	30	40	100

Шкала оцінювання:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

Перелік наочних матеріалів та методичних вказівок

№	Найменування	Номер теми
1.	Електронний варіант лекцій	1-6
2	Індивідуальні завдання для самостійного виконання (електронний варіант)	1-6

Перелік методичних вказівок та матеріалів

№	Найменування	К-ть примірників
1.	«Фінансово-господарський контроль» - курс лекцій, завдання та методичні вказівки до виконання індивідуальної та контрольної роботи студентів	200

Опорний конспект лекцій

Тема 1. Теоретичні основи контролю та шляхи його реформування

1. Система державного фінансового контролю
2. Етапи здійснення державного фінансового контролю
3. Світовий досвід державного фінансового контролю
4. Господарський контроль і його роль у системі управління.
5. Предмет, об'єкти та методи господарського контролю.
6. Принципи контролю.
7. Класифікація контролю.

1. Система державного фінансового контролю

Контроль – це функція системи управління суспільними процесами. Призначення контролю відповідає меті управління, яка визначається економічними і політичними закономірностями розвитку суспільства. Функції економічного контролю зумовлюються дією основного економічного закону і діями суспільства, інтереси якого він забезпечує.

Слово контроль має французьке походження “controle” – перевірка або спостереження з метою перевірки.

Французьке “control” утворилося від латинського “contra” – протидія, “role” – міра впливу.

Тобто можна визначити зміст слова контроль як протидія чомусь небажаному.

В широкому розумінні: *контроль* – це системна сукупність процесів за допомогою яких забезпечується спостереження за керованим об'єктом з метою виявлення відхилень від встановлених параметрів і вжиття заходів з усунення та ліквідації негативних явищ.

Суть контролю полягає в тому, що суб'єкт управління здійснює облік і перевірку того, як об'єкт управління виконує його настанови. За допомогою контролю встановлюють причини і винних у відхиленнях від заданих параметрів з метою усунення цих відхилень і недопущення у майбутньому.

За організаційними формами економічний контроль в Україні поділяють на:

державний; муніципальний; незалежний (аудиторський) контроль; контроль власника.

Державний контроль здійснюють органи державної влади і управління. До таких органів відносять Міністерство фінансів України, Державну податкову службу України, Національний банк України, Міністерство праці та соціальної політики, інші.

Муніципальний контроль здійснюється відповідно до Закону України “Про місцеві ради народних депутатів і місцеве регіональне самоврядування”.

Незалежний контроль – це аудиторський контроль, який проводять аудитори на засадах самофінансування. Його мета полягає в тому, щоб перевірити достовірність фінансової звітності, іншої інформації, якою користуються інвестори, акціонери, кредитори, інші.

Контроль власника проводять власники капіталу, вкладеного в діяльність підприємств. Контроль власника в свою чергу можна поділити на внутрішньосистемний і внутрішньогосподарський.

Державний фінансовий контроль – це особлива управлінська функція держави, реалізація якої передбачає встановлення правових норм, які визначають порядок використання суб'єктами господарювання фінансових ресурсів, проведення моніторингу чи інших контрольних дій за дотриманням цих норм, виявлення правопорушень у частині використання фінансових ресурсів, їх усунення, блокування незаконних фінансових операцій і здійснення заходів щодо компенсації збитків, завданих державі, суб'єктам господарювання та громадянам. Роль державного фінансового контролю в системі державного регулювання економіки виражається через участь у вирішенні двох проблем:

- 1) підвищення ефективності державного регулювання економіки;
- 2) дотримання правил формування і використання фінансових ресурсів, встановлених державою (рис. 1.1).

Рис 1.1. Місце державного фінансового контролю в системі державного регулювання економіки

У першому випадку за допомогою державного фінансового контролю (як форми зворотного зв'язку) суб'єкт державного регулювання економіки отримує необхідну інформацію про якість вжитих ним заходів регулювання, а саме дані про своєчасність, достатність, адресність і затратність застосованих регуляторів. На підставі цього можна оцінити, чи досягнуто економічного ефекту таким регулюванням економіки для суспільства та здійснити, за потреби, корегування заходів державного регулювання з метою підвищення їх ефективності.

У другому випадку за допомогою державного фінансового контролю реалізується контрольна функція державного регулювання економіки.

Якісний бік державного фінансового контролю виражається через реалізацію ним *трьох основних функцій*:

- інформаційної,
- профілактичної
- мобілізуючої.

Інформаційна функція державного фінансового контролю зводиться до того, що інформація, отримана в результаті його здійснення, має стати основою для ухвалення відповідних управлінських рішень і вжиття корегувальних заходів, які забезпечать функціонування суб'єкта господарювання відповідно до встановлених державою норм.

Профілактична функція державного фінансового контролю полягає у виявленні умов, що сприяють порушенню норм і стандартів, встановлених законами та нормативно-правовими актами, виникненню безгосподарності, недостач, крадіжок і зловживань, а також у встановленні осіб, винних у фінансових порушеннях, і притягненні їх до відповідальності відповідно до законодавства.

Мобілізуюча функція державного фінансового контролю передбачає усунення суб'єктом господарювання наслідків допущених фінансових порушень, умов, що їм сприяли, та розробку організаційно-правових заходів з розповсюдження прогресивних методів господарювання і недопущення фінансових порушень на інших об'єктах державного регулювання.

Державний фінансовий контроль не можна розглядати у відриві від функцій та економічної ролі держави, яку вона відіграє на різних етапах розвитку суспільства. Будучи найвищою формою організації людського співжиття, держава створює умови для того, щоб діяльність людей із задоволення своїх життєво важливих потреб здійснювалася згідно зі схваленими суспільством нормами, правилами та звичаями. Першу спробу самоусвідомлення людьми характеру цієї діяльності як уміння ведення домашнього господарства зроблено ще в Стародавній Греції.

Зміцнення держави як суспільного інституту супроводжувалося розвитком численних її функцій, які виражають, що і як держава робить для впорядкування та вдосконалення суспільної, колективної і приватної життєдіяльності людей.

Основними серед них були і залишаються політична, соціальна, міжнародна та економічна функції держави. Усі вони тісно взаємопов'язані між собою. Адже без забезпечення цілісності суспільства, формою якого є держава, не можна створити умов для реалізації на всій території країни прав і свобод кожної людини і громадянина, забезпечити суверенітет існування народів конкретної країни в рамках світової спільноти, створити передумови, необхідні для ефективної економічної діяльності суспільства.

Виникнення економічних функцій держави стало результатом розвитку продуктивних сил, об'єктивних його потреб. Серед них – забезпечення неподільності території держави як середовища для господарської діяльності, зовнішньої та внутрішньої безпеки, грошового обігу, розвиток шляхів сполучення, утримання органів управління, суду, армії, формування державної скарбниці. Це були суспільні, загальні проблеми. Вирішенням цих та інших спільних проблем міг займатися тільки такий інститут, який був порівняно незалежним від кожного з виробників і від суспільства в цілому. Таким чином держава стала апаратом організації, об'єднання господарського життя, реалізації економічних інтересів суспільства загалом.

Процес такого впливу на розвиток суспільного життя прийнято називати державним управлінням. Це вид діяльності держави, який полягає у здійсненні нею управлінського, тобто організуючого впливу на ті сфери і галузі суспільного життя, які потребують певного втручання держави шляхом використання повноважень виконавчої влади.

Необхідність втручання держави в економіку зумовлена об'єктивними обставинами, і зокрема, потребою створення умов для ефективного функціонування самого ринкового механізму, усунення негативних наслідків ринкових процесів, захисту національних інтересів на світовому ринку, вирішення проблем, які ринковий механізм вирішити не може або вирішує їх недостатньо.

Тому державне регулювання економіки – це важливий об'єктивний складник економічної функції держави, форма державного управління економікою, метою якого є створення умов ефективного функціонування ринку та вирішення соціально-економічних проблем розвитку національної економіки і всього суспільства загалом. Змістом державного регулювання економіки є сукупність заходів державного впливу на об'єкти і процеси зі спрямування господарської діяльності суб'єктів економіки на реалізацію визначених суспільних цілей.

Пряме державне регулювання економіки здійснюється за допомогою ухвалення нормативно-правових актів, макроекономічних планів і цільових комплексних програм, доведення державних замовлень, встановлення фіксованих цін, нормативів, лімітів, здійснення ліцензування, квотування, визначення державних (бюджетних) витрат та ін.

Таким чином, метою державного фінансового контролю є встановлення правових норм, які визначають порядок використання суб'єктами господарювання фінансових ресурсів, забезпечення процесу державного управління і регулювання економіки достовірною інформацією про дотримання суб'єктами господарювання встановлених державою обмежувальних параметрів обігу фінансових ресурсів, оцінка економічної ефективності господарської діяльності, блокування в ній відхилень від прийнятих стандартів, що перешкоджають мобілізації, цільовому та ефективному використанню державних фінансових ресурсів, і попередження таких порушень на майбутнє.

До переходу на ринкову економіку держава шляхом фінансового контролю здійснювала перевірку виробництва і розподілу суспільного продукту, використання матеріальних і грошових коштів.

Завданням державного фінансового контролю є - перевірка виконання фінансових планів підприємств, дотримання положень господарського розрахунку і фінансової дисципліни, здійснення заходів з виявлення резервів поліпшення господарської діяльності. Водночас фінансовий контроль сприяє і сприяє збільшенню нагромаджень, підвищенню рентабельності, запровадженню режиму економії та ефективному використанню матеріальних і фінансових ресурсів; забезпечує перевірку збереження всіх форм власності, а також законності витрачання коштів.

Об'єктами державного фінансового контролю є операції з фінансовими ресурсами, які здійснюються суб'єктами господарювання, порядок використання яких визначено законодавством.

Якщо порядок використання фінансових ресурсів не визначено законодавством, такі фінансові ресурси використовуються на розсуд власника і не є об'єктом державного фінансового контролю.

Суб'єктами державного фінансового контролю є юридичні особи, які від імені держави, відповідно до врегульованих правових норм, здійснюють моніторинг і інші форми контролю за діяльністю суб'єктів господарювання в частині дотримання ними встановлених обмежувальних параметрів щодо обігу фінансових ресурсів.

Державний фінансовий контроль, як і контроль взагалі, стає можливим насамперед завдяки суб'єкту, який його здійснює. Іншою його обов'язковою умовою є наявність

об'єкта, на який спрямовується контроль. У разі відсутності суб'єкта контроль стає неможливим, а об'єкта – недоцільним. Нарешті, можливість контролю обумовлюється певним зв'язком між суб'єктом та об'єктом. Відсутність цього зв'язку призводить до неможливості здійснення контролю.

З урахуванням того, що *об'єктами державного фінансового контролю* є лише окремі господарські операції, автори підручника розглядають сутність складників державного фінансового контролю в такому напрямі :

- *контролюючий суб'єкт* – це юридична чи фізична особа, яка спрямовує контрольні дії на власну діяльність або діяльність іншої фізичної чи юридичної особи (осіб), які перебувають в оточуючому господарському середовищі;
- *підконтрольний об'єкт* – це суб'єкт господарювання, на діяльність якого спрямовано контрольні дії;
- *контрольні дії* – це операції порівняння (зіставлення) контролюючим суб'єктом даних діяльності підконтрольного об'єкта з певними стандартами (нормами, правилами), що здійснюються з метою знаходження та блокування відхилень від цих стандартів і пошуку резервів підвищення ефективності господарювання;
- *об'єкт контролю* – це господарські операції підконтрольного об'єкта, на які згідно з чинним законодавством спрямовуються контрольні дії органів державного фінансового контролю;
- *предмет контролю* – це відносини між державою і підконтрольним об'єктом з приводу дотримання (недотримання) ним стандартів (норм, правил) у здійсненні конкретних господарських операцій, на які спрямовуються контрольні дії.

Свою специфічну роль органи державного фінансового контролю відіграють, зокрема, у викритті та запобіганні виникнення «тіньової» економіки, спрямованої на отримання доходу шляхом порушення чинного законодавства.

2. Етапи здійснення державного фінансового контролю

Становлення в Україні державного фінансового контролю відбувалося одночасно з процесом державотворення і переходом до ринкових відносин.

На сьогодні вже відомо, до чого призвело ослаблення державного фінансового контролю: бюджетні мільярди витрачено не за призначенням або розкрадено; мільйони вкладників та інвесторів обдурено; багатомісячні несплати заробітної плати стали мало не нормою.

Водночас поява в Україні великої кількості різноманітних підприємств і організацій недержавної форми власності, які мають відмінні від державних структур джерела фінансових ресурсів, принципи кредитування, ціноутворення, грошових розрахунків, розподілу доходів тощо, а також подолання в державі принципів партійності контролю і класового підходу до нього, скасування так званого робітничого, народного та інших, характерних для тоталітарного суспільства, різновидів контролю, усунення надмірної централізації та започаткування тенденцій децентралізації в розвитку його органів викликало до життя передумови до створення нових органів державного фінансового контролю.

У процесі розвитку системи державного фінансового контролю в Україні можна виокремити два основні етапи:

1. *етап становлення (1990 – 2000 рр.),* упродовж якого сформовано базові умови для створення системи державного фінансового контролю та мережі контролюючих органів, досягнуто законодавчого та конституційного закріплення ключових гарантій їхньої діяльності, започатковано законодавче обмеження контрольних повноважень щодо контролю підприємницької діяльності, організовано кадрове, інформаційне, методичне та інше забезпечення контрольної системи. Цей етап характеризується також здійсненням заходів з підвищення результативності контрольної роботи та посиленням державної політики щодо дерегулювання підприємницької діяльності;
2. *етап оптимізації та вдосконалення (початок 2001 р.),* який передбачає поглиблене дослідження організації системи державного фінансового контролю і правове закріплення її складників з урахуванням закордонного досвіду в законах, удосконалення взаємодії контролюючих органів, створення правових гарантій ефективності державного фінансового контролю та обмеження неправомірного втручання держави у господарську діяльність.

Реалізація першого етапу в основних рисах забезпечила формування системи державного фінансового контролю в Україні, що діє і сьогодні: було законодавчо визначено правові основи підприємницької діяльності і підстави її контролю державними органами; утворено інститути державного фінансового контролю у сфері виконавчої і законодавчої влади; окреслено компетенцію і форми роботи контролюючих органів.

3. Світовий досвід державного фінансового контролю

У ряді країн світу державному фінансовому контролю належить провідне місце серед систем фінансового контролю, що зумовлюється роллю держави в процесах ринкової трансформації. *З переходом до ринкових відносин суть контролю з боку держави змінюється, однак він зберігається як функція управління, яка дає можливість збирати, накопичувати, аналізувати інформацію про виконання прийнятих рішень, відхилення від заданих параметрів роботи суб'єктів регулювання, сприяє утриманню господарських суб'єктів в певних рамках діяльності, притягненню до відповідальності осіб, які ігнорують установлені правила поведінки при вирішенні господарських і управлінських завдань.*

Загальний державний фінансовий контроль підприємницької діяльності у провідних зарубіжних країнах є першорядною функцією міністерства фінансів (Німеччина, Канада, Японія, Швеція, Польща, Угорщина та інші). Міністерства фінансів під назвою державних казначейств функціонують у США, Великобританії, а як міністерство економіки, фінансів і промисловості – у Франції.

Щодо організації спеціалізованого державного фінансового контролю, то у світі простежуються дві його провідні моделі, що обумовлені особливостями побудови правових систем зарубіжних країн .

В країнах з англосаксонською системою права та правовими системами, що тяжіють до неї (США, Великобританія, Канада, Австралія, Ізраїль, Малайзія, Таїланд та інші), домінує монархична структура. Тому в цих країнах з метою здійснення спеціалізованого державного фінансового контролю, в т.ч. у сфері підприємництва, створені ієрархічно організовані структури під керівництвом президента чи генерального аудитора, які обираються прямими виборами або призначаються шляхом узгодження законодавчим органом та вищою посадовою особою виконавчої влади.

У країнах континентальної системи права (Німеччина, Франція, Італія та інші європейські держави) контрольні функції покладені на утворені вищими органами влади рахункові палати, які в той же час є незалежними у внутрішніх та зовнішніх питаннях їх діяльності.

Класичним прикладом щодо організації державного фінансового контролю в президентській республіці є *Сполучені Штати Америки*. Незважаючи на те, що законослухняність у США піднесена до рівня культу, окрім казначейства, державний контроль в галузі фінансів тут здійснюють ще Головне контрольно-фінансове управління (ГКФУ) Конгресу, Адміністративно-бюджетне управління (АБУ) при Президентові США, Управління з добору і розстановки кадрів, Президентська рада по боротьбі з фінансовими

зловживаннями в державних установах («Рада честі і ефективності»), інспектори Федеральної резервної системи, служба внутрішніх доходів (податкова служба) та інші органи. До функцій ГКФУ(Головне контрольно-фінансове управління), зокрема, входить проведення перевірок дотримання процедури укладання і виконання державних контрактів, встановлення оцінки і складання оглядів про виконання федеральних програм, проведення спеціальних обстежень та перевірок обґрунтованості цін на продукцію тощо. Контролю піддаються урядові агентства, установи і підприємства оборони, енергетики, сільського господарства, охорони здоров'я, житлового будівництва та ін. з питань державних фінансів, податків, бухгалтерського обліку. При цьому перевіряється законність, доцільність та ефективність здійснених витрат.

У *Великобританії* контроль фінансово-господарської діяльності державного сектора економіки здійснює Національне контрольно-ревізійне управління, яке є урядовим органом і функціонує відповідно до Закону про фінансовий контроль. Управлінню надано право проводити перевірки рахунків усіх урядових установ і широкого кола державних органів, через які проходить більше 60% витрат, а також контролювати субсидії, що надаються місцевими органами влади системі охорони здоров'я, націоналізованим галузям промисловості і державним корпораціям.

У *Швеції*, яка є парламентарною монархією, головним відомством у справах державного контролю та обліку є Державне ревізійне управління (яке ще в деяких джерелах називають Національним бюро аудиту). Його метою, як визначено урядом, є забезпечення ефективності роботи центрального уряду і досягнення високоякісного управління фінансовою діяльністю. Діяльність Управління характеризується двома напрямками – проведенням щорічних ревізій фінансово-господарської діяльності національних установ і підприємств та ревізій ефективності державних закупівель.

В *Німеччині* фінансово-господарська діяльність підприємств також піддається державному регулюванню, а відтак і зовнішньому контролю. Під зовнішнім контролем тут розуміють як ревізію (її проводять фінансові органи з метою забезпечення правильності стягнення податків), так і обов'язкову перевірку річних балансів, рахунків прибутків і збитків та інших звітних форм (її здійснюють господарські контролери). Зокрема, Федеральне відомство з фінансів займається податковою перевіркою підприємств і оподаткуванням іноземних капіталовкладень, а Федеральна контрольно-ревізійна служба здійснює поточний контроль за бюджетом.

Водночас Федеральна рахункова палата *Німеччини*, що є вищою незалежною колегіальною структурою в системі державного фінансового контролю, контролює усі федеральні підприємства, страхові установи, приватні підприємства з 50-відсотковою

участю витрат держави, а також усі інші організації і підприємства, якщо вони розпоряджаються державними коштами або захищені гарантійними зобов'язаннями держави.

У фінансовій практиці *Франції* також розрізняють два основних різновиди державного фінансового контролю, а саме виконавчий і судовий.

Виконавчий контроль здійснюється фінансовими контролерами бюджетного управління Міністерства економіки, фінансів і промисловості, бухгалтерами Управління національного рахівництва, яке підпорядковане цьому міністерству, та службовцями Генеральної інспекції фінансів. Судовий контроль – Рахунковою палатою.

В *Польщі*, яка, як і Україна, тяжіє до змішаної республіканської форми державного правління, контроль за використанням державних фінансів суб'єктами господарювання всіх форм власності здійснюють Вища контрольна палата та Управління скарбового контролю Міністерства фінансів.

В *Російській Федерації* функції урядового контрольного органу у сфері фінансів донедавна здійснював Департамент державного фінансового контролю і аудиту Міністерства фінансів.

В *Австрії* перевірки державного господарства і фінансової діяльності, пов'язаної з благодійними та іншими фондами, здійснює Рахункова палата.

Контроль за використанням суб'єктами господарювання державних фінансових ресурсів також здійснюють: у Великій Британії – Державна контрольна палата (Національний офіс аудиту), Канаді – апарат Генерального контролера, Угорщині – Державна рахункова палата, Індії – Служба Генерального інспектора і ревізора Департаменту ревізій і рахівництва Міністерства фінансів, Фінляндії – державні ревізори, Російській Федерації – Рахункова палата при Думі.

В цілому зарубіжний досвід свідчить, що, по-перше, в кожній країні має місце державний фінансовий контроль, по-друге, державний фінансовий контроль здійснюється державними органами різними за статусом і підпорядкуванням, по-третє, більшість органів спеціалізованого державного фінансового контролю мають повноваження на здійснення одночасно фінансового контролю як у бюджетній сфері, так і у сфері підприємництва.

4. Господарський контроль і його роль у системі управління.

Серед поглядів щодо визначення поняття "господарський контроль" ніколи не існувало єдиного підходу. В літературі його визначають і як принцип, і як метод, форму, і як вид діяльності.

Господарська діяльність як така, неможлива без застосування системи економічних важелів щодо додержання законодавства у галузі господарської політики, без систематичного і дієвого контролю з боку держави за виробництвом, розподілом і споживанням суспільного продукту. За допомогою контролю держава захищає інтереси споживачів, перевіряє якість продукції та усі види обслуговування, що існують на ринку.

Таким чином, контроль - це систематичне спостереження і перевірка процесу функціонування відповідного об'єкту з метою встановлення його відхилень від заданих параметрів. Зміст контролю полягає в тому, що суб'єкт управління здійснює перевірку з урахуванням того, як об'єкт управління виконує його вказівки.

Терміни «господарювання», «виробництво», «економіка» вживаються як синоніми.

Господарство- це сукупність природних та створених руками людини засобів, що використовуються людьми для підтримки, покращення умов та засобів існування і життєзабезпечення. Якщо під господарством розуміють процес виробництва, то *господарський контроль* – це контроль виробництва в широкому розумінні цього слова.

Суб'єкт господарювання – це зареєстрована у встановленому законодавством порядку юридична особа незалежно від її організаційно – правової форми та форми власності, яка провадить господарську діяльність, крім органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також фізична особа – суб'єкт підприємницької діяльності.

Господарська діяльність неможлива без застосування системи економічних важелів щодо додержання законодавства у галузі господарської політики, тобто без систематичного і дієвого контролю з боку держави за виробництвом, розподілом і споживанням суспільного продукту. За допомогою контролю держава захищає інтереси споживачів, перевіряє якість продукції та усі види обслуговування, що існують на ринку.

Сутність контролю полягає в тому, що суб'єкт управління здійснює перевірку з урахуванням того, як об'єкт управління виконує його вказівки. Крім того, контроль – це не просто властивість, а необхідна умова існування будь-якого виробництва, він є енергією господарського життя, яка дає імпульс соціально – економічному розвитку.

Низька ефективність контролю на підприємствах багато в чому пояснюється і тим, що нові форми організації відомчого контролю створювалися на старій його основі (недостатньо висока кваліфікація ревізорських кадрів, уміння володіти специфічними прийомами контролю і, особливо, в умовах застосування комп'ютерної техніки, низька оплата праці ревізорських працівників тощо).

З метою підвищення ефективності контролю важливо на рівні підприємства здійснювати внутрішньогосподарський контроль у двох формах: господарський контроль - з боку керівників і фахівців відділів і служб та бухгалтерський - з боку працівників

бухгалтерій. Такий контроль повинен здійснюватися фахівцями підприємств за функціональним принципом. Недоліком діючої практики господарського контролю є і те, що не чітко визначено контрольні функції внутрішньогосподарського контролю, здійснюваного керівниками і фахівцями підприємств та їх структурних підрозділів. Це призводить до того, що господарські процеси і операції в період їх здійснення на підприємствах контролюються в кожному випадку з урахуванням конкретних ситуацій і можливостей, а отже внутрішньогосподарський контроль не має системного характеру. З метою удосконалення контрольно-ревізійної роботи, підвищення дієвості внутрішньогосподарського контролю дуже важливо більш чітко визначити контрольні функції внутрішньогосподарського контролю, координувати його діяльність безпосередньо на підприємствах. У свою чергу, це дасть змогу усунути формалізм і дублювання в контрольно-ревізійній роботі, підвищити її дієвість і результативність.

Для підвищення ефективності і посилення господарського контролю важливо чітко визначити його функції на всіх рівнях (в управлінні на рівні підприємства в цілому і в структурних підрозділах), підвищити вплив на результати господарської діяльності.

На практиці господарський контроль не завжди здійснюється комплексно, об'єднаними зусиллями фахівців структурних відділів підприємств. У зв'язку з цим доцільно, щоб господарський контроль здійснювався фахівцями, що компетентні в питаннях економіки, технології та організації відповідної галузі, фінансових і виробничих процесах, а також інших ділянках діяльності. Такий контроль дає можливість здійснити кваліфікаційну і всебічну перевірку всієї фінансово-господарської діяльності підприємств, розкрити причини недоліків і вчасно вжити заходи до їх усунення.

Таким чином, діючий стан господарського контролю на підприємствах, особливо матеріальної сфери, потребує суттєвого реформування. Пов'язано це з необхідністю контролю з одночасним прийняттям управлінських рішень по кожній стадії господарського процесу; існуючими недоліками в організації і методології проведених ревізій на підвідомчих підприємствах відповідних міністерств, відомств, комітетів; відсутністю координації контролюючих підрозділів безпосередньо на підприємствах та системного характеру з боку внутрішньогосподарського контролю. З метою усунення існуючих недоліків, застосування радикальних прийомів для повного розкриття діючої системи господарського контролю на підприємствах і її удосконалення необхідно, на наш погляд, здійснити моделювання всіх його процесів. Крім того, потрібно визначити вплив контрольованих факторів на ефективність збереження майна та ефективність відомчого контролю, що дасть змогу виявити слабкі місця в діяльності підприємства

5. Предмет, об'єкти та методи господарського контролю.

Господарський контроль як і будь-яка інша наука має свій предмет. Він охоплює всі стадії розширеного відтворення: виробництво, розподіл, обмін і споживання валового внутрішнього продукту в суспільстві.

На всіх стадіях відтворення контроль вивчає закономірність, доцільність та достовірність операцій:

на стадії виробництва - по використанню засобів виробництва (включаючи природні та трудові ресурси);

на стадії розподілу - по використанню та розподілу суспільного продукту, покриття спожитих засобів виробництва;

на стадії обміну - по збуту та заготівлі, розрахунках та дотриманні цін, договірних відносин;

на стадії споживання - по виробничому споживанню, пов'язаному із відтворенням та розширенням фондів.

Сутність і методи здійснення контролю виникають і змінюються разом з розвитком суспільства і залежать від рівня розвитку виробничих сил та характеру виробничих відносин.

Вивчення генезису господарського контролю на різних етапах суспільного розвитку дає можливість визначити, *що його предметом були:*

1) у первісному суспільстві - вся діяльність суспільства, його операції по виробництву продуктів та їх споживання, збереження общинної власності на знаряддя та засоби виробництва;

2) в рабовласницькому суспільстві - виробництво продуктів, торговельні, землевласницькі та інші операції, які здійснюються державними установами, храмами та рабовласниками, направленими на примноження та іміїнення приватної власності на засоби виробництва та рабів;

3) у феодальному суспільстві - баланси і звітність підприємств (зовнішній контроль); наявність і рух капіталу; кредитні і розрахункові іміграції між купцями, лихварями, банками; процеси виробництва і приватна власність на засоби виробництва (внутрішній контроль);

4) в капіталістичному суспільстві - баланси, звітність, рахунки прибутків та збитків (зовнішній контроль); приватна капіталістична власність на засоби виробництва, всі господарські процеси, які здійснюються з метою збільшення прибутку власника (внутрішній контроль).

Вказані операції контролюються як в окремих ланках, так і в галузях економіки в цілому, що підкреслює всезагальний характер контролю.

Характерною рисою господарського контролю є постійне його функціонування в кожній виробничій ланці і в масштабах всієї економіки.

Господарський контроль, покликаний до життя суспільним виробництвом, об'єктивно існує у всіх економічних формаціях незалежно від волі та свідомості людей.

Предмет контролю в кожній наступній формації набуває якісно нового змісту, змінюється його природа, обсяг та сфера застосування. Він вивчає продуктивні сили і виробничі відносини.

Контроль досліджує організацію і технологічну підготовку виробництва, планування та ефективність праці, використання фонду заробітної плати, дотримання технологічної і трудової дисципліни, якість праці та її оплати, використання робочого часу працівників, машин, обладнання.

Господарський контроль як галузь знань вивчає економічні явища і процеси, які виникають в суспільному виробництві з точки зору їх законності, достовірності та доцільності.

Предметом вивчення є об'єктивно існуючий процес відтворення, тобто законність операцій, що здійснюються.

Господарському контролю підлягає:

- а) фактична наявність, збереженість та рух майна в кожній окремій ланці та в масштабах всієї економічної діяльності;
- б) господарські процеси по виробництву суспільного продукту;
- в) розрахунково-кредитні операції, пов'язані з рухом майна та виробництвом суспільного продукту;
- г) виробничі та організаційно-технологічні відносини, що виникають під час споживання та відтворення майна, створення суспільного продукту. *Предметом господарського контролю є господарські процеси, фактична наявність та рух майна в процесі розширеного відтворення, а також виробничі відносини, що при цьому виникають.*

Якщо предмет науки як її реальне обґрунтування виражає стійкість даної науки в системі інших наук, то об'єкт науки історично змінюється, рухомий в силу зміни соціальних умов та теоретичних установок дослідників.

Об'єкт контролю - це те, що підлягає вивченню або перевірці.

І через це автори, які називають підприємство об'єктом контролю, припускаються грубої теоретичної і практичної помилки. Контролюється не підприємство, а його діяльність по ефективному використанню майна. Оскільки негативному впливу різних факторів схильні всі явища та процеси, то в кожній ланці економічної діяльності вони можуть

негативно вплинути на ефективність виробництва. *Через це об'єктами контролю в економіці є не господарюючі ланки, а явища і процеси господарського життя.*

Терміном "об'єкт" слід позначати частину цілого, тобто окремі найбільш істотні складові предмета господарського контролю. Поняття "об'єкт" господарського контролю значно вужче і конкретніше, ніж поняття "предмет". В якості об'єктів господарського контролю виступають явища дійсності, які протистоять суб'єкту, або та частина об'єктивної реальності, яка знаходиться у взаємозв'язку з суб'єктом діяльності.

Об'єктами контролю є не види діяльності, а явища та процеси господарського життя, що здійснюються в межах окремих видів економічної діяльності. Безперечно, складові господарської діяльності (плани, норми, управлінські рішення, накази, облік і звітність, засоби праці, предмети праці, предмети обігу, економічні зв'язки і відносини тощо) підлягають контролю, який охоплює всі процеси. Такий контроль здійснюється постійно і систематично.

Об'єктами контролю можуть бути окремі сторони діяльності виробничих об'єднань, підприємств, господарських організацій: випуск продукції, якість продукції, фінансовий стан, витрачання матеріалів та інших ресурсів, умови праці і техніка безпеки, організація управління, грошові кошти і розрахунки, праця та її оплата, виробничі запаси. Об'єктами контролю є також норми, плани, управлінські рішення, накази, звітність підприємств і організацій тощо.

Під методологією контролю слід розуміти —вчення про метод наукового дослідження, тобто знання всієї сукупності способів і прийомів теоретичного пізнання господарських явищ з точки зору їх законності, доцільності і достовірності.

Методи здійснення контролю, як і його предмет, виникають та змінюються разом з розвитком суспільства. Вони залежать від рівня розвитку виробничих сил та характеру виробничих відносин.

Метод розроблюється наукою і складає її внутрішню основу. Він є природною складовою та логічним продовженням методології і теоретично пояснює або генетично передбачає доцільні засоби, прийоми і форми розв'язання поставленої задачі.

Метод представляє собою сукупність певних прийомів. Він так відрізняється від прийому, як ціле відрізняється від частини. Прийом - це момент методу.

Дослідження в господарському контролі - це процес, який включає вивчення і розв'язання різних за характером та ступенем загальності і направленості задач: від вузькоспеціальних до загальнотеоретичних, які мають велике методологічне значення.

Для цього використовуються загальні і специфічні прийоми пізнання, тобто прийоми, які вироблені в рамках науки про контроль або запозичені з споріднених наук.

Застосуються наступні загальнонаукові методичні прийоми дослідження: спостереження і експеримент, ідеалізація і формалізація, аналіз і синтез, індукція і дедукція, гіпотеза і аналогія, вимірювання і обчислення, опис і порівняння тощо.

Певне значення в господарському контролі мають і конкретні соціологічні методичні прийоми дослідження (вивчення актів ревізій, анкетування ревізорів тощо), які супроводжуються іншими прийомами: аналізом статистичних даних, вивченням архівних матеріалів, оперативних документів, рішень по матеріалах контролю і інших офіційних документів контрольно-ревізійної діяльності; усним інтерв'ю і письмовим опитуванням (анкети); безпосереднім спостереженням; ревізійним експериментом тощо.

Предмет дослідження, який пов'язаний з безгосподарністю, непродуктивним використанням об'єктів державної та інших форм власності і різними зловживаннями, часто є детально замаскованим, отже потребує своїх власних методичних прийомів вивчення і пізнання, які не ідентичні методичним прийомам вивчення і пізнання, що застосовуються в інших науках.

Під спеціальними методичними прийомами дослідження розуміють такі прийоми, які застосовують тільки в господарському контролі, сфера яких обмежена специфічною областю пізнання. їх особливість полягає в наступному:

а) вони не застосовуються в інших науках;

б) одні застосовуються тільки в одному з розділів науки (внутрішньогосподарський • контроль), інші - в двох або у всіх розділах науки.

В той же час вони чітко не відокремлені від загальнонаукових способів і прийомів, використовуються в комплексі і взаємопов'язані між собою.

В господарському контролі не має чітких розмежувань між методами дослідження і методами практичного здійснення контролю.

Отже, під методом господарського контролю розуміють сукупність прийомів за допомогою яких вивчається предмет контролю.

Якщо предмет — це об'єктивно даний феномен, то метод - це суб'єктивна дія людини по відношенню до предмету. На практиці методом контролю називають способи здійснення попереднього, поточного і наступного господарського контролю за діяльністю підприємств з точки зору дотримання законності, доцільності, достовірності, економічної ефективності господарських операцій на підставі використання звітної, облікової, планової (нормативної) та іншої економічної інформації з поєднанням дослідження фактичного стану об'єктів контролю.

Рис2. Методи господарського контролю

Методичні прийоми здійснення контролю застосовуються лише в межах і випадках, які спеціально регламентовані чинним законодавством, а методичні прийоми пізнання істини законом не передбачені. Регламентується лише порядок і техніка їх застосування на практиці, тобто під час вивчення об'єктивної істини.

Методом господарського контролю в практичному застосуванні є певна послідовність дій, виконання яких допомагає пізнати об'єкт дослідження. До таких методів можна віднести інвентаризацію, ревізію, аудит, судово-бухгалтерську експертизу, аналіз господарської діяльності.

6. Принципи контролю

Господарський контроль як наука володіє певною системою принципів, категорій і закономірностей.

Принципи, обов'язкове дотримання яких визначає ефективність господарського контролю, відіграють важливе значення в процесі його проведення, виступаючи нормами його проведення. Принципи створюють фундамент науки про контроль і є вихідними вимогами, які визначають її функції, виступають провідними поняттями, що об'єднують закони і категорії контролю в єдину і цілісну систему знань.

Систему принципів господарського контролю поділяють на дві групи: загальні (основні) і часткові (специфічні) (див. рис.1.1).

Рис. 1.1. Принципи господарського контролю

Найголовнішими принципами здійснення господарського контролю серед вище перерахованих є:

- > *всеосяжність*, яка полягає в поширенні контролю на всі сфери суспільної діяльності і на весь господарський механізм;
- > *науковість*, яка полягає в застосуванні останніх досягнень науки і техніки, передового досвіду в процесі здійснення контролю. Тому контрольний процес в сучасних умовах повинен здійснюватись висококваліфікованими спеціалістами, які мають, як правило, професійну підготовку і спеціальний дозвіл на проведення окремих видів контролю;
- > *економічність*, яка передбачає здійснення контролю з найменшими затратами, мінімальною кількістю працівників, які володіють спеціальними знаннями і навичками контрольної роботи;
- > *дієвість*, яка передбачає активний вплив суб'єктів контролю на об'єкти шляхом прийняття ефективних управлінських рішень щодо усунення виявлених недоліків, профілактики та попередження їх в подальшій діяльності.

Доцільність контролю проявляється в тому, що його інформація повинна мати певний економічний зміст, бути потрібною і корисною при прийнятті управлінських рішень.

Принцип об'єктивності контролю полягає в тому, що його інформація не підлягає впливу та суб'єктивній оцінці обліковця, не може бути результатом суб'єктивних

тверджень окремих авторів. Об'єктивність, крім того, передбачає надійність, перервність, своєчасність і відповідність дійсності фактів, що характеризуються правильними оцінками кількості, маси, вартості, міри.

Контроль є раціональним, якщо він може здійснюватись без певних складнощів і значних витрат. Умова і вартість одержання інформації повинні виправдовуватись тими перевагами, які одержить користувач від її використання. Зиск від одержання облікової інформації повинен, як правило, перевищувати затрати на її одержання.

Важливим моментом при реалізації результатів контролю є коректне дотримання принципів конфіденційності та гласності.

7. Класифікація контролю

Класифікація - це поділ множини сукупності будь-яких об'єктів (елементів) на групи (підмножини).

Під класифікацією в науці про контроль розуміють розподіл видів контролю за певними ознаками, які притаманні одним видам та відсутні в інших.

Класифікація контролю необхідна для:

- > наукової розробки основ теорії господарського контролю;
- > подальшої розробки методики контролю;
- > подальшого удосконалення практики контролю;
- > покращання підготовки та підвищення кваліфікації кадрів контролю;
- > підвищення ефективності та якості всієї контрольно-ревізійної роботи. *Загальну класифікацію господарського контролю наведено на рис. 1.2.*

Повний контроль охоплює всі сторони фінансово-господарської діяльності господарюючого суб'єкта, що вивчається, всі ділянки його роботи та види здійснених операцій.

При частковому контролі перевіряються тільки окремі види діяльності підприємства або окремі види господарських операцій, охоплюється одна сторона або декілька сторін діяльності підприємства (наприклад, виробництво, споживання, збут тощо), певні види операцій (касові, розрахункові тощо), або зберігання і правильність використання окремих видів сировини, товарів, підзвітних сум, готівки тощо. Саме такий контроль у більшості випадків проводиться податковими органами та органами попереднього слідства.

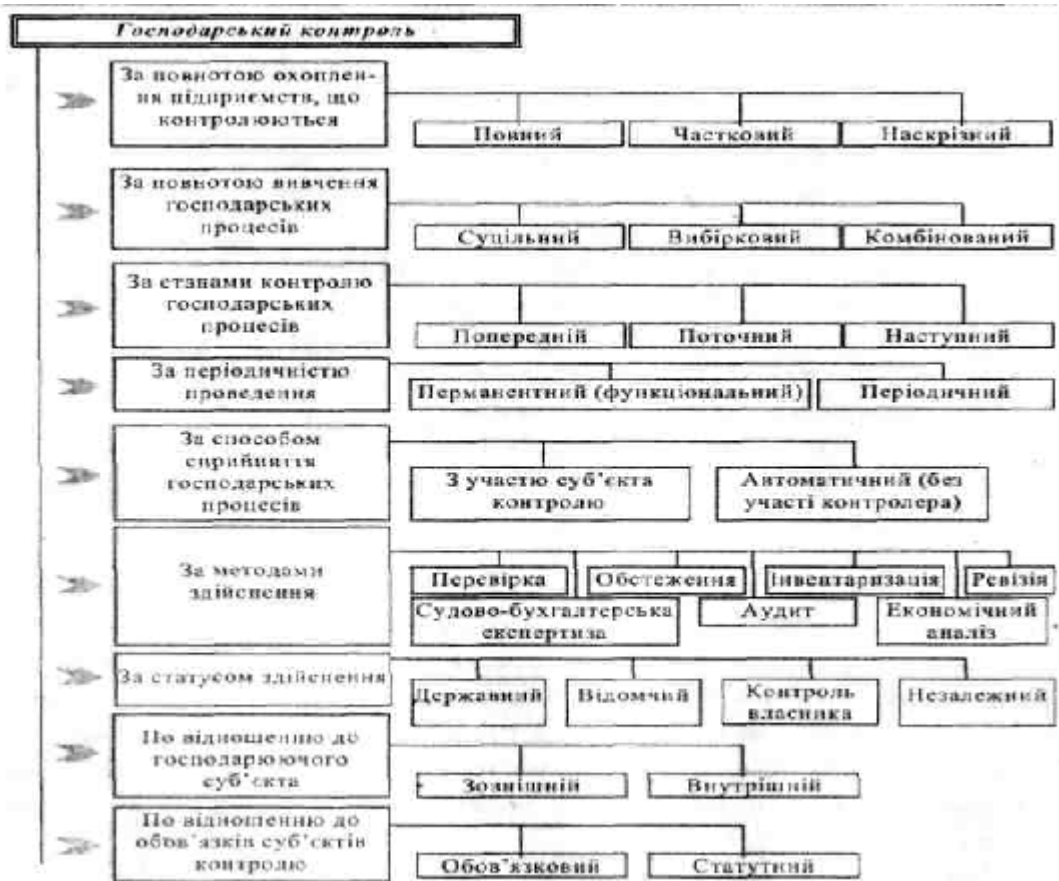

Рис. 1.2. Загальна класифікація господарського контролю

Наскрізним є контроль, що проводиться одночасно на декількох підприємствах, що входять до складу однієї організації (асоціації, об'єднання). Він дає можливість глибокої і всебічної перевірки роботи суб'єктів господарювання з розгалуженою структурою управління, а також встановити доцільність існування окремих ланок тощо.

При *суцільному контролі* перевіряються всі документи і реєстри бухгалтерського обліку, в яких відображено факти господарювання за весь період, що контролюється.

Вибірковий контроль передбачає вивчення не всіх, а лише певної частини документів, що відбираються на підставі науково-обґрунтованої схеми, за той чи інший період часу (квартал, місяць, окремі дні).

Комбінованим називають контроль, в ході якого одна частина документів та інформації вивчається суцільно, а інша - вибіркоким способом. Наприклад, при комбінованому вивченні діяльності підприємства більшість ділянок перевіряється вибіркоким способом (виробництво, реалізація тощо), а касові операції - суцільним.

Попередній контроль полягає в тому, що господарська дія перед її здійсненням підлягає оцінці з точки зору її доцільності, законності та ефективності. Він здійснюється

шляхом попереднього зіставлення можливої операції з планом, договором, кошторисом, завданнями та іншими документами

Мета попереднього контролю - запобігти появі порушень та недоліків в діяльності підприємств, організацій та установ.

Поточний контроль за господарською діяльністю застосовується в процесі здійснення господарських операцій як працівниками облікових служб, так й іншими працівниками підприємства; проводиться в умовах широкої гласності із залученням всього трудового колективу.

Сутність поточного контролю полягає у відслідковуванні, встановленні відхилень, порушень тощо в ході здійснення операцій. Цей контроль вважається безперервним, але умовно, оскільки здійснюється дискретно, з певними інтервалами часу, хоч і планомірно.

Поточний контроль здійснюється паралельно з проведенням господарських дій особами, які безперервно спостерігають за ходом відповідного господарського процесу та уповноважені в силу спеціальних знань та належних їм вказівок виправляти виявлені ними помилки або дії, що можуть завдавати шкоди інтересам підприємства. Одним із видів поточного контролю є перевірка в натурі залишків грошових коштів і товарних запасів.

Оперативною формою контролю економічних процесів є використання системи первинної бухгалтерської документації - нарядів, вимог, накладних.

Кожний із такого роду документів до здійснення відповідної господарської операції підписується колом посадових осіб, які таким чином здійснюють поточний контроль. Документ може бути не підписаний, і операція не здійсниться, але відбувся цикл управління. Документ може бути підписаний, операція здійснилася, і паралельно приймається додаткове рішення, що викликане раніше розглянутим документом.

Ще одним важливим джерелом інформації для здійснення поточного контролю, широко розповсюдженим на підприємствах, є оперативні реєстри. Це книги, картки, відомості, куди щоденно заносяться основні результати роботи з початку місяця. Матеріали, які щоденно поновлюються, є важливою формою поточного контролю за ходом виробництва керівниками і спеціалістами підприємств. При цьому важливе значення має номенклатура показників, що вносяться до реєстру.

Отже, поточний контроль проводиться в процесі здійснення господарських операцій для виявлення недоліків прийнятих рішень з метою застосування оперативних заходів щодо усунення негативних факторів.

Наступний контроль охоплює перевірку правильності і законності проведених господарських операцій на підприємствах, виявляє порушення і зловживання, а також дає можливість розробити заходи щодо усунення недоліків та попередження їх в майбутньому.

Наступний господарський контроль є невід'ємною частиною як зовнішнього контролю (відомчого чи позавідомчого), так і внутрішнього (підрозділів підприємства). Його особливістю є поглиблене вивчення всіх сторін виробничо-фінансової діяльності підприємства. Наступний контроль проводиться у вигляді ревізій, тематичних перевірок та рахункових перевірок звітності. Отже, наступний контроль проводиться після здійснення господарської операції і ставить за мету надати оцінку доцільності та ефективності всієї виконаної роботи.

Перевірка - це фактичне вивчення окремих питань діяльності підприємства або дій апарату управління на підставі заяв, сигналів, скарг або відповідно до плану роботи суб'єкта, що контролюється. Перевірка, в основу якої покладені документи, носить назву документальної: Контрольні перевірки проводяться для загального ознайомлення з фінансово-господарською діяльністю об'єкта, що перевіряється, або з окремими його сторонами. Вона, як правило, не потребує використання складних методик перевірки і застосування професійних знань та вмінь в галузі контрольно-ревізійної діяльності.

Обстеження - це ознайомлення на місці з діяльністю окремих ділянок підприємства з метою виявлення позитивних і негативних сторін їх роботи. Обстеження може бути застосовано як самостійний метод господарського контролю, а також в ході аудиту і ревізії. Воно дозволяє отримати загальне уявлення про об'єкт (ділянку), що перевіряється, а також зібрати дані, необхідні для подальшої перевірки. Одержана в ході обстеження інформація порівнюється із змістом господарських договорів, рахунків, сертифікатів якості товарів, бухгалтерських документів і записів тощо. За матеріалами даного методу, в залежності від одержаних результатів, можуть коригуватися визначені облікові дані, виставлятися претензії, складатись акти тощо.

Під *інвентаризацією* розуміють перевірку наявності та стану об'єкта контролю, яка здійснюється шляхом спостереження, вимірювання, реєстрації та порівняння отриманих даних. Інвентаризація є основою внутрішньогосподарського контролю, регламентується чинним законодавством та проводиться незалежно від проведення ревізії, аудиту, судово-бухгалтерської експертизи

ТЕМА 2. Організація господарського контролю із застосуванням комп'ютерних технологій

1. Господарський контроль на сучасному етапі: поняття, процес здійснення.
2. Етапи розвитку господарського контролю та кадрове забезпечення контрольної діяльності.
3. Перевірка господарської діяльності підприємств: проблеми та шляхи удосконалення.
4. Організація господарського контролю на підприємствах.
5. Особливості господарського контролю з використанням комп'ютерної техніки.

1. Господарський контроль на сучасному етапі: поняття, процес здійснення.

Розвиток ринкових відносин в Україні, поява акціонерних підприємств, комерційних банків і інших господарських структур, властивих ринку, вимагали докорінної реорганізації системи господарського контролю.

Проте, не дивлячись на прийняті закони, укази і постанови з питань перебудови системи управління, в тому числі і контролю, відсутність стратегії реформування органів контролю, непослідовність дій і прямі помилки не дозволили створити ефективно функціонуючу в умовах переходу до ринку державну систему контролю в Україні.

В перехідний період до ринкової економіки створювались нові контрольні органи, положення про які не завжди повно і чітко визначали їх функції. В той же час продовжували діяти раніше існуючі контролюючі служби, положення про які не обновлялися.

Першим кроком до становлення нових контролюючих структур, характерних для ринку, стало прийняття в 1990 р. Закону України "Про державну податкову службу в Україні" та в 1996 р. Указу Президента України "Про утворення Державної податкової адміністрації".

Проте, створення податкової служби не вирішувало всіх проблем здійснення державного господарського контролю, тому в 1993 р. був прийнятий Закон України "Про державну контрольну-ревізійну службу в Україні".

Зазначеними законодавчими актами визначаються основи державної системи контролю в Україні, права і обов'язки органів державної влади і управління, органів місцевого самоуправління, підприємств, організацій, установ, посадових осіб і громадян, а також структуру і організацію системи контролю, інші норми, які стосуються державної системи контролю.

Державні органи влади і управління, користуються правом контролю і здійснюють його в наступних формах:

- безпосередньо (самостійно);
- шляхом створення спеціальних контрольних органів або підрозділів апарату;

- шляхом залучення або надання доручень існуючим наглядовим і контролюючим органам як на державному, так і на регіональному і місцевому рівнях.

Для підвищення ефективності зусиль контрольно-ревізійного апарату потрібна ефективна правова основа, яка б дозволила виконувати покладені на неї функції на всіх господарських суб'єктах.

Реорганізація та часткова ліквідація складних вертикальних структур усувають в багатьох випадках підстави для здійснення відомчого контролю.

Зміна соціального устрою в нашій державі призвела до оздоровлення господарської діяльності і зменшення потреби в контролі. Велику роль в цьому відіграла децентралізація, впровадження приватної та колективної власності, різноманітність видів підприємницької діяльності, зростання кількості малих та середніх власників.

Зменшення потреби в контролі обумовлена збільшенням питомої частки недержавних форм власності. Це зумовило перекладання контрольних функцій держави на власника.

Часто виникає необхідність проведення фінансового контролю (податкової інспекції та ревізійних служб Міністерства фінансів) в зв'язку з суперечками, які виникають між державою та суб'єктами господарювання (підприємством) та окремими особами.

Розбіжності, які можуть виникати між інтересами держави та суспільства, з однієї сторони, та інтересами окремих суб'єктів господарювання та осіб - з іншої, можуть стати об'єктом правового контролю (ревізії на вимогу правоохоронних органів та судово-бухгалтерської експертизи). Об'єктами їх контролю стають правопорушення, які зачіпають інтереси держави, суспільства, особи. Протиріччя між інтересами суб'єктів господарювання стають об'єктом контролю спеціалізованих інспекцій (екологічної, санітарної, торговельної тощо). Ними забезпечується захист здоров'я та інших прав населення та окремої особи. Можливі розбіжності між інтересами підприємства, окремих його підрозділів, служб та співробітників є об'єктом внутрішньогосподарського контролю, здійснення якого дозволяє виявити та попередити факти посадових зловживань і втрат.

Узгодження інтересів суб'єктів господарювання, що входять в партнерські відносини (фінансових установ та державних органів), вимагають аудиторського контролю.

Аудиторський контроль попереджує та не допускає можливість збитку, який наноситься фінансовій установі неплатоспроможністю отримувачів позик, постачальнику - надійністю отриманого від покупця векселя, кредитору - можливістю банкрутства боржника.

В межах державного сектору та акціонерних товариств можливе збереження відомчого контролю у випадках, коли підприємство має вертикальну структуру управління з традиційними взаємовідносинами між вищестоящими та підпорядкованими ланками. Інколи

необхідність відомчої ревізії виникає і в приватнопідприємницьких фірмах, які мають складну вертикальну структуру. Але дієвість відомчого контролю, виходячи з досвіду минулих часів, викликає значні сумніви. В умовах планової системи це була найпоширеніша форма контролю, але вона показала низьку ефективність.

Проте роль господарського контролю в економіці не знижується. В Україні визначився новий напрямок розвитку контролю господарської діяльності підприємств - незалежний аудиторський контроль.

В 1993 р. прийнято Закон України "Про аудиторську діяльність", який визначає правові засади здійснення аудиту в Україні і спрямований на створення системи незалежного фінансового контролю з метою захисту інтересів власника.

Цим законом створена Аудиторська палата України, яка функціонує як незалежний, самостійний орган на засадах самоврядування.

Отже, зміни в соціально-економічній ситуації і в системі господарського управління обумовили необхідність радикальних перетворень в організації та методиці контролю. Безпосередніми факторами цих змін є:

- відмова від ідеологічної направленості державної та господарської діяльності, в тому числі і контролю, на побудову комуністичного суспільства;
- визнання співіснування різних господарських устроїв, для чого вимагається використовувати різні напрямки контролю (фінансовий, правовий, громадський, бухгалтерський, аудиторський та інші);
- ліквідація планової (адміністративно-командної) системи управління.

Наслідком зазначених змін стає суттєве обмеження деяких сфер контролю. Це проявляється по-різному в різних господарських устроях: у приватногосподарському та особистому (трудовому і сімейному) підприємстві відпадає більшість можливостей зловживання, а контроль стає частиною діяльності самих суб'єктів господарювання. Можливі тут порушення законності зачіпають в основному інтереси держави та залишаються об'єктами господарського контролю, в першу чергу зі сторони фінансових органів, зокрема податкової інспекції.

2. Етапи розвитку господарського контролю та кадрове забезпечення контрольної діяльності

Як свідчать історичні дані, контроль виник ще в глибоку давнину. Під час свого еволюційного розвитку він зазнав великих змін - від контролю за допомогою здобутого досвіду, звичаїв і традицій, що передавалися з покоління в покоління, починаючи з

первісного суспільства, до наукового осмислення процесів і свідомого використання їх на науковій основі в ринкових відносинах.

Контроль виник разом із суспільством, не раптово, не на порожньому місці, а як необхідна умова суспільної праці в здобуванні засобів для існування. Історія вказує на існування контролю в умовах матриархату і патріархату, де рід був головним виробничим осередком, який базувався на суспільній власності на засоби виробництва і колективній праці.

В первісному суспільстві племенами керували ради обраних старійшин. Контроль за розподілом здобутих продуктів тут здійснювався на засадах демократизму.

В первісному суспільстві господарський облік, як засіб контролю вівся в інтересах всієї громади. На цьому ступені розвитку суспільства контроль охоплював невелике коло господарських операцій з землею та худобою, заготівля продуктів і регулювання їх споживання. Контроль служив засобом організації і управління виробництвом громади.

Таким чином, контроль виник разом з розвитком людського суспільства та слугував засобом регулювання виробництва і розподілу здобутих засобів життя. Відсутність у первісному суспільстві товарно-грошових відносин давало можливість здійснювати тільки кількісний контроль простих господарських процесів.

Першою спробою організувати в Росії контрольну структуру стало створення Інституту присяжних рахівників. В кінці 1891 – на початку 1892 року проходив перший з'їзд рахівників, який визнав найважливішим завданням – « утворення особливої групи досвідчених і надійних осіб, які повинні називатися присяжними рахівниками і якими доручалась ревізія різноманітних об'єктів, експертиза і організація правильної бухгалтерії на приватних і громадських підприємствах», а також покладання на рахівників. Наприклад, кожен рахівник повинен був раз і рік (в січні) подавати відомості про свою діяльність; якщо він цього не робив, то вважалось, що рахівник добровільно відмовився від звання та, відповідно, виключався зі списків членів присяжних рахівників, які щорічно публікувались. Присяжні рахівники повинні були дотримуватись таємниці довірених їм справ.

Друга спроба. На початку ХХ ст. в Росії гостро відчувалася потреба в такому особливому органі, який би сприяв удосконаленню професійної освіти бухгалтерів і підвищенню ефективності контролю. В 1909 р. голова Московського товариства бухгалтерів Ф.І.Бельмер представив проект такої організації – Інститут бухгалтерів, що стало причиною скликання 1-го Всеросійського з'їзду бухгалтерів.

Відповідно до проекту членів інституту поділялися на бухгалтерів – експертів, бухгалтерів та кандидатів. Проте і ця спроба не отримала визнання ні державою, ні громадськістю.

Третя спроба створення органу незалежного фінансового контролю – Інституту державних бухгалтерів – експертів – відноситься до періоду НЕПу. В цей час робились спроби створення ринкових відносин. Наслідком цього є поява самостійних органів контролю. Інститут державних бухгалтерів-експертів було створено в 1924 р. з метою сприяння правильному веденню обліку і звітності на державних, консеційних, змішаних, кооперативних, громадських і приватних підприємствах та державних установах, а також надання висновків з різного роду питань обліку і звітності.

Перші органи були створенні контролю в Україні були створен 2 квітня 1918 р. – Секретаріат Державного контролю, який пізніше було розпущено.

15 січня 1919 року у складі Уряду УРСР був створений відділ контролю, а згодом на його основі – Народний комітет Державного Контролю.

На початку 20х років починають створюватися контролюючі служби при фінансових органах.

Нові завдання контролю в правовій державі в умовах ринкових відносин на перше місце висувають кадрову проблему.

Кадри контролю - це працівники апарату управління, які виконують функцію контролю. Успіх діяльності ревізійної ланки, стиль її роботи в значній мірі залежать від складу співробітників.

До кадрів, які виконують функції господарського контролю відносяться:

- працівника апарату управління, які здійснюють керівництво і відповідно контролюють як його обов'язковий елемент;
- які виконують функцію контролю наряду з іншими функціями управління;
- які спеціалізуються на виконанні тільки функцій контролю.

Оскільки контроль здійснює широке коло працівників, то розглянемо лише кадри, які спеціалізуються на виконанні контрольних функцій.

Кадрове забезпечення залежить від багатьох умов: правильності визначення штатної чисельності, укомплектованості штатів, професійної підготовки ревізорів, підвищення їх кваліфікації.

Кваліфікацією контролера називають ступінь його вміння і придатності до виконання контрольної-ревізійної роботи. Її визначають набутими знаннями, вмінням,

досвідченістю і професійними навичками. В основу визначення кваліфікації покладено принцип розподілу виконання робіт за певними ознаками:

1. рівень складності та достовірності;
2. відповідальність
3. умови виконання.

Чим вища складність роботи, чим відповідальніша робота і важчі умови, при яких вона виконується, тим вища група цієї роботи і тим вища повинна бути кваліфікація ревізора.

Набуття ревізорської кваліфікації залежить від терміну зайняття посади, освіти і характеру попередньої роботи. Високий професіоналізм поступово переходить в майстерність. *Майстерність* – це високий рівень кваліфікації, пізнання не того, що лежить на поверхні, а проникнення в суть досліджуваних явищ, в глибинні господарські процеси, це швидка і точна обліково-правова і економічна оцінка явищ, що належать перевірці.

Ревізорів за рівнем їх організаторських здібностей, вмінням вирішувати поставлені завдання, розвитком аналітичної думки і комунікабельності можна розподілити на три групи:

- 1) ревізори – організатори (переважають організаторські якості);
- 2) ревізори-мислителі – (переважають реконструктивні якості – люблять вивчати великі і складні ситуації);
- 3) ревізори – співбесідники – (переважають комунікативні якості – це комунікабельність і легкість в спілкуванні з людьми).

3.Перевірка господарської діяльності підприємств: проблеми та шляхи удосконалення

Зміни в економіці, що сталися протягом останніх років, упровадження нових принципів господарювання на основі ринкових відносин, розвиток ділової ініціативи та підприємництва сприяють постійному зростанню кількості суб'єктів підприємницької діяльності. Тож неминуче зростають і навантаження на кожного перевіряючого, що представляють податкову, контрольно-ревізійну та інші спеціальні контролюючі служби. А це змушує шукати найбільш раціональні способи контролю, сутність яких полягає у:

- вдосконаленні проведення ґрунтовного аналізу на стадії підготовки до перевірки;
- здійсненні тестування статей фінансової звітності на предмет їх достовірності під час проведення контролю;

- вчасному оцінюванні ризиків контролю;
- застосуванні імовірно статистичних методів.

Проведення контролю (податкового аудиту, незалежного аудиту, ревізії фінансово-господарської діяльності підприємства, організації чи установи) необхідно послідовно провести принаймні таку організаційно-аналітичну роботу:

- визначити тип, структуру та особливості управління підприємством.
- оцінити ефективність результатів роботи внутрішніх контролюючих структур підприємства (бухгалтерії, контрольно-ревізійного відділу тощо);
- дати загальну оцінку обліково-аналітичної роботи на підприємстві (перевірити відповідність показників фінансової звітності за формами № 1 «Баланс», № 2 «Звіт про фінансові результати», № 3 «Звіт про рух грошових коштів», № 4 «Звіт про власний капітал», № 5 «Примітки до річної фінансової звітності» даним облікових реєстрів (журналів та відомостей) і Головної книги);
- перевірити відповідність фінансової звітності вимогам чинного законодавства й нормам облікової політики із застосуванням стандартів (положень) бухгалтерського обліку;
- оцінити фінансову звітність загалом на предмет відображення в її складі правдивої інформації.

Для забезпечення ефективності проведення перевірки потрібно, щоб адміністрація підприємства провела відповідну підготовчу роботу: надала необхідну документацію (свідоцтво про реєстрацію підприємства, засновницький договір, статут, ліцензії, протоколи засідань засновників, акти перевірок податкової інспекції та контрольно-ревізійних органів, матеріали інвентаризацій, договори поставок тощо); забезпечила необхідний порядок у місцях збереження цінностей; закінчила складання фінансової звітності, зокрема облікових реєстрів і даних аналітичного обліку. При цьому під час проведення контролю особа, відповідальна за результати перевірки, має здійснювати нагляд за роботою бригади перевіряючих, вивчати та оцінювати надійність засобів контролю, збирати достовірну інформацію (докази) про факти здійснення операцій, аналізувати достовірність фінансової звітності й робити відповідні висновки. Важливо, щоб до перевірки було допущено тільки достатньо підготовлених працівників, а в робочих документах відображалися виконана робота й зроблені висновки. Здійснювати нагляд потрібно в усіх випадках, незалежно від рівня професіональності окремих перевіряючих (аудиторів, ревізорів), виходячи з обраного методу перевірки. Це потрібно для того, щоб склад перевіряючих мав чітке уявлення про план перевірки, контролюючі дії виконувалися відповідно до нормативних документів і дотримувався план проведення

перевірки, а акт за її результатами містив відповідні висновки. При цьому дуже важливо, щоб акт перед остаточним наданням на кожному етапі перевірки затверджувала відповідальна за її результати особа. Це є гарантією того, що всі оцінки й висновки обґрунтовані; усі недоліки чи помилки виявлені, задокументовані і по них прийнято відповідні рішення; усі позитивні моменти будуть ураховані в подальшій роботі під час планування наступної перевірки.

4. Організація господарського контролю на підприємствах

Управління на підприємствах здійснюється через їх структурні підрозділи. Такими підрозділами, наприклад у сфері матеріального виробництва, є відділи і управлінські структури: плановий (планово-економічний), виробничий, технологічний відділи, юридична служба (юрисконсульти), бухгалтерія, служби контрольно-ревізійна, головного конструктора, фінансова тощо. Підкреслюючи особливу значимість господарського контролю на підприємствах, варто підкреслити, що він (як і бухгалтерський облік) сам по собі контрольних функцій не виконує. Його функції виконують працівники структурних підрозділів підприємств. У зв'язку з цим необхідно:

- визначити суть, роль і значення контролю (попереднього, поточного, наступного) в системі управління та дати йому критичну оцінку,
- відобразити роль структурних підрозділів підприємства в проведенні контролю;
- визначити шляхи поліпшення організаційної роботи щодо проведення контролю;
- дати критичну оцінку та визначити напрями удосконалення основних ділянок господарської діяльності підприємств.

Дія вирішення поставлених завдань необхідна достовірна облікова інформація про господарські операції і процеси, що особливо ретельно контролюється керівниками підприємств і працівниками обліку в процесі її обробки. На підставі облікової інформації керівники підприємств, фахівці їх структурних підрозділів і працівники обліку проводять контроль господарських операцій у процесі їх здійснення. Такий контроль є найбільш оперативним, тому що дає змогу не лише вчасно виявити недоліки, але й вчасно їх усунути. Наступний контроль не такий оперативний, тому що недоліки минулого періоду виправити повною мірою практично не можливо.

Керівники підприємств, фахівці їх структурних підрозділів і працівники бухгалтерій, здійснюючи господарський контроль, виконують свої контрольні функції за допомогою зворотного зв'язку. Він дає керівникам підприємств і фахівцям їх структурних підрозділів інформацію про те, як виконуються управлінські рішення, які результати і яким шляхом досягнуто в роботі, виявляє недоліки і помилки в господарській діяльності. За допомогою

господарського контролю є можливість переконатися у вірогідності інформації, реальності операцій і процесів, що відбуваються в результаті управлінських рішень. Організація контролю в структурних підрозділах підприємств являє собою виконання в конкретних умовах відповідними фахівцями в межах їх функціональних обов'язків визначених контрольно- ревізійних процедур. Такі процедури фахівці відповідних структурних підрозділів підприємств здійснюють як об'єднано (економісти, працівники обліку, технологи, виробники продукції, юристи), так і самостійно окремо в межах своїх функціональних обов'язків.

Структурні підрозділи підприємств та їх бухгалтерії здійснюють попередній, поточний і наступний контроль. Найефективніший попередній контроль, що передуює вчиненню господарських операцій і тим самим сприяє попередженню недоцільних витрат і незаконних дій, безгосподарності і марнотратства. Виняткову роль попередній контроль виконує в системі управління підприємств керівниками і працівниками обліку, що пов'язані зі щоденним розглядом документів, за якими відбуватимуться грошові, матеріальні, виробничі, розрахункові й інші господарські операції. На відміну від попереднього контролю, поточний контроль безупинно супроводжує процес здійснення господарських операцій на відповідних ділянках підприємства, відбувається в момент учинення цих операцій, що дає можливість вчасно виявляти і усувати допущені помилки і прорахунку. Суттєвим недоліком практики попереднього і поточного контролю є те, що здійснюються він не в період надання дозволу на вчинення операції і підписання керівниками документів, а лише при надходженні їх до бухгалтерії, а також при обробці цих документів. У свою чергу, це не дає можливості дотримуватися режиму економії і забезпечувати господарський розрахунок на підприємствах.

Попередній і поточний контроль бухгалтерій тісно пов'язаний з наступним контролем. Працівники обліку щодня розглядають зміст операцій на підставі документів і контролюють їх доцільність, законність і економічну ефективність. Господарський контроль у бухгалтерії покликаний здійснювати її функціональні відділи або групи відповідно до структури даної бухгалтерії і у розрізі структурних підрозділів (бригад, дільниць, цехів, матеріальних складів). Наприклад, група обліку фінансово-розрахункових операцій бухгалтерії здійснює контроль за грошовими і банківськими операціями, станом розрахунків з постачальниками, покупцями й іншими організаціями, правильністю нарахування резервів і витрат майбутніх періодів, фондів і обґрунтованістю їх списання.

5. Особливості господарського контролю з використанням комп'ютерної техніки

Великий обсяг інформації і кількості операцій з використання матеріалів і руху готової продукції, наприклад у сфері матеріального виробництва, не дають можливості проводити обробку інформації і здійснювати контроль вручну, що створює необхідність застосування комп'ютерної техніки. Обумовлюється це і тим, що значно розширюються масштаби господарської діяльності підприємств, ускладнюються їх зв'язки і значно збільшуються обсяги інформації. У зв'язку з цим доцільно:

- визначити роль і значення комп'ютерної техніки при проведенні господарського контролю;
- дати сучасну оцінку використання комп'ютерної техніки в середовищі, що контролюється;
- окреслити перспективні напрями застосування комп'ютерної техніки при проведенні господарського контролю.

Збільшення обліково-аналітичної інформації на підприємствах викликано природно додатковим збільшенням різноманітної номенклатури матеріалів, що використовуються. Вивчення, осмислення і перевірка такого великого потоку інформації при здійсненні господарського контролю немислима без упровадження сучасної комп'ютерної техніки. Для цього, в першу чергу, варто ввести до штатів підприємств фахівців із контролю за одержанням інформації з застосуванням комп'ютерних засобів.

Комп'ютери виконують будь-які операції з обробки і контролю інформації в тисячі разів швидше й у сотні разів дешевше. Впровадження комп'ютерної техніки значно підвищує ефективність контролю за прийнятими рішеннями. На сьогодні технічні засоби широко використовуються тільки на таких стадіях обліку, де трудомісткі операції (реєстрація, систематизація (групування) господарських операцій і складання звітної інформації). Систематичні спостереження за господарськими операціями і процесами, тобто поточний господарський контроль, як правило, залишається поза полем зору комп'ютерної техніки. На практиці ефективність комп'ютерної техніки в ряді випадків знижується тому, що відсутня автоматизована його функція - контроль і зворотний зв'язок. Обґрунтовується це тим, що тільки господарський контроль на підприємствах може забезпечити перевірку сутності, доцільності, економічності господарських операцій і процесів. Тому доцільно створювати в умовах застосування комп'ютерної техніки самостійну підсистему господарського контролю. Така підсистема дасть змогу об'єднати контрольні функції різних видів контролю (за часом проведення, змістом і призначенням), що дає можливість об'єднати функції усіх видів і напрямів контролю.

Комп'ютерний контроль дає змогу виявляти помилки в первинних облікових документах до введення їх даних в комп'ютер, у результаті розробки неправильних процедур обробки облікових даних, незаконності застосування окремих символів у кодуванні облікової інформації, невірогідності даних, включених до складу вихідних машинограм підсистеми. З метою посилення контролю за змістом господарських операцій в умовах застосування комп'ютерів потрібно провести автоматичне порівняння (при введенні первинних облікових даних) таких показників:

- коду господарських операцій - зі змістом операції, кодом її учасників, кореспонденцією рахунків бухгалтерського обліку;
- коду форм первинного облікового документу - зі змістом і складом інформації, що введена в комп'ютер, їх послідовністю розкладання (введення), кодом господарської операції (постачальники, покупці тощо), фактичного розміру списуваних матеріальних цінностей, що витрачаються у виробництві, і грошових коштів з установленими нормативами;
- дати введення первинних облікових даних - із датою укладання первинного облікового документа, змістом господарської операції з напрямом руху господарських засобів (їх використанням) відповідно до встановлених положень (тобто код господарської операції повинен відповідати одній парі кореспондуючих рахунків у бухгалтерському обліку, а розмір засобів не повинен перевищувати встановлені ліміти).

ТЕМА3. Внутрішньогосподарський контроль та його ефективність

1. Внутрішньосистемний контроль.
2. Внутрішньогосподарський контроль: об'єкти і суб'єкти, функції
3. Методика внутрішньогосподарського контролю та оцінка її ефективності

1. Внутрішньосистемний контроль

Внутрішньосистемний контроль здійснюють міністерства, державні комітети, концерни, асоціації, акціонерні виробничі об'єднання згідно з законодавчими та іншими нормативними актами, якими передбачено, що комплексні ревізії і контрольні перевірки фінансово-господарської діяльності підприємств проводяться з ініціативи власника, тобто органу, якому підпорядковано підприємство на правах власності.

Основною метою такого контролю є об'єктивне вивчення фактичного стану справ суб'єкта господарювання, виявлення та попередження тих факторів та умов, що негативно впливають на виконання управлінських

рішень і досягнення поставленої мети та доведення цієї інформації до органу управління.

Внутрішньосистемний контроль передбачає контроль за виконанням планових завдань по виробничій та фінансово-господарській діяльності, використанням матеріальних і фінансових ресурсів, недопущенням фактів безгосподарності; забезпеченням збереженості власності, правильної постановки бухгалтерського обліку і контрольно-ревізійної роботи; дотриманням діючого законодавства по виробничій та фінансово-господарській діяльності.

2.Внутрішньогосподарський контроль: об'єкти і суб'єкти, функції

Внутрішньогосподарський контроль включає контрольні функції, які здійснюються керівниками (власниками) підприємств, комбінатів, організацій і установ, концернів, асоціацій у відповідності з діючим законодавством. Завданням внутрішньогосподарського контролю є перевірка господарських операцій у виробничих об'єктах з метою недопущення перевитрат матеріальних і фінансових ресурсів, виконання виробничих і фінансових планів, раціонального використання робочої сили, впровадження прогресивних методів праці і технологій в бригадах, дільницях, цехах та інших виробничих підрозділах, забезпечення збереженості засобів і товарно-матеріальних цінностей, раціонального використання сировини і паливно-енергетичних ресурсів, випуску продукції, що має попит на ринку.

Об'єктами внутрішньогосподарського контролю на підприємстві є:

- природні (землі, ліси, вода тощо) та відтворювані (трудові, матеріальні, фінансові) виробничі ресурси;
- процеси відтворення за стадіями.

Завдання внутрішньогосподарського контролю наступні:

- надання інформації про процеси, що відбуваються;
- надання допомоги в прийнятті найбільш доцільних управлінських рішень;
- отримання інформації для оцінки правильності прийнятих рішень, своєчасності і результативності їх виконання;
- своєчасне виявлення і усунення умов і факторів, які заважають ефективному веденню виробництва;
- коригування діяльності суб'єкта господарювання та його структурних підрозділів.

Внутрішньогосподарський контроль на підприємствах здійснюють штатні контролери-ревізори, керівники і співробітники відділів управління підприємств, а також

відповідні посадові особи інших підрозділів у відповідності з покладеними на них службовими обов'язками .

Внутрішньогосподарський контроль включає в себе чотири основні етапи:

2. встановлення нормативних показників;
3. вимірювання фактичних результатів;
4. порівняння результатів з нормативними показниками;
5. аналіз розбіжностей та здійснення за необхідності коригуючих дій.

Дії співробітників чітко регламентуються правилами та інструкціями. Часто застосовується поточний контроль.

В здійсненні внутрішньогосподарського контролю на підприємствах значну роль відіграють працівники бухгалтерії, зокрема головні бухгалтери. У відповідності з нормативними документами, головний бухгалтер підприємства разом з керівниками відповідних підрозділів і служб повинен контролювати оформлення, прийом і відпуск товарних цінностей, витрати на заробітну плату, дотримання штатної, фінансової, касової та платіжної дисципліни, законності списання з бухгалтерського балансу недостач та інших втрат, проведення інвентаризації цінностей, вимагання у встановлені строки дебіторської та погашення кредиторської заборгованості. Крім того, головний бухгалтер нарівні з керівником підприємства несе відповідальність за порушення правил і положень, що регламентують фінансово-господарську діяльність.

Контрольні функції головний бухгалтер здійснює особисто і через апарат бухгалтерії. На великих підприємствах обов'язки контролерів можуть покладатись на спеціалістів, наприклад, економістів-ревізорів, бухгалтерів-інвентаризаторів тощо.

Органи держави, які виконують контрольні дії, мають різні повноваження, займають різне місце в системі державних органів для виконання своїх контрольних функцій.

Перехід від державної власності до її різних форм несумісний з шаблонним підходом до масових, всебічних перевірок діяльності суб'єктів господарювання. Перевірки зі сторони державних органів можливі по відношенню до суб'єктів державної власності, але лише по обмеженому колу питань, що зазначаються в законодавстві та не відносяться до їх господарської діяльності.

3.Методика внутрішньогосподарського контролю та оцінка її ефективності

Система попереднього, поточного і подальшого контролю (крім ревізії фінансово-господарської діяльності, яка здійснюється державною контрольно-ревізійною службою) створює окрему його галузь, тобто внутрішньогосподарський або внутрішній контроль. Він є системою постійного спостереження за ефективністю діяльності підприємств,

збереженням і ефективністю використання цінностей і коштів, доцільністю і вірогідністю операцій та процесів. *Особливе значення має внутрішньогосподарський (внутрішній) контроль* на підприємствах, де зосереджується велика маса цінностей. Він здійснюється безпосередньо на підприємстві відповідними службами, що дає можливість своєчасно виявляти недоліки при здійсненні операцій, вживати заходів щодо їх усунення. У зв'язку з цим внутрішньогосподарський контроль є постійно діючою функцією управління на підприємствах, дієвим засобом сприяння збереженню цінностей і коштів. Він сприяє їх збереженню та економному використанню. Такі вимоги може виконати тільки своєчасно і глибоко проведений контроль. В іншому випадку він не зможе вчасно виявити недоліки у процесі діяльності на підприємстві. Своєчасний, дієвий і оперативний внутрішньогосподарський контроль дає змогу не тільки вчасно з'ясувати недоліки і хиби в діяльності підприємств (об'єднань) та їх підрозділів, але й виявити невикористані резерви для підвищення ефективності діяльності. Його контрольні функції спрямовані на підвищення ефективності діяльності підприємств і об'єднань, виявлення і використання внутрішніх резервів і посилення режиму економії, запобігання непродуктивним витратам і втратам, нестачам і розкраданням цінностей. *Особливо великі завдання покладено на внутрішньогосподарський контроль у забезпеченні збереження цінностей на об'єктах підприємства.* Це пояснюється тим, що на цих підприємствах обертається і зберігається велика кількість цінностей і сировини. У зв'язку з цим важливо підвищити ефективність контролю у боротьбі з безгосподарністю і марнотратством, нестачами і крадіжками. У першу чергу необхідно посилити поточний контроль із боку керівників і спеціалістів підрозділів об'єднань і підприємств, а також працівників бухгалтерського обліку. Контроль, який здійснюється в процесі господарської діяльності, найбільш оперативний. Цей спосіб систематичного й активного спостереження за операціями і процесами здійснюються відповідно до заданих критеріїв.

При організації в практичній діяльності суб'єктів господарювання внутрішньогосподарського контролю, з метою забезпечення його належної дієвості, слід проводити його в декілька етапів (рис.3.1.)

Джерелами внутрішньогосподарського контролю можуть бути:

- калькуляційні розрахунки;
- вибірково окремі вимоги та лімітно-забірні картки для контролю операцій по відпуску сировини та матеріалів у виробництво;
- відомості обліку витрат;
- змінні звіти;
- журнали, що стосуються обліку витрат;

- головна книга;
 - баланс;
- звіт про фінансові результати

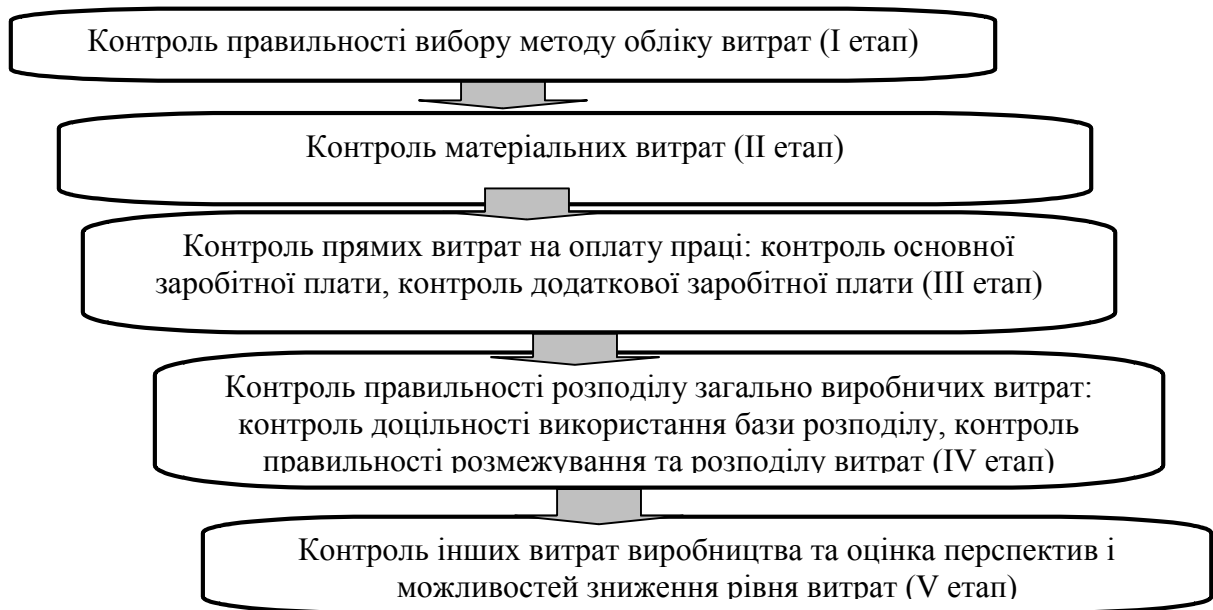

Рис.3.1. Етапи внутрішньогосподарського контролю витрат

Здійснюючи внутрішньогосподарський контроль витрат на виробництво необхідно переконатися в правильності організації бухгалтерського обліку по нарахуванню витрат на виробництво.

Для цього необхідно перевірити:

1. Методику обліку витрат на виробництво на підприємстві і відповідність її обліковій політиці;
2. Принципову особливість включення витрат в собівартість тільки того періоду, до якого вони відносяться, незалежно від часу їх виникнення;
3. Прямі і непрямі витрати, що відносяться на собівартість продукції;
4. Витрати, по яких неможливо точно встановити, до якого калькуляційного періоду вони відносяться. Ці витрати повинні включатися в собівартість продукції в кошторисно-нормалізованому вигляді.

При проведенні контролю спочатку встановлюється чи змінювався метод обліку витрат на підприємстві протягом періоду, за який здійснюється внутрішньогосподарський контроль.

При внутрішньогосподарському контролі витрат на хлібопекарних підприємствах доцільно застосовувати методику групування і списання витрат на виробництво.

Важливим об'єктом внутрішньогосподарського контролю витрат є також калькулювання собівартості продукції.

При перевірці правильності калькулювання собівартості продукції, необхідно визначити сукупність витрат на виробництво продукції, а також відхилення за статтями калькуляції та елементами витрат, відображеними в нормативній і фактичній калькуляції собівартості продукції.

Особливу увагу контролер зобов'язаний приділити тим, питанням, які пов'язані з виявленням у виробництві зіпсованої сировини і матеріалів. Контроль таких явищ здійснюють досліджуючи відповідні акти. Варто також приділити увагу тому факту чи складаються на відходи, що утворюються у виробництві, видаткові накладні і чи здаються відходи виробництва до комори або на склад, а потім відгодівельним підприємствам.

Під час проведення перевірки звітів контролер повинен встановити рівень дотримання бригадою встановлених норм витрачання матеріалів і палива та вихід готової продукції, виявити результати роботи бригади за зміну: економію чи перевитрати матеріалів. Для цього, в першу чергу, необхідно звірити правильність визначення відсотка (процента) наприклад, вологості борошна, витраченого за зміну.

Наступним кроком при проведенні внутрішньогосподарського контролю витрат повинна стати перевірка правильності проставлення кореспондуючих рахунків на кожному прикладеному до звіту документі та порівняти її з тою, що відображена у другому розділі звіту "Рух матеріалів, палива і тари у виробництві у грошовому виразі", а потім із записами в журналі №К-8 (по загальному для всіх бригадирів аналітичному рахунку "Сировина і матеріали у виробництві").

Серед прийомів і методів, які використовуються при здійсненні внутрішньогосподарського контролю з цією метою, використовують контрольний запуск сировини і матеріалів. "Контрольний запуск сировини і матеріалів у виробництво (експеримент) проводять з метою визначення достовірності діючих норм і нормативів витрат сировини та матеріалів на виробництво продукції або обсягів робіт. За допомогою контрольного запуску виявляються: факти застарілих норм, в результаті чого в цехах і на складі утворюються невраховані лишки сировини і матеріалів; випадки зменшення норм часу і розцінок на виконувані роботи, неправильність розрахунків ефективності, прийнятих за основу при виплаті грошових винагород з впровадження нової техніки; дійсний стан справ .

Контролер повинен враховувати при цьому і той факт, що діюча нормативна база, зокрема вітчизняні Положення (стандарти) бухгалтерського обліку передбачають певну самостійність підприємств при вирішенні питань здійснення оцінки сировини та матеріалів, що відпускаються у виробництво. У даному випадку доцільно попередньо ознайомитись з наказом про облікову політику підприємства.

При здійсненні внутрішньогосподарського контролю суттєве значення має також перевірка якості сировини й матеріалів, що приймаються для виробництва продукції.

Контролеру доцільно також зробити висновок про доцільність використання того чи іншого методу розподілу. Для цього слід прорахувати похибки і визначити їх вплив на загальний результат (величину собівартості, фінансові результати тощо).

Контролер може дати власні рекомендації щодо застосування того чи іншого методу розподілу, провівши обрахунки згідно рекомендованих методик за усіма методами і зробивши аналіз результатів розподілу витрат допоміжних виробництв.

Застосування автоматизованої системи внутрішньогосподарського контролю витрат, в даному випадку, значно полегшить працю та забезпечить оперативність виконання розрахунків і подання рекомендацій.

ТЕМА 4. Інформаційне забезпечення господарського контролю

1. Достовірність показників фінансової звітності.

1.1. Інфляція її види і суть

1.2. Вплив інфляційних процесів на достовірність і реальність показників фінансової звітності.

1.3. Визначення достовірності показників фінансової звітності під час проведення ревізії.

2. Події після дати складання Балансу та їх урахування в господарській діяльності підприємств.

1. Достовірність показників фінансової звітності

Донедавна вважалося, що достовірною є інформація, складена в суворій відповідності з вимогами нормативних документів. У країнах Західної Європи поняття достовірності ототожнювалося з реальним і об'єктивним відображенням фактів господарського життя.

Пов'язано це з тим що практика різноманітна і не на всі життєві випадки можливо заздалегідь дати нормативні розпорядження. Крім того, дотримання норм не гарантує правильності і достовірності відображення дійсного стану речей.

У визначенні достовірності інформації, в т.ч. і бухгалтерської, необхідно, на наш погляд, дотримуватися наступного:

- усі дані бухгалтерського обліку відносні, а введення єдиних суворих нормативних правил призведе не до порівнянності звітних даних, а до односпрямованості їх помилок;
- тільки адміністрація кожного підприємства розуміє дійсну реальну вартість своїх ресурсів і може оцінити прийняті методи, які застосовуються в конкретних умовах;
- достовірність розглядається як пріоритет змісту над формою, у зв'язку з тим, що зміст знає той, хто працює, а форму - нормативні вимоги - створює той, хто в основному не знає змісту.

У зв'язку з тим, що вважати змістом, а що формою, залежить від того кому надано на це право, тобто має суб'єктивний характер.

Інфляція її суть і види

Інфляція, як економічне явище існує вже довгий час. Вважається, що її поява пов'язана навіть із виникненням грошей, із функціонуванням яких вона нерозривно пов'язана.

Термін інфляція (від латинського inflatio - розбухання) вперше почав використовуватися в Північній Америці за часи громадянської війни 1861-1865 рр. і означав процес розбухання паперово-грошового обігу. В XIX ст. цей термін використовувався також в Англії і у Франції. Широке розповсюдження в економічній літературі поняття інфляція отримало в XX столітті одразу після першої світової війни.

Найбільш лаконічне визначення інфляції— зростання загального рівня цін, біли загально — переповнення каналів обігу грошової маси зверх потреби товарообігу, що визначає знецінення грошової одиниці і відповідно зростання товарних цін.

Однак трактовку інфляції як переповнення грошового обігу знеціненими паперовими грошами не можна вважати повною. Інфляція хоча воно проявляється тільки у рості товарних цін, не є лише грошовим феноменом. Інфляція є тонке соціально-економічне явище, яке породжене диспропорціями відтворення у різних сферах ринкового господарства.

Одночасно, інфляція — одна із найбільш гострих проблем сучасного розвитку економіки практично у всіх країнах світу особливо в нашій державі.

Суть інфляції заключається в тому, що національна валюта знецінюється по відношенню до товарів, послугам та іноземним валютам, які зберігають стабільність своїй покупній спроможності.

Деякі вчені-економісти до цього переліку додають і золото, надаючи йому роль загального еквіваленту поряд із грошима.

Зріст цін може бути пов'язаний із перевищенням попиту над пропозицією товарів, однак така диспропорція між попитом і пропозицією в більшості випадків не є інфляцією.

Прикладом тому є енергетична криза 70-тих років у США, коли нафтодобувні країни підняли ціни на нафту в десятки разів, а на інші види товарів і послуг в цей же час ціни зросли на 7-9 %.

Незалежно від стану грошової сфери, товарні ціни можуть змінюватись внаслідок зростання продуктивності праці, циклічних або сезонних коливань, структурних здвигов в системі відтворення, монополізації ринку державного регулювання економікою, введення нових ставок податків, девальвації і ревальвації грошової одиниці, змін кон'юктури ринку, впливу зовнішньоекономічних зв'язків, стихійних лих і ще можна привести безліч прикладів. З переліченого видно, що не всякий ріст цін — інфляція, тому особливо важливо виділити саме дійсно інфляційний.

Так, ріст цін, що пов'язаний із циклічним коливанням кон'юктури не можна вважати інфляційним. Ціни підвищуються у фазі бума і падають у фазі кризи, потім знову зростають у наступних фазах виходу із кризи.

Підвищення продуктивності праці за умов інших рівних умов призводить до зниження цін. Однак можливі випадки, коли підвищення продуктивності праці призводить до підвищення заробітної плати. В цьому випадку — інфляція витрат підвищення зарплати в якійсь галузі дійсно супроводжується підвищенням загального рівня цін.

Стихійні лиха не можна вважати причиною інфляції. Наприклад, внаслідок стихійного лиха на якійсь території зруйновані будинки. Це призводить до підвищення попиту на будівельні матеріали, послуги будівельників, транспорт і т. д. Великий попит на послуги і промислову продукцію буде стимулом для виробників до збільшення обсягів виробництва і в міру насичення ринку ціни будуть знижуватися.

Таким чином до найважливіших інфляційних причин зросту цін можна відносити наступні:

- 1. Диспропорціональність — незбалансованість державних витрат і доходів, а саме дефіцит держбюджету. Цей дефіцит покривається за рахунок використання “друкарського верстата”, що призводить до збільшення грошової маси і як наслідок — інфляція. У нашій державі це мало місце у період “ходіння” купоно-карбованців, майже аж до введення нової грошової одиниці — гривні.*

2. *Інфляційно небезпечні інвестиції* — переважно мілітаризація економіки. Асигнування на військові потреби ведуть до створення додаткового платоспроможного попиту, і як наслідок — збільшення грошової маси. Надмірні військові асигнування, як правило є головною причиною хронічного дефіциту державного бюджету, а також збільшення державного боргу, для покриття якого випускаються додаткові паперові гроші. На даний час для України це не актуально. Окрім питань пов'язаних із чорноморським флотом і повернення України до ядерної держави.
3. *Відсутність чистого вільного ринку і конкуренції як його частки.* Сучасний ринок у значній мірі огололістичний. Оскільки огололіс зацікавлений у скороченні виробництва і пропозиції товарів робиться дефіцит який він використовує для підтримання або підвищення ціни на товар.
4. *Інфляція яка імпортується.* Її роль зростає з ростом відкритості економіки і тягне її в світогосподарські зв'язки тої або іншої країни. Можливості у боротьби у державі доволі-таки обмежені. Метод ревальвації власної валюти, іноді застосовується в таких випадках, робить імпорт більш вигідним, одночасно “тормозить” експорт.
5. *Інфляційні очікування* — виникнення у інфляції характеру самопідтримки. Населення та суб'єкти господарювання звикають до постійного зростання цін. Населення вимагає підвищення заробітної плати і запасуються товарами очікуючи їх скоре подорожчення. Виробники боячись підвищення цін з боку своїх постачальників, одночасно закладають ціну своїх товарів прогнозуемий ними ріст цін на комплектуючі вироби і тим самим розкручують маховик інфляції. В Україні це спостерігалось у 1993-1995 роках.

Раніше інфляція виникала, як правило, при надзвичайних обставинах. Так, під час війн держава часто випускала велику кількість незабезпечених паперових грошей для покриття військових витрат. За останні 20-30 років інфляція стала хронічною хворобою економіки багатьох країн світу.

Інфляція може протікати помірно — бути повзучою, в умовах якої ціни зростають не більше, ніж на 10% в рік. Багато сучасних економістів, в тому числі сучасні послідовники економічного вчення Кейнса, вважають таку інфляцію необхідною для ефективного економічного розвитку. Така інфляція дозволяє ефективно корегувати ціни стосовно до змінних умов виробництва і попиту.

Галопіруюча інфляція, при якій характерний ріст цін від 20% до 200% в рік, є вже серйозною напругою для економіки, хоча ріст цін ще не важко передбачити і включити в параметри угод і контрактів.

Найбільш пагубною для економіки гіперінфляція, яка являє собою астрономічний ріст кількості грошей в обігу і як наслідок катастрофічний ріст товарних цін. Роль грошей у таких випадках різко зменшується, і населення та промислові підприємства переважно переходять на іншу, хоча і менш ефективну форму розрахунку, наприклад — бартер. В окремих випадках з'являються паралельні валюти, сильно зростає роль іноземних валют. Гіперінфляція наносить дуже сильний удар навіть по найбільш забезпеченим верствам суспільства. Більшість економічної літератури приводить приклад Нікарагуа періоду громадянської війни (33000% - середньорічний ріст цін), або післявоєнну Угорщину, чудовим прикладом може бути інфляція та гіперінфляція нашої держави у 1992-1995 роках. Однак приклад Сербії показав, що це ще не межа. Щодо Сербії, то в результаті економічного ембарго світової спільноти проти цієї країни, річний ріст цін склав 3.000.000.000%, а для прикладу, середня зарплата становила сумму, що дорівнювала 1 DM (нім. марка) при тому, що ціни вирости ще більше, а багато промислових товарів просто зникли із пропозиції.

Розрізняють два типи інфляції — збалансовану і не збалансовану.

При збалансованій інфляції ціни піднімаються відносно помірно і одночасно на більшість товарів і послуг. В цьому випадку за результатами середньорічного росту цін піднімається процентна ставка банку, і таким чином ситуація стає рівносильній ситуації із стабільними цінами.

У випадку *незбалансованої інфляції* ціни на різноманітні товари і послуги підвищуються і по різному на кожний тип товару.

Існують і інші види класифікації інфляції, наприклад, очікувана і неочікувана.

Очікувану інфляцію можна прогнозувати на якийсь період часу і вона в основному є прямим результатом дії уряду.

Неочікуванна інфляція характеризується раптовим стрибком цін, що негативно відбивається на системі оподаткування і грошового обігу.

У випадку наявності у населення інфляційних очікувань така ситуація призведе до різкого збільшення попиту, що створить труднощі в економіці та викривлює реальну картину суспільного попиту. Це в свою чергу веде до збою в прогнозуванні тенденцій в економіці, а за умови нерішучості уряду, ще сильніше збільшує інфляційні очікування, які будуть впливати на ріст цін.

У випадку коли раптовий стрибок цін має місце в економіці, яка не “заражена” інфляційними очікуваннями, то виникає так званий “ефект Пігу” — тобто різке зниження попиту у населення в надії на скоре зниження цін. Внаслідок зниження попиту виробник змушений знижати ціну і вертається в стан рівноваги.

Інфляція вимірюється за допомогою індексу цін. Індекс цін є вимірником відношень між ціною, певного набору товарів і послуг, які в економіці мають назву “ринковий кошик”, для певного періоду часу і ідентичною ціною групи товарів і послуг в базовому періоді. Вказаний орієнтир або початковий рівень, називається “базисним роком”. Якщо представити сказане у вигляді формули, то отримаємо наступне:

$$\text{Індекс цін в певному році} = \frac{\text{Ціна ринкової корзини в д. р.}}{\text{Ціна ринкового кошику в базисному році}} \times 100$$

Для розрахунків темпів інфляції, тобто швидкості зростання цін, існує така формула

$$\text{Темп інфляції} = \frac{\text{Індекс цін поточного року} - \text{Індекс цін базового року}}{\text{Індекс цін базового року}} \times 100\%$$

1.2. Вплив інфляційних процесів на достовірність і реальність показників фінансової звітності

Одним із суттєвих елементів методу бухгалтерського обліку є оцінка активів, зобов'язань і господарських операцій у грошовому виразі.

В умовах інфляції в практичній роботі інфляційні процеси призводять до того, що одні й ті ж витрати мають різний грошовий вимірник залежно від часу виникнення. Розбіжності ці можуть істотно перекручувати облікові дані, позбавляти користувачів можливості порівнювати їх за періодами з даними інших підприємств. До того ж, оскільки оцінюються показники у вартісному виразі, знецінення грошових коштів призводить до знецінення інформації, що формується у фінансовій звітності, і вона не дає користувачам змоги приймати рішення, адекватні ситуації, що виникла. .

У зв'язку з цим потрібно:

- визначити роль і місце інформаційних процесів та їх вплив на фінансовий стан підприємства;

- розглянути методи виключення впливу інфляції на достовірність показників (грошових і негрошових) фінансової звітності.

Збереження первісної балансової та залишкової вартості в умовах інфляції призводить до того, що накопичена сума амортизації стає символічною (стільки, скільки вчора коштувало все обладнання, сьогодні може коштувати пляшка прохолодних напоїв). У разі витрат, нестач і розкрадань матеріальних цінностей винуватці з радістю відшкодовують облікову ціну або залишкову вартість основних засобів, щоб продати украдене за високими ринковими, спекулятивним цінами. Таким чином, принцип оцінки активів за собівартістю, закладений у традиційному обліку, в умовах інфляції провокує розкрадання, особливо під час приватизації державної власності. Очевидно, що коли приватизація відбувається на підставі старих, викривлених інфляцією цін, то від такого розграбування державної власності дуже радіють нові власники, отримуючи за копійки мільйонні цінності. Можна сказати також, що при цьому традиційні методи оцінки активів не дають жодного уявлення про реальне забезпечення кредитів, платоспроможність підприємства та унеможливають вірогідне визначення його економічного потенціалу. Тобто при інфляційній економіці звичайна фінансова звітність, заснована на первісній вартості операцій, практично не дає реального уявлення про результати господарської діяльності, фінансовий стан підприємства, можливості розподілу його доходів.

В умовах реформування системи бухгалтерського обліку відповідно до пунктів 15 і 16 П(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» (надалі - П(С)БО 1) фінансова звітність повинна містити лише доречну (суттєву) інформацію, яка впливає на прийняття рішень користувачами дає змогу вчасно оцінити минулі, теперішні та майбутні події, підтвердити та скоригувати оцінки, зроблені в минулому. Водночас підкреслено, що фінансова звітність є достовірною, якщо вона не містить помилок та перекозень, які здатні вплинути на рішення користувачів звітності.

Міжнародний бухгалтерський стандарт 29 «Фінансова звітність з умовах гіперінфляції» визначає такі діючі умови у разі інфляційних процесів:

- вільні кошти власники вкладають переважно в не грошові активи або у фінансові активи в стабільній валюті;
- для визначення вартості коштів замість національної валюти населення використовує стабільну іноземну валюту;
- відсоткові ставки, ціни і заробітна плата прив'язані до індекс} інфляції.

На підприємствах під час проведення поточного обліку активів і пасивів за їх первісною вартістю, а також, відповідно, у разі здійснення контролю виникають такі проблеми:

- зниження вартості майна підприємства;
- зниження витрат підприємства в частині матеріальних витрат і амортизаційних відрахувань;
- зниження собівартості;

До моменту складання звітності за цінами, що склалися на звітну дату, майно коштує дорожче, ніж за цінами їх придбання. Поточна вартість підприємства явно знижується, що може призвести до значних прорахунків і збитків під час приватизації та ліквідації підприємства. Вважаємо, що в разі зміни власника або в разі ліквідації підприємства його звітний Баланс застосовувати не можна. Слід обов'язково складати попередній ліквідаційний Баланс, у якому перераховувати вартість наявного майна за поточною ринковою вартістю (за вартістю можливої реалізації).

У практичній роботі під час приватизації підприємств обов'язковою умовою є складання ліквідаційного Балансу, але за валютою, як показали дослідження, він не дуже відрізняється від звітного Балансу. Якщо така різниця і є, то при цьому, як правило, валюту Балансу зменшено на суму списаного непотрібного майна (проамортизованих основних засобів або засобів, не придатних для подальшої експлуатації тощо). Зауважимо, що зниження витрат підприємства в частині матеріальних витрат і амортизаційних відрахувань призводить до необґрунтованого зниження собівартості і, відповідно, завищення прибутку. Базою оподаткування при цьому є номінальна, а не реальна сума прибутку.

Для зведення до найменших розмірів викривлень у бухгалтерському обліку, обумовлених зміною рівня цін, необхідно здійснювати коригування даних за інфляційним фактором такими методами, як: періодичне переоцінювання активів за встановленими індексами або поточними ринковими цінами; складання фінансової звітності у постійній валюті; коригування у зв'язку зі зміною купівельної спроможності грошей; облік за поточними витратами на придбання активів тощо. Крім того, з метою точнішого коригування звітних даних необхідно їх розподілити на грошові та негрошові й відповідно до кожного з них застосовувати індивідуальні методики. Отже, щоб отримувати справді достовірну фінансову звітність в умовах інфляції, потрібно питання про застосування методики переоцінювання її статей якомога швидше вирішити в законодавчому порядку.

1.3. Визначення достовірності показників фінансової звітності під час проведення ревізії

У процесі проведення ревізії насамперед необхідно з'ясувати, чи є фінансова звітність достовірною та чи повністю в її складі відображено всі засоби і майно, що належать підприємству. При цьому необхідно мати на увазі, що від достовірності фінансової звітності та повноти відображення в її складі інформації залежить об'єктивність результатів ревізії. Крім того, до проведення ревізії необхідно, перш за все, звернути увагу на суттєвість і порівнянність статей фінансової звітності. Для цього необхідно:

- надати визначення суттєвості (кількісне і якісне) та порівнянності статей фінансової звітності з урахуванням зовнішніх і внутрішніх факторів;
- розглянути процедуру коригування статей фінансової звітності.

Суть статей фінансової звітності полягає в їх ролі та значенні в фінансово-господарській діяльності підприємства. Суттєвість інформації визначається відповідними П(С)БО та керівництвом підприємства.

Перед проведенням ревізії необхідно, на наш погляд, коригування здійснювати в обов'язковому порядку за всіма вищезазначеними зовнішніми факторами і одним внутрішнім - зміною елементів облікової політики підприємства. Зміна структури статей звітності, отримана у зв'язку з діями безпосередньо самого підприємства, не повинна розглядатися як частина процедури зіставлення. Вплив даних внутрішніх факторів на статті звітності оцінюється при проведенні додаткового фактичного аналізу користувачами на підставі наданих їм даних. Процедура коригування полягає у виконанні послідовних операцій за такими стадіями:

попередня (відбір статей фінансової звітності для коригування: прив'язка чисельних даних по статті за декілька звітних періодів у табличній формі; визначення основи коригуючих коефіцієнтів та їх розрахунок):

основна (проведення перерахунку даних статей із використанням коригуючих коефіцієнтів; надання порівнянних даних у табличній формі).

Відбір статей звітності для їх коригування необхідно проводити за критерієм суттєвості етапі для результатів діяльності підприємства. Суттєвість як відмічалася раніше, повинна сприйматися не тільки з кількісного, але й з якісного боку. У зв'язку з тим, що на законодавчому рівні, як зазначалося раніше, не визначено показники суттєвості, можливо, наприклад, використовувати показники оборотності стосовно до визначення суттєвості статті для результатів діяльності. Пов'язано це з тим, що розрахунок оборотності є, по суті, найбільш доступним способом визначення ступеня використання майна і обов'язків у формуванні фінансових результатів.

Таким чином, під час проведення ревізії перш за все необхідно з'ясувати, чи є фінансова звітність достовірною, оскільки від цього залежить об'єктивність її наслідків. Крім того, необхідно враховувати суттєвість і порівнянність інформації. Відповідно до чинного законодавства суттєвою є інформація, відсутність якої може вплинути на рішення користувачів фінансової звітності, але при цьому відсутнє поняття порогу суттєвості. Порядок його визначення в кількісному і якісному виразі. Порівнянність статей фінансової звітності повинна забезпечуватися при коригуванні їх кількісних значень, які відносяться до різних звітних періодів, з урахуванням зовнішніх і внутрішніх факторів. При цьому необхідно здійснювати дві стадії: попередню (відбір статей для коригування, прив'язка даних по статті за декілька звітних періодів, визначення основи коригуючих коефіцієнтів та їх розрахунок) та основну (проведення перерахунку даних статей із використанням коригуючих коефіцієнтів, надання порівнянних даних в табличній формі). В результаті виконання вищезазначених операцій з'являється можливість забезпечити достовірність показників фінансової звітності.

Важливе значення в інформаційному забезпеченні контролю має урахування в господарській діяльності підприємств подій після дати складання Балансу.

2. Події після дати складання Балансу та їх урахування в господарській діяльності підприємств

Інформація, відображена у фінансовій звітності, має бути корисною, відповідати меті й завданням, що постають перед зацікавленими користувачами. Адекватність фінансових даних виявляється в тому, що значення їх впливає на економічні рішення, які приймають користувачі, допомагає оцінити минулі, теперішні й майбутні події. Як відомо, між звітною датою і датою завершення формування фінансової звітності спливає значний час (іноді до півтора місяця), протягом якого в діяльності підприємства і в господарському середовищі відбуваються численні події, які нерідко змушують переоцінювати факти господарського життя, відображені у фінансовій звітності за звітний період. Через такі події інформація, включена до звітності, може втратити свою актуальність. А це, в свою чергу, призводить до того, що користувачі не можуть мати змогу робити обґрунтовані висновки й прогнози щодо розвитку підприємства. Уникнути цього можна шляхом інформування користувачів звітності про всі події, що відбулися після лаги складання Балансу (надалі - дата Балансу), та ті, то мають відношення до діяльності підприємства. Усе це слід мати на увазі, розглядаючи події після дати складання Балансу, а саме:

- сукупність, визначення та їх класифікацію;
- порядок коригування статей фінансової звітності;

- відображення в бухгалтерському обліку отриманих результатів (умовних прибутків, збитків).

Порядок розкриття у звітності таких подій визначено П(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах», затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 28.05.99 р. № 137 та зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 21.06.99 р. за № 392/3685.

Подія після дати Балансу згідно з цим П(С)БО - це подія, яка відбувається між датою Балансу і датою затвердження керівництвом фінансової звітності, підготовленої до оприлюднення, яка вплинула або може вплинути на фінансовий стан, результати діяльності та рух коштів підприємства. Як впливає з визначення, період, у якому можуть виникнути події після дати Балансу, обмежено двома моментами: звітною датою (датою Балансу) і датою, коли звітність вважається підготовленою для подання до відповідного органу. Звітною датою традиційно вважають день, станом на який підприємство складає свою звітність. В українському обліку, як і в західному, за звітну дату беруть останній день звітного періоду. Так, якщо звітний рік охоплює час з 1 січня до 31 грудня, то звітною датою слід вважати 31 грудня кожного року. Дату, коли звітність вважають готовою до подання, визначають залежно від організаційної структури і схеми управління підприємством, вимог законодавства, а також процедур, встановлених для підготовки й розгляду фінансової звітності. Звичайно, такою датою вважають день, коли всю роботу над фінансовою звітністю підприємства завершено і звітність можна подавати зовнішнім користувачам. За різних структур це можуть бути день затвердження звітності керівником, радою директорів або спостережною радою, дата підпису звітності уповноваженими особами підприємства, Дату затвердження або підписання звітності вважають своєрідною тимчасовою межею, що відокремлює факти господарського життя, які беруть до уваги під час формування звітної інформації, від фактів, які в процесі підготовки звіту не враховують. Знати цю дату важливо для зовнішніх користувачів. Тому її слід обов'язково відображати в звітності. Крім того, для користувачів важливо знати статус звітності. орган, який прийняв рішення про схвалення звіту. Особливо це важливо в тих випадках, коли згідно із законодавством остаточне затвердження звітності віднесено до компетенції власників підприємства (наприклад, загальних (борів акціонерів)). Отже, до звітності корисно включати інформацію про орган підприємства, який схвалив звіт, а також про те, що звітність підлягає затвердженню власниками.

Оцінюючи події після дати Балансу і наслідки умовних фактів, укладачі фінансової звітності повинні брати до уваги їх суттєвість чи несуттєвість для підприємства. Суттєвість має реалізовуватися у вигляді принципу, передбаченого П(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Суттєвість, як принцип, має передбачати відображення

в обліку і звітності інформації, без знання якої користувачі фінансової звітності не зможуть достовірно оцінити фінансовий стан, рух грошових коштів або результати діяльності підприємства. Суттєвість подій і умовних фактів після дати Балансу слід визначати виходячи із загальних вимог до фінансової звітності у зв'язку з тим, що П(С)БО 6 не встановлює спеціальних критеріїв для визначення суттєвості. Межу суттєвості не передбачено і в законодавчому порядку. Усі суттєві події після дати Балансу і умовні факти мають підлягати відображенню у фінансовій звітності або пояснювальній записці за звітний період незалежно від того сприятливі їх наслідки чи ні. З одного боку, це можна трактувати як необхідність незалежного підходу до оцінки суттєвості умовного факту або події після дати Балансу, а з іншого - це явне відхилення від принципу обачності.

В практичній роботі бухгалтери-практики виявлятимуть небажання визнавати й розкривати події після дати складання Балансу як умовні факти господарської діяльності. За умови, що основною метою ведення обліку і складання фінансової звітності є забезпечення передусім правильного нарахування податків, бухгалтери вважають відображення подій після дати Балансу як умовних фактів необов'язковою процедурою. Власники та інші зацікавлені користувачі фінансової звітності отримують інформацію про умовні події (факти) на дату Балансу здебільшого зі звітів виконавчих органів підприємства.

Оскільки відповідно до п. 1 ст. 3 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» метою ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації, вважаємо за необхідне вирішити питання про порядок відображення умовних подій після дати Балансу в господарській діяльності підприємства на законодавчому рівні.

Таким чином, між звітною датою і датою формування фінансової звітності проходить час, протягом якого в діяльності підприємства відбуваються події, які іноді змушують переоцінювати факти господарського життя, відображені за звітний період у фінансовій звітності. У зв'язку з ним інформація, включена до звітності, може втратити свою актуальність, що призводить до необґрунтованих висновків і прогнозів щодо розвитку підприємства. Уникнути цього можна шляхом інформування користувачів звітності про події, що відбувалися після дати складання Балансу, які доцільно класифікувати двома групами: події, які надають додаткову інформацію про обставини, що існували на дату Балансу, та події, які вказують на обставини, що виникли після дати Балансу. Усі суттєві (для підприємства) події після дати Балансу повинні відображатися в умовних фактах у фінан-

совій звітності незалежно від ступеня сприятливості. За наслідками подій першої групи необхідно коригувати дані про активи, зобов'язання, капітал, доходи і витрати з відображенням їх у фінансовій звітності. За наслідками подій другої групи коригування не здійснюється, але наслідки потрібно відображати у «Примітках до річної фінансової звітності» або в пояснювальній записці.

ТЕМА 5. Ревізія як основна форма господарського контролю

2. Сутність ревізії господарської діяльності.
3. Предмет і об'єкти ревізії.
4. Мета, завдання, функції та принципи ревізії.
5. Класифікація ревізій.
6. Особливості ревізій у комп'ютерному середовищі.

1. Сутність ревізії господарської діяльності

Ревізія є складовою частиною наступного господарського контролю, одним з методів його здійснення. Назва цього методу походить від латинського слова *revisio* - "перегляд" або "знову оглядаю". Згідно Закону України "Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні" ревізія – це метод документального контролю фінансово-господарської діяльності підприємства за дотриманням законодавства з фінансових питань; достовірності обліку та звітності; спосіб документального виявлення недостач, розтрат, привласнення коштів і матеріальних цінностей; попередження фінансових зловживань.

Ревізія полягає у вивченні раніше здійснених господарських операцій з і очки зору їх законності, достовірності та економічної доцільності. На кожному окремому підприємстві ревізія вивчає здійснені операції, які знайшли документальне відображення. Ревізію називають документальною з наступних причин:

- вона здійснюється шляхом вивчення документальних фактів;
- порушення, які виявляються, підтверджуються документально;
- результати узагальнюються в спеціальному документі - акті.

Основними причинами, що викликають необхідність ревізій, є:

- в неусвідомлення окремими працівниками необхідності ощадливості і збереження власності;
- не завжди ефективний попередній і поточний контроль з боку керівників, бухгалтерів і фахівців відповідних служб;
- а недоліки у підборі кадрів матеріально відповідальних осіб, низька якість інвентаризацій, недосконалість системи матеріальної відповідальності тощо.

Ревізія тісно пов'язана з економікою підприємства, бухгалтерським обліком, економічним аналізом, фінансами галузей народного господарства, управлінням, судовою бухгалтерією, правом. Без знань цих галузей науки не можна провести ревізію. Крім того, вона ґрунтується на спеціальних , способах і прийомах для виявлення негативних та узагальнення позитивних сторін діяльності підприємства, вивчення, збирання та фіксації господарських порушень з метою встановлення ефективності та законності господарювання.

Ревізія є важливим засобом виявлення фактів зловживань, безгосподарності, недбалого відношення до виконання службових обов'язків, порушень фінансової дисципліни, діючого законодавства, нормативних положень та інструктивних вказівок. В ході її аналізуються причини, умови виникнення та наслідки порушень; виявляються невикористані резерви виробництва; перевіряється система забезпечення збереження засобів та предметів праці, а також дотримання діючих стандартів з обліку та звітності.

Особливістю, яка чітко відрізняє ревізію та її складові від інших методів контролю, є вивчення нею здійснених господарських операцій на підставі фіксованої інформації. На відміну від інших методів наступного контролю, ревізія має чіткий правовий статус, що визначає межі її поширення, строки проведення, права та обов'язки осіб, які її проводять та посадових осіб, діяльність яких перевіряється, порядок формування та розгляду результатів.

Аналізуючи терміни "контроль" і "ревізія", важливо визначити подібні та відмінні сторони цих понять. Контроль виник на ранніх стадіях розвитку людського суспільства, коли ще не було облікових записів та книг. Його можуть здійснювати люди і автомати (автоматичний контроль) в масштабі держави в різний час без письмового оформлення результатів. В той же час головним змістом поняття "ревізія" є перевірка фактів, які відбулись.

Ревізію проводять лише після здійснення господарських операцій на окремому підприємстві спеціально призначені для цього особи. Результати ревізії, як правило, оформлюють письмовим документом. Її основне завдання – перевірити законність і доцільність здійснених господарських операцій на кожному підприємстві.

Отже, ревізія - це метод наступного контролю за виробничою та фінансово-господарською діяльністю підприємств, в процесі якого встановлюється законність, достовірність та економічна доцільність здійснених господарських операцій, перевіряється стан бухгалтерського обліку, його відповідність обліковим та звітним показникам.

2. Предмет і об'єкти ревізії

Ревізія як складова науки господарського контролю. Важливе значення має місце ревізії в системі науки про господарський контроль, адже від правильного його розуміння залежать перспективи розвитку самої ревізії та межі її застосування на практиці. Ревізія тривалий час не претендувала на самостійне наукове значення, її прийоми були примітивними, переслідували суто практичні цілі, тісно пов'язані з достовірністю ведення бухгалтерського обліку. Більшість економістів і зараз уявляють собі ревізію як прикладну дисципліну, що вивчає прийоми здійснення наступного контролю. Насправді все це має велике теоретичне і практичне значення.

Ревізія є складовою частиною науки про контроль, про методикау і технічні прийоми вивчення законності господарських явищ, виявлення відхилень у господарюванні, їх обґрунтування та опис, визначення та відшкодування матеріальної шкоди, способів профілактики та попередження порушень. Вона виникла і розвивається на основі творчого застосування сучасних досягнень обліково-економічних та юридичних наук і спирається на теоретичні положення науки про господарський контроль. В ній широко використовуються методи та прийоми, запозичені з обліку, статистики, економічного аналізу, фінансів та інших наук, що не виключає існування власних способів контролю, але це не перетворює ревізію на бухгалтерську, статистичну чи фінансову науку.

Для правильного розуміння сутності ревізії важливо розмежовувати використання нею готових даних інших наук від їх активного застосування в практиці здійснення ревізії. Методи інших наук не механічно переносяться в ревізію, а науково оброблюються та пристосовуються до її мети та функцій. *Методика ревізії* - це не сукупність розрізнених способів та приймів, що взяті із різних наук, а якісно нова методика. В той же час ревізію не можна розуміти як вчення про щось незмінне, зведення ревізійних постулатів. Вона постійно розвивається, поглиблюється та удосконалюється під впливом науково-технічного прогресу та удосконалення професійної підготовки і майстерності ревізорів.

Оснoву ревізії складає господарська діяльність підприємств, а сама вона є розділом науки господарського контролю, який вивчає стан, структуру, динаміку, способи виявлення та причини виникнення господарських порушень в цілому, окремі їх види, техніку визначення та порядок відшкодування завданих збитків, заходи щодо їх попередження в майбутньому. Критерієм, який найбільш чітко характеризує ревізію і в той же час відокремлює її від інших методів контролю, є вивчення нею операцій, що здійснились на підставі документальної інформації. Господарські операції являють собою

економічні явища, які здійснюються на різних ступенях управління виробництвом і виражаються в грошових та натуральних вимірниках. Вони ширше поняття "бухгалтерські операції", які є предметом записів в інформаційній системі підприємства за допомогою подвійного запису, що викликають зміни в структурі активів, капіталу та зобов'язань. Будь-якому підприємству властиві специфічні економічні явища, які впливають з характеру його діяльності. В зв'язку з цим предметом ревізії в рамках інформаційної системи підприємства є процеси господарської діяльності.

Ревізія досліджує документальні дані шляхом спеціальних знань, вивчає питання, передбачені програмою з обліково-юридичних сторін. Головне в ревізії - вивчення специфічними способами господарських операцій, які здійснилися, з точки зору їх законності, доцільності та достовірності, у складанні ревізором висновків з питань, які відносяться до господарської діяльності підприємства і відображені в письмовій інформації. Але визначення предмета ревізії як дослідження операцій бухгалтерського обліку звужує компетенцію ревізора у вирішенні завдань, які стоять перед ревізією.

Предмет та об'єкти ревізії. Розвиток вчення про предмет ревізії пройшов два етапи. Перший - характеризувався прагненням вчених розвивати ревізію як прикладну науку, другий - створити теоретичні основи ревізії як самостійного розділу науки господарського контролю.

При визначенні предмету і змісту ревізії враховують такі її важливі сторони:

- а) об'єкти ревізійного вивчення;
- б) спеціальні способи та прийоми вивчення господарювання;
- в) цілі і функції ревізії, які полягають у встановленні дійсних наслідків господарювання;
- г) характер ревізії як спеціалізованого методу господарського контролю;
- д) особливості ревізії, які полягають в тому, що при її здійсненні використовуються й інші елементи методу господарського контролю;
- е) прийоми ревізії, засновані на обліково-економічній інформації і являють економіко-юридичну діяльність, результати якої використовуються в комплексному, узагальненому вигляді, впроваджуються на мікро- та макрорівні.

Основна риса ревізії - її ретроспективний характер. В цьому її головна відмінність від інших методів контролю. Вона звертається до минулого для пізнання істини, для вивчення законності та достовірності здійснених фактів з метану попередження зловживань та розкрадань. Ревізор, оглядаючи документи та вивчаючи операції, перевіряє їх достовірність та законність. Отже, ревізійний пошук передбачає наявність мети, яка і є значним доповненням до поняття "пошук" в ревізії. Не можна говорити про пошук в

ревізії, якщо поставлена мета досягається відразу. Наприклад, ревізору відомо, що прибутковий касовий ордер № 12 підроблений. Не дивлячись на те, що він витрачає час на знаходження ордера серед маси документів, це не є пошук. Таких випадків в ревізії практично не буває. Саме ревізія і полягає в пошуку невідомого. Пошук в ревізії - рух до мети, процес, що розгортається у часі та представляє собою певну послідовність ревізійних дій.

Ревізії притаманний і реконструктивний характер (від слова "реконструкція" від латинського *constructio* - побудова). Вивчаючи відповідну інформацію, ревизор відтворює картину минулого за наявними в його розпорядженні письмовими свідченнями. Оглядаючи документи, вивчаючи сутність операцій, він уявно представляє (реконструює) ланцюг взаємопов'язаних фактів. Без цього він не може на науковій основі застосувати способи та прийоми ревізійного вивчення минулих подій.

Профілактичний характер ревізії - одна з її характерних рис. Профілактика сприяє усуненню господарських порушень, попереджає можливість їх виникнення в майбутньому. Звідси можна сформулювати деякі висновки, які допомагають визначити предмет ревізії.

Оскільки господарська діяльність в процесі здійснення контролю розуміється як багаторівнева: бригада, ділянка, цех, підприємство, об'єднання, комплекс, відомство та міністерство, то I ревізія проводиться на всіх цих рівнях. Виходячи з цих особливостей ревізії, можна стверджувати, що вона вивчає документально зафіксовані операції, які здійснилися в процесі кругообігу засобів підприємства за допомогою специфічних способів та прийомів з позиції законності, достовірності та доцільності.

Таке визначення предмету ревізії відображає закон інтеграції та диференціації знань, а також дає можливість виділити коло об'єктів ревізії, розробити її загальну методичку, встановити структуру і систему ревізії як розділу науки про контроль та навчальної дисципліни, уточнити мету та функції ревізії в сучасних умовах господарювання.

Отже, предметом ревізії є документальні дані, що вивчаються шляхом застосування спеціальних прийомів з позиції їх законності, достовірності та доцільності. До предмету ревізії відносяться процеси і явища, пов'язані з господарською діяльністю підприємства і відображені документально, а межі їх перевірки визначаються програмою ревізії.

Досліджуючи негативні явища в господарській діяльності підприємства, які також є предметом ревізії, ревизор неминує виявляє і позитивні сторони, інакше неможливо об'єктивно розв'язати всі завдання, поставлені перед ревізією.

Кожне підприємство з метою забезпечення безперервності процесу виробництва забезпечує ч безперервність процесу постачання сировини та реалізації готової продукції, організовує планомірний кругообіг своїх засобів.

Господарські процеси розглядаються як сукупність складових елементів -фактів господарського життя. В результаті здійснення деяких окремих фактів господарського життя фінансовий стан економічного суб'єкта залишається незмінним. Але основна маса господарських фактів впливає на фінансовий стан підприємства. Такі факти господарського життя називають господарськими операціями, які є основними об'єктами контрольного спостереження.

Оскільки ревізія покликана вивчати діяльність підприємства, то на перший погляд здається, що її об'єктом є підприємство, де вона знаходить необхідний для пізнання матеріал. Але вивченням діяльності підприємства займаються й інші економічні науки, такі як політекономія, статистика, економічний аналіз тощо. Отже, об'єкти можуть бути предметом дослідження не однієї, а декількох галузей науки. Відмінність полягає в тому, що в окремому випадку ці об'єкти розглядаються зі своїх специфічних і особливих сторін, які притаманні саме цій науці.

Об'єктами ревізії є окремі господарські факти і операції, що формують господарські процеси, вся сукупність яких є господарською діяльністю певного суб'єкта.

Ревізія в кожному конкретному підприємстві охоплює рух всього комплексу активів і зобов'язань, а також всі зміни в структурі капіталу. Активи підприємства за тими чи іншими ознаками об'єднуються в економічно однорідні групи (необоротні, оборотні, вилучені засоби, джерела їх формування тощо), кожна з яких і є самостійним об'єктом ревізії. В цьому випадку терміном "об'єкт" позначаються окремі елементи предмету ревізії.

На будь-якому підприємстві об'єктом ревізії є документальна інформація про: наявність та рух коштів і цінностей; придбання засобів виробництва, які необхідні для виробничого процесу; витрачання основних засобів, тобто їх знос в процесі експлуатації; дотримання трудового законодавства; собівартість створеного продукту; наявність і рух виготовленого продукту та пов'язаних з ним грошових, розрахункових та кредитних операцій; джерела формування коштів, їх цільового призначення та використання; дотримання діючого Статуту підприємства та інших < установчих документів.

Об'єкти ревізії настільки різноманітні, що скласти вичерпний їх перелік практично неможливо. Сукупним об'єктом ревізії можна назвати документально зафіксовану наявність та рух активів підприємства і джерел їх формування. Поняття об'єкта ревізії конкретніше її предмету, воно передбачає основні та найбільш суттєві елементи того, що

конкретно охоплює ревізія в кожній галузі економіки. Тобто, об'єкти ревізії в сферах виробництва, обігу та невиробничій сферах будуть мати деякі відмінності.

В найбільш загальному вигляді можна сказати, що об'єктами ревізії на промислових підприємствах є документальна інформація про:

- наявність та рух необоротних активів, включаючи природні ресурси як частину національного багатства, що знаходяться у користуванні підприємством;
- придбання (заготівлю) засобів виробництва, необхідних для створення суспільного продукту;
- витрати основних засобів, тобто частини зносу в процесі створення суспільного продукту;
- норми праці та норми споживання;
- дотримання трудового законодавства;
- визначення собівартості знову створеного суспільного продукту;
- наявність та рух виробленого суспільного продукту та пов'язані з ним грошові, розрахункові та кредитні операції;
- джерела формування активів, їх цільове призначення та використання (власні та залучені джерела, фінансові результати, отримані в результаті господарювання);
- дотримання діючих на підприємстві Статуту, інших установчих документів та внутрішніх актів.

3. Мета, завдання, функція та принципи ревізії

Мета ревізії визначається її завданнями, тобто тим колом питань, яке потребує обов'язкового контролю вищестоящими органами та досягається шляхом застосування спеціальних знань при перевірці документованої обліково-економічної інформації.

Сьогодні завдання ревізії значно розширюються через посилення контролю в галузі організації праці, нормування витрат на виробництво, планування, організації виробництва, використання обладнання, дотримання технології виробництва.

Основними завданнями ревізії є:

- здійснення державного контролю за витрачанням коштів і матеріальних цінностей, їх збереженням;
- перевірка стану і достовірності бухгалтерського обліку і звітності в міністерствах, відомствах, державних комітетах, фондах, бюджетних установах, а також на підприємствах і в організаціях, які отримують кошти з бюджетів усіх рівнів та державних валютних фондів;

- розробка пропозицій щодо усунення виявлених недоліків і порушень та їх запобігання в подальшому.

Функції ревізії представляють собою конкретний прояв її завдань та цілей в боротьбі з господарськими порушеннями та зловживаннями.

Функції ревізії є конкретними та однорідними за змістом. Вони є загальними для всіх видів та рівнів проведення ревізії. Реалізація функцій ревізії на конкретному підприємстві полягає у вивченні його письмової інформації з точки зору законності та ефективності господарювання, попередження можливих порушень.

Ревізійний апарат, виявляючи і попереджаючи порушення і розкрадання, здійснюючи профілактику господарських порушень і безгосподарності, робить вагомий внесок у підтримання режиму економії і виявлення резервів виробництва. Повна ліквідація розкрадання і безгосподарності - це величезний внесок ревізорів у підвищення ефективності всього суспільного виробництва і збереження власності.

Принципи ревізії. Будь-яка наука повинна мати свої принципи. Згідно визначенню, принцип (від лат. *principium* -початок, основа) - вихідне положення будь-якої теорії, вчення. На відміну від вихідних положень природничих наук -фізики, хімії, математики, принципи контролю та ревізії розробляються людьми та не можуть діяти при зміні економічного стану. Це основні положення, що впливають із суті контролю і визначають процес контролю.

Загальне визначення принципів контролю залежить від того, наскільки точно вони відповідають наступним критеріям (критерій, з точки зору філософії, означає мірило для оцінки, спосіб перевірки істинності чи неточності того чи іншого твердження, гіпотези тощо): доцільності, об'єктивності і раціональності.

Доцільність контролю проявляється в тому, що його інформація повинна мати певний економічний зміст, бути потрібною і корисною при прийнятті управлінських рішень.

Принцип об'єктивності контролю полягає в тому, що його інформація не піддається впливу та суб'єктивній оцінці обліковця, не може бути результатом суб'єктивних тверджень окремих авторів. Об'єктивність, крім того, передбачає надійність, перервність, своєчасність і відповідність дійсності фактів, що характеризуються правильними оцінками кількості, маси, вартості, міри.

Контроль є раціональним, якщо він може здійснюватись без певних складнощів і значних витрат. Умова і вартість одержання інформації повинні виправдовуватись тими перевагами, які одержить користувач від її використання. Зиск від одержання облікової інформації повинен, як правило, перевищувати затрати на її одержання.

Ревізії як одному з найважливіших методів наступного господарського контролю властиві свої специфічні принципи, до них можна віднести:

1. *Принцип раптовості* має вирішальне значення при досягненні цілей ревізії. Під раптовістю розуміють застосування засобів і способів перевірки в момент, коли підконтрольні особи цього не чекають. Завдяки раптовості, з'являється можливість перевірити реальний стан справ на підприємстві, досягти узгодженості дій ревізорів і забезпечити максимальну ефективність ревізійного процесу. Важливою умовою досягнення раптовості ревізії є нерозголошення моменту її початку, а також етапів її підготовки та проведення.

2. *Принцип активності ревізії* тісно пов'язаний з ревізорською ініціативою і полягає в прагненні знайти кращі методи та способи виконання поставлених перед ревізією завдань, готовності ревізора взяти на себе відповідальність за прийняте рішення (застосування ревізором наукових прийомів, завдяки яким можливе прийняття оптимальних рішень та впровадження їх в життя). Активність ревізії полягає в тому, що ревізор за своєю ініціативою застосовує дозволені йому прийоми та способи для вивчення реального стану справ.

3. *Принцип безперервності ревізії* тісно пов'язаний з принципом активності. Суть його полягає в тому, що розпочаті ревізійні дії повинні вестись активно і безперервно до повного виявлення фактів порушень, відшкодування виявленої матеріальної шкоди, притягнення винних осіб до відповідальності.

4. *Принцип повноти* полягає у виявленні та детальному вивченні всіх фактів, що мають значення для ревізії. Дотримання цього принципу дозволяє на підставі всіх виявлених суттєвих і несуттєвих фактів з'ясувати причини незадовільного стану підконтрольного об'єкту.

5. *Принцип об'єктивності та всебічності ревізії*. Ревізор повинен дати об'єктивну оцінку діяльності підприємства з документальним обґрунтуванням фактів, обов'язковим виявленням причин та зв'язків між ними. Об'єктивність ревізії забезпечує її законність. Специфіка принципу всебічності полягає в тому, що матеріали ревізії вивчаються з погляду об'єктивності та повноти відображення в них фактів.

6. *Принцип послідовності ревізії* полягає в тому, що кожна наступна ревізія починається з моменту закінчення попередньої. Таким чином, ревізії проводяться безперервно з моменту організації підприємства і до моменту його ліквідації.

7. *Принцип гласності ревізії* полягає в тому, що про її проведення після пред'явлення повноважень ревізорами широко оголошується. Ревізори з моменту початку

ревізії встановлюють контакт з громадськими організаціями, оголошують про місце і час прийому осіб, які бажають надати інформацію з питань, що відносяться до ревізії.

8. *Принцип оцінки факторів*, виявлених ревізією. Дія цього принципу дає можливість ревізору вільно висловлювати свою думку щодо причин виявлених недоліків і, незалежно від мотивів зацікавлених осіб, самостійно оцінювати ті чи інші факти, законність та обґрунтованість дій зацікавлених осіб. Принцип оцінки доказів тісно пов'язаний з принципом незалежності ревізорів та їх підпорядкуванням тільки закону, що гарантує свободу оцінки доказів ревізором по кожному конкретному факту, виявленому на будь-якій стадії ревізії.

9. *Принцип ревізійної безпосередності* забезпечує такий порядок використання доказів, при якому в основі висновків про розглянуті за сутністю факти лежать дані про них, які особисто сприймаються ревізором і документально встановлюються ним в межах існуючих норм. Цей принцип найбільш широко проявляється при визначенні розміру збитку, встановленні винних осіб і порядку стягнення завданої шкоди.

10. *Принцип виховної дії*. Ревізія має не тільки економічне, але й певне виховне значення. Мало розкрити ті чи інші порушення і домогтись їх усунення. Важливо, щоб в кожному конкретному випадку виключалась можливість повторення помилок та порушень в майбутньому, що можливо за присутності певного виховного ефекту, заснованого на моральних засадах.

4. Класифікація ревізій

Для отримання всебічної характеристики сутності ревізійної роботи важливе значення має науково-обґрунтована класифікація ревізій. Вона дає можливість зрозуміти глибину ролі ревізії, її завдання і функції, повніше використовувати результати ревізії у здійсненні господарського контролю.

За відомчою належністю ревізії можуть бути відомчими, позавідомчими, змішаними.

Ревізії, що проводяться на підпорядкованих підприємствах за розпорядженням керівника вищестоячого органу штатними і позаштатними ревізорами та іншими посадовими особами, називають *відомчими*.

Позавідомчі ревізії призначаються і проводяться суб'єктами контролю інших міністерств та відомств, наприклад, органами Міністерства фінансів України, Національним банком України, слідчими та іншими органами, контрольно-ревізійним управлінням, податковою адміністрацією тощо. Тобто це ревізії, що проводяться не в

середині своїх підрозділів, а на підприємствах, організаціях та інших господарюючих суб'єктах.

Змішані ревізії проводяться спільно органами відомчого та позавідомчого контролю.

За порядком призначення ревізії поділяються на *планові та позапланові*. *Планові* ревізії затверджуються в річних і квартальних планах контролюючого органу і проводяться на підприємствах не рідше одного разу на три роки. Право на проведення такої ревізії надається тільки в тому випадку, якщо суб'єкту підприємницької діяльності не пізніше, ніж за 10 календарних днів до дня проведення ревізії, направлено письмове повідомлення із зазначенням дати її проведення.

Позапланові ревізії проводяться в особливих випадках на вимогу суду, прокуратури, інших органів контролю або управління з різних причин: надходження сигналів або повідомлень про порушення законодавства, зловживання посадових осіб та інші недоліки в роботі підприємства, тобто виникає необхідність в терміновій перевірці, що не передбачена планом.

За обсягом дослідження ревізії бувають *тематичними, повними і частковими*.

Тематичні ревізії проводяться контролюючими органами з окремих та спеціальних питань (тем) з охопленням більш або менш значної кількості підприємств. Основне завдання таких ревізій - отримання поглибленого: матеріалу, що характеризує стан галузі, яка вивчається.

Повні ревізії охоплюють всі сторони фінансово-господарської діяльності господарського суб'єкта, що ревізується, всіх ділянок його роботи та видів здійснених операцій.

При *часткових ревізіях* перевіряються тільки окремі види діяльності підприємства або окремі види господарських операцій. Тобто вони охоплюють одну сторону або декілька сторін діяльності підприємства (наприклад, виробництво, споживання, збут тощо), певні види операцій (касові, розрахункові тощо), або зберігання і правильність використання будь-яких видів сировини, товарів, підзвітних сум, готівки тощо. Саме такі ревізії у більшості випадках проводяться податковими органами та органами попереднього слідства.

За способами проведення ревізії поділяються на *суцільні, вибіркові, комбіновані*.

При *суцільній* ревізії перевіряються всі документи і реєстри бухгалтерського обліку, в яких відображені факти господарювання за весь період, що ревізується.

Вибіркова ревізія передбачає вивчення не всіх, а лише певної частини документів, що відбирається на підставі науково-обґрунтованої схеми, за той чи інший період часу (квартал, місяць, окремі дні).

Комбінованими називають ревізії, в ході яких одна частина документів та інформації вивчається суцільно, а інша - вибіркоким способом. Наприклад, при комбінованій ревізії діяльності підприємства більшість ділянок перевіряється вибіркоким способом (виробництво, реалізація тощо), а касові операції - суцільним.

За глибиною перевірки ревізії можуть бути *наскрізними, ненаскрізними та централізованими*.

Наскрізними є ревізії, що проводяться одночасно на декількох підприємствах, що входять до складу однієї організації (асоціації, об'єднання). Вони дають можливість більш глибоко і всебічно перевірити роботу суб'єктів господарювання з розгалуженою структурою керівництва, встановити доцільність існування окремих ланок тощо.

Ненаскрізні ревізії обмежуються перевіркою одного підприємства будь-якої господарської системи (асоціації, об'єднання), без підвідомчих йому ланок.

Централізовані ревізії проводяться контрольно-ревізійним управлінням України з метою вивчення певного кола питань в галузі або декількох галузях економіки в окремому регіоні.

За порядком проведення ревізії поділяються на первинні, повторні, додаткові.

Первинні ревізії здійснюються за певний період на конкретному підприємстві даним складом ревізорів вперше за встановленим завданням, яке передбачене планом ревізії.

Повторні ревізії проводяться у зв'язку з низькою якістю первинної ревізії, необ'єктивним, неправильним або некваліфікованим висвітленням результатів в акті ревізії за вимогою судово-слідчих органів та з деяких інших причин. Їх, як правило, здійснює новий склад ревізорів.

Додаткові ревізії призначаються для доповнення або уточнення окремих питань, а також для виявлення нових обставин, не викритих попередніми ревізіями. Вони також призначаються, якщо виникає необхідність перевірити той чи інший факт, не повністю висвітлений в акті ревізії, на вимогу начальника контрольно-ревізійного відділу або в інших випадках, а повторні ревізії - у випадку проведення недоброякісної ревізії або їх здійснює той самий або інший склад ревізорів.

За колом питань, що належить вивчити, ревізії поділяються на *комплексні і некомплексні*.

Одним з найбільш глибоких, об'єктивних та повних видів ревізії всіх або окремих сторін фінансово-господарської діяльності підприємства є *комплексні ревізії*. Для них характерні: а) спрямованість на всебічну перевірку діяльності підприємства, яка дозволяє виявити безгосподарність, втрати та внутрішньогосподарські резерви; б) участь не тільки відомчих спеціалістів, але й позавідомчих контролерів (співробітників банку, КРУ Мінфіну України); в) не тільки пошук порушень, але й надання всебічної допомоги підприємству, яке ревізується у їх усунення, розробка заходів по забезпеченню збереження майна; г) скорочення невиробничих витрат робочого часу контролерів різних органів, усуненні дублювання в їх роботі, надання більш об'єктивної інформації про діяльність підприємства, підсилення дієвості заходів винагороди і покарання, які застосовуються.

Некомплексні ревізії здійснюються, як правило, одним ревізором, коло питань обмежене, оскільки кваліфікація ревізора не дає можливості дослідити питання технології, якості сировини та продукції, використання техніки тощо.

По відношенню до підприємства ревізії можуть бути *внутрішніми та зовнішніми*.

Внутрішні ревізії здійснюються органами внутрішнього контролю (головним бухгалтером підприємства, ревізійною комісією тощо).

Зовнішні ревізії здійснюються суб'єктами контролю, які не входять до складу структурного підрозділу підприємства, що ревізується.

По відношенню до обов'язків суб'єктів контролю ревізії поділяються на *обов'язкові та статутні*.

Обов'язковими є ревізії, що проводяться не менше одного разу на рік вищестоящою організацією на підвідомчих підприємствах.

Ревізії, що проводяться на підприємствах у відповідності з їх статутом, називають *статутними*.

За кількістю учасників ревізії бувають *колективними та індивідуальними*.

Колективні ревізії проводяться на підприємстві бригадою осіб з різними спеціальностями.

Ревізії, що проводяться на конкретному підприємстві лише *одним ревізором* - спеціалістом в галузі бухгалтерського обліку, - називають *індивідуальними*.

На практиці зустрічаються ревізії на замовлення. Їх потрібно відрізнити від планових чи будь-яких інших ревізій та перевірок.

5. Особливості ревізії в комп'ютерному середовищі

Значний прогрес в ревізійній роботі може бути досягнутий за рахунок широкого використання обчислювальної техніки як при проведенні ревізії, так і при обробці ревізійної інформації. Це дає можливість не тільки раціоналізувати діяльність ревізорів, але й позбавити їх від громіздкої технічної роботи, а отриману за рахунок цього економію часу направити на вирішення більш важливих проблем.

При проведенні ревізії поряд з необхідністю перевірки правильності великої кількості однорідних господарських операцій необхідно проводити невелику кількість незначних за обсягом, але дуже різноманітних за характером розрахунків. У цих випадках рекомендується використовувати портативні комп'ютери, які дають можливість значно підвищити продуктивність праці ревізорів. Невеликі розміри сучасних переносних комп'ютерів створюють можливість користуватися ними в різноманітних умовах. Застосування таких комп'ютерів забезпечує оперативність і більшу точність виконання контрольно-ревізійних дій.

За допомогою комп'ютерної техніки проводяться складні розрахунки з прогнозування ймовірності нераціонального використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів, недостач, розкрадань, зловживань, приписок невиконаних робіт. Це дає можливість зосереджувати увагу ревізорів на тих ділянках, де є ознаки, які свідчать про можливі негативні явища» тобто комп'ютери широко застосовуються (при наявності відповідних програм) для діагностики відхилень в діяльності підприємства, що ревізується, від нормального режиму роботи.

Комп'ютерні програми дають можливість швидко порівняти відповідність даних про нарахування заробітної плати сумам, нарахованим за вироблену продукцію, з урахуванням складності та якості виконаних робіт і кваліфікації працівників. Перевищення допустимих норм вказує на нераціональне використання фонду заробітної плати чи зловживання.

Поглибленою ревізією обґрунтованості нарахування і виплати заробітної плати працівникам певної ділянки, де були виявлені ці відхилення, можна виявити факти нарахування сум за невиконані роботи, оплати прихованих простоїв, завищення розцінок, недотримання технологічного процесу, включення до відомостей фіктивних осіб, або нарахування заробітної плати працівникам, які виконували адміністративну роботу, а також оплати за неякісну або невраховану продукцію, роботу по виправленню браку тощо.

Порівнюючи дані про придбання сировини і матеріалів з їх кількістю в кінцевому продукті, можна визначити коефіцієнт корисного використання сировини і матеріалів. При порівнянні цього коефіцієнта з нормативним чи розрахунковим ревізори роблять висновок про раціональність використання матеріальних ресурсів на підприємстві. Якщо ці коефіцієнти співпадають або максимально наближаються один до одного, то керівник ревізійної бригади приймає рішення про недоцільність ревізії даної ділянки за первинними документами. Якщо коефіцієнт фактичного використання сировини і матеріалів значно нижче нормативного чи очікуваного, проводиться поглиблена ревізія використання тих видів сировини і матеріалів, за якими були виявлені розбіжності.

Використання комп'ютерних програм при проведенні ревізії вимагає розробки спеціальних методик з діагностики стану підприємства, що ревізується. За допомогою методів попереднього дослідження можна не перевіряючи конкретних документів і виконавши тільки відповідні розрахунки отримати відповідь на питання про те, чи слід проводити поглиблену ревізію діяльності конкретного цеху, служби, ділянки. Це надає можливість більш раціонально використовувати робочий час ревізорів.

Комп'ютери та штрихове кодування товарно-матеріальних цінностей можна широко використовувати при проведенні інвентаризацій. За завданням ревізорів або інвентаризаційної комісії за допомогою комп'ютера можна виготовити в необхідній кількості бланки описів із заповненими реквізитами і залишками товарно-матеріальних цінностей, які повинні знаходитися в місцях їх зберігання за станом на день інвентаризації. Тим самим спрощується робота по складанню описів, на що витрачається багато часу. Комісії залишається лише внести в опис фактичну кількість цінностей, виявлених інвентаризацією.

Зрозуміло, що виявлення результатів інвентаризації, взаємозалік недостач та лишків відбувається тільки після введення даних про фактичні залишки. Порівняльні відомості друкуються в необхідній кількості.

Використання комп'ютерних програм дає можливість не тільки полегшити і прискорити роботу інвентаризаційних комісій, ревізорів, бухгалтерів, але й підвищити достовірність результатів. Великий обсяг технічної роботи при взаємному заліку недостач і лишків в результаті пересортування не гарантує правильності виведення кінцевих даних.

ТЕМА 6. Інвентаризації в процесі проведення комплексних ревізій

1. Інвентаризація: суть, види та роль в ревізії.
2. Мета і завдання інвентаризації при проведенні ревізії
3. Об'єкти інвентаризації в ревізії
4. Класифікація інвентаризації в теорії ревізії

5. Принципи інвентаризації
6. Методика проведення інвентаризації та її особливості в ході ревізії
7. Документування процесу і результатів інвентаризації.

1. Інвентаризація: суть, види та роль в ревізії

Під інвентаризацією розуміють перевірку наявності та стану об'єкту контролю, яка здійснюється шляхом спостереження, вимірювання, реєстрації та порівняння отриманих даних.

Визначення реального стану об'єкту, порівняння та оцінка складають логіку інвентаризації як функції контролю. Якби об'єкти не перевірялись, усі дії полягали б у встановленні істинного, дійсного стану об'єкту, виявленні відхилень від його заданого стану, оцінки відхилень за критеріями доцільності та законності. Це правильне, об'єктивне сприйняття змісту та значення господарських фактів, які є об'єктами інвентаризації.

В практичній діяльності при проведенні ревізій суб'єкти контролю дотримуються загальних правил здійснення інвентаризації, які є незмінними незалежно від того, з якої причини і для яких потреб вона проводиться.

Інвентаризація в ході ревізії має вибірковий характер і може застосовуватись лише при документальному виявленні фактів неповного оприбуткування або неповного списання активів підприємства, а також при наявності певних сумнівів щодо розмірів зобов'язань, перевірка яких проводиться шляхом зовнішньої зустрічної перевірки.

Проте, необхідність проведення інвентаризації в період ревізії зумовлена тим, що в ряді випадків інвентаризація на підприємствах проводиться формально, її результати в обліку відображаються неправильно, тобто інвентаризаційні описи складаються, виходячи не з фактичного залишку матеріальних цінностей, а на підставі облікових даних. Отже, при проведенні ревізії доцільно здійснювати інвентаризацію.

2. Мета і завдання інвентаризації при проведенні ревізії

Метою проведення інвентаризації в ході ревізії є здійснення контролю за наявністю та станом об'єктів, а також достовірністю бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

Проведення інвентаризації дозволяє підтвердити або спростувати інформацію тих бухгалтерських документів (первинних та зведених), по яких можна визначити законність, доцільність і необхідність здійснених працівниками підприємства господарських операцій.

Завданнями інвентаризації при проведенні ревізії є:

- 1) забезпечення контролю за наявністю і станом майна, його рухом, використанням матеріальних, фінансових, нематеріальних, природних та енергоресурсів у відповідності з затвердженими нормами, планом тощо;
- 2) виявлення майна, що знаходиться поза обліком;
- 3) контроль реального фізичного стану (ступінь зносу) і оцінки основних засобів та інших засобів праці, що обліковуються на балансі;
- 4) виявлення стану розрахунків, встановлення фактичної наявності або підтвердження дебіторської заборгованості;
- 5) виявлення понаднормово використаних та невикористаних матеріальних цінностей;
- 6) перевірка дотримання правил і умов зберігання майна;
- 7) виявлення і усунення фактів безгосподарності та безвідповідальності, виявлення резервів матеріальних ресурсів, застосування заходів щодо їх використання;
- 8) визначення матеріальних втрат та причин їх виникнення;
- 9) контроль за станом обліку і звітності матеріально відповідальних осіб;
- 10) перевірка дотримання діючих положень про матеріальну відповідальність.

3.Об'єкти інвентаризації в ревізії

Об'єктами інвентаризації в ході ревізії можуть бути:

- будівлі, споруди та інші нерухомі об'єкти; в музейні цінності;
- бібліотечні фонди;
- інші основні засоби;
- малоцінні та швидкозношувані предмети;
- дорогоцінні метали і каміння, вироби з них, а також дорогоцінні метали і каміння, що містяться у відходах та брухті;
- капітальні роботи інвентарного характеру і капітальні ремонти;
- молодняк тварин, тварини на відгодівлі, птиці, кролі, хутрові звірі та сім'ї бджіл;
- готові вироби, сировина і матеріали, пальне, корми, фураж та інші матеріали;
- продукти харчування і спирт;
- незавершене виробництво і напівфабрикати власного виробництва у виробничих (навчальних) майстернях і підсобних сільських та навчально-дослідних

господарствах, незавершені науково-дослідні роботи, які виконуються за договорами з підприємствами та організаціями;

- грошові кошти, грошові документи, цінності та бланки суворої звітності;
- реєстраційні, бюджетні, валютні та поточні рахунки;
- розрахунки установи з вищестоящою організацією;
- розрахунки з дебіторами та кредиторами.

4.Класифікація інвентаризації в теорії ревізії

В теорії ревізії інвентаризації класифікують:

1. За характером проведення інвентаризації поділяються на заплановані, необхідні та контрольні.

Заплановані інвентаризації проводяться у відповідності з планом проведення ревізії.

Необхідні інвентаризації'- за ініціативою ревізора в процесі проведення ревізії виробничої та фінансово-господарської діяльності підприємств за одержаними сигналами про зловживання матеріально відповідальних осіб та за приписом судово-слідчих органів. Необхідні інвентаризації, в залежності від причин, що її породжують поділяються на повторні і додаткові.

Повторні інвентаризації призначаються керівником ревізійної бригади при наявності наступних передумов, а саме:

- 1.недотримання принципу раптовості попередньої інвентаризації;
- 2.неправильному вимірюванні, зважуванні, застосуванні нормативних показників, що характеризують кількість та якість цінностей;
- 3.при пронущенні окремих партій матеріалів;
- 4.неправильному формуванні вибірки при проведенні вибіркової інвентаризації;
- 5.виявленні фактів приписок, пропусків цінностей або інших зловживань;
- 6.непогодженні матеріально відповідальної особи з висновками раніше проведеної інвентаризації за умови, що незгода мотивується допущеними помилками при визначенні наявності окремих найменувань господарських засобів.

Повторні інвентаризації повинні бути суцільними та проводитись після контрольної інвентаризації, причому обов'язковою умовою є її проведення новоствореною комісією.

Додаткові інвентаризації проводяться при необхідності перевірки додаткових об'єктів проінвентаризованих раніше вибіркоким способом.

Контрольні інвентаризації проводяться після прийняття рішення за результатами попередньо проведеної інвентаризації з метою перевірки виконання заходів за

результатами минулих інвентаризацій, дотримання умов зберігання майна, повноти його оприбуткування, усунення недоліків у веденні складського обліку, а також при перевірці компетентності прийнятих на матеріально відповідальну посаду працівників, роботу молодих, недосвідчених працівників, у яких раніше були виявлені факти недостач.

2. За обсягом охоплення об'єктів інвентаризації поділяються на повні і часткові.

Повна інвентаризація охоплює всі види активів, як ті, що належать підприємству, так і прийняті на відповідальне зберігання, в переробку тощо.

На практиці, в ході ревізій, подібні інвентаризації проводяться дуже рідко. Це пов'язано з обмеженням часу, що відводиться для ревізії, великими витратами коштів та робочого часу на її проведення. Альтернативою повних інвентаризацій є проведення *часткових інвентаризацій*, які охоплюють окремі види активів підприємства: основні засоби, сировину, матеріали, грошові кошти в касі тощо, та є ефективним оперативним засобом контролю за рухом майна.

3. За охопленням матеріально відповідальних осіб інвентаризації поділяються на індивідуальні і наскрізні.

Індивідуальна інвентаризація - це перевірка певного виду майна у однієї матеріально відповідальної особи

Наскрізна інвентаризація охоплює перевіркою конкретні види майна у всіх матеріально відповідальних осіб підприємства. Проведення наскрізної інвентаризації дозволяє усунути взаємну допомогу матеріально відповідальних осіб: бездокументальне переміщення майна або оформленні внутрішніх безтоварних операцій.

4. За способом проведення інвентаризації поділяються на суцільні та несучільні.

Суцільна інвентаризація передбачає перевірку всіх без винятку цінностей, що знаходяться під звітом тієї чи іншої матеріально відповідальної особи (бригади) або розрахунків по конкретному балансовому рахунку.

Несучільна інвентаризація охоплює перевіркою лише деякі цінності у певної матеріально відповідальної особи. Об'єкти несучільної інвентаризації визначає ревізор. Це, як правило, дефіцитні і цінні види (групи) товарів, а також ті товарно-матеріальні цінності, по яких є понаднормові залишки або довгий час не було їх руху.

Позитивною стороною несучільних інвентаризацій є їх оперативність, дієвість, економічність.

Несучільні інвентаризації можуть бути *цільовими* та *загальними*. До *цільових* відносяться інвентаризації, причиною проведення яких є наявність сигналів про зловживання матеріально

відповідальних осіб, виявлення фактів псування майна тощо, до загальних, відповідно, - інвентаризації найбільш цінних видів майна.

5. За способом обстеження елементів об'єкту інвентаризації поділяються на інвентаризації основного масиву елементів об'єкту, монографічні та вибіркові. Такий поділ дозволяє визначити характер перевірки. Монографічним способом інвентаризуються найбільш дефіцитні види виробничих запасів, що користуються підвищеним попитом, а також тих, що тривалий час зберігаються на складах без руху. Дослідження основного масиву - це перевірка в процесі інвентаризації переважної частини (більше 50 %) елементів об'єкту інвентаризації.

При вибірковій інвентаризації перевірці підлягає визначений ревизором певний перелік елементів об'єкту, сформований на наукових засадах шляхом випадкової механічної вибірки.

5. Принципи інвентаризації

Інвентаризація, як і ревізія, має свої принципи, які визначають порядок організації та техніку здійснення, прийоми встановлення кількісних та якісних характеристик її об'єктів та їх оцінку. Дотримання принципів інвентаризаційної роботи тісно взаємопов'язане з методикою її проведення.

При проведенні інвентаризації в ході ревізії необхідно дотримуватись наступних принципів:

Принципи	Характеристика
1	2
1. Раптовість	Передбачає неочікуваність для матеріально відповідальних осіб перевірки їх дій з обліку та зберігання цінностей, що знаходяться в підзвіті
2. Співставленість	Полягає в тому, що одиниці виміру, які застосовуються в обліку, повинні відповідати одиницям виміру, що вказані в інвентаризаційних документах як за способом обчислення, так і за системою розрахунків
3. Плановість	Реалізується на підприємстві через систему внутрішньогосподарського планування кількості, видів і строків проведення інвентаризацій
4. Своєчасність	Полягає в своєчасному проведенні, яке не дозволяє приховати недостачу і попередити порушення за умови, що вони носять частковий та незначний характер, попереджає виникнення матеріального збитку

5. Точність	Передбачає достовірне відображення фактичної наявності майна, його кількісних та якісних характеристик. Будь-які викривлення характеристик майна і приховування недочетів, розкрадання, лишків та упуцень в роботі неприпустимі
6. Об'єктивність	Полягає у виявленні причин та умов, які спричиняють господарські порушення, недочети або лишки
7. Безперервність	Полягає в тому, що інвентаризація повинна проводитись активно і безперервно, до повного встановлення фактичної наявності об'єкту перевірки, отримання результатів інвентаризації та прийняття відповідних рішень
8. Повнота охоплення об'єктів	Передбачає суцільну перевірку об'єкту інвентаризації. Дотримання обов'язкове при проведенні повних і часткових інвентаризацій, коли виявляється наявність та стан всього майна, як того, що належить підприємству, так і того, що йому не належить (знаходиться в оренді, на відповідальному зберіганні, отриманого для переробки,
9. Ефективність	прийняттям рішень і рекомендацій, загальним виявленням недоліків
10. Оперативність	Полягає в необхідності проведення інвентаризації та в оперативному виведенні її результатів
11. Економічність	Полягає в необхідності організації інвентаризації таким чином, щоб витрати на її проведення (трудоі, матеріальні) були мінімальні та її проведення не створювало перешкод для процесів виробництва та реалізації
12. Гласність	Дотримання даного принципу ставить діяльність інвентаризаційної комісії під безпосередній контроль колективу підприємства, підвищує відповідальність членів комісії за достовірність даних, отриманих в ході перевірки
13. Юридичне значення результатів інвентаризації	Передбачає суворе дотримання положень, що дозволяють відобразити результати інвентаризації в бухгалтерському обліку
14. Виховний вплив	Полягає в тому, що своєчасно і правильно проведені інвентаризації сприяють вихованню і підвищенню у матеріально відповідальних осіб почуття відповідальності За збереження довіреного їм майна

15. Оцінки результатів	Передбачає прийняття необхідного рішення за виявленими під час інвентаризації відхиленнями. Результати інвентаризації повинні бути відображені в регістрах бухгалтерського обліку, винуватці недостач і лишків притягнені до відповідальності в порядку, встановленому законом
16. Дотримання матеріальної відповідальності	Передбачає укладання між керівником підприємства і матеріально відповідальною особою договору, яким передбачається повна матеріальна відповідальність за цінності, що знаходяться на зберіганні з матеріально відповідальної особи. Тобто зобов'язання відшкодувати матеріальну шкоду у разі недостачі або псування майна з його вини в розмірах, методика розрахунку яких Затверджена відповідними інструкціями
17. Обов'язковість	Полягає в тому, що проведення інвентаризації регламентується діючими нормативними актами та інструкціями
18. Документальне відображення результатів контролю	Результати інвентаризації обов'язково повинні мати доказову силу для юридичного підтвердження її підсумків

Наведені принципи відображають основні тези, найважливіші ідеї, на втіленні яких ґрунтується інвентаризаційна робота. Їх дотримання носить комплексний характер та гарантує якість і результативність будь-якої інвентаризації.

6.Методика проведення інвентаризації та її особливості в ході ревізії

Розглядаючи методику організації та проведення інвентаризації необхідно пам'ятати, що це, перш за все, не перманентна перевірка (в її практичному застосуванні), а дискретний процес, який складається із сукупності подій, стану, змін, що має певну цілісність і спрямованість.

В сучасних умовах господарювання під інвентаризацією слід розуміти не лише сукупність органолептичних, а й багатьох інших методичних прийомів господарського контролю, які використовуються в процесі його здійснення та реалізуються через інвентаризаційні процедури, з яких складається інвентаризаційний процес.

Інвентаризаційний процес розглядають через послідовність *стадій* його виконання, а саме: організаційної, підготовчої, технологічної та результативної.

На кожній окремій стадії здійснюють інвентаризаційні процедури, які в свою чергу складаються із сукупності окремих інвентаризаційних прийомів

Інвентаризаційні процедури - система методичних дій, які застосовуються суб'єктами інвентаризаційного процесу з метою дослідження об'єктів контролю. Інвентаризаційні процедури конкретизують зміст інвентаризаційного процесу.

Інвентаризаційні прийоми - сукупність однорідних дій, що використовуються при виконанні окремих інвентаризаційних процедур для визначення фактичної наявності, стану об'єктів інвентаризації, визначення їх якісної характеристики та виявлення можливих відхилень в їх параметрах. До них відносять: огляд, зважування, обмір, поштучне визначення, якісний аналіз та експертизу, технічні і математичні розрахунки, грошову оцінку, хронологічний документальний аналіз однорідних операцій, перевірку об'єктивної можливості або в натуральному вираженні здійснення господарських операцій, фотознімки, документальне підтвердження залишків заборгованості по розрахункових операціях, пояснення матеріально відповідальних осіб тощо.

Особливості проведення організаційної стадії інвентаризації під час ревізії наступні.

1. Суб'єктом інвентаризації є посадова особа контрольно-ревізійного управління, що відповідає за проведення ревізії на підприємстві.

2. Ревізор на власний розсуд формує інвентаризаційну комісію, яка, як правило, буває комбінованою - складається з працівників підприємства, яке ревізується, представників бригади ревізорів та інших, залучених зі сторони фахівців.

3. Ревізор самостійно визначає об'єкти, які необхідно проінвентаризувати, прийоми їх перевірки, яким способом (суцільним чи вибіркоким) буде проводитись інвентаризація, матеріально відповідальних осіб, діяльність яких буде перевірена.

4. Ревізор проводить інструктаж із залученими до перевірки особами з питань порядку та техніки проведення, оформлення результатів та термінів початку і закінчення, ознайомлює членів інвентаризаційної комісії із завданнями, що поставлені в ході проведення інвентаризації і попереджає про відповідальність за її недоброякісне проведення.

Важливою процедурою на даній стадії, на яку ревізор звертає особливу увагу, є огляд місця зберігання цінностей.

Шляхом огляду виявляються недоліки в організації збереження; матеріальних цінностей (дотримання санітарних норм, температурних режимів, вологості повітря в приміщенні, правильності укладки цінностей,

: наявність на них етикеток, наклейок тощо); стан протипожежної охорони (закріплення відповідальних осіб, забезпечення необхідним інвентарем, засобами захисту від вогню тощо); укомплектованість складів технікою, устаткуванням, необхідним приладдям (навантажувально-розвантажувальними механізмами, холодильниками, вимірювальними приладами тощо) та правильність їх експлуатації; стан охорони складських приміщень (закріплення дверей, наявність фат на вікнах, справність сигналізаційних пристроїв, реєстрації в журналі задачі об'єктів під охорону та їх приймання тощо).

Своєчасний огляд має велике значення для виявлення речових доказів злочинницької діяльності. Так, наприклад, оглядаючи вагове господарство, інвентаризаційна комісія може виявити полегшені гирі та інші пристрої для обважування як при прийманні, так і при відпуску. Або, наприклад, оглядаючи приміщення, може виявити сейфи чи металеві шафи, на яких немає інвентарних номерів, що зберігаються у приміщеннях, що не охороняються, і в яких можуть зберігатися ТМЦ, документація тощо.

Встановлені в результаті огляду факти відображаються безпосередньо в протоколі інвентаризаційної комісії.

На підготовчій стадії ревізор контролює виконання всіх процедур даної стадії та звертає увагу на те, чи було пред'явлено розпорядження про проведення інвентаризації та запропоновано матеріально відповідальним особам рознести в книги (картки) складського обліку всі прибуткові та видаткові документи і скласти звіт з виведенням залишків на момент інвентаризації. На складеному звіті голова комісії повинен зробити надпис "до інвентаризації", завізувати його та зазначити час і дату отримання.

Це дозволяє розмежовувати документи, що відносяться до моменту та після проведення інвентаризації, і має важливе значення для правильного визначення облікових даних та виведення результатів інвентаризації.

Даний звіт передається до бухгалтерії підприємства. По суті інвентаризаційна комісія візує документи без їх перевірки, в результаті на момент інвентаризації бухгалтерією приймаються до обліку разом з достовірними, й недостовірні документи. Це призводить до викривлення облікових даних, що сприяє приховуванню недостач та розкрадань. Тому ревізор повинен перевірити як звіт, так і документи, на підставі яких він складений.

Ревізор повинен отримати від бухгалтерії список посадових осіб та перелік майна, на видачу якого вони мають право давати розпорядження. Вказані списки з посадами осіб повинні також знаходитись у матеріально відповідальній особі.

Голова інвентаризаційної комісії повинен перевірити надані матеріально відповідальною особою документи за трьома напрямками.

Перевірку поданих документів проводять виходячи з певних класифікаційних ознак, згідно з якими документ є виправдовуючими для здійсненої господарської операції.

Надані матеріально відповідальними особами підозрілі документи бувають трьох видів:

а) правильно оформлені, але не відображені в регістрах складського обліку в результаті недбалості матеріально відповідальної особи;

б) документи, за якими не закінчений відпуск дозволеної кількості цінностей (лімітно-забірні картки);

в) неправильно оформлені чи недооформлені документи, тимчасові розписки, списки, які зберігаються у матеріально відповідальних осіб.

Кожен документ, що підтверджує факт здійснення господарської операції, незалежно від його характеру повинен містити наступні обов'язкові реквізити: назву, дату його складання, найменування підприємства, короткий і чіткий опис змісту операції та її підставу, підписи осіб, відповідальних за правильність здійснення операції та за правильність її оформлення. Документ, що не має всіх обов'язкових реквізитів, втрачає свою економічну та юридичну силу і не може бути підставою для записів у звіті про рух матеріальних цінностей та виправдовування дій матеріально відповідальних осіб.

Документи першого та другого типів необхідно ретельно перевірити, переконатися, чи правильно визначений обсяг відпущеного майна, та чи відображені вони в регістрах складського обліку. Перевіряючи документи третього виду, необхідно не тільки припинити можливість здійснення зловживань з документами, але і зафіксувати, проаналізувати порушення у видачі чи оприбуткуванні майна по цих документах, які виявлені при перевірці та вилучити для з'ясування та притягнення винуватців до відповідальності. На такі документи комісія в присутності матеріально відповідальної особи складає в двох екземплярах реєстр, який підписує голова комісії та матеріально відповідальна особа. Один екземпляр реєстру з поданими документами залишається у голови комісії, а інший передається матеріально відповідальній особі. Вказані документи можуть бути прийняті для підтвердження здійснених господарських операцій після їх ретельної перевірки та відповідного дооформлення.

Особливо ретельно перевіряється правильність складання накопичувальних документів (лімітно-забірних карток) та фактичний обсяг відображених в них господарських операцій. Щоденний кількісний рух майна в накопичувальних документах повинен підтверджуватися датою та підписами відповідальних осіб.

Всі подані матеріально відповідальними особами документи повинні бути перевірені та завізовані головою інвентаризаційної комісії.

Перевірка звіту та доданих до нього документів, складених перед інвентаризацією, дозволяє забезпечити контроль оприбуткування ТМЦ, які підлягають інвентаризації. Важливе значення мають зустрічні перевірки руху товарів в межах підприємства, всередині організації, взаємоперевірка розрахунків з постачальниками. Особлива увага звертається на номери документів, дати їх складання, законність та достовірність операцій, що дає можливість розкрити їх сутність та зміст.

Крім цього, в ході перевірки визначається:

- своєчасність і повнота оприбуткування матеріальних цінностей по невідфактурованих поставках або матеріалах, прийнятих на відповідне зберігання;
- відповідність найменувань, кодів, кількості, сорту, ціни і вартості оприбуткованих товарів, вказаних у прибуткових ордерах, картках складського обліку і оборотних відомостях, цим же даним, відображеним в рахунках, платіжних вимогах, специфікаціях та інших супровідних документах постачальників;
- достовірність накладних на внутрішнє переміщення цінностей в інші підприємства (філії), відділи, секції, наявність дозволу керівника і головного (старшого) бухгалтера на такі переміщення. Ці документи перевіряють з метою виявлення можливих випадків подання безтоварних накладних, оформлених для покриття недостачі.

Перевірка документів дозволяє викрити випадки приховування недостач шляхом складання додаткових товарних звітів та безтоварних документів на момент і в процесі проведення інвентаризації, а також недостовірних актів на списання бою, браку, зіпсованих ТМЦ.

В ході перевірки документів необхідно переконатися в правильності підписів осіб, які склали документ, відсутності підчисток, необумовлених чи неправильно зроблених виправлень тощо. Записи в документах повинні бути чіткими, щоб при читанні цифр не виникало сумнівів щодо їх достовірності. Не можна брати до уваги документи, заповнені простим олівцем, з помарками, підчистками та необумовленими виправленнями. Неясність та неповнота опису змісту господарської операції також є підставою для того, щоб не прийняти документ у виправдання дій матеріально відповідальної особи.

Перевірений звіт з доданими до нього документами передається до бухгалтерії підприємства для остаточного виведення залишків цінностей на момент інвентаризації в регістрах бухгалтерського обліку. Передачу до бухгалтерії звіту про рух матеріальних цінностей з доданими до нього документами необхідно здійснювати терміново, щоб після закінчення виконання технологічної стадії мати дані бухгалтерського обліку та скласти

порівняльну відомість. Залишати будь-які документи з оприбуткування чи витрачання товарно-матеріальних цінностей у матеріально відповідальних осіб забороняється.

На практиці при проведенні інвентаризації матеріальних цінностей інколи виявляється, що обробка та розноска документів не здійснювались тривалий час, не виведені книжні залишки.

При великій кількості первинних документів, картки та книги складського обліку рекомендується вилучити, а після зняття фатичної наявності матеріальних цінностей скласти по них реєстр, завізувати і доручити матеріально відповідальній особі обробити, провести їх розноску та вивести сальдо. Ця робота повинна виконуватись в присутності одного з членів інвентаризаційної комісії. Питання про те, коли потрібно і доцільно проводити обробку та рознесення первинних документів, складати реєстр або опечатувати первинні документи перед інвентаризацією чи після її закінчення вирішує ревізор з огляду на конкретні обставини, пов'язані з проведенням інвентаризації. При цьому, якщо на обробку та рознесення документів не потрібно багато часу і цей час не вплине на якість інвентаризації, то обробку і рознесення документів з виведенням книжних залишків проводять до початку технологічної стадії.

Регістри документів слід складати тоді, коли на це потрібно набагато менше часу, ніж на обробку та рознесення документів в картки (книги) складського обліку.

Після виконання попередньої процедури голова інвентаризаційної комісії повинен отримати від матеріально відповідальної особи розписку про те, що всі документи з оприбуткування та видачі цінностей надані комісії і що ніяких не оприбуткованих або не списаних цінностей, або таких, що належать іншим фізичним і юридичним особам, в місцях проведення інвентаризації немає. Така розписка береться у матеріально відповідальної особи з метою попередження можливих зловживань.

Перевірка вагового господарства є обов'язковою процедурою підготовчої стадії. Наявні ваговимірювальні пристрої повинні бути перевірені за терміном клеймування і точністю виміру, а результати такої перевірки оформлені актом.

Підготовка до проведення інвентаризації повинна здійснюватися матеріально відповідальними особами комплексно за участю всіх членів інвентаризаційної комісії при одночасному вирішенні інших організаційних питань.

Всі операції з приймання та відпуску товарно-матеріальних цінностей повинні бути зупинені.

При зберіганні цінностей в різних ізольованих приміщеннях у однієї матеріально відповідальної особи (бригади) інвентаризація здійснюється послідовно за місцями їх

зберігання; після перевірки цінностей вхід до приміщення пломбується, і комісія переходить до роботи в інше приміщення, тому в період інвентаризації в одному з них доступ в інші місця повинен бути заборонений.

Під час перерви в роботі комісії ключі від місця зберігання знаходяться у матеріально відповідальній особі, а печатка - у голови комісії.

На технологічній стадії ревізор повинен контролювати дії інвентаризаційної комісії, які можуть бути як хибними, так і правильними.

Наявність хибних дій в роботі інвентаризаційної комісії значно знижує ефективність та об'єктивність проведення інвентаризації, не дає можливості виявити недостачі, лишки та факти псування майна.

При знятті залишків ревізор повинен звернути увагу на поведінку матеріально відповідальної особи. Інколи знання психології допомагають попередньо передбачити ті чи інші зловживання.

Неправильним є розбиття комісії з метою прискорення роботи на декілька груп або випадки, коли інвентаризаційна комісія доручає проводити інвентаризацію одному з її члнів. При виникненні непорозумінь, комісія в повному складі не може підтвердити правильність та повноту проведеної інвентаризації за результатами таких перевірок. Результати такої інвентаризації не можуть бути направлені правоохоронним органам для порушення кримінальної справи або для прийняття заходів з відшкодування виявленого збитку, тому записи порохованих в натурі цінностей повинні проводити: матеріально відповідальна особа, голова інвентаризаційної комісії і один з членів комісії. Записи необхідно робити в момент закінчення виміру, зважування кожної одиниці об'єкту інвентаризації, після погодження результатів учасниками інвентаризаційного процесу, що здійснюють записи і розрахунки.

Такі записи фактичної наявності майна в момент його перевірки необхідно здійснювати в спеціальних робочих зошитах.

На місці інвентаризації голова комісії видає один зошит матеріально відповідальній особі, другий - члену комісії, якому доручається ведення записів фактичної наявності майна, а третій - залишає у себе для здійснення контрольних записів. По закінченні інвентаризації на підставі підсумків робочих зошитів складаються інвентаризаційні описи. Робочі інвентаризаційні зошити зберігаються разом з матеріалами інвентаризації та знищуються одночасно з ними. По майну непридатному, зіпсованому або такому, що підприємству не належить, записи здійснюють окремо.

Шляхом *поштучного перерахунку* визначається наявність майна, що обліковується в натуральних вимірниках. Наприклад, наявність основних засобів, малоцінних та

швидкозношуваних предметів - в штуках, інші об'єкти в похідних: рулон, мішок, банка, - тобто в залежності від специфіки упаковки, складування, зберігання та обліку. Винятком є готова продукція і товари, які при порушенні упакування втрачають якість, порушується герметичність тощо.

Інвентаризація об'єктів шляхом обміру проводиться за умови, якщо вони вимірюються в лінійних одиницях (довжини, площі, об'єму). Вибір натуральних вимірників залежить від особливостей об'єктів, що інвентаризуються. Кількісне вираження об'ємів визначається за допомогою спеціальних технічних засобів виміру: рулеток, метрових еталонів, мірних ємностей.

Матеріальні цінності, що знаходяться в тарі (ящиках, бочках, мішках), розпаковують і перевіряють як за кількістю, так і за якістю. Така перевірка повинна бути вибірковою в розмірі 10 % від загального обсягу надходження. До такої вибірки відносять ТМЦ, які були вже розпаковані матеріально відповідальною особою при прийманні.

Дана вибірка повинна бути репрезентативною. На формування вибірки не повинна впливати матеріально відповідальна особа. Краще обирати одиниці сукупності, що інвентаризується, за специфікаціями.

Обмір виконаних робіт у натурі за речовими ознаками і результатами є ефективним методом фактичної перевірки будівельних, ремонтних, монтажних і деяких інших видів робіт.

Найчастіше обмір застосовується для перевірки виконання будівельно-монтажних і ремонтно-будівельних робіт. Він включає два основні етапи: перевірку відповідності характеру, об'єму та вартості прийнятих по актах робіт, які були затверджені кошторисом та робочими кресленнями; встановлення фактичного об'єму (в натурі) та якості виконаних робіт, а також правильність списання матеріалів на виробництво цих робіт.

Результати обміру виконаних робіт відображаються в акті обміру, що складається інвентаризаційною комісією та підписується всіма учасниками цієї дії. При незгоді з результатами обміру, зазначеними в акті, особи, які здійснюють обмір, мають право вимагати, щоб в акті були записані їх зауваження і заперечення.

Контрольний запуск сировини та матеріалів у виробництво органолептичний прийом, що застосовується інвентаризаційною комісією при визначенні фактичних обсягів виробництва, робіт і послуг. Його застосування дозволяє також перевірити оптимальність технології виробництва, обґрунтованість норм витрат матеріальних запасів і повноту виходу готової продукції. Цей прийом використовують також на транспорті, в торгівлі, промисловості.

7. Документування процесу і результатів інвентаризації.

Контролер повинен приділяти максимум уваги документуванню результатів виявлення фактичної наявності та стану об'єкту, що підлягає інвентаризації. Здійснення цієї процедури надає інвентаризаційному процесу юридичної сили.

Всі дані, одержані комісією під час інвентаризації, записуються в описи (акти) інвентаризації, в яких назва запасів та їх кількість наводяться за номенклатурою, і в одиницях виміру, прийнятих в обліку.

Форми інвентаризаційних описів різноманітні: вони залежать від характеру запасів та встановлюються відповідними міністерствами та відомствами.

Щоб виключити можливість внесення змін без відома комісії, на кожній сторінці інвентаризаційного опису літерами проставляється кількість порядкових номерів запасів, записаних на цій сторінці, і загальна кількість у натуральному виразі, незалежно від того, в яких одиницях виміру вони відображені.

При оформленні інвентаризаційного опису кожна його сторінка нумерується. В кінці сторінки цифрами і прописом виводиться підсумок натуральних одиниць, записаних на сторінці. Після закінчення записів вказується кількість заповнених рядків. Кожна сторінка та опис в цілому підписуються всіма учасниками інвентаризації.

Інвентаризаційні описи (акти) містять інформацію про факти і можуть бути заповнені як засобами автоматизації, так і вручну. Помарок, виправлень та підчисток в інвентаризаційних описах не допускається. Виправлення помилок здійснюється у всіх примірниках опису, при цьому неправильний запис перекреслюється однією лінією (щоб можна було його прочитати), а над рядком робиться правильний запис. Всі виправлення повинні бути обумовлені і завірені всіма членами комісії.

Кількість примірників інвентаризаційних описів повинна бути достатньою, щоб не виникало необхідності їх додаткового складання (розмноження).

Якщо матеріально відповідальні особи виявляють після інвентаризації помилки в інвентаризаційних описах, то вони повинні негайно (до відкриття складу, секції тощо) повідомити про це робочу інвентаризаційну комісію. Комісія здійснює перевірку поданих заяв і, в разі підтвердження фактів, проводить виправлення виявлених помилок у встановленому порядку у всіх примірниках інвентаризаційних описів. Виправлення повинні бути обумовлені і підписані всіма членами інвентаризаційної комісії і матеріально відповідальними особами.

Оформлені згідно вимог інвентаризаційні описи (акти) підписуються всіма членами інвентаризаційної комісії і матеріально відповідальною особою, яка також дає розписку

про те, що інвентаризація проведена правильно і претензій до інвентаризаційної комісії вона не має. Інвентаризаційна комісія, що підписує описи, несе відповідальність за дотримання порядку, способів та строків проведення інвентаризації, за правильність підрахунку та занесення записів до опису.

Наступною процедурою в документуванні результатів інвентаризації є порівняння фактичних залишків матеріальних запасів з даними рахунків бухгалтерського обліку. Цю процедуру виконує бухгалтерія.

Остаточні результати проведеної інвентаризації можна визначити лише за порівняльними відомостями.

Завдання для індивідуальної роботи з дисципліни «Фінансово-господарський контроль»

Індивідуальна робота є однією з форм засвоєння курсу. Вона здійснюється в таких формах: опрацювання та конспектування рекомендованої літератури, вивчення конспектів лекцій, підготовка рефератів та виконання індивідуальних завдань.

Мета індивідуальної – навчити студентів індивідуально працювати з літературою, узагальнювати економічну інформацію, формувати свою особисту думку.

Передбачено такі види контролю за ходом індивідуальної роботи: колоквиуми, контрольні роботи, зошит індивідуальних робіт, захист рефератів тощо.

№№т еми	Зміст роботи	Форма Контролю
1	Система державного фінансового контролю та шляхи її реформування	К.Р.
4	Достовірність показників фінансової звітності. Вплив інфляційних процесів на достовірність і реальність показників фінансової звітності.	К.Р.
5	Особливості комплексної ревізії та поліпшення методики її проведення.	З.І.З.
6	Організаційні процеси проведення інвентаризацій	С.Р.

Умовні позначення:

К.Р. – контрольна робота

З.І.З. – захист індивідуальних завдань

С.Р. - самостійна робота

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Кожен студент самостійно вибирає варіант контрольної роботи, виходячи з початкової літери прізвища студента (див. таблицю «Розподіл завдань для контрольних робіт»).

Якщо виконана контрольна робота не відповідає зазначеним вимогам, вона не приймається до рецензування.

Навчальну та спеціальну літературу з теми контрольної роботи студенти підбирають самостійно, керуючись списком літератури, який дано в програмі курсу. Особливу увагу слід звернути на першоджерела (законодавчі акти, нормативні та інструктивні матеріали).

Користуватися необхідно лише новими виданнями та останніми редакціями нормативних актів. Список використаних джерел та інших матеріалів необхідно систематизувати у загальноприйнятому порядку і навести у кінці контрольної роботи.

Наведені в роботі цифрові дані, цитати, таблиці, якщо вони взяті з першоджерел, мають супроводжуватися посиланнями на ці джерела.

Контрольна робота має бути написана чітко й розбірливо, грамотно й охайно. Текст можна написати від руки, друкувати на машинці чи комп'ютері. Виправлення, закреслювання, скорочення слів та використання аббревіатур (крім загальноуживаних) у тексті не дозволяється.

У кінці роботи студент ставить свій підпис і дату виконання роботи.

У разі ускладнень під час виконання контрольної роботи необхідно звернутись на кафедру обліку, ревізії і аудиту до викладача.

Готова контрольна робота подається в визначений термін. Якщо робота схвальна, то вона допускається до захисту.

Скласти іспит з курсу „Фінансово – господарський контроль»” студент може тільки після захисту контрольної роботи (або при її наявності).

Розподіл завдань для виконання контрольних робіт студентами заочної форми навчання

Початкова літера прізвища студента	Номер теми і тесту	Номер завдання	Початкова літера прізвища студента	Номер Теми і тесту	Номер завдання	Початкова літера прізвища студента	Номер Теми і тесту	Номер завдання
А,Б	1-8,22 2-15,43 3-2,60 4-2,30 5-1,130 6-5,90	1, 32	Л	1-2,15 2-5,67 3-7,45 4-1,32 5-4,200 6-10,74	7, 26	С	1-1,45 2-8,39 3-1,50 4-3,17 5-3,21 6-2,29	13, 20
В,Г	1-3,19 2-2,21 3-4,19 4-4,16 5-2,74 6-1,64	2, 31	М	1-4,16 2-3,56 3-4,10 4-5,20 5-5,18 6-3,10	8, 25	Т,У	1-5,34 2-1,11 3-4,23 4-6,70 5-7,232 6-5,14	14, 19
Д,Е	1-6,10 2-9,22 3-8,25 4-8,1 5-9,109 6-7,33	3,30	Н	1-7,20 2-10,34 3-9,33 4-9,21 5-10,100 6-8,74	9, 24	Ф,Х	1-8,30 2-11,49 3-10,26 4-10,32 5-11,26 6-11,48	15, 18
Є,Ж	1-9,40 2-12,56 3-11,65 4-11,47 5-12,38 6-12,24	4, 29	О	1-10,50 2-13,61 3-12,56 4-12,53 5-13,44 6-13,34	10, 23	Ц,Ч	1-11,60 2-14,79 3-13,20 4-13,68 5-14,53 6-15,44	16, 17
З,І,Й	1-12,70	5, 28	П	1-13,80	11, 22	Ш,Щ	1-14,90	17, 1

	2-15,80 3-14,21 4-14,20 5-15,65 6-16,54			2-16,91 3-15,31 4-15,30 5-16,74 6-17,64			2-17,100 3-16,41 4-16,40 5-17,82 6-18,74	
К	1-16,100 2-18,23 3-17,51 4-17,50 5-18,91 6-19,84	6, 27	Р	1-17,37 2-19,63 3-18,61 4-18,60 5-19,132 6-20,94	12, 21	Ю,Я	1-18,19 2-20,77 3-19,71 4-19,70 5-20,231 6-14,114	18, 9

**Перелік питань , які виносять для написання контрольної роботи для студентів
заочної форми навчання**

1. Організаційна структура контролю.
2. Поняття і суть державного фінансового контролю.
3. Сутність фінансово-господарського контролю.
4. Організаційні форми і види фінансово-господарського контролю .
5. Внутрішньогосподарський (внутрішній) контроль і його функції .
6. Господарський контроль і його роль у системі управління.
7. Предмет, об'єкти та методи господарського контролю.
8. Класифікація контролю та його критична оцінка.
9. Господарський контрольна сучасному етапі.
10. Перевірка господарської діяльності підприємств: проблеми та шляхи удосконалення.
11. Система державного фінансового контролю та шляхи її реформування.
12. Основні етапи розвитку системи державного фінансового контролю в Україні.
13. Види, форми і методи контролю, їх класифікація і характеристика.
14. Організація господарського контролю на підприємствах.
15. Особливості господарського контролю з використанням комп'ютерної техніки.
16. Внутрішньогосподарський контроль: стан та шляхи удосконалення.
17. Об'єкти і суб'єкти внутрішньогосподарського контролю.
18. Методика внутрішньогосподарського контролю та оцінка її ефективності.
19. Достовірність показників фінансової звітності.
20. Вплив інфляційних процесів на достовірність і реальність показників фінансової звітності.
21. Ревізія у системі фінансово-господарського контролю .
22. Послідовність підготовки до ревізії та організація ревізійного процесу.
23. Інвентаризація як один із методів контролю, її види і роль при здійсненні контролю за роботою матеріально відповідальних осіб.
24. Застосування ЕОМ у процесі ревізій фінансово-господарської діяльності підприємств.
25. Визначення достовірності показників фінансової звітності під час проведення ревізії.
26. Події після дати складання Балансу та їх урахування в господарській діяльності підприємств.
27. Сутність ревізії господарської діяльності та її об'єкти.
28. Особливості комплексної ревізії та поліпшення методики її проведення.
29. Удосконалення методичних прийомів проведення ревізії.
30. Особливості ревізій у комп'ютерному середовищі.

31. Роль інвентаризації у забезпеченні збереження майна .
32. Організаційні процеси проведення інвентаризацій.

План проведення практичних (семінарських) занять

Тематика практичних занять (12 год)

Практичне заняття 1. Теоретичні основи контролю та шляхи його реформування (2 год)

1. Система державного фінансового контролю та шляхи її реформування.
2. Господарський контроль і його роль у системі управління.
3. Предмет, об'єкти та методи господарського контролю.
4. Класифікація контролю та його критична оцінка.

Практичне заняття 2. Організація господарського контролю із застосуванням комп'ютерних технологій (2 год)

1. Господарський контроль на сучасному етапі.
2. Перевірка господарської діяльності підприємств: проблеми та шляхи удосконалення.
3. Організація господарського контролю на підприємствах.
4. Особливості господарського контролю з використанням комп'ютерної техніки

Практичне заняття 3. Внутрішньогосподарський контроль та його ефективність (2 год)

1. Внутрішньогосподарський контроль: стан та шляхи удосконалення.
2. Об'єкти і суб'єкти внутрішньогосподарського контролю.
3. Методика внутрішньогосподарського контролю та оцінка її ефективності

Практичне заняття 4. Інформаційне забезпечення господарського контролю (2 год)

1. Достовірність показників фінансової звітності.
2. Вплив інфляційних процесів на достовірність і реальність показників фінансової звітності.
3. Визначення достовірності показників фінансової звітності під час проведення ревізії.
4. Події після дати складання Балансу та їх урахування в господарській діяльності підприємств.

Практичне заняття 5. Ревізія як основна форма господарського контролю (2 год)

1. Сутність ревізії господарської діяльності та її об'єкти.
2. Особливості комплексної ревізії та поліпшення методики її проведення.
3. Удосконалення методичних прийомів проведення ревізії.
4. Особливості ревізій у комп'ютерному середовищі.

Практичне заняття 6. Інвентаризації в процесі проведення комплексних ревізій (2 год)

1. Роль інвентаризації у забезпеченні збереження майна.
2. Організаційні процеси проведення інвентаризацій

Тестові контрольні завдання

ТЕМА 1. Теоретичні основи контролю та шляхи його реформування

1. Слово "контроль" походить від:
 - а) англійського слова "control";
 - б) німецького слова "controlling";
 - в) французького слова "controle";
 - г) латинського слова "controle".

2. Сутність контролю полягає:

- а) в перевірці суб'єктом управління виконання вказівок щодо регулювання стану об'єкта управління;
- б) в плануванні майбутніх дій господарюючого суб'єкта;
- в) в порівнянні фактичних показників і виявлення відхилень, що виникли;
- г) в аналізі показників внутрішньої звітності.

3. Організація контролю - це:

- а) послідовне виконання контрольних процедур;
- б) здійснення циклічного контролю;
- в) впорядкування взаємозв'язків системи контролю;
- г) дотримання нормативних актів при проведенні контролю.

4. Чим зумовлена необхідність втручання держави в ринкову економіку?

- а) необхідністю утримання органів влади;
- б) потребою створення умов для ефективного функціонування ринкового механізму, усунення негативних наслідків ринкових процесів, захисту національних інтересів на світовому ринку, вирішення проблем, які ринковий механізм вирішити не може або вирішує їх погано;
- в) потребою захисту території держави, утримання органів влади і судів, вирішення загальнонаціональних проблем.

5. Які функції притаманні державному регулюванню економіки?

- а) цільова, стимулююча, нормативна, корегуюча, соціальна, безпосереднього управління та контролююча;
- б) профілактична, інформаційна, мобілізуюча;
- в) аналізу, планування, контролю і звітності.

6. Що таке державний фінансовий контроль у ринкових умовах господарювання?

- а) державний фінансовий контроль – одна з найважливіших функцій державного управління, спрямована на розкриття відхилень від прийнятих стандартів законності, доцільності й ефективності управління фінансовими ресурсами й іншою державною власністю, а за наявності таких відхилень – на своєчасне прийняття відповідних корегувальних і превентивних заходів;
- б) державний фінансовий контроль – це особлива управлінська функція держави, реалізація якої передбачає встановлення правових норм, які визначають порядок використання суб'єктами господарювання фінансових ресурсів, проведення моніторингу чи інших контрольних дій за дотриманням цих норм, виявлення правопорушень у частині використання фінансових ресурсів, їх усунення, блокування незаконних фінансових операцій і здійснення заходів щодо компенсації збитків, нанесених державі, суб'єктам господарювання та громадянам;
- в) державний фінансовий контроль – це діяльність державних органів, спрямована на перевірку дотримання суб'єктами господарювання встановлених норм обігу фінансових ресурсів, виявлення правопорушень у частині їх використання та здійснення заходів щодо усунення фінансових порушень.

7. У чому полягає роль державного фінансового контролю в системі державного регулювання економіки?

- а) у визначенні слабких місць в управлінні економікою і вжитті превентивних заходів для підвищення ефективності державного управління економікою;
- б) у виявленні відхилень від стандартів використання фінансових ресурсів;

в) у вирішенні проблем щодо підвищення ефективності державного регулювання економіки та дотримання правил формування і використання фінансових ресурсів, встановлених державою.

8. Що таке інформаційна функція державного фінансового контролю?

а) результати державного фінансового контролю повинні бути доведені до вищих органів управління, правоохоронних органів і широкої громадськості;

б) інформація, одержана в результаті здійснення державного фінансового контролю, має стати основою для прийняття відповідних управлінських рішень і вжиття корегувальних заходів, які забезпечать функціонування суб'єкта господарювання відповідно до встановлених державою норм;

в) результати державного фінансового контролю передбачають усунення суб'єктом господарювання наслідків допущених фінансових порушень, умов, що їм сприяли, та розробку організаційно-правових заходів з розповсюдження прогресивних методів господарювання і недопущення фінансових порушень на інших об'єктах державного регулювання.

9. Що таке профілактична функція державного фінансового контролю?

а) виявлення незаконних видатків, безгосподарності, недостач, крадіжок і зловживань, а також встановлення осіб, винних у фінансових порушеннях;

б) виявлення умов, що сприяють порушенню норм і стандартів, встановлених законами та нормативно-правовими актами, та виникненню безгосподарності, недостач, крадіжок і зловживань, а також встановлення осіб, винних у фінансових порушеннях, і притягнення їх до відповідальності відповідно до законодавства;

в) виявлення незаконних і нецільових видатків, крадіжок і зловживань, а також встановлення осіб, винних у фінансових порушеннях, і притягнення їх до відповідальності відповідно до законодавства.

10. Що таке мобілізуюча функція державного фінансового контролю?

а) заходи органу державного фінансового контролю, спрямовані на прийняття відповідних управлінських рішень і вжиття корегувальних заходів, які забезпечують функціонування суб'єкта господарювання відповідно до встановлених державою норм і спрямовані на усунення наслідків допущених фінансових порушень, умов, що їм сприяли, та розробку організаційно-правових заходів з недопущення фінансових порушень на інших об'єктах державного регулювання;

б) заходи, спрямовані на усунення суб'єктом господарювання наслідків допущених фінансових порушень, умов, що їм сприяли, та розробку організаційно-правових заходів з недопущення фінансових порушень на інших об'єктах державного регулювання;

в) заходи органу державного фінансового контролю, спрямовані на усунення суб'єктом господарювання наслідків допущених фінансових порушень, умов, що їм сприяли, та розробку організаційно-правових заходів з розповсюдження прогресивних методів господарювання та недопущення фінансових порушень на інших об'єктах державного регулювання

11. Яка мета державного фінансового контролю?

а) встановлення правових норм, які визначають порядок використання суб'єктами господарювання фінансових ресурсів, забезпечення процесу державного управління і регулювання економіки достовірною інформацією про дотримання суб'єктами господарювання встановлених державою обмежувальних параметрів обігу фінансових ресурсів, оцінка економічної ефективності господарської діяльності, блокування в ній відхилень від прийнятих стандартів, що перешкоджають мобілізації, цільовому та

ефективному використанню державних фінансових ресурсів, і попередження таких порушень на майбутнє;

б) виявлення відхилень від прийнятих стандартів і порушень принципів законності, ефективності й економії використання матеріальних ресурсів на найбільш ранній стадії для того, щоб мати можливість вжити корегувальних заходів, а в окремих випадках – притягнути до відповідальності, отримати компенсацію за заподіяну державі шкоду або здійснити заходи для запобігання їх порушень чи скорочення у майбутньому;

в) виявлення фінансових правопорушень, оцінка економічної ефективності господарської діяльності, вжиття корегувальних заходів і притягнення винних осіб до відповідальності, визначеної законодавчими актами.

12. У чому полягає методологічна сутність поняття державного фінансового контролю?

а) це інструмент виявлення незаконних і нецільових видатків, недостач і безгосподарності;

б) це процес вивчення господарських операцій, порівняння їх з нормами, виявлення і фіксації відхилень від норм і вжиття заходів для усунення наслідків порушень і попередження їх у подальшому;

в) це сукупність форм і методів контролю, за допомогою яких встановлюють відхилення від норм і стандартів.

13. Які завдання стоять перед державним фінансовим контролем у ринкових умовах господарювання?

а) забезпечення дотримання чинного законодавства в галузі оподаткування, використання бюджетних ресурсів і коштів позабюджетних фондів, державної і муніципальної власності; правильність валютних операцій, проведення приватизації і ведення бухгалтерського обліку; перевірку стану й ефективності використання фінансових, трудових і матеріальних ресурсів підприємств;

б) виявлення та профілактика порушень у технології виробництва, які мають причинні зв'язки з випуском недоброякісної продукції, перевитратами сировини і матеріалів, паливно-енергетичних ресурсів; невиконанням договірних зобов'язань з кооперативних поставок; неконкурентоспроможністю продукції; нерентабельною роботою окремих ланок господарства;

в) підвищення ефективності функціонування економіки, забезпечення обігу фінансових ресурсів відповідно до обмежувальних законодавчих параметрів, повноти сплати податків та обов'язкових платежів, блокування діяльності, що загрожує національній безпеці, монополізує ринки, спрямована на організацію забороненого державою виробництва товарів і надання послуг, несе в собі значні соціальні загрози, які зачіпають інтереси великих груп громадян, порушує законні інтереси держави, суб'єктів господарювання та суспільства в цілому;

г) забезпечення дотримання правил ведення бухгалтерського обліку та фінансової звітності, соціальних гарантій працівників і своєчасної виплати заробітної плати, стандартів ціноутворення та встановлення тарифів, платіжної дисципліни, попередження фіктивних фінансових операцій і фактів відмивання «брудних» грошей, попередження й усунення фактів незаконного, нецільового та неефективного використання бюджетних коштів, що передані суб'єктам господарювання, фінансових ресурсів, які додатково отримують ці суб'єкти за пільгами з оподаткування, а також забезпечення дотримання порядку та процедур державних і комунальних закупівель, виявлення нецільового та неефективного використання майна державної та комунальної власності, нецільового використання кредитів і позик, отриманих під гарантії Уряду.

14. Що є об'єктами державного фінансового контролю?

- а)** операції з фінансовими ресурсами, які здійснюються суб'єктами господарювання, порядок використання яких визначено законодавством;
- б)** підконтрольні відповідному органу державного фінансового контролю підприємства, установи й організації;
- в)** бюджетні кошти, державне та комунальне майно, кошти, що залишаються в розпорядженні суб'єктів господарювання при одержанні ними пільг з оподаткування.

15. Що таке суб'єкт державного фінансового контролю?

- а)** підконтрольні відповідному органу державного фінансового контролю підприємства, установи й організації;
- б)** юридичні особи, які від імені держави, відповідно до врегульованих правових норм, здійснюють моніторинг та інші форми контролю за діяльністю суб'єктів господарювання в частині дотримання ними встановлених обмежувальних параметрів щодо обігу фінансових ресурсів;
- в)** органи державної виконавчої і представницької влади, наділені повноваженнями на проведення ревізій, перевірок або аудиту фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання.

16. Які складники визначають систему державного фінансового контролю?

- а)** контролюючий суб'єкт, контрольна дія, підконтрольний об'єкт, об'єкт контролю;
- б)** ініціатор контролю, орган контролю, підконтрольний об'єкт, користувач результатами контролю;
- в)** сукупність форм і методів державного фінансового контролю.

17. Які види фінансового контролю розрізняють за ознаками статусу виконавця контролю і змісту контрольних дій?

- а)** державний контроль, контроль власника і незалежний аудит;
- б)** державний контроль, муніципальний контроль, контроль власника і незалежний аудит;
- в)** державний, муніципальний, господарський і громадський контроль.

18. На які види поділяється державний фінансовий контроль залежно від часу його здійснення?

- а)** плановий, позаплановий;
- б)** суцільний, вибірковий, комбінований;
- в)** попередній, поточний, наступний.

19. Що таке попередній контроль?

- а)** контроль, який проводиться силами суб'єкта господарювання напередодні ревізії чи перевірки, яка здійснюватиметься органом державного фінансового контролю, з метою мінімізації фінансових санкцій до підконтрольного підприємства, установи, організації;
- б)** контроль, що передує прийняттю управлінського рішення (проведення контрольних заходів передує здійсненню операцій з фінансовими ресурсами; цей контроль направлений передусім на запобігання незаконним і неефективним витратам, втратам фінансових ресурсів, а також на недопущення порушення законодавства у прийнятті управлінського рішення);
- в)** контроль, що здійснюється на стадії до складання фінансової звітності про використання фінансових, матеріальних і трудових ресурсів (контрольні заходи проводяться безпосередньо під час здійснення операцій з фінансовими ресурсами, що дає змогу виявляти й оперативно усувати порушення, мінімізуючи тим самим його наслідки).

20. Що таке наступний контроль?

- а)** контроль, що здійснюється на стадії після складання фінансової звітності про використання фінансових, матеріальних і трудових ресурсів;

б) контроль, що здійснюється на стадії виконання управлінського рішення (контрольні заходи проводяться безпосередньо під час здійснення операції з фінансовими ресурсами, що дає можливість виявляти й оперативно усувати порушення, мінімізуючи тим самим його наслідки);

в) контроль, що здійснюється після закінчення терміну виконання управлінського рішення (контрольні заходи проводяться по закінченню операцій з фінансовими ресурсами з метою встановлення рівня дотримання норм законодавства).

21. Що таке форма контролю?

а) це прийом контролю, який відрізняється від інших своєю неповторністю способів дослідження певних господарських операцій;

б) це засіб відстеження (порівняння, зіставлення) певного явища, об'єкта, процесу, що охоплені контрольними діями (тобто сукупність певних методів дослідження, обраних для відповідних господарських операцій);

в) це вид контролю (попередній, поточний чи наступний), який обирається органами державного фінансового контролю залежно від завдань контролю.

22. Які основні форми контролю притаманні органам державного фінансового контролю в Україні?

а) ревізія, тематична перевірка, рахункова перевірка звітності;

б) ревізія, перевірка, обстеження, інвентаризація, аудит, судово-бухгалтерська експертиза, економічний аналіз;

в) ревізія, перевірка, безперервне відстеження, звітність, облік, контрольні обміри, інвентаризація, аудит;

г) ревізія, перевірка, стандартизація, ідентифікація, ліцензування, експертиза, аудит і моніторинг.

23. Призначення контролю як однієї з функцій управління полягає у:

а) вивченні фактичного стану справ в різних сферах суспільного життя;

б) виявленні відхилень від нормативів, правил, планів з метою управління;

в) виявленні наслідків можливих відхилень та ліквідації їх причин;

г) управлінні різними процесами суспільного життя.

24. Змістовна характеристика сутності процесу контролю покликана відповісти на запитання:

а) що відбувається в процесі контролю?

б) ким і в якому порядку виконується?

в) як здійснюється?

г) з якою метою проводиться?

25. Організаційна характеристика сутності процесу контролю покликана відповісти на запитання:

а) що відбувається в процесі контролю?

б) ким і в якому порядку виконується?

в) як здійснюється?

г) з якою метою проводиться?

26. Результативна характеристика сутності процесу контролю покликана відповісти на запитання:

а) що відбувається в процесі контролю?

- б) ким і в якому порядку виконується?
- в) як здійснюється?
- г) з якою метою проводиться?

27. Інспекційна характеристика сутності процесу контролю покликана відповісти на запитання:

- а) що відбувається в процесі контролю?
- б) ким і в якому порядку виконується?
- в) як здійснюється?
- г) з якою метою проводиться?

28. Зміст організаційно-підготовчої стадії полягає в:

- а) перевірці виконання рішень;
- б) комплексному аналізу та усуненні виявлених недоліків;
- в) виборі об'єкта для перевірки та впливу;
- г) перевірці об'єкта, що контролюється.

29. Обстеження, спостереження, збір, обробка та оцінка інформації відбувається на:

- а) організаційно-підготовчій стадії контролю;
- б) технологічній стадії контролю;
- в) результативній стадії контролю;
- г) інспекційній стадії контролю.

30. Формальний контроль:

- а) здійснюється регулярно;
- б) враховує психологію осіб, які перевіряються;
- в) представляє надійну систему перевірки;
- г) використовує інформацію, що надходить із запізненням, і є не завжди точною.

31. Спосіб контролю, який полягає у встановленні достовірності фактів здійснення тих чи інших господарських операцій - це:

- а) перевірка (обстеження);
- б) ревізія;
- в) слідство;
- г) службове розслідування.

32. Які групи принципів контролю Ви знаєте?

- а) документальні і фактичні;
- б) зовнішні і внутрішні;
- в) специфічні і загальні;
- г) систематичні і профілактичні.

33. Своєчасне виявлення порушень і зловживань, здійснення заходів щодо їх подолання, досягається шляхом використання такого принципу як:

- а) принцип стимулювання контрольної діяльності;
- б) принцип дієвості;
- в) принцип гласності;
- г) принцип комплексності.

34. Перевірка об'єктів шляхом огляду, обміру, зважування або перерахунку проводиться під час:
- а) слідства (розслідування);
 - б) інвентаризації;
 - в) службового розслідування;
 - г) ревізії.
35. Об'єкти контролю - це:
- а) явища і процеси господарського життя;
 - б) господарючі суб'єкти;
 - в) результати діяльності господарючого суб'єкту;
 - г) фінансові результати.
36. Затрати на проведення контролю є економічно виправданими якщо:
- а) затрати менші за отримані доходи (вигоди);
 - б) затрати у два та більше разів менші за отримані доходи (вигоди);
 - в) викриваються факти зловживань і економічних злочинів;
 - г) мета виправдує будь-які затрати
37. Рахункова перевірка проводиться для встановлення:
- а) правильності записів на рахунках бухгалтерського обліку;
 - б) арифметичних помилок;
 - в) помилок на особових рахунках працівників;
 - г) помилок в касових і банківських документах
38. До якого виду контролю відносять огляд основних засобів?
- а) документального;
 - б) наступного;
 - в) попереднього;
 - г) поточного
39. До документальних прийомів відносяться:
- а) хронологічна перевірка;
 - б) огляд;
 - в) групування недоліків;
 - г) взаємний контроль.
41. Виявити якість готової продукції можна шляхом:
- а) огляду;
 - б) перевірки обсягу виконаних робіт;
 - в) лабораторного аналізу;
 - г) дегустації.
42. Що таке принцип ефективності контролю?
- а) передбачає наявність такого складу елементів контролюючої системи, який забезпечує ефективність її функціонування й розвитку;
 - б) передбачає пристосованість системи контролю до фінансової діяльності господарючих суб'єктів і залежить від повноти виконання контролюючими суб'єктами таких основних вимог: контроль має здійснюватися безперервно, регулярно й систематично; бути своєчасним за терміном здійснення, старанним і повним щодо охоплення об'єктів контролю; бути оперативним, дієвим, гласним і різнобічним;

в) передбачає перевищення суми відшкодування збитків, завданих державі чи державним (бюджетним) суб'єктам господарювання, над сумою видатків на утримання відповідного органу контролю

43. Назвіть суб'єкти, які здійснюють спеціалізований державний фінансовий контроль.

а) Рахункова палата, Міністерство фінансів, Державне казначейство, державна контрольно-ревізійна служба, державна податкова служба, Державний департамент фінансового моніторингу, державна митна служба, Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку, Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг, дирекції державних позабюджетних цільових фондів;

б) Рахункова палата, Державне казначейство, Головне контрольно-ревізійне управління, Державна податкова адміністрація, Державний департамент фінансового моніторингу, державна митна служба, Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку, Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг, дирекції державних позабюджетних цільових фондів;

в) Рахункова палата, Державне казначейство, державна контрольно-ревізійна служба, державна податкова служба, Державний департамент фінансового моніторингу, державна митна служба, Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку, Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг, дирекції державних позабюджетних цільових фондів.

44. Які органи державного фінансового контролю наділені повноваженнями на здійснення контролю за додержанням комерційними банками правил касового виконання державного бюджету за доходами?

а) Національний банк, Рахункова палата, Міністерство фінансів, Державне казначейство, Головне контрольно-ревізійне управління, Державна податкова адміністрація;

б) Рахункова палата, Міністерство фінансів, Державне казначейство;

в) Рахункова палата, Головне контрольно-ревізійне управління, Державна податкова адміністрація.

45. Які органи державного фінансового контролю наділені повноваженнями на здійснення контролю за додержанням положень статуту та правил фондової біржі?

а) Рахункова палата, Міністерство фінансів, Державне казначейство, Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку, Державний департамент фінансового моніторингу;

б) Рахункова палата, Головне контрольно-ревізійне управління, Державна податкова адміністрація, Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку, Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг;

в) Міністерство фінансів, Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку, Державний департамент фінансового моніторингу.

46. Які основні фактори потрібно враховувати при здійсненні реформування системи державного фінансового контролю в Україні?

а) трансформацію поняття «фінансові інтереси держави» в умовах формування ринкової системи господарювання та запровадження конституційної норми, згідно з якою органи державного фінансового контролю, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що визначені законами;

б) зміну природи об'єкта державного фінансового контролю та вимог до організації державного фінансового контролю, який нині має здійснюватися не тільки у межах, визначених законодавством (відповідати закону), а й бути доцільним, ефективним;

в) посилення вимог до прозорості роботи органів державного фінансового контролю, в тому числі щодо контролю за використанням бюджетних коштів і державного майна.

47. За якими напрямками і в якій послідовності потрібно здійснювати реформування системи державного фінансового контролю в Україні?

- а)** - створення єдиного правового поля розвитку системи державного фінансового контролю та законодавчого закріплення його за суб'єктами контрольних функцій;
- формування нових і вдосконалення діючих процедур державного фінансового контролю;
 - формування єдиних концептуальних засад організації державного фінансового контролю, виходячи із сучасних умов розвитку економіки України;
 - удосконалення методик державного фінансового контролю;
 - удосконалення кадрового забезпечення системи державного фінансового контролю, створення сучасної науково-дослідної і навчальної бази за міжнародними зразками;
 - покращання матеріально-технічного і фінансового забезпечення функціонування системи державного фінансового контролю;
- б)** - формування єдиних концептуальних засад організації державного фінансового контролю, виходячи із сучасних умов розвитку економіки України;
- створення єдиного правового поля розвитку системи державного фінансового контролю та законодавчого закріплення за його суб'єктами контрольних функцій;
 - формування нових і вдосконалення діючих процедур державного фінансового контролю;
 - удосконалення методик державного фінансового контролю;
 - оптимізація організаційних структур державного фінансового контролю;
 - удосконалення кадрового забезпечення системи державного фінансового контролю, створення сучасної науково-дослідної і навчальної бази за міжнародними зразками;
 - створення адекватної сучасним умовам інформаційно-комунікаційної інфраструктури;
 - покращання матеріально-технічного і фінансового забезпечення функціонування системи державного фінансового контролю;
- в)** - оптимізація організаційних структур державного фінансового контролю;
- покращання матеріально-технічного і фінансового забезпечення функціонування системи державного фінансового контролю;
 - формування нових і вдосконалення діючих процедур державного фінансового контролю;
 - формування єдиних концептуальних засад організації державного фінансового контролю, виходячи із сучасних умов розвитку економіки України;
 - створення єдиного правового поля розвитку системи державного фінансового контролю та законодавчого закріплення за його суб'єктами контрольних функцій;
 - удосконалення методик державного фінансового контролю;
 - удосконалення кадрового забезпечення системи державного фінансового контролю, створення сучасної науково-дослідної і навчальної бази за міжнародними зразками;
 - створення адекватної сучасним умовам інформаційно-комунікаційної інфраструктури.

48. Які методи застосовуються при здійсненні документального контролю?

а) перевірка документів за формальними ознаками; перевірка документів за змістом; арифметична перевірка документів; нормативна перевірка документів; зустрічна перевірка документів; техніко-економічний розрахунок; економічна оцінка господарських операцій;

б) перевірка документів за формальними ознаками; перевірка документів за змістом; арифметична перевірка документів; нормативна перевірка документів; зустрічна перевірка документів; інвентаризація коштів, сировини, матеріалів тощо; отримання письмових

пояснень і довідок; техніко-економічний розрахунок; економічна оцінка господарських операцій;

в) перевірка документів за формальними ознаками; перевірка документів за змістом; арифметична перевірка документів; нормативна перевірка документів; зустрічна перевірка документів; інвентаризація коштів, сировини, матеріалів тощо; отримання письмових пояснень і довідок; інтерв'ювання; анкетування; техніко-економічний розрахунок; економічна оцінка господарських операцій.

49. Перевірка доброякісності документування проводиться шляхом:

- а) арифметичної перевірки;
- б) зустрічної перевірки;
- в) контрольного порівняння;
- г) формальної перевірки.

50. До прийомів перевірки окремого документу належать:

- а) формальна перевірка, зустрічна перевірка, арифметична перевірка;
- б) формальна перевірка, взаємний контроль, нормативно-правова перевірка;
- в) формальна перевірка, арифметична перевірка, нормативно-правова перевірка.

51. Який з прийомів перевірки окремого документу здійснюється шляхом перерахунку результатів, таксирювання, загальних підсумків, узгодження нарахувань і утримань (знижок):

- а) формальна перевірка;
- б) зустрічна перевірка;
- в) арифметична перевірка;
- г) нормативно-правова перевірка.

52. За допомогою якого прийому документального контролю можна виявити такі зловживання, за яких двосторонні операції отримують різне відображення у кожній із сторін:

- а) формальної перевірки;
- б) зустрічної перевірки;
- в) нормативно-правової перевірки;
- г) взаємної перевірки.

53. Який прийом документального контролю застосовується ревізором в тому випадку, коли він має дані про розкрадання ТМЦ, а при проведенні інвентаризації розбіжностей не виявлено:

- а) зустрічна перевірка;
- б) нормативно-правова перевірка;
- в) контрольне порівняння;
- г) хронологічна перевірка.

54. Міністерство економіки України - це орган:

- а) відомчого контролю;
- б) зовнішнього контролю;
- в) позавідомчого контролю;
- г) міжвідомчого контролю.

55. Контроль, який проводиться після здійснення господарських операцій і має на меті встановлення їх правильності та законності називають:

- а) фактичним;
- б) громадським;
- в) аудиторським;
- г) наступним.

56. В якому з наведених варіантів перелічені види економічного контролю:

- а) державний, внутрішньофірмовий, аудиторський, громадський;
- б) аудиторський, громадський, державний, міжвідомчий, внутрішньофірмовий;
- в) попередній, аудиторський, документальний, державний, громадський;
- г) поточний, фактичний, документальний, внутрішньофірмовий, наступний, попередній

57. Хто здійснює контроль за цільовим використанням грошових коштів на підприємстві?

- а) НБУ та його місцеві органи;
- б) Міністерство фінансів України та його місцеві органи;
- в) комерційні банки;
- г) головний бухгалтер підприємства.

58. Суб'єктами контрольного процесу є:

- а) посадові та матеріально відповідальні особи, які відповідають за ведення обліку, надходження, експлуатацію, витрачання, використання об'єкту контролю;
- б) керівники підприємств, які уповноважені проводити господарський контроль;
- в) особи та органи, що мають повноваження на здійснення контролю за виробничою та фінансовою діяльністю підприємства, а також право втручатися в його оперативну діяльність та самостійно притягувати винних осіб до відповідальності;
- г) представники державних структур, яким надано право притягувати винних до відповідальності.

59. Незалежний контроль здійснюється:

- а) бухгалтером-експертом;
- б) аудитором;
- в) головним бухгалтером підприємства;
- г) посадовою особою Рахункової Палати України

60. Муніципальний контроль здійснюється відповідно до Закону України:

- а) "Про аудиторську діяльність";
- б) "Про місцеві ради народних депутатів і місцеве регіональне самоврядування";
- в) "Про банки і банківську діяльність";
- г) "Про захист прав споживачів".

61. Парламентський контроль є прерогативою:

- а) Верховної Ради;
- б) Рахункової Палати;
- в) Адміністрації президента;

г) Конституційного суду.

62. Контрольні повноваження Президента України обумовлені:

- а) конституційним становищем голови держави;
- б) необхідністю контролювати дії Верховної Ради України;
- в) ухвалою Конституційного суду України;
- г) волевиявленням народу України

63. Контрольні функції НБУ полягають:

- а) у здійсненні контролю за дотриманням банківськими установами законодавства, економічних нормативів та власних нормативних актів;
- б) у контролі за купівельною спроможністю грошової одиниці;
- в) у дотриманні банками ставки рефінансування;
- г) у здійсненні контролю за рухом капіталу.

64. Державна податкова адміністрація перевіряє законність та обґрунтованість скарги і може:

- а) залишити рішення, що оскаржується, без змін, а скаргу без задоволення;
- б) зменшити розмір фінансових санкцій або штрафів;
- в) зупинити виконання рішень, що оскаржується, і призначити здійснення додаткової перевірки;
- г) збільшити розмір фінансових санкцій

65. За повнотою охоплення підрозділів підприємства, що контролюється господарський контроль поділяється на:

- а) повний, частковий, наскрізний;
- б) загальний, локальний, комбінований;
- в) повний, локальний, конкретизований;
- г) загальний, частковий, наскрізний.

66. За повнотою вивчення господарських процесів господарський контроль поділяється на:

- а) суцільний, несучільний, монографічний;
- б) суцільний, вибіркового, комбінований;
- в) суцільний, одиничний, комбінований;
- г) суцільний, груповий, одиничний

67. За колом господарських процесів, що вивчаються, господарський контроль поділяється на:

- а) повний, частковий, наскрізний;
- б) суцільний, вибіркового, комбінований;
- в) спеціалізований, тематичний, галузевий;
- г) повний, вибіркового, тематичний.

68. За обсягом процесів, що вивчаються, господарський контроль поділяється на:

- а) контроль всередині підприємства, міжгосподарський, тематичний, комбінований;
- б) міжгалузевий, внутрішньогосподарський, міжгосподарський, контроль всередині підприємства;

- в) загальний, локальний, вибірковий, міжгалузевий;
- г) повний, частковий, наскрізний, комбінований.

69. За етапами контролю господарських процесів господарський контроль поділяється на:

- а) поточний, попередній, наступний (ретроспективний);
- б) поточний, інтерполятивний, екстрополіативний;
- в) попередній, наступний;
- г) поточний, наступний.

70. За періодичністю проведення господарський контроль поділяється на:

- а) разовий, періодичний;
- б) систематичний, випадковий;
- в) нормативний, періодичний;
- г) циклічний, фрагментарний

71. За способом здійснення контроль поділяється на:

- а) державний, громадський, міждержавний;
- б) державний, відомчий, громадський, незалежний;
- в) державний, незалежний, президентський, виконавчої влади;
- г) судовий, громадський, незалежний, відомчий.

72. Метою попереднього контролю є:

- а) запобігання виникненню порушень та недоліків в діяльності підприємства;
- б) усунення порушень та зловживань;
- в) перевірка законності укладених договорів;
- г) перевірка господарських операцій та процесів на стадії їх планування.

73. Ретроспективний характер є основною рисою:

- а) ревізії;
- б) інвентаризації;
- в) аудиту;
- г) аналізу господарської діяльності.

74. Що таке аудиторський звіт?

а) документ, який складається керівником аудиторської групи у встановленому порядку за результатами проведення дослідження щодо ефективності використання бюджетних коштів у процесі виконання бюджетної програми з метою притягнення до відповідальності винних осіб, які допустили неефективне використання бюджетних коштів;

б) документ, який складається учасниками аудиторської групи за результатами ревізій і перевірок ефективності виконання бюджетної програми з метою визначення недосконалих позицій в організації її виконання, впливу цих недоліків на досягнення запланованих цілей і розробки відповідних заходів з усунення виявлених порушень;

в) документ, який складається керівником аудиторської групи у встановленому порядку за результатами проведення дослідження щодо ефективності виконання бюджетної програми, визначення недосконалих позицій в організації її виконання, впливу цих

недоліків на досягнення запланованих цілей і розробки обґрунтованих пропозицій щодо підвищення ефективності використання державних ресурсів;

г) документ, який складається учасниками аудиторської групи за результатами ревізій і перевірок, а також дослідження ефективності виконання бюджетної програми з метою визначення недосконалих позицій в організації її виконання, впливу цих недоліків на досягнення запланованих цілей та розробки відповідних пропозицій для вдосконалення управління.

75. Що потрібно розуміти під терміном „проблема аудиту”?

а) загальновідомі недоліки програми, які визначаються під час проведення аудиту виконання бюджетної програми;

б) загальновідомі недоліки програми, які визначаються під час попереднього ознайомлення з досліджуваною бюджетною програмою;

в) недоліки програми, які виявляються в результаті проведення перевірки використання бюджетних коштів на реалізацію бюджетної програми;

г) причини допущення фінансових порушень

76. Для проведення аудиторського дослідження розробляється:

а) програма і робочий план аудиту, якими конкретизуються період, виконавці та процедура аудиту;

б) методичні рекомендації, якими конкретизуються період, мета та процедура аудиту, а також перелік питань та об'єктів контролю;

в) програма аудиту, якою конкретизуються період, мета та процедура аудиту.

77. Структура типового аудиторського звіту складається із:

а) 1.Резюме.

2.Вступ:

- фонові інформація;

- причини проведення аудиту.

3.Структура аудиту.

4.Опис досліджуваної бюджетної програми.

5.Результати аудиту.

6.Висновки аудиту.

7.Рекомендації.

8.Додатки.

б) 1.Резюме.

2.Фонові інформація.

3.Структура аудиту.

4.Результати аудиту.

5.Письмові пояснення та заперечення учасників бюджетної програми.

6.Висновки аудиту.

7.Додатки.

в) 1.Мета аудиту.

2. Учасники аудиту.
3. Користувачі аудиту.
4. Вступ:
 - фонова інформація;
 - причини проведення аудиту.
5. Опис досліджуваної бюджетної програми.
6. Результати аудиту.
7. Висновки аудиту.
8. Обов'язкові вимоги.
9. Додатки.

78. Що є предметом документування контрольних заходів і їх результатів?

а) надання власникові та іншим визначеним законодавством користувачам, у тому числі ініціаторам контрольних заходів, суттєвої, повної та обґрунтованої інформації про стан збереження та використання коштів, цінних паперів, матеріальних цінностей і нематеріальних активів, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, а також про обставини допущення, встановлення та розміри фінансових порушень;

б) зведення виявлених у ході контрольних заходів порушень і недоліків у єдиному документі (акті, довідці, протоколі) з метою надання власникові та іншим визначеним законодавством користувачам, у тому числі ініціаторам контрольних заходів, суттєвої, повної і обґрунтованої інформації про стан збереження та використання коштів, цінних паперів, матеріальних цінностей і нематеріальних активів;

в) фіксація за встановленими правилами на паперових носіях господарських операцій, які проведені об'єктами контролю з порушеннями законодавства з фінансових питань і контрольних заходів, якими вони були встановлені.

79. Чим зумовлена необхідність втручання держави в ринкову економіку?

а) необхідністю утримання органів влади;

б) потребою створення умов для ефективного функціонування ринкового механізму, усунення негативних наслідків ринкових процесів, захисту національних інтересів на світовому ринку, вирішення проблем, які ринковий механізм вирішити не може або вирішує їх погано;

в) потребою захисту території держави, утримання органів влади і судів, вирішення загальнонаціональних проблем.

80. Що таке державний фінансовий контроль у ринкових умовах господарювання?

а) державний фінансовий контроль – одна з найважливіших функцій державного управління, спрямована на розкриття відхилень від прийнятих стандартів законності, доцільності й ефективності управління фінансовими ресурсами й іншою державною власністю, а за наявності таких відхилень – на своєчасне прийняття відповідних корегувальних і превентивних заходів;

б) державний фінансовий контроль – це особлива управлінська функція держави, реалізація якої передбачає встановлення правових норм, які визначають порядок використання суб'єктами господарювання фінансових ресурсів, проведення моніторингу чи інших контрольних дій за дотриманням цих норм, виявлення правопорушень у частині

використання фінансових ресурсів, їх усунення, блокування незаконних фінансових операцій і здійснення заходів щодо компенсації збитків, нанесених державі, суб'єктам господарювання та громадянам;

в) державний фінансовий контроль – це діяльність державних органів, спрямована на перевірку дотримання суб'єктами господарювання встановлених норм обігу фінансових ресурсів, виявлення правопорушень у частині їх використання та здійснення заходів щодо усунення фінансових порушень.

81. Яка мета державного фінансового контролю?

а) встановлення правових норм, які визначають порядок використання суб'єктами господарювання фінансових ресурсів, забезпечення процесу державного управління і регулювання економіки достовірною інформацією про дотримання суб'єктами господарювання встановлених державою обмежувальних параметрів обігу фінансових ресурсів, оцінка економічної ефективності господарської діяльності, блокування в ній відхилень від прийнятих стандартів, що перешкоджають мобілізації, цільовому та ефективному використанню державних фінансових ресурсів, і попередження таких порушень на майбутнє;

б) виявлення відхилень від прийнятих стандартів і порушень принципів законності, ефективності й економії використання матеріальних ресурсів на найбільш ранній стадії для того, щоб мати можливість вжити корегувальних заходів, а в окремих випадках – притягнути до відповідальності, отримати компенсацію за заподіяну державі шкоду або здійснити заходи для запобігання їх порушень чи скорочення у майбутньому;

в) виявлення фінансових правопорушень, оцінка економічної ефективності господарської діяльності, вжиття корегувальних заходів і притягнення винних осіб до відповідальності, визначеної законодавчими актами.

81. Аудит – це:

а/ державний фінансовий контроль;

б/ фінансовий контроль, який здійснюють органи місцевої влади;

в/ незалежний фінансовий контроль.

82. В яких випадках здійснюють обов'язковий аудит?

а/ у випадках, передбачених законодавством;

б/ за рішенням господарюючого суб'єкта;

в/ за рішення аудиторської фірми.

83. Відповідно до Закону України “Про аудиторську діяльність” /із змінами і доповненнями/, проведення аудиту є обов'язковим:

а/ для підтвердження звітності установ і організацій, які повністю утримуються за рахунок державного бюджету;

б/ для підприємств всіх форм власності і видів діяльності, крім тих, що утримуються за рахунок державного бюджету;

в/ для банків, довірчих товариств, валютних і фондових бірж, кредитних спілок, інших небанківських фінансових установ, які здійснюють залучення коштів громадян, а також залучення цінних паперів;

84. Що розуміють під публічною бухгалтерською звітністю за законодавством України?

а/ опублікування у періодичній пресі;

б/ таке поняття не застосовують;

- в/ представлення до органів Фонду держмайна України.
85. За рахунок якого джерела покривають витрати на здійснення обов'язкового аудиту?
а/ за рахунок коштів спеціальних фондів;
б/ за рахунок собівартості продукції /послуг/;
в/ за рахунок прибутку, що залишився у розпорядженні підприємства
86. У чому полягає необхідність аудиту фінансової звітності?
а/ у зростанні вимог до розкриття шахрайства;
б/ у захисті інтересів власника /інвестора/;
в/ у збільшенні масштабів і ускладненні організації бізнесу;
г/ у вимозі господарського законодавства.
87. Яким документом в обов'язковому порядку оформляють результати аудиту?
а/ актом перевірки;
б/ аудиторським висновком;
в/ довідкою про перевірку.
88. Одним з напрямків аудиторської діяльності є:
а/ перевірка достовірності фінансової звітності;
б/ контроль за своєчасною сплатою податків до бюджету;
в/ допомога в приховуванні податків;
г/ вирішення питань податків, постановки бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю;
д./ інформаційне обслуговування клієнтів.
89. В якому нормативному документі визначені мета та загальні принципи аудиторської перевірки фінансових звітів:
а/ в Законі України “Про аудиторську діяльність в Україні”;
б/ в міжнародному стандарті аудиту №200;
в/ в національному нормативі аудиту № 10;
90. Якої організаційно-правової форми не може бути аудиторська фірма?
а/ спільне підприємство за участю іноземного інвестора;
б/ колективне підприємство;
в/ відкрите акціонерне товариство;
г/ сімейне підприємство.
91. Який загальний розмір частки засновників при створенні аудиторської фірми обов'язково повинен належати сертифікованим аудиторам?
а/ не менше 30%;
б/ не менше 60%;
в/ не менше 70%;
г/ не менше 65%.
92. До якого моменту аудитор відповідає за висвітлення у звітності подій, що можуть вплинути на достовірність фінансової звітності?
а/ до дати складання звітності;
б/ до завершення аудиту;
в/ до завершення фінансового року;
г/ до опублікування звітності.

93. До якої дати господарюючі суб'єкти зобов'язані повідомити відповідні податкові адміністрації про укладення договору на проведення обов'язкового аудиту?
- а/ до 31 грудня поточного року;
 - б/ до 30 листопада поточного року;
 - в/ до 1 грудня поточного року;
 - г/ до 30 вересня поточного року.
94. В який термін господарюючі суб'єкти, котрі підлягають обов'язковому аудиту, повинні подати аудиторський висновок до відповідного державного органу?
- а/ протягом 9-ти місяців року, що настає за звітним;
 - б/ протягом 4-х місяців року, що настає за звітним;
 - в/ протягом 6-ти місяців року, що настає за звітним;
 - г/ протягом 3-х місяців року, що настає за звітним
95. Перед органом, що перевіряє, поставлена задача Встановити повноту і своєчасність здійснення розрахунків з бюджетом по прибутковому податку за 2005-2006рр.. Дана перевірка здійснюється:
- а/ Аудиторською фірмою;
 - б/ Материнською компанією;
 - в/ Податковою інспекцією;
 - г/ Органами соціального страхування.
96. Які з наведених важче елементів не належать до структури внутрішнього контролю?
- а/ ризик контролю;
 - б/ процедури контролю;
 - в/ середовище контролю.
97. Які методи використовує аудитор для оцінки внутрішнього контролю?
- а/ документування;
 - б/ звіт - опис, анкетування, блок-схеми;
 - в/ тести узгодженості, блок-схеми, спостереження;
 - г/ документування , опис, опитування.
98. Які переваги має метод блок-схем перед іншими?
- а/ простота складання;
 - б/ можливість використання у системах контролю будь-якої складності;
 - в/ представлення хронології здійснення і зв'язку між учасниками ;
 - г/ ніяких
- 99..Які з перерахованих нижче факторів обмежують ефективність системи внутрішнього контролю?
- а/ ефективність контрольних процедур залежить від розподілу функціональних обов'язків;
 - б/ процедури контролю визначаються згідно з вказівками керівництва;
 - в/ значний вплив зовнішніх факторів;
 - г/ співвідношення витрат на організацію контролю з перевагами, які він гарантує.
100. Яке значення для аудитора має інформація про кваліфікацію облікового персоналу замовника?
- а/ забезпечує своєчасне здійснення тестів;
 - б/ визначає економічну ефективність контролю;
 - в/ вказує на можливість змови з метою зловживання;

г/ сприяє забезпеченню збереження активів підприємства.

101. У чому призначення прослідковування господарської операції під час вивчення системи внутрішнього контролю?

- а/ щоб переконатися, що здійснюють певні процедури контролю;
- б/ для оцінки ефективності контролю;
- в/ щоб знизити аудиторський ризик;
- г/ для визначення обсягу тестів підтвердження.

102. Які з перерахованих тестів можна вважати тестами контролю?

- а/ перевірка специфічних статей звітності;
- б/ порівняння оцінки виробничих запасів в обліку із супроводжуваними документами постачальника;
- в/ перевірка наявності підписів керівника на видаткових касових ордерах;
- г/ огляд нового обладнання, придбаного за звітний період.

103. На підставі вивчення системи внутрішнього контролю аудитор може оцінити ризик контролю як максимальний, бо:

- а/ вважає політику і структуру контролю неефективними;
- б/ здійснив тести контролю, щоб знизити ризик невиявлення помилок;
- в/ вважає політику і процедури контролю здатними попередити, виявити і попередити можливі відхилення;
- г/ виявив, що елементи внутрішнього контролю не закріплені у положеннях, посадових інструкціях, наказах.

104. Основні критерії при визначенні суб'єкта контролю для податкових інспекцій:

- а/ податкова база;
- б/ фінансова стійкість;
- в/ період, який не підлягав контролю;
- г/ валюта банку.

105. Чи правильне наступне висловлення?

- а/ ризик внутрішнього контролю може бути знижено в результаті аудиторської перевірки;
- б/ ризик бізнесу не зміниться в залежності від діяльності компанії;
- в/ якщо ризик внутрішнього контролю низький, то аудитор може зменшити об'єм вибірки.

106. Аудиторські фірми можуть утворюватися в таких організаційно-правових формах:

- а/ будь-яких, передбачених ЦКУ;
- б/ будь-яких, крім ЗАТ;
- в/ будь-яких, крім ВАТ.

107. Чи зобов'язаний аудитор повідомляти податковим органам про виявлені в ході перевірки порушення податкового законодавства?

- а/ зобов'язаний, якщо податкові органи цього вимагають;
- б/ не зобов'язаний;
- в/ зобов'язаний за результатами перевірки підприємства

108. На малому підприємстві є бухгалтер та секретар, який виконує обов'язки касира. Керівник підприємства і бухгалтер одночасно є його засновниками. Чи доцільно за таких обставин вивчати систему внутрішнього контролю?

а/ так;
б/ ні;
в/ так, бо розуміння системи внутрішнього контролю необхідне для оцінки адекватності обліку чинним вимогам;

109. Яке значення для аудитора має інформація про кваліфікацію облікового персоналу замовника?

- а/ забезпечує своєчасне здійснення тестів;
- б/ визначає економічну ефективність контролю;
- в/ вказує на можливість змови з метою зловживання;
- г/ сприяє забезпеченню збереження активів підприємства

110. У чому призначення прослідковування господарської операції під час вивчення системи внутрішнього контролю?

- а/ щоб переконатися, що здійснюють певні процедури контролю;
- б/ для оцінки ефективності контролю;
- в/ щоб знизити аудиторський ризик;
- г/ для визначення обсягу тестів підтвердження.

111. Які з перерахованих тестів можна вважати тестами контролю?

- а/ перевірка специфічних статей звітності;
- б/ порівняння оцінки виробничих запасів в обліку із супроводжуваними документами постачальника;
- в/ перевірка наявності підписів керівника на видаткових касових ордерах;
- г/ огляд нового обладнання, придбаного за звітний період.

112. Хто визначає форми і методи проведення аудиторських перевірок?

- а/ Міністерство фінансів України;
- б/ комісія по аудиторській діяльності при Президенті України;
- в/ аудиторська фірма.

113. Податкові служби корегують плани контрольних перевірок відповідно за результатами аудиторських висновків.

- а/ так;
- б/ ні;
- в/ в залежності від результатів перевірки /нарахувань в бюджет додаткових виплат/.

114. Основні критерії при визначенні суб'єкта контролю для податкових інспекцій:

- а/ податкова база;
- б/ фінансова стійкість;
- в/ період, який не підлягав контролю;
- г/ валюта банку.

115. З метою перевірки відповідності господарської операції, відображеної в документі, чинному законодавстві застосовують такий методичний прийом:

- а/ перевірка документів за формою;
- б/ юридична перевірка документів;
- в/ зустрічна перевірка;
- г/ балансовий прийом.

116. Контроль, як функція соціального управління – це ...

- а). система спостереження і перевірки процесу функціонування відповідного об'єкта з метою встановлення відхилення його від заданих параметрів;
- б). засіб розширення демократії в умовах багатопартійного суспільства;
- в). засіб самоуправління народу здійснюється самим народом і для народу;
- г). це система спостереження і перевірки відповідності процесу функціонування об'єкта управління прийнятим управлінським рішенням, встановлення результатів управлінського впливу на керований об'єкт, виявлення відхилень, допущених у ході виконання цих рішень.

117. Контроль як функція політичного керівництва - це...

- а). засіб розширення демократії в умовах багатопартійного суспільства;
- б). система спостереження і перевірки процесу функціонування відповідного об'єкта з метою встановлення відхилення його від заданих параметрів;
- в). засіб самоуправління народу здійснюється самим народом і для народу;
- г). система спостереження і перевірки відповідності процесу функціонування об'єкта управління прийнятим управлінським рішенням, встановлення результатів управлінського впливу на керований об'єкт, виявлення відхилень, допущених у ході виконання цих рішень.

118. Контроль — це...

- а). система спостереження і перевірки процесу функціонування відповідного об'єкта з метою встановлення відхилення його від заданих параметрів;
- б). засіб розширення демократії в умовах багатопартійного суспільства;
- в). засіб самоуправління народу здійснюється самим народом і для народу;
- г). система спостереження і перевірки відповідності процесу функціонування об'єкта управління прийнятим управлінським рішенням, встановлення результатів управлінського впливу на керований об'єкт, виявлення відхилень, допущених у ході виконання цих рішень.

119. Економічний контроль — це...

- а). система спостереження і перевірки процесу функціонування відповідного об'єкта з метою встановлення відхилення його від заданих параметрів;
- б). засіб розширення демократії в умовах багатопартійного суспільства;
- в). система органів державного і господарського управління, які здійснюють контроль за економічним і соціальним розвитком країни відповідно до законодавчого регулювання, прийнятого Верховною Радою України;
- г). засіб самоуправління народу здійснюється самим народом і для народу.

120. У своєму розвитку контроль пройшов кілька етапів...

- а). описовий, науковий;
- б). описовий, логіко-аналітичний;
- в). логіко-аналітичний, загальнонауковий;
- г). первинний, поточний

121. Описовий етап контролю...

- а). пов'язаний із збиранням фактів та першочерговими їх групуваннями;
- б). якісний аналіз фактів, потім поєднання якісних і кількісних (математичних) методів наукового пізнання;

- в). відображається теорією, як системою знань, що є формою суспільної свідомості;
- г). всі відповіді правильні.

122. Змістом науки контролю є:

- а). теорія як система знань, що є формою суспільної свідомості;
- б). суспільна роль у практичному використанні рекомендацій для створення благ, що є життєвою потребою людей;
- в). відповіді а і б правильні;
- г). Відповіді а і б неправильні.

123. Важливою функцією науки є розвиток системи знань, що включає в себе ряд конкретних функцій:

- а). пізнавальну, культурно-виховну, практично-дійову;
- б). оглядову, поточну, кінцеву;
- в). попередню, поточну, кінцеву.
- г). минулу, майбутню.

124. Пізнавальна функція передбачає...

- а). задоволення потреб людей у пізнанні законів природи і суспільства;
- б). розвиток культури, інтелектуального виховання людини;
- в). удосконалення виробництва і системи суспільних відносин, тобто функцію безпосередньої продуктивної сили матеріального виробництва;
- г). визначення суспільної ролі у практичному використанні рекомендацій для створення благ, що є життєвою потребою людей.

125. Практично-дійова функція передбачає ...

- а). задоволення потреб людей у пізнанні законів природи і суспільства;
- б). розвиток культури, інтелектуального виховання людини;
- в). удосконалення виробництва і системи суспільних відносин, тобто функцію безпосередньої продуктивної сили матеріального виробництва;
- г). визначення суспільної ролі у практичному використанні рекомендацій для створення благ, що є життєвою потребою людей.

126. Предмет науки — це...

- а). пов'язані між собою форми руху матерії або особливості відображення їх у свідомості людей;
- б). динамічна система знань, які розкривають нові явища у суспільстві і природі з метою їх застосування у практичній діяльності людей;
- в). система спостереження і перевірки процесу функціонування відповідного об'єкта з метою встановлення відхилення його від заданих параметрів;
- г). система спостереження і перевірки відповідності процесу функціонування об'єкта управлінню прийнятним управлінським рішенням, встановлення результатів управлінського впливу на керований об'єкт, виявлення відхилень, допущених у ході виконання цих рішень.

127. Наука — це...

- а). пов'язані між собою форми руху матерії або особливості відображення їх у свідомості

людей;

- б). динамічна система знань, які розкривають нові явища у суспільстві і природі з метою їх застосування у практичній діяльності людей;
- в). система спостереження і перевірки процесу функціонування відповідного об'єкта з метою встановлення відхилення його від заданих параметрів;
- г). система спостереження і перевірки відповідності процесу функціонування об'єкта управління прийнятим управлінським рішенням, встановлення результатів управлінського впливу на керований об'єкт, виявлення відхилень, допущених у ході виконання цих рішень.

128. Державні органи, які здійснюють функції економічного контролю в Україні, такі:

- а). рахункова палата Верховної Ради України;
- б). Державна податкова служба України;
- в). Міністерство фінансів України у складі Державної контрольно-ревізійної служби;
- г). всі відповіді правильні

129. Спеціалізовані органи контролю —

- а). Державна митна служба України;
- б). Державна автомобільна інспекція;
- в). Державний пожежний нагляд;
- г). всі відповіді правильні.

130. До системи економічного контролю належить:

- а). муніципальний, аудиторський, креативний, ревізія;
- б). загально-науковий, специфічний;
- в). державний, громадський, незалежний контроль, контроль власника;
- г). минулий, поточний, майбутній

131. Громадський контроль —

- а). аудиторський, створюється на договірних засадах;
- б). Ради народних депутатів регіонального та місцевого самоврядування, професійні спілки працівників, наглядові ради акціонерних товариств;
- в). внутрішньосистемний, внутрішньогосподарський;
- г). створений відповідно до Конституції України, є постійно діючим вищим органом державного фінансово-економічного контролю

132. Незалежний контроль —

- а). аудиторський, створюється на договірних засадах;
- б). Ради народних депутатів регіонального та місцевого самоврядування, професійні спілки працівників, наглядові ради акціонерних товариств;
- в). внутрішньосистемний, внутрішньогосподарський;
- г). створений відповідно до Конституції України, є постійно діючим вищим органом державного фінансово-економічного контролю.

133. Контроль власника - ...

- а). аудиторський, створюється на договірних засадах;
- б). Ради народних депутатів регіонального та місцевого самоврядування, професійні спілки працівників, наглядові ради акціонерних товариств;
- в). внутрішньосистемний, внутрішньогосподарський;
- г). створений відповідно до Конституції України, є постійно діючим вищим органом державного фінансово-економічного контролю

134. Рахункова палата Верховної Ради України

- а) створюється на договірних засадах;
- б) створюється за допомогою Ради народних депутатів регіонального та місцевого самоврядування, професійних спілок працівників, наглядової ради акціонерних товариств;
- в) створюється за допомогою внутрішньосистемного, внутрішньогосподарського контролю;
- г). створена відповідно до Конституції України, є постійно діючим вищим органом державного фінансово-економічного контролю і здійснює вона свою діяльність самостійно, незалежно від будь-яких інших органів держави.

135. Контроль – це функція системи управління суспільними процесами

- а) так
- б) ні

136. В широкому розумінні:..... – це системна сукупність процесів за допомогою яких забезпечується спостереження за керованим об'єктом з метою виявлення відхилень від встановлених параметрів і вжиття заходів з усунення та ліквідації негативних явищ

Вставити пропущене слово:

- а) аудит
- б) ревізія
- в) контроль
- г) експертиза

137. За організаційними формами економічний контроль в Україні поділяють на:

- а) зовнішній, внутрішній, контроль власника
- б) обов'язковий, ініціативний, державний
- в) державний, муніципальний, незалежний, контроль власника
- г) незалежний, внутрішній, обов'язковий

138. Державний контроль здійснюють органи державної влади і управління.

- а) так
- б) ні

139. Муніципальний контроль здійснюється відповідно до Закону України “Про місцеві ради народних депутатів і місцеве регіональне самоврядування”.

- а) ні
- б) так

140. Незалежний контроль – це аудиторський контроль, який проводять аудитори на засадах самофінансування.

- а)так
- б)ні

141.Контроль власника проводять власники капіталу, вкладеного в діяльність підприємств.

- а)так
- б)ні

142.Контроль власника ділиться на внутрішньосистемний і

Вставити пропущене слово:

- а) внутрішній
- б)зовнішній
- в)внутрішньогосподарський
- г)господарський

143.Якісний бік державного фінансового контролю виражається через реалізацію основних функцій:

- а)інформаційна, профілактична, мобілізуюча
- б)мобілізуюча, зовнішня
- в)внутрішня, інформаційна
- г)профілактична, загальна

144.Метою державного фінансового контролю є встановлення правових норм, які визначають порядок використання суб'єктами господарювання фінансових ресурсів, забезпечення процесу державного управління і регулювання економіки достовірною інформацією про дотримання суб'єктами господарювання встановлених державою обмежувальних параметрів обігу фінансових ресурсів, оцінка економічної ефективності господарської діяльності, блокування в ній відхилень від прийнятих стандартів, що перешкоджають мобілізації, цільовому та ефективному використанню державних фінансових ресурсів, і попередження таких порушень на майбутнє.

- а)так
- б)ні

145.Завданням державного фінансового контролю є - перевірка виконання фінансових планів підприємств, дотримання положень господарського розрахунку і фінансової дисципліни, здійснення заходів з виявлення резервів поліпшення господарської діяльності.

- а)так
- б)ні

146. Об'єктами державного фінансового контролю є операції з фінансовими ресурсами, які здійснюються суб'єктами господарювання, порядок використання яких визначено законодавством.

- а)так
- б)ні

147.Суб'єктами державного фінансового контролю є юридичні особи, які від імені держави, відповідно до врегульованих правових норм, здійснюють моніторинг і інші форми контролю за діяльністю суб'єктів господарювання в частині дотримання ними встановлених обмежувальних параметрів щодо обігу фінансових ресурсів

- а)так
- б)ні

148.Об'єктами державного фінансового контролю є лише окремі господарські операції
а)так
б)ні

149.Суб'єкт господарювання – це зареєстрована у встановленому законодавством порядку юридична особа незалежно від її організаційно – правової форми та форми власності, яка провадить господарську діяльність, крім органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також фізична особа – суб'єкт підприємницької діяльності
а)так
б)ні

150.Під методологією..... слід розуміти —вчення про метод наукового дослідження, тобто знання всієї сукупності способів і прийомів теоретичного пізнання господарських явищ з точки зору їх законності, доцільності і достовірності.
Вставити пропущене слово:

- а)контроль
- б)облік
- в)аудит
- г)ревізія

151.Під методом господарського контролю розуміють сукупність прийомів за допомогою яких вивчається предмет контролю
а)так
б)ні

152.Систему принципів господарського контролю поділяють на дві групи
а)загальні, часткові
б)локальні, загальні
в)повні, часткові
г)часткові, локальні

153.Під класифікацією в науці про контроль розуміють розподіл видів..... за певними ознаками, які притаманні одним видам та відсутні в інших.
Вставити пропущене слово:

- а)аудиту
- б)контролю
- в)обліку
- г)експертизи

ТЕМА 2. Організація господарського контролю із застосуванням комп'ютерних технологій

1. Господарський контроль охоплює:

- а) матеріальне виробництво;
- б) невиробничу сферу;
- в) матеріальне виробництво і невиробничу сферу;
- г) окремі стадії матеріального виробництва і невиробничої сфери.

2. Для чого застосовується в процесі господарського контролю економічний аналіз?

- а) встановлення взаємозв'язку між сегментами підприємства;

- б) встановлення відхилень від оптимальних і максимальних значень економічних показників, що перевіряються;
- в) виявлення впливу факторів на результати господарсько-фінансової діяльності підприємства;
- г) виявлення нестач і втрат, допущених матеріально відповідальними особами.

3. Предметом господарського контролю є:

- а) виробництво валового внутрішнього продукту;
- б) виробництво і споживання валового внутрішнього продукту;
- в) виробництво, розподіл, облік і споживання валового внутрішнього продукту;
- г) господарська діяльність підприємства.

4. Метою контролю фінансових результатів підприємства є перевірка:

- а/ правильності і повноти відображення в обліку і звітності фінансових результатів;
- б/ збереження товарно-матеріальних цінностей;
- в/ ефективності використання основних фондів.

6. За організацію бухгалтерського обліку на підприємстві несе відповідальність:

- а/ керівник;
- б/ головний бухгалтер;
- в/ ревізор;
- г/ касир.

7. Коли був прийнятий Закон України “Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні”?

- а/ 4 червня 1992 року;
- б/ 22 квітня 1993 року;
- в/ 26 січня 1993 року;
- г/ 28 червня 1996 року.

9. Які обов'язки має державна контрольно-ревізійна служба відповідно до Закону України «Про державну державну контрольно-ревізійну службу в Україні» /відповідей більше однієї/?

- А/ вилучати документи в зв'язку з їх підробкою чи виявленими зловживаннями;
- б/ ревізувати і перевіряти грошові і бухгалтерські документи, звіти, кошториси;
- в/ проводити перевірки фактичної наявності цінностей;
- г/ дотримуватися Конституції України, законів України.

10. Під принципом в господарському контролі розуміють:

- а) те, що підлягає вивченню або перевірці;
- б) сукупність взаємопов'язаних об'єктів контролю;
- в) сукупність певних прийомів;
- г) норми проведення, при дотриманні яких досягається ефективність господарського контролю.

11. Для того, щоб перевірити чи своєчасно працівники з'являються на робочому місці і залишають його необхідно:

- а) провести контрольний хронометраж часу;
- б) перевірити первинні документи з обліку праці і виконаних робіт;
- в) провести опитування працівників;

г) здійснити контрольну атестацію працівників.

12. Коли вперше з'явилася аббревіатура „КРУ” і з чим це пов'язано?

а) з прийняттям декрету Тимчасового робітничо-селянського уряду України від 29 січня 1919 року;

б) з прийняттям постанови ЦВК та РНК СРСР від 25 квітня 1928 року;

в) з прийняттям постанови ЦВК та РНК СРСР від 23 жовтня 1937 року.

13. Яку назву мав попередник державної контрольно-ревізійної служби України у 1946 році?

а) Народний комісаріат Державного контролю;

б) Фінансово-контрольне управління СРСР;

в) Державний фінансовий контроль;

г) Контрольно-ревізійне управління Народного комісаріату фінансів СРСР;

д) Народний комісаріат державного контролю СРСР;

е) Міністерство державного контролю СРСР;

14. Перевірити здійснені господарські операції з точки зору їх відповідності інструкціям, стандартам тощо можна шляхом:

а) взаємного контролю;

б) контрольного придбання;

в) обстеження;

г) нормативно-правової перевірки.

15. При взаємній перевірці перевіряють:

а) однакові за своїм характером документи та облікові дані;

б) різні документи, що відображають взаємопов'язані господарські операції;

в) правильність здійснених виправлень в документах;

г) достовірність відображених в документах господарських операцій.

16. Проведення огляду дозволяє:

а) виявити протиріччя в документах;

б) зібрати речові докази злочинних дій;

в) встановити стан діяльності підприємства в цілому;

г) виявити факти порушення правил торгівлі.

17. Для якого з прийомів фактичного контролю не обов'язковий принцип раптовості:

а) огляд;

б) експертна оцінка;

в) дослідження операцій на місці;

г) обстеження.

18. Який документ складається при виявленні в ході огляду (прийом фактичного контролю) доказів, які свідчать про зловживання:

а) наказ;

б) акт;

в) розпорядження;

г) довідка.

19. Який із прийомів фактичного контролю здійснюється на початку ревізії та є першим етапом перевірки безпосередньо на місці:

- а) огляд;
- б) експертна оцінка;
- в) дослідження операцій на місці;
- г) обстеження.

20. Який прийом фактичного контролю здійснюється спеціалістами різних галузей знань за дорученням ревізора:

- а) контрольне приймання продукції за якістю і кількістю;
- б) перевірка виконання прийнятих рішень;
- в) експертна оцінка;
- г) отримання письмових пояснень і довідок

21. В якому з наведених варіантів перелічені види економічного контролю:

- а) державний, внутрішньофірмовий, аудиторський, громадський;
- б) аудиторський, громадський, державний, міжвідомчий, внутрішньофірмовий;
- в) попередній, аудиторський, документальний, державний, громадський;
- г) поточний, фактичний, документальний, внутрішньофірмовий, наступний, попередній.

22. Кадри контролю - це працівники апарату управління, які виконують функцію контролю.

- а) так;
- б) ні

23. Кваліфікацією контролера називають ступінь його вміння і придатності до виконання контрольної-ревізійної роботи.

- а) так;
- б) ні

24. В основу визначення кваліфікації покладено принцип розподілу виконання робіт за певними ознаками:

- а) раптовість, доброзичливість;
- б) рівень складності та достовірності, відповідальність, умови виконання;
- в) умови виконання, незалежність

25. Майстерність – це високий рівень кваліфікації, пізнання не того, що лежить на поверхні, а проникнення в суть досліджуваних явищ, в глибинні господарські процеси, це швидка і точна обліково-правова і економічна оцінка явищ, що належать перевірці.

- а) ні;
- б) так

26. Ревізорів за рівнем їх організаторських здібностей, вмінням вирішувати поставлені завдання, розвитком аналітичної думки і комунікабельності можна розподілити на такі групи:

- а) організатори, мислителі, співбесідники;
- б) доброзичливі, конфіденційні, мислителі
- в) співбесідники, компетентні

27. Керівники підприємств, фахівці їх структурних підрозділів і працівники бухгалтерій, здійснюючи господарський контроль, виконують свої контрольні функції за допомогою зворотного зв'язку

- а) так
- б) ні

28. Організація контролю в структурних підрозділах підприємств являє собою виконання в конкретних умовах відповідними фахівцями в межах їх функціональних обов'язків визначених контрольно- ревізійних процедур

- а)ні
- б)так

29. Збільшення обліково-аналітичної інформації на підприємствах викликано природно додатковим збільшенням різноманітної номенклатури матеріалів, що використовуються.

- а)так
- б)ні

30. Впровадження комп'ютерної техніки значно підвищує ефективність контролю за прийнятими рішеннями

- а)ні
- б)так

31. Комп'ютерний контроль дає змогу виявляти помилки в первинних облікових документах до введення їх даних в комп'ютер

- а)так
- б)ні

32. За повнотою охоплення підрозділів підприємства, що контролюється господарський контроль поділяється на:

- а) повний, частковий, наскрізний;
- б) загальний, локальний, комбінований;
- в) повний, локальний, конкретизований;
- г) загальний, частковий, наскрізний.

33. За повнотою вивчення господарських процесів господарський контроль поділяється на:

- а) суцільний, несучільний, монографічний;
- б) суцільний, вибіркового, комбінований;
- в) суцільний, одиничний, комбінований;
- г) суцільний, груповий, одиничний.

34. За колом господарських процесів, що вивчаються, господарський контроль поділяється на:

- а) повний, частковий, наскрізний;
- б) суцільний, вибіркового, комбінований;
- в) спеціалізований, тематичний, галузевий;
- г) повний, вибіркового, тематичний.

35. За обсягом процесів, що вивчаються, господарський контроль поділяється на:

- а) контроль всередині підприємства, міжгосподарський, тематичний, комбінований;
- б) міжгалузевий, внутрішньогосподарський, міжгосподарський, контроль всередині підприємства;
- в) загальний, локальний, вибіркового, міжгалузевий;
- г) повний, частковий, наскрізний, комбінований.

36. За етапами контролю господарських процесів господарський контроль поділяється на:

- а) поточний, попередній, наступний (ретроспективний);
- б) поточний, інтерполятивний, екстрополіативний;
- в) попередній, наступний;
- г) поточний, наступний.

37. За періодичністю проведення господарський контроль поділяється на:

- а) разовий, періодичний;
- б) систематичний, випадковий;
- в) нормативний, періодичний;
- г) циклічний, фрагментарний

38. За способом сприйняття господарських процесів господарський контроль поділяється на:

- а) візуальний, документальний;
- б) автоматичний, за участю суб'єкта;
- в) документальний, органолептичний;
- г) без участі контролера, візуальний.

39. За формами здійснення господарський контроль поділяється на:

- а) кількісний, якісний, вартісний;
- б) кількісний, якісний, комплексний;
- в) поточний, разовий, наступний;
- г) кількісний, якісний, просторовий.

40. За способом здійснення контроль поділяється на:

- а) державний, громадський, міждержавний;
- б) державний, відомчий, громадський, незалежний;
- в) державний, незалежний, президентський, виконавчої влади;
- г) судовий, громадський, незалежний, відомчий.

41. Метою попереднього контролю є:

- а) запобігання виникненню порушень та недоліків в діяльності підприємства;
- б) усунення порушень та зловживань;
- в) перевірка законності укладених договорів;
- г) перевірка господарських операцій та процесів на стадії їх планування.

42. Ретроспективний характер є основною рисою:

- а) ревізії;
- б) інвентаризації;
- в) аудиту;
- г) аналізу господарської діяльності.

43. Господарська операція – це:

- а) дія або подія, яка спричиняє зміни у складі доходів або витрат установи;
- б) дія або подія, яка спричиняє зміни в структурі активів і зобов'язань установи;
- в) дія або подія, яка спричиняє зміни у валюті балансу установи.

44. Облікова політика – це:

- а)** сукупність принципів, методів і процедур бухгалтерського обліку, які використовуються установою для складання фінансової звітності;
- б)** обрані установою правила і регламенти бухгалтерського обліку з числа затверджених нормативно-правовими актами;
- в)** обрана установою форма бухгалтерського обліку та її організаційні засади;
- г)** сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються установою для складання та подання фінансової звітності.

45. Основними принципами бухгалтерського обліку є:

- а)** неупередженість, об'єктивність, автономність, послідовність, безперервність, нарахування та відповідність доходів і витрат, превалювання сутності над формою, історична (фактична) собівартість, єдиний грошовий вимірник, періодичність;
- б)** обачність, повне висвітлення, автономність, послідовність, безперервність, нарахування та відповідність доходів і витрат, превалювання сутності над формою, історична (фактична) собівартість, єдиний грошовий вимірник, періодичність;
- в)** неупередженість, об'єктивність, незалежність, доцільність, відповідність, відкритість (доступність);
- г)** відкритість (доступність), історична (фактична) собівартість, єдиний грошовий вимірник, періодичність, нарахування та відповідність доходів і витрат, превалювання сутності над формою, незалежність, історична (фактична) собівартість, єдиний грошовий вимірник, періодичність.

46. Відповідальність за організацію бухгалтерського обліку та забезпечення фіксування фактів здійснення всіх господарських операцій у первинних документах, збереження опрацьованих документів, реєстрів і звітності протягом встановленого терміну, але не менше трьох років, несе:

- а)** головний бухгалтер підприємства;
- б)** керівник і головний бухгалтер підприємства;
- в)** власник (власники) або уповноважений орган (посадова особа), який здійснює керівництво підприємством відповідно до законодавства та установчих документів, та особа, на яку покладено ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності підприємства;
- г)** власник (власники) або уповноважений орган (посадова особа), який здійснює керівництво підприємством відповідно до законодавства та установчих документів.

47. Керівник підприємства (установи) зобов'язаний:

- а)** виконувати правомірні вимоги головного бухгалтера;
- б)** забезпечити умови для цільового, економного, раціонального та ефективного використання ресурсів і майна, а також перевірок стану бухгалтерського обліку у філіях, представництвах, відділеннях та інших відокремлених підрозділах підприємства;
- в)** не перешкоджати головному бухгалтеру у виконанні ним покладених на нього функцій щодо ведення бухгалтерського обліку, оформлення та подання до обліку первинних документів;
- г)** створити необхідні умови для правильного ведення бухгалтерського обліку, забезпечити неухильне виконання всіма підрозділами, службами та працівниками, причетними до бухгалтерського обліку, правомірних вимог бухгалтера щодо дотримання порядку оформлення та подання до обліку первинних документів.

48. Відповідальність за несвоєчасне складання первинних документів і реєстрів бухгалтерського обліку та недостовірність відображених у них даних несуть:

- а)** керівник і головний бухгалтер підприємства;
- б)** керівник і власник (власники) підприємства;

- в)** головний бухгалтер і працівники бухгалтерії підприємства;
- г)** особи, які склали та підписали ці документи.

49.Що є предметом документування контрольних заходів і їх результатів?

- а)** надання власникові та іншим визначеним законодавством користувачам, у тому числі ініціаторам контрольних заходів, суттєвої, повної та обґрунтованої інформації про стан збереження та використання коштів, цінних паперів, матеріальних цінностей і нематеріальних активів, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, а також про обставини допущення, встановлення та розміри фінансових порушень;
- б)** зведення виявлених у ході контрольних заходів порушень і недоліків у єдиному документі (акті, довідці, протоколі) з метою надання власникові та іншим визначеним законодавством користувачам, у тому числі ініціаторам контрольних заходів, суттєвої, повної і обґрунтованої інформації про стан збереження та використання коштів, цінних паперів, матеріальних цінностей і нематеріальних активів;
- в)** фіксація за встановленими правилами на паперових носіях господарських операцій, які проведені об'єктами контролю з порушеннями законодавства з фінансових питань і контрольних заходів, якими вони були встановлені

50.Які є види фінансово-господарського контролю:

- а/** тематичні перевірки, ревізія, аудит, судово-бухгалтерська експертиза, внутрішньогосподарський контроль ;
- б/** тематичні перевірки, загальноекономічний контроль, аудит, ревізія, суцільні перевірки ;
- в/** вибіркові перевірки, ревізія, судово-бухгалтерська експертиза, суцільні перевірки;

51. Документальний і фактичний контроль розрізняють за такими ознаками:

- а/** за термінами проведення перевірок;
- б/** за джерелами даних, які перевіряються;
- в/** за обсягами перевірок.

52.Документальний контроль проводиться шляхом:

- а/** інвентаризації, оглядів, лабораторних аналізів і т. п.;
- б/** контрольного запуску сировини і матеріалів у виробництво;
- в/** перевірки бухгалтерських документів і записів

53.Фактичний контроль здійснюється при перевірці:

- а/** стану бухгалтерського обліку і звітності;
- б/** наявності товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів, використання сировини;
- в/** фінансового стану підприємства.

54.До основних методичних прийомів фактичного контролю відносять:

- а/** інвентаризацію, дослідження об'єкту, лабораторні аналізи;
- б/** зустрічні перевірки документів;
- в/** прийоми економічного аналізу.

55.Для підтвердження факту недостачі матеріальних цінностей необхідно провести:

- а/** контрольний запуск сировини і матеріалів у виробництво;
- б/** лабораторний аналіз;
- в/** інвентаризацію;
- г/** оцінку платоспроможності підприємства.

56.Організація контролю - це:

- а) послідовне виконання контрольних процедур;
- б) здійснення циклічного контролю;
- в) впорядкування взаємозв'язків системи контролю;
- г) дотримання нормативних актів при проведенні контролю.

57. Господарський контроль охоплює:

- а) матеріальне виробництво;
- б) невиробничу сферу;
- в) матеріальне виробництво і невиробничу сферу;
- г) окремі стадії матеріального виробництва і невиробничої сфери.

58. Призначення контролю як однієї з функцій управління полягає у:

- а) вивченні фактичного стану справ в різних сферах суспільного життя;
- б) виявленні відхилень від нормативів, правил, планів з метою управління;
- в) виявленні наслідків можливих відхилень та ліквідації їх причин;
- г) управлінні різними процесами суспільного життя.

59. Змістовна характеристика сутності процесу контролю покликана відповісти на запитання:

- а) що відбувається в процесі контролю?
- б) ким і в якому порядку виконується?
- в) як здійснюється?
- г) з якою метою проводиться?

60. Організаційна характеристика сутності процесу контролю покликана відповісти на запитання:

- а) що відбувається в процесі контролю?
- б) ким і в якому порядку виконується?
- в) як здійснюється?
- г) з якою метою проводиться?

61. Результативна характеристика сутності процесу контролю покликана відповісти на запитання:

- а) що відбувається в процесі контролю?
- б) ким і в якому порядку виконується?
- в) як здійснюється?
- г) з якою метою проводиться?

62. Зміст організаційно-підготовчої стадії полягає в:

- а) перевірці виконання рішень;
- б) комплексному аналізу та усуненні виявлених недоліків;
- в) виборі об'єкта для перевірки та впливу;
- г) перевірці об'єкта, що контролюється.

63. Обстеження, спостереження, збір, обробка та оцінка інформації відбувається на:

- а) організаційно-підготовчій стадії контролю;
- б) технологічній стадії контролю;
- в) результативній стадії контролю;
- г) інспекційній стадії контролю

64.Формальний контроль:

- а)здійснюється регулярно;
- б) враховує психологію осіб, які перевіряються;
- в)представляє надійну систему перевірки;
- г)використовує інформацію, що надходить із запізненням, і є не завжди точною.

65.Спосіб контролю, який полягає у встановленні достовірності фактів здійснення тих чи інших господарських операцій - це:

- а)перевірка (обстеження);
- б) ревізія;
- в) слідство;
- г)службове розслідування.

66.Для чого застосовується в процесі господарського контролю економічний аналіз?

- а) встановлення взаємозв'язку між сегментами підприємства;
- б) встановлення відхилень від оптимальних і максимальних значень економічних показників, що перевіряються;
- в) виявлення впливу факторів на результати господарсько-фінансової діяльності підприємства;
- г)виявлення нестач і втрат, допущених матеріально відповідальними особами.

67.Які групи принципів контролю Ви знаєте?

- а)документальні і фактичні;
- б) зовнішні і внутрішні;
- в) специфічні і загальні;
- г)систематичні і профілактичні.

68.Об'єкти контролю - це:

- а)явища і процеси господарського життя;
- б) господарюючі суб'єкти;
- в) результати діяльності господарюючого суб'єкту;
- г)фінансові результати.

69.Предметом господарського контролю є:

- а)виробництво валового внутрішнього продукту;
- б) виробництво і споживання валового внутрішнього продукту;
- в)виробництво, розподіл, облік і споживання валового внутрішнього продукту;
- г) господарська діяльність підприємства

70.Ревізія відрізняється від аудиту тим, що:

- а)ревізія здійснюється на договірних засадах між ревізором і керівником підприємства, а аудит - за планом роботи аудиторської фірми без погодження з керівником підприємства;
- б) аудит проводиться після завершення господарських операцій, а ревізія - на будь-якому етапі господарської діяльності підприємства;
- в)аудит може проводитись на вимогу органів дізнання і попереднього слідства, а в ревізії цього не передбачено;

г) ревізія - це форма державного господарського контролю, а аудит - незалежна форма господарського контролю.

71. Під принципом в господарському контролі розуміють:

а) те, що підлягає вивченню або перевірці;

б) сукупність взаємопов'язаних об'єктів контролю;

в) сукупність певних прийомів;

г) норми проведення, при дотриманні яких досягається ефективність господарського контролю

72. До якого виду контролю відносять огляд основних засобів?

а) документального;

б) наступного;

в) попереднього;

г) поточного.

73. Для того, щоб перевірити чи своєчасно працівники з'являються на робочому місці і залишають його необхідно:

а) провести контрольний хронометраж часу;

б) перевірити первинні документи з обліку праці і виконаних робіт;

в) провести опитування працівників;

г) здійснити контрольну атестацію працівників.

74. До документальних прийомів відносяться:

а) хронологічна перевірка;

б) огляд;

в) групування недоліків;

г) взаємний контроль.

75. Перевірити здійснені господарські операції з точки зору їх відповідності інструкціям, стандартам тощо можна шляхом:

а) взаємного контролю;

б) контрольного придбання;

в) обстеження;

г) нормативно-правової перевірки.

76. Контроль, який проводиться після здійснення господарських операцій і має на меті встановлення їх правильності та законності називають:

а) фактичним;

б) громадським;

в) аудиторським;

г) наступним.

77. В якому з наведених варіантів перелічені види економічного контролю:

а) державний, внутрішньофірмовий, аудиторський, громадський;

б) аудиторський, громадський, державний, міжвідомчий, внутрішньофірмовий;

в) попередній, аудиторський, документальний, державний, громадський;

г) поточний, фактичний, документальний, внутрішньофірмовий, наступний, попередній.

78. Незалежний контроль здійснюється:

а) бухгалтером-експертом; б) аудитором;

в) головним бухгалтером підприємства;

г) посадовою особою Рахункової Палати України.

79. Муніципальний контроль здійснюється відповідно до Закону України:

- а) "Про аудиторську діяльність";
- б) "Про місцеві ради народних депутатів і місцеве регіональне самоврядування";
- в) "Про банки і банківську діяльність";
- г) "Про захист прав споживачів".

80. За повнотою охоплення підрозділів підприємства, що контролюється господарський контроль поділяється на:

- а) повний, частковий, наскрізний;
- б) загальний, локальний, комбінований;
- в) повний, локальний, конкретизований;
- г) загальний, частковий, наскрізний.

81. Першим кроком до становлення нових контролюючих структур, характерних для ринку, стало прийняття в 1990 р. Закону України "Про державну податкову службу в Україні" та в 1996 р. Указу Президента України "Про утворення Державної податкової адміністрації"

а) так

б) ні

82. В якому році був прийнятий Закон України "Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні"

- а) 1993
- б) 1990
- в) 1989
- г) 1991

83. В якому році був прийнятий Закон України «Про аудиторську діяльність»

- а) 1989
- б) 1993
- в) 1992
- г) 1990

84. виник разом з розвитком людського суспільства та слугував засобом регулювання виробництва і розподілу здобутих засобів життя.

Вставити пропущене слово:

- а) контроль
- б) облік
- в) аудит
- г) експертиза

85. Кадри контролю - це працівники апарату управління, які виконують функцію контролю

- а) так
- б) ні

86. Кваліфікацією контролера називають ступінь його вміння і придатності до виконання контрольно-ревізійної роботи

а) ні

б)так

87.Майстерність – це високий рівень кваліфікації, пізнання не того, що лежить на поверхні, а проникнення в суть досліджуваних явищ, в глибинні господарські процеси, це швидка і точна обліково-правова і економічна оцінка явищ, що належать перевірці

а)так

б)ні

88.Організація в структурних підрозділах підприємств являє собою виконання в конкретних умовах відповідними фахівцями в межах їх функціональних обов'язків визначених контрольно- ревізійних процедур

Вставити пропущене слово:

а)контролю

б)обліку

в)експертизи

г)аудиту

89.Впровадження комп'ютерної техніки значно підвищує ефективність за прийнятими рішеннями

Вставити пропущене слово:

а)облік

б)контроль

в)ревізія

г)аудит

90.З метою посилення контролю за змістом господарських операцій в умовах застосування комп'ютерів потрібно провести автоматичне порівняння (при введенні первинних облікових даних)

а)так

б)ні

91.За повнотою охоплення підрозділів підприємства, що контролюється господарський контроль поділяється на:

а) повний, частковий, наскрізний;

б) загальний, локальний, комбінований;

в) повний, локальний, конкретизований;

г)загальний, частковий, наскрізний.

92. За повнотою вивчення господарських процесів господарський контроль поділяється на:

а) суцільний, несуцільний, монографічний;

б) суцільний, вибірковий, комбінований;

в) суцільний, одиничний, комбінований;

г)суцільний, груповий, одиничний.

93. За колом господарських процесів, що вивчаються, господарський контроль поділяється на:

а)повний, частковий, наскрізний;

б) суцільний, вибірковий, комбінований;

в) спеціалізований, тематичний, галузевий;

г) повний, вибірковий, тематичний.

94. За обсягом процесів, що вивчаються, господарський контроль поділяється на:

- а) контроль всередині підприємства, міжгосподарський, тематичний, комбінований;
- б) міжгалузевий, внутрішньогосподарський, міжгосподарський, контроль всередині підприємства;
- в) загальний, локальний, вибірковий, міжгалузевий;
- г) повний, частковий, наскрізний, комбінований.

95. За етапами контролю господарських процесів господарський контроль поділяється на:

- а) поточний, попередній, наступний (ретроспективний);
- б) поточний, інтерполятивний, екстрополіативний;
- в) попередній, наступний;
- г) поточний, наступний.

96. За періодичністю проведення господарський контроль поділяється на:

- а) разовий, періодичний;
- б) систематичний, випадковий;
- в) нормативний, періодичний;
- г) циклічний, фрагментарний.

97. За способом сприйняття господарських процесів господарський контроль поділяється на:

- а) візуальний, документальний;
- б) автоматичний, за участю суб'єкта;
- в) документальний, органолептичний;
- г) без участі контролера, візуальний.

98. За формами здійснення господарський контроль поділяється на:

- а) кількісний, якісний, вартісний;
- б) кількісний, якісний, комплексний;
- в) поточний, разовий, наступний;
- г) кількісний, якісний, просторовий.

99. За способом здійснення контроль поділяється на:

- а) державний, громадський, міждержавний;
- б) державний, відомчий, громадський, незалежний;
- в) державний, незалежний, президентський, виконавчої влади;
- г) судовий, громадський, незалежний, відомчий.

100. Метою попереднього контролю є:

- а) запобігання виникненню порушень та недоліків в діяльності підприємства;
- б) усунення порушень та зловживань;
- в) перевірка законності укладених договорів;
- г) перевірка господарських операцій та процесів на стадії їх планування.

ТЕМА3. Внутрішньогосподарський контроль та його ефективність

1. Внутрішньосистемний контроль здійснюють міністерства, державні комітети, концерни, асоціації, акціонерні виробничі об'єднання згідно з законодавчими та іншими нормативними актами, якими передбачено, що комплексні ревізії і контрольні перевірки фінансово-господарської діяльності підприємств проводяться з ініціативи власника, тобто органу, якому підпорядковано підприємство на правах власності

а) так;

б) ні

2. Метою внутрішньосистемного контролю є об'єктивне вивчення фактичного стану справ суб'єкта господарювання, виявлення та попередження тих факторів та умов, що негативно впливають на виконання управлінських рішень і досягнення поставленої мети та доведення цієї інформації до органу управління

а) ні

б) так

3. Внутрішньогосподарський контроль включає контрольні функції, які здійснюються керівниками (власниками) підприємств, комбінатів, організацій і установ, концернів, асоціацій у відповідності з діючим законодавством.

а) так

б) ні

4. Об'єктами внутрішньогосподарського контролю на підприємстві є:

а) природні (землі, ліси, вода тощо) та відтворювані (трудові, матеріальні, фінансові) виробничі ресурси; процеси відтворення за стадіями;

б) процеси відтворення за стадіями, фізичні і юридичні особи;

5. Внутрішньогосподарський контроль на підприємствах здійснюють штатні контролери-ревізори, керівники і співробітники відділів управління підприємств, а також відповідні посадові особи інших підрозділів у відповідності з покладеними на них службовими обов'язками

а) так;

б) ні

6. Внутрішньогосподарський контроль включає в себе наступні основні етапи:

а) встановлення нормативних показників; вимірювання фактичних результатів; порівняння результатів з нормативними показниками; аналіз розбіжностей та здійснення за необхідності коригуючих дій;

б) попередній, поточний, наступний

в) підготовчий, основний і заключний

7. Контрольні функції головний бухгалтер здійснює особисто і через апарат бухгалтерії

а) так

б) ні

8. Які органи проводять внутрішньогосподарські ревізії?

- а/ Державна контрольно-ревізійна служба;
- б/ контрольно-ревізійний апарат вищестоящих органів;
- в/ контрольно-ревізійні відділи, створені в середині підприємств;
- д/ ваш варіант.

9. Систематична перевірка документів передбачає їх вивчення:

- а/ послідовно по датах, незалежно від змісту зафіксованих в них господарських операцій;
- б/ за однорідними операціями;
- в/ за спеціально складеною системою;
- г/ в довільній формі.

10. Що розуміють під фінансовим станом підприємства?

- а/ розміщення і використання засобів (активів) і джерел їх формування (пасивів);
- б/ наявність коштів на рахунках в банку;
- в/ наявність нерозподіленого прибутку.

11. Що розуміють під платоспроможністю підприємства?

- а/ здатність своєчасно оплатити короткотермінові зобов'язання;
- б/ своєчасне поповнення власного оборотного капіталу;
- в/ можливість задовольнити потреби ринку продукцією необхідної якості.

12. Відповідає за достовірність і своєчасність ведення податкового обліку:

- а/ платник податку;
- б/ ревізор;
- в/ державна податкова адміністрація.

13. За організацію бухгалтерського обліку на підприємстві несе відповідальність:

- а/ керівник;
- б/ головний бухгалтер;
- в/ ревізор;
- г/ касир.

14. Для того, щоб перевірити чи своєчасно працівники з'являються на робочому місці і залишають його необхідно:

- а) провести контрольний хронометраж часу;
- б) перевірити первинні документи з обліку праці і виконаних робіт;
- в) провести опитування працівників;
- г) здійснити контрольну атестацію працівників.

15. При взаємній перевірці перевіряють:

- а) однакові за своїм характером документи та облікові дані;
- б) різні документи, що відображають взаємопов'язані господарські операції;
- в) правильність здійснених виправлень в документах;
- г) достовірність відображених в документах господарських операцій.

16. Проведення огляду дозволяє:

- а) виявити протиріччя в документах;
- б) зібрати речові докази злочинних дій;
- в) встановити стан діяльності підприємства в цілому;
- г) виявити факти порушення правил торгівлі.

17. Який прийом документального контролю застосовується ревізором в тому випадку, коли він має дані про розкрадання ТМЦ, а при проведенні інвентаризації розбіжностей не виявлено:

- а) зустрічна перевірка;
- б) нормативно-правова перевірка;
- в) контрольне порівняння;
- г) хронологічна перевірка.

18. Для якого з прийомів фактичного контролю не обов'язковий принцип раптовості:

- а) огляд;
- б) експертна оцінка;
- в) дослідження операцій на місці;
- г) обстеження.

19. Які із зазначених нижче прийомів застосовуються при проведенні фактичного контролю:

- а) контрольний обмір виконаних робіт та експертна оцінка;
- б) обстеження та відновлення кількісно-сумового обліку;
- в) перевірка виконання прийнятих рішень та хронологічна перевірка руху цінностей;
- г) контрольне придбання та хронологічна перевірка руху цінностей.

20. Який документ складається при виявленні в ході огляду (прийом фактичного контролю) доказів, які свідчать про зловживання:

- а) наказ;
- б) акт;
- в) розпорядження;
- г) довідка.

21. Який із прийомів фактичного контролю здійснюється на початку ревізії та є першим етапом перевірки безпосередньо на місці:

- а) огляд;
- б) експертна оцінка;
- в) дослідження операцій на місці;
- г) обстеження.

22. Який прийом фактичного контролю здійснюється спеціалістами різних галузей знань за дорученням ревізора:

- а) контрольне приймання продукції за якістю і кількістю;
- б) перевірка виконання прийнятих рішень;
- в) експертна оцінка;
- г) отримання письмових пояснень і довідок

23. В якому з наведених варіантів перелічені види економічного контролю:

- а) державний, внутрішньофірмовий, аудиторський, громадський;
- б) аудиторський, громадський, державний, міжвідомчий, внутрішньофірмовий;
- в) попередній, аудиторський, документальний, державний, громадський;
- г) поточний, фактичний, документальний, внутрішньофірмовий, наступний, попередній.

24. Хто має право проводити внутрішньофірмовий контроль?

- а) власник фірми та його заступник;
- б) головний бухгалтер фірми;
- в) головний аудитор (контролер) фірми;
- г) керівник і спеціалісти фірми.

25. Підконтрольні суб'єкти це:

- а) посадові та матеріально відповідальні особи, які відповідають за ведення обліку, надходження, експлуатацію, витрачання, використання об'єкту контролю;
- б) керівники підприємств, які уповноважені проводити господарський контроль;
- в) працівники підприємства, з якими укладені трудові угоди;
- г) співробітники підрозділів контролюючих органів, що безпосередньо здійснюють контроль та доповідають про його результати керівництву

26. Суб'єктами контрольного процесу є:

- а) посадові та матеріально відповідальні особи, які відповідають за ведення обліку, надходження, експлуатацію, витрачання, використання об'єкту контролю;
- б) керівники підприємств, які уповноважені проводити господарський контроль;
- в) особи та органи, що мають повноваження на здійснення контролю за виробничою та фінансовою діяльністю підприємства, а також право втручатися в його оперативну діяльність та самостійно притягувати винних осіб до відповідальності;
- г) представники державних структур, яким надано право притягувати винних до відповідальності.

27. Незалежний контроль здійснюється:

- а) бухгалтером-експертом;
- б) аудитором;
- в) головним бухгалтером підприємства;
- г) посадовою особою Рахункової Палати України.

28. Метою здійснення внутрішньосистемного контролю є:

- а) об'єктивне вивчення діяльності суб'єкта господарювання;
- б) перевірка дотримання управлінських рішень;
- в) об'єктивне вивчення фактичного стану справ суб'єкта господарювання, виявлення та попередження негативних факторів-умов та факторів-результатів;
- г) виявлення результатів господарської діяльності.

29. До складу територіальних податкових адміністрацій (інстанцій) входять:

- а) слідчі підрозділи;
- б) оперативні підрозділи;
- в) відділи податкових розслідувань;
- г) підрозділи охорони податкових застав.

30. Ретроспективний характер є основною рисою:

- а) ревізії;
- б) інвентаризації;

- в) аудиту;
- г) аналізу господарської діяльності

31. Відповідальність за організацію бухгалтерського обліку та забезпечення фіксування фактів здійснення всіх господарських операцій у первинних документах, збереження опрацьованих документів, реєстрів і звітності протягом встановленого терміну, але не менше трьох років, несе:

- а) головний бухгалтер підприємства;
- б) керівник і головний бухгалтер підприємства;
- в) власник (власники) або уповноважений орган (посадова особа), який здійснює керівництво підприємством відповідно до законодавства та установчих документів, та особа, на яку покладено ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності підприємства;
- г) власник (власники) або уповноважений орган (посадова особа), який здійснює керівництво підприємством відповідно до законодавства та установчих документів.

32. Головний бухгалтер або особа, на яку покладено ведення бухгалтерського обліку підприємства:

- а) забезпечує дотримання на підприємстві встановлених єдиних методологічних засад бухгалтерського обліку, складання і подання у встановлені строки фінансової звітності;
 - організує контроль за відображенням на рахунках бухгалтерського обліку всіх господарських операцій;
 - бере участь в оформленні матеріалів, пов'язаних з нестачею та відшкодуванням втрат від нестачі, крадіжки і псування активів підприємства;
 - забезпечує перевірку стану бухгалтерського обліку у філіях, представництвах, відділеннях та інших відокремлених підрозділах підприємства;
- б) забезпечує дотримання на підприємстві встановлених єдиних методологічних засад бухгалтерського обліку, складання та подання у встановлені терміни фінансової звітності;
 - контролює законність усіх господарських операцій;
 - відповідає за нецільове використання бюджетних коштів;
- в) організує контроль за відображенням на рахунках бухгалтерського обліку всіх господарських операцій;
 - бере участь в оформленні матеріалів, пов'язаних з нестачею та відшкодуванням втрат від нестачі, крадіжки і псування активів підприємства;
 - разом з керівником відповідає за економне, раціональне та ефективне використання державних ресурсів і майна;
 - забезпечує перевірку стану бухгалтерського обліку у філіях, представництвах, відділеннях та інших відокремлених підрозділах підприємства;
- г) створює необхідні умови для правильного ведення бухгалтерського обліку, забезпечує неухильне виконання всіма підрозділами, службами та працівниками, причетними до бухгалтерського обліку, вимог щодо дотримання порядку оформлення та подання до обліку первинних документів;
 - організує контроль за відображенням на рахунках бухгалтерського обліку всіх господарських операцій;
 - бере участь в оформленні матеріалів, пов'язаних з нестачею та відшкодуванням втрат від нестачі, крадіжки і псування активів підприємства;
 - разом з керівником відповідає за економне, раціональне та ефективне використання державних ресурсів і майна.

33. Керівник підприємства (установи) зобов'язаний:

- а) виконувати правомірні вимоги головного бухгалтера;

- б)** забезпечити умови для цільового, економного, раціонального та ефективного використання ресурсів і майна, а також перевірок стану бухгалтерського обліку у філіях, представництвах, відділеннях та інших відокремлених підрозділах підприємства;
- в)** не перешкоджати головному бухгалтеру у виконанні ним покладених на нього функцій щодо ведення бухгалтерського обліку, оформлення та подання до обліку первинних документів;
- г)** створити необхідні умови для правильного ведення бухгалтерського обліку, забезпечити неухильне виконання всіма підрозділами, службами та працівниками, причетними до бухгалтерського обліку, правомірних вимог бухгалтера щодо дотримання порядку оформлення та подання до обліку первинних документів.

34. Відповідальність за несвоєчасне складання первинних документів і реєстрів бухгалтерського обліку та недостовірність відображених у них даних несуть:

- а)** керівник і головний бухгалтер підприємства;
- б)** керівник і власник (власники) підприємства;
- в)** головний бухгалтер і працівники бухгалтерії підприємства;
- г)** особи, які склали та підписали ці документи.

35. Чим зумовлена необхідність втручання держави в ринкову економіку?

- а)** необхідністю утримання органів влади;
- б)** потребою створення умов для ефективного функціонування ринкового механізму, усунення негативних наслідків ринкових процесів, захисту національних інтересів на світовому ринку, вирішення проблем, які ринковий механізм вирішити не може або вирішує їх погано;
- в)** потребою захисту території держави, утримання органів влади і судів, вирішення загальнонаціональних проблем

36. Які органи проводять внутрішньогосподарські ревізії?

- а/** Державна контрольно-ревізійна служба;
- б/** контрольно-ревізійний апарат вищестоящих органів;
- в/** контрольно-ревізійні відділи, створені в середині підприємств;
- д/** ваш варіант.

37. Формальний контроль:

- а)** здійснюється регулярно;
- б)** враховує психологію осіб, які перевіряються;
- в)** представляє надійну систему перевірки;
- г)** використовує інформацію, що надходить із запізненням, і є не завжди точною.

38. Перевірка доброякісності документування проводиться шляхом:

- а)** арифметичної перевірки;
- б)** зустрічної перевірки;
- в)** контрольного порівняння;
- г)** формальної перевірки.

39. Контроль, який проводиться після здійснення господарських операцій і має на меті встановлення їх правильності та законності називають:

- а)** фактичним;
- б)** громадським;
- в)** аудиторським;
- г)** наступним

40. В якому з наведених варіантів перелічені види економічного контролю:
- а) державний, внутрішньофірмовий, аудиторський, громадський;
 - б) аудиторський, громадський, державний, міжвідомчий, внутрішньофірмовий;
 - в) попередній, аудиторський, документальний, державний, громадський;
 - г) поточний, фактичний, документальний, внутрішньофірмовий, наступний, попередній
41. Внутрішньофірмовий контроль проводить
- а) головний аудитор (контролер) фірми;
 - б) керівник і спеціалісти фірми.
 - в) власник фірми та його заступник
 - г) головний бухгалтер фірми;
42. Незалежний контроль здійснюється:
- а) бухгалтером-експертом; б) аудитором;
 - в) головним бухгалтером підприємства;
 - г) посадовою особою Рахункової Палати України.
43. Муніципальний контроль здійснюється відповідно до Закону України:
- а) "Про аудиторську діяльність";
 - б) "Про місцеві ради народних депутатів і місцеве регіональне самоврядування";
 - в) "Про банки і банківську діяльність";
 - г) "Про захист прав споживачів".
44. Парламентський контроль є прерогативою:
- а) Верховної Ради;
 - б) Рахункової Палати;
 - в) Адміністрації президента;
 - г) Конституційного суду.
45. Контрольні повноваження Президента України обумовлені:
- а) конституційним становищем голови держави;
 - б) необхідністю контролювати дії Верховної Ради України;
 - в) ухвалою Конституційного суду України;
 - г) волевиявленням народу України.
46. Контрольні функції НБУ полягають:
- а) у здійсненні контролю за дотриманням банківськими установами законодавства, економічних нормативів та власних нормативних актів;
 - б) у контролі за купівельною спроможністю грошової одиниці;
 - в) у дотриманні банками ставки рефінансування;
 - г) у здійсненні контролю за рухом капіталу.
47. Метою здійснення внутрішньосистемного контролю є:
- а) об'єктивне вивчення діяльності суб'єкта господарювання;
 - б) перевірка дотримання управлінських рішень;
 - в) об'єктивне вивчення фактичного стану справ суб'єкта господарювання, виявлення та попередження негативних факторів-умов та факторів-результатів;
 - г) виявлення результатів господарської діяльності.

48. Державна контрольно-ревізійна служба підпорядковується:
- а) Рахунковій Палаті України;
 - б) Міністерству фінансів України;
 - в) Службі безпеки України;
 - г) Державній податковій адміністрації.
49. Своєчасне виявлення порушень і зловживань та вживання заходів щодо їх якнайшвидшого подолання можна досягти, використовуючи принцип:
- а) стимулювання контрольної діяльності;
 - б) дієвості;
 - в) гласності;
 - г) комплексності.
- г) документ, в якому зазначена послідовність проведення ревізій діяльності структурних підрозділів підприємства.
50. Обстеження підприємства, яке ревізується і його підрозділів проводяться:
- а) ревізором;
 - б) ревізором і керівником підрозділів;
 - в) ревізором і керівником підприємства;
 - г) ревізором, керівником та головним бухгалтером підприємства, начальниками цехів.
51. Письмовий запит здійснюється з метою:
- а) зіставлення внутрішніх і зовнішніх даних на їх відповідність;
 - б) перевірки діяльності посадових осіб;
 - в) уточнення даних об'єкту ревізії;
 - г) виявлення фактів порушень та економічних злочинів.
52. За обов'язковістю проведення аудит поділяють на:
- а/ внутрішній і зовнішній;
 - б/ обов'язковий та ініціативний;
 - в/ аудит господарської діяльності й аудит фінансової звітності;
 - г/ обов'язковий і внутрішній.
53. За формою організації аудит поділяють на:
- а/ зовнішній і внутрішній;
 - б/ обов'язковий та ініціативний;
 - в/ зовнішній і обов'язковий;
 - г/ внутрішній та ініціативний;
54. Хто в Україні займається розробкою внутрішньофірмових нормативів аудиту?
- а/ Спілка аудиторів України;
 - б/ Аудиторська палата України;
 - в/ Ліга аудиторів України;
 - г/ аудиторські фірми.
55. Чи відповідає аудитор України за події, що сталися на підприємстві після дати складання річної бухгалтерської звітності до дати підписання аудиторського висновку за Законом України "Про аудиторську діяльність"?
- а/ так;
 - б/ ні.

56. Які методи використовує аудитор для оцінки внутрішнього контролю?

- а/ документування;
- б/ звіт - опис, анкетування, блок-схеми;
- в/ тести узгодженості, блок-схеми, спостереження;
- г/ документування, опис, опитування

57. Які з перерахованих нижче факторів обмежують ефективність системи внутрішнього контролю?

- а/ ефективність контрольних процедур залежить від розподілу функціональних обов'язків;
- б/ процедури контролю визначаються згідно з вказівками керівництва;
- в/ значний вплив зовнішніх факторів;
- г/ співвідношення витрат на організацію контролю з перевагами, які він гарантує.

58. На малому підприємстві є бухгалтер та секретар, який виконує обов'язки касира. Керівник підприємства і бухгалтер одночасно є його засновниками. Чи доцільно за таких обставин вивчати систему внутрішнього контролю?

- а/ так;
- б/ ні;
- в/ так, бо розуміння системи внутрішнього контролю необхідне для оцінки адекватності обліку чинним вимогам;

59. Ваш постійний замовник звернувся до Вас з проханням розробити Положення про відділ внутрішнього аудиту та інструкції для внутрішніх аудиторів. Чи маєте Ви право як аудитор прийняти замовлення? Дайте відповідь з позиції законодавства України.

- а/ законодавством України заборонено надавати такі послуги;
- б/ це загрожує втратою незалежності, тому слід відмовитися;
- в/ з позиції законодавства України це означає втрату замовлення на аудит;
- г/ так, адже ця пропозиція свідчить про визнання Вашої компетентності і надає можливість розширити співробітництво з клієнтом. Необхідно прийняти замовлення

60.3 якою метою необхідно документувати результати оцінки системи внутрішнього контролю?

- а/ для отримання документальних свідчень про здійснення процедури аудиту;
- б/ для кращого розуміння системи контролю;
- в/ для підготовки звіту про недоліку в системі внутрішнього контролю;
- г/ для визначення потенційних слабких місць контролю.

61. У чому призначення прослідковування господарської операції під час вивчення системи внутрішнього контролю?

- а/ щоб переконатися, що здійснюють певні процедури контролю;
- б/ для оцінки ефективності контролю;
- в/ щоб знизити аудиторський ризик;
- г/ для визначення обсягу тестів підтвердження

62. Під час вивчення системи внутрішнього контролю аудитор виявив, що на підприємстві не проводять інвентаризацію. Якого елемента системи внутрішнього контролю стосується цей недолік?

- а/ середовища контролю;
- б/ зовнішнього впливу;
- в/ системи обліку;

г/ контрольних процедур.

63. Чи можуть аудитори відмовитися від процедур підтвердження, якщо ефективність системи внутрішнього контролю буде визнана високою?

а/ ні, тому що бездоганної системи внутрішнього контролю існувати не може;

б/ так, адже в цьому аудиторський ризик дорівнює нулю.

64. Чи зменшується відповідальність зовнішнього аудитора за висловлену аудиторську думку при використанні роботи внутрішнього аудитора?

а) Так, якщо зовнішній аудитор погоджується з думкою внутрішнього аудитора

б) Ні, в жодному разі

в) Так, якщо при цьому здійснено посилання в аудиторському висновку на розподіл відповідальності

г) Так, якщо є згода управлінського персоналу

65. Чи правильне наступне висловлення?

а/ ризик внутрішнього контролю може бути знижено в результаті аудиторської перевірки;

б/ ризик бізнесу не зміниться в залежності від діяльності компанії;

в/ якщо ризик внутрішнього контролю низький, то аудитор може зменшити об'єм вибірки.

66. З якою метою необхідно документувати результати оцінки системи внутрішнього контролю?

а/ для отримання документальних свідчень про здійснення процедури аудиту;

б/ для кращого розуміння системи контролю;

в/ для підготовки звіту про недоліки в системі внутрішнього контролю;

г/ для визначення потенційних слабких місць контролю

67. контроль здійснюють міністерства, державні комітети, концерни, асоціації, акціонерні виробничі об'єднання згідно з законодавчими та іншими нормативними актами, якими передбачено, що комплексні ревізії і контрольні перевірки фінансово-господарської діяльності підприємств проводяться з ініціативи власника, тобто органу, якому підпорядковано підприємство на правах власності.

Вставити пропущене слово:

а) внутрішньогосподарський

б) внутрішній

в) внутрішньосистемний

г) зовнішній

68. контроль включає контрольні функції, які здійснюються керівниками (власниками) підприємств, комбінатів, організацій і установ, концернів, асоціацій у відповідності з діючим законодавством.

Вставити пропущене слово:

а) внутрішній

б) внутрішньогосподарський

в) внутрішньосистемний

г) зовнішній

69. Внутрішньогосподарський контроль на підприємствах здійснюють

а) штатні контролери-ревізори,

б) керівники і співробітники відділів управління підприємств,

в) відповідні посадові особи інших підрозділів у відповідності з покладеними на них службовими обов'язками .

г) всі відповіді правильні

70. Здійснюючи внутрішньогосподарський контроль витрат на виробництво необхідно переконатися в правильності організації бухгалтерського обліку по нарахуванню витрат на виробництво

а) так

б) ні

71. При здійсненні внутрішньогосподарського суттєве значення має також перевірка якості сировини й матеріалів, що приймаються для виробництва продукції

Вставити пропущене слово:

а) контролю

б) обліку

в) експертизи

г) аудиту

ТЕМА 4. Інформаційне забезпечення господарського контролю

1. Достовірною є інформація, складена в суворій відповідності з вимогами нормативних документів

а) так

б) ні

2. Термін інфляція , це:

а) в перекладі з латинської – розбухання;

б) збільшення

в) вплив

3. Визначення інфляції— зростання загального рівня цін, більш загально — переповнення каналів обігу грошової маси зверх потреби товарообігу, що визначає знецінення грошової одиниці і відповідно зростання товарних цін

а) ні

б) так

4. До найважливіших інфляційних причин зросту цін можна відносити наступні:

а) диспропорціональність, відсутність чистого вільного ринку і конкуренції як його частки, інфляція яка імпортується, очікування

б) дисбаланс, пропорційність

в) ваш варіант

5. Розрізняють два типи інфляції

а) зовнішню і внутрішню

б) збалансовану і незбалансовану

в) збалансовану і зовнішню

6. Суть статей фінансової звітності полягає в їх ролі та значенні в фінансово-господарській діяльності підприємства.

а) так

б)ні

7.Подія після дати Балансу згідно з цим П(С)БО - це подія, яка відбувається між датою Балансу і датою затвердження керівництвом фінансової звітності, підготовленої до оприлюднення, яка вплинула або може вплинути на фінансовий стан, результати діяльності та рух коштів підприємства

а)ваш варіант

б)ні

в)так

8.При проведенні тематичних ревізій перевіряють:

а/ всю фінансово-господарську діяльність підприємства та його структурних підрозділів;

б/ окремі сторони діяльності підприємства;

в/ повноту і правильність складання звітності;

г/ всю фінансово-господарську діяльність підприємства.

9.Які санкції має право застосовувати згідно із законодавством України державна контрольно-ревізійна служба у разі виявлення в ході ревізії недорахування суми податку?

а/ втягнення в дохід держави штрафу в п'ятикратному розмірі суми недорахованого податку;

б/ стягнення від 20 до 100 неоподаткованих мінімумів доходів громадян;

в/ стягнення однократного розміру донарахованої за результатами перевірки суми податку;

г/ не має право застосовувати санкції за порушення податкового законодавства.

10.Хронологічна перевірка документів передбачає:

а/ вивчення документів послідовно по датах, незалежно від змісту зафіксованих господарських операцій;

б/ вивчення документів за однорідними операціями;

в/ вивчення документів в довільному порядку;

г/ перевірку заповнення всіх реквізитів у документах.

11.Систематична перевірка документів передбачає їх вивчення:

А/ послідовно по датах, незалежно від змісту зафіксованих в них господарських операцій;

б/ за однорідними операціями;

в/ за спеціально складеною системою;

г/ в довільній формі.

12.Для проведення оцінки фінансового стану підприємства застосовують:

А/ інвентаризацію;

б/ зустрічну перевірку документів;

в/ прийоми економічного аналізу;

г/ дослідження об'єкта.

13.Для підтвердження достовірності банківської виписки застосовують такий методичний прийом:

А/ зустрічна перевірка документу;

б/ дослідження об'єкту;

в/ інвентаризація;

г/ балансовий

14.Повну матеріальну відповідальність за грошові кошти і цінності в касі несе:

- А/ касир;
- б/ головний бухгалтер;
- в/ керівник і головний бухгалтер;
- г/ касир і головний бухгалтер.

15. Видавкові касові ордера дають право на видачу грошей з каси, якщо вони підписані:

- А/ головним бухгалтером і касиром;
- б/ керівником підприємства і головним бухгалтером;
- в/ керівником підприємства і касиром;
- г/ керівником підприємства, головним бухгалтером і касиром.

16. Законність і доцільність витрат по підзвітних сумах перевіряють:

- А/ шляхом співставлення авансових звітів і доданих до них виправдовуючих документів;
- б/ шляхом підрахунку оборотів на рахунку 372;
- в/ шляхом перевірки видаткових касових ордерів і авансових звітів.

17. Своєчасність розрахунків з бюджетом можна встановити:

- А/ співставленням дат по виписках банку і доданих до них платіжних документів;
- б/ перевіркою дат на довідках і розрахунках по окремих видах платежу;
- в/ співставленням дат по виписках банку і записах у відповідних облікових регістрах.

18. Перевірити здійснені господарські операції з точки зору їх відповідності інструкціям, стандартам тощо можна шляхом:

- а) взаємного контролю;
- б) контрольного придбання;
- в) обстеження;
- г) нормативно-правової перевірки

19. Проведення огляду дозволяє:

- а) виявити протиріччя в документах;
- б) зібрати речові докази злочинних дій;
- в) встановити стан діяльності підприємства в цілому;
- г) виявити факти порушення правил торгівлі.

20. Місце бюджетного контролю в системі державного фінансового контролю?

- а) він є формою державного фінансового контролю;
- б) він є підвидом державного фінансового контролю;
- в) він є функцією державного фінансового контролю

21. Відновлення кількісно-сумового обліку є:

- а) прийомом перевірки документів, що відображають рух однорідних цінностей;
- б) прийомом перевірки окремого документу;
- в) прийомом перевірки декількох документів, які відображають одну й ту ж або взаємопов'язані операції;
- г) прийомом фактичного контролю.

22. Суб'єктами контрольного процесу є:

- а) посадові та матеріально відповідальні особи, які відповідають за ведення обліку, надходження, експлуатацію, витрачання, використання об'єкту контролю;
- б) керівники підприємств, які уповноважені проводити господарський контроль;

- в) особи та органи, що мають повноваження на здійснення контролю за виробничою та фінансовою діяльністю підприємства, а також право втручатися в його оперативну діяльність та самостійно притягувати винних осіб до відповідальності;
- г) представники державних структур, яким надано право притягувати винних до відповідальності.

23. Державна контрольно-ревізійна служба підпорядковується:

- а) Рахунковій Палаті України;
- б) Міністерству фінансів України;
- в) Службі безпеки України;
- г) Державній податковій адміністрації.

24. До складу територіальних податкових адміністрацій (інстанцій) входять:

- а) слідчі підрозділи;
- б) оперативні підрозділи;
- в) відділи податкових розслідувань;
- г) підрозділи охорони податкових застав.

25. Структура ДПАУ затверджується:

- а) Верховною Радою України;
- б) Президентом України;
- в) Кабінетом Міністрів України;
- г) Рахунковою Палатою України.

26. Своєчасне виявлення порушень і зловживань та вживання заходів щодо їх якнайшвидшого подолання можна досягти, використовуючи принцип:

- а) стимулювання контрольної діяльності;
- б) дієвості;
- в) гласності;
- г) комплексності.

г) документ, в якому зазначена послідовність проведення ревізій діяльності структурних підрозділів підприємства.

27. На які два види поділяються недоброякісні документи:

- а) з частковою підробкою і повною підробкою;
- б) безтоварні і безгрошові;
- в) інтелектуальної і матеріальної підробки;
- г) законні і незаконні.

28. Документ, реквізити якого не відповідають дійсності:

- а) доброякісний;
- б) недоброякісний;
- г) безтоварний;
- в) правильної відповіді не запропоновано.

29. Достовірність складеного річного звіту перевіряють шляхом порівняння його форм з:

- а) даними аналітичного обліку;
- б) даними первинного обліку;
- в) даними бухгалтерського обліку;

г) даними синтетичного обліку.

30. В процесі зустрічних перевірок банківських операцій проводять співставлення виписок банку із:

- а) звітними даними;
- б) документами підприємства-партнера;
- в) первинними документами;
- г) документами за минулі звітні періоди.

31. Аналітичний облік основних засобів ведеться у:

- а) відомості аналітичного обліку основних засобів;
- б) картках руху основних засобів;
- в) інвентарних картках;
- г) інвентаризаційних відомостях.

32. Реальність заборгованості покупців і замовників можна встановити шляхом:

- а) виставлення претензії;
- б) за допомогою даних виписок банку;
- в) взаємозв'язку;
- г) господарських суперечок

33. Будь-яке незаконне переведення у власне користування державного, колективного та суспільного майна незалежно від форми та способу - це:

- а) перевитрачання;
- б) привласнення;
- в) розкрадання;
- г) всі відповіді вірні.

34. Облікова політика – це:

- а) сукупність принципів, методів і процедур бухгалтерського обліку, які використовуються установою для складання фінансової звітності;
- б) обрані установою правила і регламенти бухгалтерського обліку з числа затверджених нормативно-правовими актами;
- в) обрана установою форма бухгалтерського обліку та її організаційні засади;
- г) сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються установою для складання та подання фінансової звітності.

35. Первинний документ – це:

- а) документ, на підставі якого здійснюються записи в бухгалтерському обліку;
- б) документ, підписаний керівником і головним бухгалтером установи;
- в) документ, який містить відомості про господарську операцію та підтверджує її здійснення;
- г) документ, на підставі якого здійснюється господарська операція

36. Фінансова звітність – це:

- а) бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів установи (підприємства) за звітний період;
- б) бухгалтерська та статистична звітність установи (підприємства);
- в) фінансова звітність, яка відображає фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів юридичної особи та її дочірніх підприємств як єдиної економічної одиниці;

г) усі види звітності, яка відображає фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів юридичної особи та її дочірніх підприємств як єдиної економічної одиниці.

37. Дія закону „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” поширюється на:

- а) юридичних осіб, які діють відповідно до законів України „Про підприємства в Україні” та „Про підприємництво”;
- б) всіх юридичних осіб, створених відповідно до законодавства України, незалежно від їх організаційно-правових форм і форм власності, а також на представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності, які зобов'язані вести бухгалтерський облік і подавати фінансову звітність згідно із законодавством;
- в) всіх юридичних осіб, створених відповідно до законодавства України, незалежно від їх організаційно-правових форм і форм власності;
- г) всіх юридичних осіб, створених відповідно до законодавства України, незалежно від їх організаційно-правових форм і форм власності, крім бюджетних установ.

38. Метою ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності є:

- а) надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства;
- б) надання інформації про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства;
- в) надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про доходи і витрати підприємства;
- г) надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про доходи, витрати та зобов'язання підприємства.

39. Основними принципами бухгалтерського обліку є:

- а) неупередженість, об'єктивність, автономність, послідовність, безперервність, нарахування та відповідність доходів і витрат, превалювання сутності над формою, історична (фактична) собівартість, єдиний грошовий вимірник, періодичність;
- б) обачність, повне висвітлення, автономність, послідовність, безперервність, нарахування та відповідність доходів і витрат, превалювання сутності над формою, історична (фактична) собівартість, єдиний грошовий вимірник, періодичність;
- в) неупередженість, об'єктивність, незалежність, доцільність, відповідність, відкритість (доступність);
- г) відкритість (доступність), історична (фактична) собівартість, єдиний грошовий вимірник, періодичність, нарахування та відповідність доходів і витрат, превалювання сутності над формою, незалежність, історична (фактична) собівартість, єдиний грошовий вимірник, періодичність.

40. Відповідальність за організацію бухгалтерського обліку та забезпечення фіксування фактів здійснення всіх господарських операцій у первинних документах, збереження опрацьованих документів, реєстрів і звітності протягом встановленого терміну, але не менше трьох років, несе:

- а) головний бухгалтер підприємства;
- б) керівник і головний бухгалтер підприємства;
- в) власник (власники) або уповноважений орган (посадова особа), який здійснює керівництво підприємством відповідно до законодавства та установчих документів, та особа, на яку покладено ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності підприємства;

г) власник (власники) або уповноважений орган (посадова особа), який здійснює керівництво підприємством відповідно до законодавства та установчих документів.

41. Керівник підприємства (установи) зобов'язаний:

- а) виконувати правомірні вимоги головного бухгалтера;
- б) забезпечити умови для цільового, економного, раціонального та ефективного використання ресурсів і майна, а також перевірок стану бухгалтерського обліку у філіях, представництвах, відділеннях та інших відокремлених підрозділах підприємства;
- в) не перешкоджати головному бухгалтеру у виконанні ним покладених на нього функцій щодо ведення бухгалтерського обліку, оформлення та подання до обліку первинних документів;
- г) створити необхідні умови для правильного ведення бухгалтерського обліку, забезпечити неухильне виконання всіма підрозділами, службами та працівниками, причетними до бухгалтерського обліку, правомірних вимог бухгалтера щодо дотримання порядку оформлення та подання до обліку первинних документів.

42. Відповідальність за несвоєчасне складання первинних документів і реєстрів бухгалтерського обліку та недостовірність відображених у них даних несуть:

- а) керівник і головний бухгалтер підприємства;
- б) керівник і власник (власники) підприємства;
- в) головний бухгалтер і працівники бухгалтерії підприємства;
- г) особи, які склали та підписали ці документи.

43. Що є предметом документування контрольних заходів і їх результатів?

- а) надання власникові та іншим визначеним законодавством користувачам, у тому числі ініціаторам контрольних заходів, суттєвої, повної та обґрунтованої інформації про стан збереження та використання коштів, цінних паперів, матеріальних цінностей і нематеріальних активів, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, а також про обставини допущення, встановлення та розміри фінансових порушень;
- б) зведення виявлених у ході контрольних заходів порушень і недоліків у єдиному документі (акті, довідці, протоколі) з метою надання власникові та іншим визначеним законодавством користувачам, у тому числі ініціаторам контрольних заходів, суттєвої, повної і обґрунтованої інформації про стан збереження та використання коштів, цінних паперів, матеріальних цінностей і нематеріальних активів;
- в) фіксація за встановленими правилами на паперових носіях господарських операцій, які проведені об'єктами контролю з порушеннями законодавства з фінансових питань і контрольних заходів, якими вони були встановлені

44. Чим зумовлена необхідність втручання держави в ринкову економіку?

- а) необхідністю утримання органів влади;
- б) потребою створення умов для ефективного функціонування ринкового механізму, усунення негативних наслідків ринкових процесів, захисту національних інтересів на світовому ринку, вирішення проблем, які ринковий механізм вирішити не може або вирішує їх погано;
- в) потребою захисту території держави, утримання органів влади і судів, вирішення загальнонаціональних проблем.

45. Для підтвердження факту недостачі матеріальних цінностей необхідно провести:

- а/ контрольний запуск сировини і матеріалів у виробництво;
- б/ лабораторний аналіз;
- в/ інвентаризацію;

г/ оцінку платоспроможності підприємства.

46. Призначення контролю як однієї з функцій управління полягає у:

- а) вивченні фактичного стану справ в різних сферах суспільного життя;
- б) виявленні відхилень від нормативів, правил, планів з метою управління;
- в) виявленні наслідків можливих відхилень та ліквідації їх причин;
- г) управлінні різними процесами суспільного життя.

47. Інспекційна характеристика сутності процесу контролю покликана відповісти на запитання:

- а) що відбувається в процесі контролю?
- б) ким і в якому порядку виконується?
- в) як здійснюється?
- г) з якою метою проводиться?

48. Формальний контроль:

- а) здійснюється регулярно;
- б) враховує психологію осіб, які перевіряються;
- в) представляє надійну систему перевірки;
- г) використовує інформацію, що надходить із запізненням, і є не завжди точною.

49. Затрати на проведення контролю є економічно виправданими якщо:

- а) затрати менші за отримані доходи (вигоди);
- б) затрати у два та більше разів менші за отримані доходи (вигоди);
- в) викриваються факти зловживань і економічних злочинів;
- г) мета виправдовує будь-які затрати.

50. Перевірити здійснені господарські операції з точки зору їх відповідності інструкціям, стандартам тощо можна шляхом:

- а) взаємного контролю;
- б) контрольного придбання;
- в) обстеження;

51. Міністерство економіки України - це орган:

- а) відомчого контролю;
- б) зовнішнього контролю;
- в) позавідомчого контролю;
- г) міжвідомчого контролю.

52. Хто здійснює контроль за цільовим використанням грошових коштів на підприємстві?

- а) НБУ та його місцеві органи;
- б) Міністерство фінансів України та його місцеві органи;
- в) комерційні банки;
- г) головний бухгалтер підприємства

53. Парламентський контроль є прерогативою:

- а) Верховної Ради;
- б) Рахункової Палати;

- в)Адміністрації президента;
- г)Конституційного суду.

54.Контрольні повноваження Президента України обумовлені:

- а)конституційним становищем голови держави;
- б)необхідністю контролювати дії Верховної Ради України;
- в)ухвалою Конституційного суду України;
- г)волевиявленням народу України.

55.Державна контрольно-ревізійна служба підпорядковується:

- а)Рахунковій Палаті України;
- б)Міністерству фінансів України;
- в)Службі безпеки України;
- г)Державній податковій адміністрації.

56.Суттєвість інформації визначається відповідними П(С)БО та керівництвом підприємства.

- а)так
- б)ні

57.У практичній роботі під час приватизації підприємств обов'язковою умовою є складання ліквідаційного Балансу

- а)ні
- б)так

58.Збереження первісної балансової та залишкової вартості в умовах інфляції призводить до того, що накопичена сума амортизації стає символічною

- а)ваша відповідь
- б)ні
- в)так

59.Незбалансована інфляція це:

- а)ціни на різноманітні товари і послуги підвищуються і по різному на кожний тип товару
- б)дизпропорція в цінах
- в) ваша відповідь

60.Найбільш пагубною для економіки гіперінфляція, яка являє собою астрономічний ріст кількості грошей в обігу і як наслідок катастрофічний ріст товарних цін.

- а)так
- б)ні

61.Контроль, як функція соціального управління – це ...

- а). система спостереження і перевірки процесу функціонування відповідного об'єкта з метою встановлення відхилення його від заданих параметрів;
- б). засіб розширення демократії в умовах багатопартійного суспільства;
- в). засіб самоуправління народу здійснюється самим народом і для народу;
- г). це система спостереження і перевірки відповідності процесу функціонування об'єкта управління прийнятим управлінським рішенням, встановлення результатів управлінського впливу на керований об'єкт, виявлення відхилень, допущених у ході виконання цих рішень

62. Найбільш лаконічне визначення інфляції— зростання загального рівня цін, більш загального переповнення каналів обігу грошової маси зверх потреби товарообігу, що визначає знецінення грошової одиниці і відповідно зростання товарних цін.

а) так

б) ні

63. Суть заключається в тому, що національна валюта знецінюється по відношенню до товарів, послугам та іноземним валютам, які зберігають стабільність своїй покупній спроможності

а) інфляції

б) контролю

в) системи

г) аудиту

64. Контроль — це...

а). система спостереження і перевірки процесу функціонування відповідного об'єкта з метою встановлення відхилення його від заданих параметрів;

б). засіб розширення демократії в умовах багатопартійного суспільства;

в). засіб самоуправління народу здійснюється самим народом і для народу;

г). система спостереження і перевірки відповідності процесу функціонування об'єкта управління прийнятим управлінським рішенням, встановлення результатів управлінського впливу на керований об'єкт, виявлення відхилень, допущених у ході виконання цих рішень.

65. Економічний контроль — це...

а). система спостереження і перевірки процесу функціонування відповідного об'єкта з метою встановлення відхилення його від заданих параметрів;

б). засіб розширення демократії в умовах багатопартійного суспільства;

в). система органів державного і господарського управління, які здійснюють контроль за економічним і соціальним розвитком країни відповідно до законодавчого регулювання, прийнятого Верховною Радою України;

г). засіб самоуправління народу здійснюється самим народом і для народу.

64. У своєму розвитку контроль пройшов кілька етапів...

а). описовий, науковий;

б). описовий, логіко-аналітичний;

в). логіко-аналітичний, загальнонауковий;

г). первинний, поточний.

65. Змістом науки контролю є:

а). теорія як система знань, що є формою суспільної свідомості;

б). суспільна роль у практичному використанні рекомендацій для створення благ, що є життєвою потребою людей;

в). відповіді а і б правильні;

г). Відповіді а і б неправильні.

66. При збалансованій ціни піднімаються відносно помірно і одночасно на більшість товарів і послуг.

Вставити пропущене слово

- а)інфляції
- б)перевірці
- в)контролі
- г)системі

67.У процесі проведення насамперед необхідно з'ясувати, чи є фінансова звітність достовірною та чи повністю в її складі відображено всі засоби і майно, що належать підприємству

Вставити пропущене слово:

- а)контролю
- б)ревізії
- в)аудиту
- г)обліку

68.Інформація, відображена у фінансовій звітності, має бути корисною, відповідати меті й завданням, що постають перед зацікавленими користувачами.

- а)так
- б)ні

69.Суттєвість, як принцип, має передбачати відображення в обліку і звітності інформації, без знання якої користувачі фінансової звітності не зможуть достовірно оцінити фінансовий стан, рух грошових коштів або результати діяльності підприємства.

- а)так
- б)ні

70.Метою ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації

- а)так
- б)ні

ТЕМА 5. Ревізія як основна форма господарського контролю

1.Метою ревізії фінансово-господарської діяльності є:

- а/ забезпечення дотримання підприємствами всіх форм власності законодавства про порядки і стягнення фінансових санкцій за порушення зобов'язань перед бюджетом;
- б/ запобігання передкризовим явищам і банкрутству підприємств різних форм власності;
- в/ виявлення розтрат, господарських і фінансових зловживань, безгосподарності, їх причин та винних;
- г/ ваш варіант.

2.Ревізія фінансово-господарської діяльності це:

- а/ незалежний фінансовий контроль;
- б/ фінансовий контроль, який здійснюють органи місцевої влади;
- в/ державний фінансово-господарський контроль;
- г/ ваш варіант.

3.Зробіть правильний вибір і визначте завдання ревізії /відповідей більше однієї/:

- а/ оцінка майна в процесі приватизації підприємства;
- б/ виявлення господарських і фінансових зловживань, крадіжок, безгосподарності на підприємствах, які отримують кошти з бюджетів всіх рівнів ;

в/ допомога підприємству, установі, організації в правильному нарахуванні податків;
г/ виявлення невикористаних резервів підвищення ефективності підприємства;
д/ підтвердження зловживань на підприємстві, установі, організації за приписом судово-слідчих органів.

4. Як класифікується ревізія залежно від органів, які її проводять?

- а/ відомча, позавідомча, планова, мішана;
- б/ відомча, позавідомча, внутрішньогосподарська, мішана;
- в/ планова, позапланова, перманентна;
- г/ суцільні, вибіркові, комбіновані;
- д/ ваш варіант.

5. Який орган проводить відомчі ревізії?

- а/ контрольно-ревізійний відділ, який створено на підприємстві;
- б/ органи громадського контролю;
- в/ контрольно-ревізійний апарат вищестоящих органів;
- г/ ваш варіант.

6. За організаційною ознакою ревізії поділяють на:

- а/ планові, позапланові, перманентні;
- б/ комплексні, вибіркові, тематичні;
- в/ суцільні, вибіркові комбіновані ;
- г/ відомчі, позавідомчі, внутрішньогосподарські;
- д/ ваш варіант.

7. Планові ревізії проводять:

- а/ за приписом судово-слідчих органів;
- б/ в разі стихійного лиха;
- в/ відповідно до плану контрольно-ревізійної роботи;
- г/ при отриманні керівником ревізійного апарату сигналів про зловживання;
- д/ ваш варіант.

8. Які органи проводять внутрішньогосподарські ревізії?

- а/ Державна контрольно-ревізійна служба;
- б/ контрольно-ревізійний апарат вищестоящих органів;
- в/ контрольно-ревізійні відділи, створені в середині підприємств;
- д/ ваш варіант.

9. В яких випадках проводять позапланові ревізії?

- а/ за приписом судово-слідчих органів;
- б/ відповідно до плану контрольно-ревізійної роботи;
- в/ в разі стихійного лиха;
- г/ за наказом керівника контрольно-ревізійного апарату при отриманні ним сигналів про зловживання на підприємстві.

10. Залежно від повноти перевірки діяльності підприємств ревізії поділяють на:

- а/ комплексні, вибіркові, тематичні;
- б/ суцільні, вибіркові, комбіновані;
- в/ планові, позапланові, перманентні, комплексні ;
- г/ відомчі, позавідомчі, мішані.

11. Залежно від повноти перевірки господарських операцій ревізії поділяють на:

- а/ комбіновані, комплексні, тематичні;
- б/ документальні, комплексні, суцільні;
- в/ суцільні, вибіркові, комбіновані;
- г/ комплексні, вибіркові, тематичні.

12. При проведенні тематичних ревізій перевіряють:

- а/ всю фінансово-господарську діяльність підприємства та його структурних підрозділів;
- б/ окремі сторони діяльності підприємства;
- в/ повноту і правильність складання звітності;
- г/ всю фінансово-господарську діяльність підприємства.

13. Комплексні ревізії полягають у перевірці:

- а/ окремих сторін фінансово-господарської діяльності підприємств, організацій, установ;
- б/ всієї фінансово-господарської діяльності підприємств, організацій, установ;
- в/ окремих сторін фінансово-господарської діяльності підприємств за конкретні періоди;
- г/ всіх документів, облікових реєстрів, звітності.

14. До якої ознаки класифікації відносяться планові ревізії:

- а/ до організаційної;
- б/ залежно від повноти перевірки діяльності підприємства;
- в/ залежно від повноти перевірки господарських операцій;
- г/ залежно від органів, які проводять ревізію .

15. Особливістю ревізії є обґрунтованість недоліків, нестач, розтрат системою доказів. Це означає що:

- а/ в процесі ревізії перевіряють документи, облікові реєстри, звітність;
- б/ що в процесі ревізії фіксують лише документально підтвердженні факти зловживань, порушень фінансової дисципліни;
- в/ основною метою ревізії є виявлення недоліків, нестач, розтрат;
- г/ ваш варіант.

16. Для ревізії характерно, що виявлені недоліки і порушення мають адресність в межах матеріальної і юридичної відповідальності. Це означає що:

- а/ при виявленні нестач, крадіжок, зловживань, інших порушень визначають винних у цьому посадових осіб;
- б/ метою ревізії є відшкодування завданих державі збитків;
- в/ ревізори мають право брати пояснення в посадових осіб.

17. До якої класифікаційної ознаки відносяться перманентні ревізії?

- а/ залежно від органів, які проводять ревізію;
- б/ за організаційною ознакою;
- в/ залежно від повноти перевірки діяльності підприємств;
- г/ залежно від повноти перевірки господарських операцій.

1. За часом проведення ревізії відносяться до:

- а/ перспективного контролю;
- б/ незалежного контролю;
- в/ стратегічного контролю;
- г/ послідуєчого контролю.

18. За характером діяльності ревізія відноситься до:

- а/ підприємницької діяльності;
- б/ виконавчої діяльності;

в/ законодавчої діяльності.

19.Що є основним об'єктом ревізії?

- а/ фінансово-господарська діяльність підприємств, організацій, установ, які отримують кошти з бюджетів всіх рівнів;
- б/ правильність і повнота нарахування податків підприємств всіх форм власності;
- в/ виробничо-збутова діяльність підприємств всіх форм власності.

20.Ревізію проводять /відповідей більше однієї/:

- а/ аудитори і аудиторські фірми;
- б/ ревізори державної контрольно-ревізійної служби;
- в/ ревізори контрольно-ревізійного апарату вищестоящих органів;
- г/ інспектори державної податкової адміністрації.

21.До якої класифікаційної ознаки відносять комплексні ревізії?

- а/ залежно від органів, які проводять ревізію;
- б/ за організаційною ознакою;
- в/ залежно від повноти перевірки діяльності підприємств;
- г/ залежно від повноти перевірки господарських операцій.

22. Який правовий документ регламентує проведення ревізій в Україні?

- а/ Закон України “Про аудиторську діяльність”;
- б/ Закон України “Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні”;
- в/ Закон України “Про рахункову палату”;
- г/ Закон України “Про проведення ревізій і перевірок”.

23.Коли був прийнятий Закон України “Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні”?

- а/ 4 червня 1992 року;
- б/ 22 квітня 1993 року;
- в/ 26 січня 1993 року;
- г/ 28 червня 1996 року.

24.Державна контрольно-ревізійна служба складається з:

- а/ Головного контрольно-ревізійного управління України, контрольно-ревізійних управлінь в республіці Крим, областях, містах Києві і Севастополі, контрольно-ревізійних відділів в районах, містах, районах у містах;
- б/ Головного контрольно-ревізійного управління, податкових адміністрацій в республіці Крим, областях, містах Києві і Севастополі, податкових інспекцій в районах, містах, районах у містах;
- в/ Міністерства контрольно-ревізійної служби, контрольно-ревізійних управлінь в областях, республіці Крим, містах Києві і Севастополі, містах, районах.

25. Головними завданням державної контрольно-ревізійної служби є здійснення державного контролю за витрачанням коштів і матеріальних цінностей, їх збереженням, станом і достовірністю бухгалтерського обліку і звітності:

- а/ в міністерствах, відомствах, державних комітетах і фондах, бюджетних установах, на підприємствах які отримують грошові кошти з бюджетів всіх рівнів;
- б/ на підприємствах, установах, організаціях всіх форм власності;
- в/ в міністерствах, відомствах, Радах народних депутатів, підприємствах і організаціях всіх форм власності, які займаються підприємницькою діяльністю;
- г/ юридичних і фізичних осіб, які займаються підприємницькою діяльністю.

26. Хто очолює Головне контрольно-ревізійне управління України?
а/ начальник управління, віце прем'єр-міністр України;
б/ Міністр фінансів України;
в/ начальник управління, заступник Міністра фінансів України.
27. Хто призначає керівника контрольно-ревізійного управління області?
а/ Міністр фінансів України;
б/ начальник Головного контрольно-ревізійного управління за погодженням обласної державної адміністрації;
в/ Президент України за погодженням Міністерства фінансів України.
28. В яких випадках органи державної контрольно-ревізійної служби проводять ревізії та перевірки суб'єктів підприємницької діяльності незалежно від форм власності?
а/ за постановою судово-слідчих органів;
б/ в усіх випадках;
в/ на підприємствах недержавної форми власності органи державної контрольно-ревізійної служби не мають права проводити ревізії.
29. Службові особи державної контрольно-ревізійної служби є представниками:
а/ органів законодавчої влади;
б/ органів виконавчої влади;
в/ підприємницьких структур.
30. Видатки на утримання державної контрольно-ревізійної служби фінансуються із:
а/ спеціально створеного позабюджетного фонду;
б/ підприємствами, установами, організаціями на яких проводять ревізію;
в/ з державного бюджету.
31. Забезпечувати дотримання комерційної таємниці для ревізора є:
а/ обов'язком;
б/ правом;
в/ можливістю.
32. Які санкції згідно із законодавством мають право застосовувати до підприємства працівники державної контрольно-ревізійної служби, якщо в процесі ревізії виявлено несвоєчасне подання органам ДПА податкових декларацій?
а/ стягнення 10% належних до сплати сум податків, інших платежів;
б/ стягнення п'ятикратного розміру суми платежу;
в/ стягнення в сумі від 20 до 100 неоподаткованих мінімумів доходів громадян;
г/ не має права застосовувати санкції за порушення податкового законодавства.
33. Одержувати від службових і матеріально відповідальних осіб об'єктів, що ревізуються письмові пояснення з питань, які виникають в ході ревізії є для ревізора:
а/ обов'язком;
б/ правом;
в/ можливістю;
г/ відповідальністю.
34. Хто вирішує і розглядає скарги на дії службових осіб обласного контрольно-ревізійного управління відповідно до законодавства
а/ міністр фінансів;

б/ начальник цього управління;
в/ керівник ревізійної бригади.

35. Вимагати від підприємства, яке ревізується всі необхідні дані для перевірки фінансово-господарської діяльності є для ревізора:

а/ можливістю;
б/ відповідальністю;
в/ обов'язком;
г/ правом.

36. Які відшкодування здійснюються в разі загибелі службової особи державної контрольно-ревізійної служби при виконанні службових обов'язків?

А/ сім'ї загиблого виплачується одноразова допомога у розмірі десятирічного грошового утримання за останньою посадою, яку він займав;

б/ сім'ї загиблого виплачується щомісячно на протязі року середньомісячна заробітна плата загиблого за останньою посадою, яку він займав;

в/ сім'ї загиблого виплачується одноразова грошова допомога у розмірі 100 неоподаткованих мінімумів доходів громадян.

37. Які обов'язки має державна контрольно-ревізійна служба відповідно до Закону України «Про державну державну контрольно-ревізійну службу в Україні» /відповідей більше однієї/?

а/ вилучати документи в зв'язку з їх підробкою чи виявленими зловживаннями;

б/ ревізувати і перевіряти грошові і бухгалтерські документи, звіти, кошториси;

в/ проводити перевірки фактичної наявності цінностей;

г/ дотримуватися Конституції України, законів України.

38. Стягувати в доход держави кошти одержані підприємством за незаконними угодами та з порушенням чинного законодавства для ревізора є:

а/ можливістю;
б/ правом;
в/ обов'язком;
г/ відповідальністю.

39. За ініціативою державної контрольно-ревізійної служби ревізія підприємства може проводитися:

а/ не частіше ніж один раз на рік;
б/ не рідше, ніж один раз на рік;
в/ не частіше, ніж один раз на два роки;
г/ у будь-який час.

40. За дорученням правоохоронних органів ревізія може проводитися:

А/ не частіше ніж один раз на рік;
б/ не частіше ніж один раз на два роки;
в/ не рідше, ніж один раз на рік;
г/ у будь-який час.

41. Які санкції має право застосовувати згідно із законодавством України державна контрольно-ревізійна служба у разі виявлення в ході ревізії недорахування суми податку?

а/ втягнення в дохід держави штрафу в п'ятикратному розмірі суми недорахованого податку;

б/ стягнення від 20 до 100 неоподаткованих мінімумів доходів громадян;

в/ стягнення однократного розміру донарахованої за результатами перевірки суми податку;

г/ не має право застосовувати санкції за порушення податкового законодавства.

42.Залучати на договірних засадах кваліфікованих фахівців для проведення контрольних обсягів виконаних робіт, контрольних аналізів сировини і матеріалів, інших перевірок для ревізорів державної контрольно-ревізійної служби є:

а/ обов'язком;

б/ функцією;

в/ правом;

г/ відповідальністю.

43. Розробляти інструктивні та інші нормативні акти про проведення ревізії і перевірок є для державної контрольно-ревізійної служби:

а/ обов'язком;

б/ функцією;

в/ правом;

г/ відповідальністю.

44.Відповідно до Закону України «Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні» державний контроль здійснюється у формі:

а/ ревізії і аудиту;

б/ ревізії, аудиту, перевірок, судово-бухгалтерської експертизи;

в/ ревізії і перевірок;

г/ тематичних перевірок.

45.Які види планів складають залежно від інтервалів контрольно-ревізійної роботи?

а/ комплексні, перспективні, поточні;

б/ перспективні і поточні;

в/ комплексні і перспективні;

г/ програма і план-графік проведення ревізії

46.Хто складає плани контрольно-ревізійної роботи обласного контрольно-ревізійного управління?

а/ відповідальний працівник Міністерства фінансів;

б/ керівник обласного контрольно-ревізійного управління;

в/ керівник Головного контрольно-ревізійного управління;

г/ ваш варіант.

47.Який орган затверджує плани контрольно-ревізійної роботи обласного контрольно-ревізійного управління?

а/ вищестояча установа;

б/ Кабінет Міністрів України;

в/ Міністерство фінансів України;

г/ ваш варіант.

48.Плани контрольно-ревізійної роботи:

а/ зберігаються як документи, які не підлягають розголошенню;

б/ доводяться до підвідомчих підприємств, організацій, установ;

в/ друкуються в пресі.

49.З якою метою план контрольно-ревізійної роботи зберігають як документ, що не підлягає розголошенню?

а/ план контрольно-ревізійної роботи не є таємницею, з ним може ознайомитись будь-яке підприємство;
б/ щоб забезпечити раптовість ревізії;
в/ щоб правильно сформулювати ревізійну бригаду

50. Для обліку виконання планів контрольно-ревізійної роботи ведуть:
а/ журнал реєстрації виявлених відхилень;
б/ акт ревізії;
в/ журнал реєстрації проведених ревізій та прийнятих по них рішень.

51. Планова тривалість ревізії не повинна перевищувати:
а/ тридцяти робочих днів;
б/ двадцяти робочих днів;
в/ десяти робочих днів;
г/ ваш варіант.

52. Термін проведення ревізії можуть проводити з дозволу:
а/ керівника ревізійної бригади;
б/ міністра фінансів;
в/ керівника органу, який назначив ревізію.

53. Через які причини можна продовжити термін проведення ревізії?
а/ через низьку кваліфікацію ревізійна бригада не виконала програми ревізії;
б/ необхідно суцільно перевірити господарську операцію з метою встановлення повного розміру матеріальних збитків;
в/ хвороба головного бухгалтера підприємства.

54. Завдання ревізії, яка проводиться за вимогою судово-слідчих органів визначають:
а/ начальник Головного контрольно-ревізійного управління;
б/ ревізори за погодженням з керівником ревізійного органу;
в/ судово-слідчі органи.

55. Підготовчий етап проведення ревізії починається:
а/ з вибору об'єкта ревізії і видачі наказу на проведення ревізії;
б/ з прибуття ревізорів на підприємство;
в/ з вибору методики проведення ревізії.

56. Яким документом назначають комплексну ревізію фінансово-господарської діяльності підприємства?
а/ наказом на проведення ревізії;
б/ доповідною запискою;
в/ посвідченням ревізора;
г/ планом контрольно-ревізійної роботи.

57. Розпорядчий документ на проведення комплексної ревізії видають:
а/ керівник ревізійної бригади;
б/ міністр фінансів;
в/ керівник органу, який проводить ревізію;
г/ керівник підприємства, яке ревізують.

58. При плануванні проведення комплексної ревізії фінансово-господарської діяльності складають:
а/ програму і план проведення ревізії, робочий план ревізора;

б/ тематичний і перспективний плани і програму;
в/ план проведення ревізії, журнал реєстрації виявлених недоліків і програму ревізії;
г/ ваш варіант.

59.Програму проведення ревізії складає:

а/ керівник органу, який назначив ревізію;
б/ керівник ревізійної бригади;
в/ кожний ревізор;
г/ керівник і головний бухгалтер підприємства, на якому буде проведена ревізія.

60.Програму проведення ревізії фінансово-господарської діяльності підприємства затверджує:

а/ керівник ревізійної бригади;
б/ вся ревізійна бригада;
в/ керівник органу, який назначив ревізію;
г/ керівник підприємства, на якому буде проведена ревізія.

61.Корегування програми проведення ревізії допускаються

а/ виходячи з конкретних умов на підприємстві, яке ревізують, на розгляд ревізійної бригади;
б/ лише з дозволу того, хто затвердив план;
в/ за узгодженням з керівником підприємства, яке ревізують;
г/ за узгодженням з керівником і головним бухгалтером підприємства, яке ревізують.

62.На основному етапі ревізії фінансово-господарської діяльності проводять:

а/ ознайомлення з матеріалами попередніх ревізій;
б/ планування ревізії;
в/ фактичну і документальну перевірку фінансово-господарської діяльності підприємства;
г/ узагальнення і оформлення результатів ревізії.

63.Основний етап ревізії фінансово-господарської діяльності підприємства починається з:

а/ ознайомлення з матеріалами попередніх ревізій і перевірок;
б/ прибуття ревізійної бригади на підприємство;
в/ загального обстеження підприємства;
г/ ревізії каси.

64.В процесі проведення ревізії /основний етап/ виявлені порушення записують і систематизують у:

а/ довідці основних порушень;
б/ групувальному журналі ревізора;
в/ акті комплексної ревізії;
г/ проекті рішень на основі матеріалів ревізії.

65.Ревізор має право вилучати із справ підприємства, яке ревізує:

а/ накази;
б/ документи з виправленнями у встановленому порядку;
в/ фіктивні, подрібні документи, ті, що свідчать про зловживання;
г/ розрахункові документи.

66.На вилучені із справ підприємства документи оформляють:

а/ акт про вилучення документів;
б/ бухгалтерську довідку;

в/ розписку ревізора про вилучення документа.

67. Наслідки комплексної ревізії фінансово-господарської діяльності підприємства оформляють:

- а/ довідкою основних порушень;
- б/ актом ревізії;
- в/ реєстром виявлених зловживань;
- г/ бухгалтерською проводкою.

68. Вилучені в процесі ревізії документи, довідки, розрахунки, пояснення посадових осіб додають до:

- а/ акту комплексної ревізії;
- б/ довідки основних порушень;
- в/ групувального журналу ревізора;
- г/ реєстру виявлених зловживань.

69. Для підтвердження факту господарських порушень ревізору необхідно вивчити:

- а/ акт попередньої ревізії;
- б/ пояснення керівника і головного бухгалтера;
- в/ інструкції та інші нормативні акти;
- г/ документи, які фіксують фінансово-господарської діяльності підприємства.

70. Акт ревізії фінансово-господарської діяльності підприємства підписують:

- а/ всі ревізори, керівник і головний бухгалтер підприємства, яке ревізували;
- б/ керівник ревізійної бригади, керівник і головний бухгалтер підприємства, яке ревізували;
- в/ керівник і головний бухгалтер підприємства, яке ревізували;
- г/ керівник органу, який назначив ревізію.

71. Посадові особи підприємства при наявності заперечень чи зауважень щодо окремо викладених в акті ревізії фактів мають право:

- а/ підписувати акт, але зробити письмові застереження;
- б/ зобов'язані підписати акт ревізії безумовно;
- в/ не підписувати акт ревізії взагалі.

72. Розрізняють такі види актів ревізії:

- а/ проміжні та загальні;
- б/ основні та додаткові;
- в/ оперативні та послідуочі.

73. Акт комплексної ревізії фінансово-господарської діяльності підприємства складається з таких частин:

- а/ преамбула, основна, заключна;
- б/ вступ, пояснення ролі ревізії, висновки;
- в/ вступна, основна, додатки;
- г/ ваш варіант.

74. Якщо в процесі ревізії на основі фактів порушень необхідно прийняти термінові заходи для їх усунення чи для притягнення винних до відповідальності, то ревізор спочатку складає:

- а/ доповідну записку на ім'я керівника ревізійної бригади;
- б/ проміжний акт;

в/ довідку про основні порушення.

75. Заключний акт ревізії починається з:

а/ узагальнення і оформлення результатів ревізії;

б/ складання програми і плану ревізії;

в/ реалізації результатів ревізії;

г/ контролю за виконанням рішень прийнятих за результатами ревізії.

76. Чи допускається включення до акту ревізії фактів не підтверджених документами?

а/ так, це є обов'язком ревізора;

б/ ні;

в/ залежить які це факти.

77. Методичні прийоми контролю і ревізії поділяють на такі групи:

а/ фактичного і документального контролю, розрахунково-аналітичні;

б/ документального контролю, інвентаризаційні, розрахунково-фактичні;

в/ фактичного і документального контролю, інвентаризаційні

78. При ревізії фінансово-господарської діяльності касові операції рекомендують перевіряти:

а/ вибірково;

б/ суцільним способом;

в/ вибірково за окремі місяці;

г/ вибірково за окремими типовими операціями.

79. Що таке ревізія?

а) це метод документального контролю за фінансово-господарською діяльністю підприємства, установи, організації, дотримання законодавства з фінансових питань, достовірністю обліку та звітності, спосіб документального викриття недочетів, розтрат, привласнень та крадіжок коштів і матеріальних цінностей, попередження фінансових зловживань;

б) це форма контролю, що становить систему обов'язкових контрольних дій, спрямованих на документальне та фактичне обстеження здійснених підприємством, установою або організацією господарських операцій та їх наслідків, бухгалтерського обліку та фінансової звітності з метою виявлення незаконних мобілізацій, розподілу та використання фінансових ресурсів, недостачі коштів і матеріальних цінностей, нецільового і неефективного їх використання, встановлення винних у порушенні законодавства посадових і матеріально-відповідальних осіб і спричинених порушеннями фінансових втрат;

в) це спосіб викриття недочетів, розтрат, привласнень та крадіжок коштів і матеріальних цінностей, незаконного і нецільового використання фінансових ресурсів і попередження фінансових зловживань

80. Чим відрізняються ревізія і перевірка?

а) у ході перевірки контролю піддаються не всі, а лише окремі питання фінансово-господарської діяльності підприємства, установи, організації;

б) у ході перевірки, на відміну від ревізії, застосовуються прийоми документального і фактичного контролю (перевірка документів за формальними ознаками, зустрічна перевірка достовірності документів, нормативна перевірка, техніко-економічний розрахунок, обстеження, інвентаризація, аналіз якості сировини, матеріалів і готової продукції, контрольний обмір виконаних робіт, опитування);

в) у ході ревізії, на відміну від перевірки, застосовуються не тільки прийоми документального, й фактичного контролю, та здійснюється зіставлення їх даних, тобто

поєднання результатів перевірки документів за формальними ознаками, зустрічної перевірки достовірності документів, нормативної перевірки, техніко-економічного розрахунку та економічної оцінки господарських операцій, з одного боку, з результатами здійсненого обстеження, інвентаризації, аналізу якості сировини, матеріалів і готової продукції, контрольного обміру виконаних робіт, опитування, перевірки дотримання трудової дисципліни, контрольного запуску сировини і матеріалів у виробництво, перевірки технічного стану машин та обладнання тощо, з другого боку.

81.Ревізія відрізняється від аудиту тим, що:

- а) ревізія здійснюється на договірних засадах між ревізором і керівником підприємства, а аудит - за планом роботи аудиторської фірми без погодження з керівником підприємства;
- б) аудит проводиться після завершення господарських операцій, а ревізія - на будь-якому етапі господарської діяльності підприємства;
- в) аудит може проводитись на вимогу органів дізнання і попереднього слідства, а в ревізії цього не передбачено;
- г) ревізія - це форма державного господарського контролю, а аудит - незалежна форма господарського контролю.

82.Ревізія покликана:

- а) допомогти підприємству вести бухгалтерський облік;
- б) виявити протизаконні дії посадових осіб;
- в) захистити фінансові інтереси підприємства, що перевіряється;
- г) виявити майно підприємства, що втратило свою якість або знаходиться поза обліком.

83.Коли вперше з'явилася аббревіатура „КРУ” і з чим це пов'язано?

- а) з прийняттям декрету Тимчасового робітничо-селянського уряду України від 29 січня 1919 року;
- б) з прийняттям постанови ЦВК та РНК СРСР від 25 квітня 1928 року;
- в) з прийняттям постанови ЦВК та РНК СРСР від 23 жовтня 1937 року.

84.Яку назву мав попередник державної контрольно-ревізійної служби України у 1946 році?

- а) Народний комісаріат Державного контролю;
- б) Фінансово-контрольне управління СРСР;
- в) Державний фінансовий контроль;
- г) Контрольно-ревізійне управління Народного комісаріату фінансів СРСР;
- д) Народний комісаріат державного контролю СРСР;
- е) Міністерство державного контролю СРСР;
- є) Контрольно-ревізійне управління Міністерства фінансів СРСР.

85.Які суб'єкти господарювання є підконтрольними органам державної контрольно-ревізійної служби?

- а) центральні та місцеві органи виконавчої влади (крім Адміністрації Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України), інші бюджетні установи й організації, казенні підприємства незалежно від джерел фінансування, а також підприємства та організації, їх об'єднання незалежно від форми власності, організаційно-правових форм, відомчої належності та підпорядкованості, які отримують (отримували в ревізійному періоді) кошти з бюджетів усіх рівнів чи державних цільових фондів, інші державні кошти (в тому числі державних валютних фондів) та/або кошти, що

залишаються у розпорядженні суб'єктів господарювання у зв'язку з наданими пільгами за платежами до бюджетів;

б) міністерства, державні комітети, державні фонди, бюджетні установи, а також підприємства й організації, які отримують кошти з бюджетів усіх рівнів і державних валютних фондів;

в) центральні та місцеві органи виконавчої влади, інші бюджетні установи й організації, казенні підприємства незалежно від джерел фінансування, а також підприємства та організації, їх об'єднання незалежно від форми власності, організаційно-правових форм, відомчої належності та підпорядкованості, які отримують (отримували в ревізійному періоді) кошти з бюджетів усіх рівнів чи державних цільових фондів, інші державні кошти (в тому числі державних валютних фондів) та/або кошти, що залишаються у розпорядженні суб'єктів господарювання у зв'язку з наданими пільгами за платежами до бюджетів.

86.Хто відповідає за правильність визначення теми, ревізійного періоду, чисельності ревізійної групи і тривалості ревізії (перевірки)?

а) керівник Головкиру, КРУ чи КРВ;

б) начальник територіального, галузевого контрольно-ревізійного управління або КРВ;

в) начальник територіального і галузевого контрольно-ревізійного відділу.

87.Хто контролює стан трудової і виконавчої дисципліни ревізорів на підконтрольному об'єкті?

а) начальник територіального, галузевого контрольно-ревізійного управління або КРВ;

б) начальник територіального і галузевого контрольно-ревізійного відділу;

в) керівник ревізійної групи.

88.Яким чином акт ревізії (перевірки) вручається для ознайомлення і підпису керівнику або головному бухгалтеру підконтрольного об'єкта?

а) особисто під розписку;

б) через канцелярію (загальний відділ) з позначкою на примірнику акта органу ДКРС дати реєстрації в журналі вхідної кореспонденції об'єкта контролю та підпису посадової особи канцелярії (загального відділу), яка здійснила реєстрацію;

в) під розписку матеріально-відповідальним особам;

г) рекомендованим поштовим відправленням з повідомленням.

89.Хто затверджує і звільняє від обов'язків членів колегії Головкиру?

а) Міністерство фінансів за поданням Голови Головкиру;

б) Кабінет Міністрів України за поданням Голови Головкиру;

в) Кабінет Міністрів за поданням міністра фінансів;

г) Президент України за поданням міністра фінансів.

90.Який прийом документального контролю застосовується ревізором в тому випадку, коли він має дані про розкрадання ТМЦ, а при проведенні інвентаризації розбіжностей не виявлено:

а) зустрічна перевірка;

б) нормативно-правова перевірка;

в) контрольне порівняння;

г) хронологічна перевірка.

91. Який прийом фактичного контролю здійснюється спеціалістами різних галузей знань за дорученням ревізора:

- а) контрольне приймання продукції за якістю і кількістю;
- б) перевірка виконання прийнятих рішень;
- в) експертна оцінка;
- г) отримання письмових пояснень і довідок.

92. Державна контрольно-ревізійна служба підпорядковується:

- а) Рахунковій Палаті України;
- б) Міністерству фінансів України;
- в) Службі безпеки України;
- г) Державній податковій адміністрації.

93. Начальник головного контрольно-ревізійного управління одночасно обіймає посаду:

- а) голови профільного комітету Верховної Ради;
- б) заступника міністра фінансів;
- в) начальника Державного казначейства України;
- г) заступника голови Рахункової Палати.

94. Термін проведення ревізії на підприємстві не може перевищувати:

- а) 15 діб;
- б) 25 діб;
- в) 30 діб;
- г) 60 діб.

95.3 ініціативи контрольно-ревізійної служби планова ревізія проводиться:

- а) не частіше одного разу на рік;
- б) щомісяця;
- в) кожен квартал;
- г) раз на півріччя.

96. Результати ревізії оформлюються:

- а) довідкою за підписом керівника ревізійної групи, керівника підприємства;
- б) актом за підписом керівника ревізійної групи та головного бухгалтера;
- в) протоколом за підписами головного бухгалтера, керівника підприємства, ревізора;
- г) актом за підписом керівника ревізійної групи, керівника та головного бухгалтера підприємства.

97. Працівники КРУ наділені наступними основними правами:

- а) доступ на об'єкти, що перевіряються, перевірка бухгалтерських та фінансових документів, опечатування приміщення, застосування адміністративних стягнень;
- б) зупинення операцій на рахунках, вилучення документів, отримання необхідної інформації, вилучення коштів до бюджету;
- в) застосування фінансових санкцій;

г) застосування адміністративних стягнень, отримання необхідної інформації, перевірка бухгалтерських та фінансових документів, доступ на об'єкти, що перевіряються.

98. Працівники органів ДКРС мають право на проведення ревізії за власною ініціативою:

- а) у міністерствах, органах державної виконавчої влади, державних фондах;
- б) діяльності суб'єктів, які не отримують коштів з бюджету;
- в) на державних підприємствах;
- г) у відкритих акціонерних товариствах, де контрольний пакет акцій належить ФДМУ.

99. Ревізія проводиться за наявності:

- а) розпорядчого документу;
- б) документа, що засвідчує посадову особу ДКРС;
- в) доручення правоохоронних органів;
- г) документально зареєстрованого факту порушення закону, інструкції тощо.

100. Підрозділом ДКРС проводяться ревізії за дорученням:

- а) Рахункової Палати України;
- б) Державного комітету статистики;
- в) Національного банку України;
- г) Прокуратури, Міністерства внутрішніх справ, Служби безпеки України, податкової інспекції, Координаційного комітету з боротьби з корупцією та організованою злочинністю.

101. За невиконання або неналежне виконання посадовими особами ДКРС своїх обов'язків вони підлягають притягненню до:

- а) матеріальної відповідальності;
- б) кримінальної відповідальності;
- в) адміністративної відповідальності;
- г) дисциплінарної відповідальності.

102. Які фінансові санкції повинна застосувати до господарюючого суб'єкта ДКРС за несвоєчасне повідомлення ДПА про відкриття рахунку:

- а) від 10 до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- б) від 20 до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- в) від 30 до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- г) фінансові санкції не застосовуються.

103. Який розмір фінансових санкцій мають право застосувати посадові особи ДКРС за несвоєчасну та неповну сплату податку на прибуток (вперше):

- а) одноразовий розмір донарахованої за результатами перевірки суми податку;
- б) двократний розмір донарахованої за результатами перевірки суми податку;
- в) 10 % належних до сплати суми податку;
- г) фінансові санкції не застосовуються.

104. При якому органі діє КРУ:

- а) Міністерство економіки України;

- б) Міністерство фінансів України;
- в) Аудиторська палата України;
- г) Розрахункова палата України.

105. Основне завдання ДКРС полягає в:

- а) підтвердженні висновком повноти, достовірності та законності господарських операцій, відображених в бухгалтерському обліку і звітності;
- б) забезпеченні захисту прав та законних інтересів платників податків і громадян, зупинення операцій за рахунками, застосування фінансових санкцій до адміністративних систем;
- в) здійсненні державного контролю за витрачанням коштів і матеріальних цінностей, їх збереженням, станом і достовірністю бухгалтерського обліку та звітності;
- г) всі вище запропоновані відповіді правильні.

106. Контрольно-ревізійними підрозділами перевіряються:

- а) ефективність використання матеріальних, фінансових і трудових ресурсів, своєчасність документального оформлення господарських операцій;
- б) економічний стан підприємств, установ та організацій, виконання виробничих і фінансових планів, законність здійснених операцій;
- в) додержання порядку становлення та застосування тарифів;
- г) все вище перераховане.

107. Хто має відшкодувати ДКРУ понесені витрати при проведенні ревізії:

- а) державного бюджету;
- б) оплату проводить організація, яка призначила ревізію;
- в) оплату здійснює підприємства, на якому здійснена ревізія із включенням до валових витрат;
- г) за рахунок власних коштів.

108. Зустрічна перевірка проводиться з дня видачі наказу на її проведення протягом:

- а) 3 діб;
- б) 7 діб;
- в) 10 діб;
- г) 30 діб.

109. Санкція - це:

- а) законодавчо-фінансовий захід впливу за порушення термінів сплати платежів і внесків;
- б) захід примусового впливу, що застосовується до порушників порядку здійснення господарсько-фінансової діяльності лише за наявності вини;
- в) платіж за недотримання договірних зобов'язань;
- г) захід матеріального впливу на юридичних та фізичних осіб, що застосовується при порушенні законів, договорів, діючих правил.

110. Пеня - це:

- а) законодавчо-фінансовий захід впливу за порушення термінів сплати платежів і внесків;

б) захід примусового впливу, що застосовується до порушників порядку здійснення господарсько-фінансової діяльності лише за наявності вини;

в) захід матеріального впливу на юридичних та фізичних осіб, що застосовується при порушенні законів, договорів, діючих правил;

г) платіж за недотримання договірних зобов'язань.

111. Суб'єкт господарювання має право звернутись до суду із заявою про визнання акту перевірки недійсним, якщо акт:

а) не відповідає компетенції органу, що проводить перевірку, або вимогам законодавства;

б) містить способи виявлення недостач, лишків, а також думки відповідальних за порушення осіб;

в) містить додатки незаконних розпоряджень, записок на незаконний відпуск та отримання цінностей;

г) містить цифрову аргументацію даних бухгалтерського обліку.

112. Державна податкова адміністрація перевіряє законність та обгрунтованість скарги і може:

а) залишити рішення, що оскаржується, без змін, а скаргу без задоволення;

б) зменшити розмір фінансових санкцій або штрафів;

в) зупинити виконання рішень, що оскаржується, і призначити здійснення додаткової перевірки;

г) збільшити розмір фінансових санкцій.

113. Скарги на постанову зі справи про накладення адміністративного стягнення розглядаються в:

а) 3-денний термін з дня надходження;

б) 7-денний термін з дня надходження;

в) 10-денний термін з дня надходження;

г) 24-денний термін з дня надходження

114. Основним завданням ревізії є:

а) перевірка фактичного стану об'єкта;

б) вивчення законності, доцільності та ефективності кожної господарської операції;

в) перевірка діяльності матеріально відповідальних осіб;

г) всі відповіді правильні.

115. Принцип активності ревізії полягає у:

а) застосуванні засобів і способів перевірки в момент, коли підконтрольні особи цього не чекають;

б) прагненні знайти кращі методи та способи виконання поставлених перед ревізією задач, готовності ревізора взяти на себе відповідальність за сміливе рішення;

в) виявленні та детальному вивченні всіх фактів, що мають значення для ревізії;

г) правильної відповіді не запропоновано.

116. Принцип раптовості:

- а) забезпечує об'єктивну оцінку діяльності підприємства з документальним обґрунтуванням фактів та обов'язковим виявленням причин та зв'язків між ними;
- б) полягає в тому, що кожна наступна ревізія починається з моменту закінчення попередньої;
- в) досягається шляхом нерозголошення етапів підготовки ревізії та її початку;
- г) полягає у виявленні і детальному вивченні всіх фактів, що мають значення для ревізії.

117. Принцип за яким ревізія має певне виховне значення, називається принципом:

- а) активності ревізії;
- б) послідовності ревізії;
- в) безперервності;
- г) правильної відповіді не запропоновано.

118. Принцип ревізії, при якому кожна наступна ревізія починається з моменту закінчення попередньої, називається принципом:

- а) всебічності;
- б) послідовності;
- в) об'єктивності;
- г) правильної відповіді не запропоновано.

119. "Ревізія " в перекладі з латинської мови означає:

- а) "перевірка";
- б) "знову оглядаю";
- в) "протидія";
- г) всі наведені відповіді правильні.

120. Ревізії за порядком призначення бувають:

- а) повні, часткові, тематичні;
- б) суцільні, вибіркові, комбіновані;
- в) планові і непланові;
- г) первинні, повторні, додаткові.

121. В залежності від відомчої належності ревізії поділяють на:

- а) внутрішні та зовнішні;
- б) відомчі, позавідомчі, змішані;
- в) обов'язкові і статутні;
- г) колективні та індивідуальні.

122. За способом проведення ревізії поділяють на:

- а) первинні, повторні і додаткові;
- б) планові і позапланові;
- в) суцільні, вибіркові і комбіновані;
- г) тематичні, повні і часткові.

123. За часом проведення ревізії поділяють на:

- а) своєчасні та несвоєчасні;
- б) попередні, поточні і наступні;

- в) планові і позапланові;
- г) щорічні, минулорічні.

124. Комплексну ревізію від некомплексної можна відрізнити за:

- а) складом спеціалістів;
- б) обсягом ревізованих питань;
- в) характером проведення ревізії;
- г) обсягом об'єктів ревізії.

125. При проведенні ревізії використовуються:

- а) документальні прийоми господарського контролю;
- б) фактичні прийоми господарського контролю;
- в) документальні і фактичні прийоми господарського контролю;
- г) правильної відповіді не запропоновано.

126. Предметом ревізії є:

- а) рішення, прийняті керівником підприємства;
- б) факти порушень і зловживань;
- в) господарська діяльність підприємства;
- г) господарські факти та операції.

127. Об'єктом ревізії є:

- а) активи і фінансові зобов'язання
- б) розрахункові операції;
- в) операції з майном підприємства;
- г) здійснені на підприємстві господарські операції.

128. Ревізію називають документальною тому, що:

- а) при її проведенні застосовуються лише документальні прийоми господарського контролю;
- б) вона здійснюється шляхом вивчення відображених в документах фактів;
- в) вона проводиться в бухгалтерії за бухгалтерськими документами;
- г) при її проведенні перевіряються лише ті документи, що містять порушення.

129. Ревізію проводять:

- а) після здійснення господарських операцій на окремому підприємстві;
- б) лише на вимогу правоохоронних органів;
- в) перед здійсненням окремих господарських операцій;
- г) лише на підприємствах з незадовільним фінансовим станом.

130. В ході ревізії вивчаються питання:

- а) передбачені програмою;
- б) поставлені керівником підприємства, що ревізується;
- в) сформульовані ревізором в ході проведення обстеження підприємства;
- г) ті що залишились не розглянутими попередньою ревізією.

131. Ретроспективний характер є основною рисою:

- а) ревізії;

- б) інвентаризації;
- в) аудиту;
- г) аналізу господарської діяльності.

132. В недержавному секторі економіки завдання ревізії визначається:

- а) керівником підприємства, що ревізується;
- б) органом, який доручив проведення ревізії;
- в) безпосередньо ревізором;
- г) трудовим колективом.

133. За колом питань, що належить вивчити, ревізії поділяються на:

- а) загальні і деталізовані;
- б) комплексні і некомплексні;
- в) вибіркові і суцільні;
- г) повні і часткові.

134. Авторитет контролера-ревізора залежить від:

- а) його освіти і досвіду роботи;
- б) вміння обходити "гострі кути";
- в) рівня оплати праці і системи преміювання;
- г) результатів його роботи.

135. Завдання ревізії полягає в перевірці на підставі:

- а) задокументованої обліково-економічної інформації певного кола питань, що контролюються в обов'язковому порядку;
- б) даних первинних документів, облікових реєстрів та фінансової звітності;
- в) даних ревізованого підприємства та інших юридичних осіб, які з ним співпрацюють, документів з метою виявлення законності господарських операцій;
- г) задокументованої планової та обліково-економічної інформації господарських процесів і явищ, які викликають сумнів з боку контролера-ревізора.

136. Результат праці ревізора залежить від:

- а) якості оформлення документації;
- б) досвіду і знань техніки складання акту ревізії;
- в) доказової сили матеріалів ревізії;
- г) часу та обсягів проведеної ревізії.

137. Своєчасне виявлення порушень і зловживань та вживання заходів щодо їх якнайшвидшого подолання можна досягти, використовуючи принцип:

- а) стимулювання контрольної діяльності;
- б) дієвості;
- в) гласності;
- г) комплексності.

г) документ, в якому зазначена послідовність проведення ревізій діяльності структурних підрозділів підприємства.

138. Поточний план контрольно-ревізійної роботи складається на:

- а) термін, що залишився до кінця поточного року;

- б) наступний календарний рік;
- в) п'ять років;
- г) шість місяців.

139. Кожний ревізор повинен провести за рік:

- а) 3-5 ревізій;
- б) 5-10 ревізій;
- в) 6-8 ревізій;
- г) 8-12 ревізій.

140. Ревізійний процес це:

- а) ревізія процесу виробництва;
- б) ряд послідовних етапів (стадій) перевірки;
- в) сукупність дій ревізора;
- г) процедура пізнання дійсності.

141. Основною фігурою ревізійного процесу є:

- а) керівник підприємства, що ревізується;
- б) матеріально відповідальна особа;
- в) ревізор;
- г) головний бухгалтер підприємства.

142. Якщо отримане ревізором окреме доручення виходить за межі його компетенції, ревізор:

- а) повинен повернути його тому ревізору, який його надіслав;
- б) має право переадресувати його іншому ревізору;
- в) зобов'язаний його виконати;
- г) повідомляє про це начальника КРУ.

143. Акт ревізії бажано починати писати:

- а) за 3 дні до кінця ревізії;
- б) в день закінчення;
- в) з першого дня;
- г) після виявлення першого правопорушення.

144. Вивчення нормативних документів з питань ревізії здійснюються ревізором:

- а) при підготовці матеріалів ревізії;
- б) в ході реалізації матеріалів ревізії;
- в) при підготовці до проведення ревізії;
- г) під час (протягом) проведення ревізії.

145. Якщо касира не має на місці на початок проведення ревізії ревізор повинен:

- а) прийти наступного разу;
- б) повідомити про це головного бухгалтера;
- в) опломбувати касу та з'ясувати причини відсутності касира;
- г) проникнути в касу і почати ревізію касових операцій.

146. Обстеження підприємства, яке ревізується і його підрозділів проводяться:

- а) ревізором;
- б) ревізором і керівником підрозділів;
- в) ревізором і керівником підприємства;

г) ревізором, керівником та головним бухгалтером підприємства, начальниками цехів.

147. Письмовий запит здійснюється з метою:

- а) зіставлення внутрішніх і зовнішніх даних на їх відповідність;
- б) перевірки діяльності посадових осіб;
- в) уточнення даних об'єкту ревізії;
- г) виявлення фактів порушень та економічних злочинів.

148. Відповіді на письмовий запит оформлюються у вигляді:

- а) листа-відповіді;
- б) проміжного акта;
- в) експертного висновку;
- г) довідки.

149. Як часто необхідно проводити комплексні ревізії колективних сільськогосподарських підприємств? Нерідше:

- а) 1 раз на 5 років;
- б) 1 раз на 2 роки;
- в) 1 раз на рік;
- г) в залежності від рішення керівництва контрольно-ревізійних органів (відділів), яке визначається в міру потреби, але не частіше 2 разів на рік.

150. Скільки часу протягом року відводиться контролеру-ревізору для проведення власне ревізії:

- а) 175 днів;
- б) 245 днів;
- в) 120 днів;
- г) 365-366 днів.

151. Яким має бути план контрольно-ревізійної роботи?

- а) об'єктивним;
- б) реальним;
- в) комплексним;
- г) всебічним.

152. Які існують прийоми підготовки до ревізії?

- а) вивчення матеріалів ревізій за попередні роки;
- б) документальне оформлення результатів ревізії;
- в) збирання і нагромадження матеріалів про підприємства, в яких здійснюється ревізія;

153. Ревізія відрізняється від аудиту тим, що:

- а) ревізія здійснюється на договірних засадах між ревізором і керівником підприємства, а аудит - за планом роботи аудиторської фірми без погодження з керівником підприємства;
- б) аудит проводиться після завершення господарських операцій, а ревізія - на будь-якому етапі господарської діяльності підприємства;
- в) аудит може проводитись на вимогу органів дізнання і попереднього слідства, а в ревізії цього не передбачено;

г)ревiзiя - це форма державного господарського контролю, а аудит - незалежна форма господарського контролю.

154.Ревiзiя покликана:

- а)допомогти підприємству вести бухгалтерський облік;
- б) виявити протизаконні дії посадових осіб;
- в)захистити фінансові інтереси підприємства, що перевіряється;
- г)виявити майно підприємства, що втратило свою якість або знаходиться поза обліком.

155.Державна контрольно-ревiзiйна служба підпорядковується:

- а)Рахунковій Палаті України;
- б) Міністерству фінансів України;
- в)Службі безпеки України;
- г)Державній податковій адміністрації.

156.Начальник головного контрольно-ревiзiйного управління одночасно обіймає посаду:

- а)голови профільного комітету Верховної Ради;
- б) заступника міністра фінансів;
- в)начальника Державного казначейства України;
- г)заступника голови Рахункової Палати.

157.Термін проведення ревiзiї на підприємстві не може перевищувати:

- а)15 дiб;
- б)25 дiб;
- в)30 дiб;
- г)60 дiб.

158.З ініціативи контрольно-ревiзiйної служби планова ревiзiя проводиться:

- а)не частіше одного разу на рік;
- б)щомісяця;
- в)кожен квартал;
- г)раз на півріччя.

159.Результати ревiзiї оформлюються:

- а)довідкою за підписом керівника ревiзiйної групи, керівника підприємства;
- б)актом за підписом керівника ревiзiйної групи та головного бухгалтера;
- в)протоколом за підписами головного бухгалтера, керівника підприємства, ревiзора;
- г)актом за підписом керівника ревiзiйної групи, керівника та головного бухгалтера підприємства.

160.Працівники КРУ наділені наступними основними правами:

- а)доступ на об'єкти, що перевіряються, перевірка бухгалтерських та фінансових документів, опечатування приміщення, застосування адміністративних стягнень;
- б)зупинення операцій на рахунках, вилучення документів, отримання необхідної інформації, вилучення коштів до бюджету;
- в)застосування фінансових санкцій;

г) застосування адміністративних стягнень, отримання необхідної інформації, перевірка бухгалтерських та фінансових документів, доступ на об'єкти, що перевіряються.

160. Працівники органів ДКРС мають право на проведення ревізії за власною ініціативою:

- а) у міністерствах, органах державної виконавчої влади, державних фондах;
- б) діяльності суб'єктів, які не отримують коштів з бюджету;
- в) на державних підприємствах;
- г) у відкритих акціонерних товариствах, де контрольний пакет акцій належить ФДМУ.

161.. Ревізія проводиться за наявності:

- а) розпорядчого документу;
- б) документа, що засвідчує посадову особу ДКРС;
- в) доручення правоохоронних органів;
- г) документально зареєстрованого факту порушення закону, інструкції тощо.

162. Підрозділом ДКРС проводяться ревізії за дорученням:

- а) Рахункової Палати України;
- б) Державного комітету статистики;
- в) Національного банку України;
- г) Прокуратури, Міністерства" внутрішніх справ, Служби безпеки України, податкової інспекції, Координаційного комітету з боротьби з корупцією та організованою злочинністю.

163. За невиконання або неналежне виконання посадовими особами ДКРС своїх обов'язків вони підлягають притягненню до:

- а) матеріальної відповідальності;
- б) кримінальної відповідальності;
- в) адміністративної відповідальності;
- г) дисциплінарної відповідальності.

164. Хто має відшкодувати ДКРУ понесені витрати при проведенні ревізії:

- а) державного бюджету;
- б) оплату проводить організація, яка призначила ревізію;
- в) оплату здійснює підприємства, на якому здійснена ревізія із включенням до валових витрат;
- г) за рахунок власних коштів.

165. Ревізору необхідно пам'ятати, що день від'їзду і день приїзду з відрядження при нарахуванні добових:

- а/ до уваги не приймають;
- б/ вважають як один день;
- в/ вважають як два дні.

166. Якщо ревізор помітив, що при інвентаризації матеріально відповідальна особа намагається включити до загального підсумку товарних місць порожній ящик це може бути сигналом про:

- а) недостачу;

- б) лишки;
- в) навмисне пересортування;
- г) недостачу або лишки.

167. Методикою ревізії називається:

- а) прийом, що дає можливість визначити негативні матеріальні наслідки дій керівника підприємства;
- б) сукупність способів і прийомів, що дають можливість провести ревізію системно та в найбільш доцільній послідовності;
- в) спосіб, за допомогою якого можна виявити неправдиві дані в документах.

168. Зіставленням називається:

- а) виявлення спільних і відмінних фактів, які відображені в економічній інформації та облікових регістрах;
- б) вивчення фактів господарського життя та виявлення правопорушень;
- в) виявлення і усунення фактів безгосподарності та безвідповідальності, виявлення резервів матеріальних ресурсів, застосування заходів щодо їх використання;
- г) правильної відповіді не запропоновано.

169. Контрольно-ревізійна процедура - це:

- а) контроль за роботою облікового персоналу;
- б) система методичних дій, що застосовується органами контролю управління при здійсненні контрольних функцій;
- в) контроль за достовірністю даних бухгалтерського обліку, звітності підприємства;
- г) схема, що застосовується ревізорами при виявленні винних у зловживаннях посадових осіб.

170. Ідентифікацією в ревізії називається:

- а) порівняльне вивчення множини документів на предмет їх тотожності та доброякісності з метою формування висновків ревізії про законність та достовірність відображених операцій;
- б) вивчення бухгалтерських документів щодо наявності в них правопорушень;
- в) виявлення фактичної наявності і стану об'єкту, що перевіряється;
- г) правильної відповіді не запропоновано.

171. Доброякісним документом називається:

- а) первинний документ, в якому немає виправлень, підчищень, дописок;
- б) первинний документ, що відповідає чинному законодавству, вимогам і положенням про документи і записи в бухгалтерському обліку;
- в) документ, який відображає господарську операцію в спотвореному вигляді;
- г) документ, який підписаний головним бухгалтером.

173. Комбінований спосіб дослідження в ревізії:

- а) це дослідження документів, яке поєднує хронологічний і систематичний способи, тобто ряд документів перевіряється в порядку їх підшивки, а інші - за економічно однорідними операціями;

- б) полягає в тому, що ревізор за визначеною схемою робить вибірку частини документів для їх вивчення;
- в) це перевірка документів за всіма розділами і операціями без попереднього їх групування чи систематизації операцій;
- г) правильної відповіді не запропоновано.

174. Ревізійна вибірка - це:

- а) сукупність одиниць, випадково відібраних із генеральної сукупності;
- б) сукупність всіх елементів бухгалтерського обліку або об'єктів ревізії, що перевіряються на даній ділянці;
- в) перелік елементів сукупності, що перевіряється, відібраних певним чином для того, щоб на підставі їх вивчення зробити висновок про всю сукупність, що перевіряється;
- г) всі запропоновані відповіді правильні.

175. Процедура вилучення документів здійснюється на підставі:

- а) наказу про вилучення документів;
- б) постанови про вилучення документів;
- в) на вимогу ревізора;
- г) на вимогу всіх контролюючих органів

176. Результат ревізійної праці залежить від:

- а) якості оформлення матеріалів ревізії;
- б) досвіду і знань техніки складання акту ревізії;
- в) доказової сили і знань техніки складання акту ревізії;
- г) часу та обсягів проведеної ревізії.

177. Акт ревізії необхідно складати в:

- а) одному примірнику;
- б) двох примірниках;
- в) трьох примірниках;
- г) чотирьох примірниках.

178. Висновки ревізора викладаються за:

- а) групами встановлених фактів;
- б) кожним конкретним фактом;
- в) кожним часовим періодом;
- г) групами посадових і матеріально відповідальних осіб, які допустили зловживання або порушення.

179. Висновки ревізор складає:

- а) самостійно;
- б) за участю всіх членів контрольно-ревізійної групи (бригади);
- в) за допомогою керівника контрольно-ревізійного відділу (органу);
- г) за участю представників підприємства, на якому проводилась ревізія.

180. Який документ складається в тих випадках, коли ревізор не погоджується із запереченням посадових осіб, які надали пояснення:

- а) акт;
- б) висновок;
- в) письмове повідомлення;

г) скарга на рішення за матеріалами ревізії.

181. Які вирази не рекомендують застосовувати в акті ревізії?

- а) "порушення наказу, закону";
- б) "безгосподарність", "злочин";
- в) "перевитрата", "матеріальна шкода";
- г) вірної відповіді не наведено.

182. Яку термінологію повинен застосовувати ревізор при складанні акту ревізії?

- а) "економія", "перевитрата", "лишок";
- б) "допущено навмисно", "зловживання", "винний";
- в) "недбалість", "дільці";
- г) немає правильної відповіді.

183. Документ, який виходить від зацікавлених в результаті ревізії осіб, або самого ревізора, внаслідок незгоди з прийнятим рішенням за результатами ревізії:

- а) акт комплексної ревізії;
- б) лист про вимогу пояснень;
- в) скарга на рішення за матеріалами ревізії;
- г) немає правильної відповіді.

184. У який строк орган, який призначив ревізію, повинен вжити заходи щодо усунення виявлених ревізією порушень і притягнути до відповідальності винуватців:

- а) 10-денний;
- б) місячний;
- в) 20-денний;
- г) 5-денний.

185. Акти ревізії поділяються на:

- а) основні і додаткові;
- б) первинні і похідні;
- в) основні, часткові, разові;
- г) повні, часткові, допоміжні.

186. Де за результатами ревізії слід зазначати дані про відкриті в установах банків розрахункові (поточні) рахунки, статутні положення, виробничо-фінансові показники підконтрольного об'єкта?

- а) в акті ревізії;
- б) в додатках до акта ревізії;
- в) бажано в додатках до акта ревізії, але за потреби – в акті ревізії.

187. Метою ревізії фінансово-господарської діяльності є:

- а/ забезпечення дотримання підприємствами всіх форм власності законодавства про порядки і стягнення фінансових санкцій за порушення зобов'язань перед бюджетом;
- б/ запобігання передкризовим явищам і банкрутству підприємств різних форм власності;
- в/ виявлення розтрат, господарських і фінансових зловживань, безгосподарності, їх причин та винних;
- г/ ваш варіант.

188. Ревізія фінансово-господарської діяльності це:

А/ незалежний фінансовий контроль;
Б/ фінансовий контроль, який здійснюють органи місцевої влади;
В/ державний фінансово-господарський контроль;
Г/ ваш варіант.

189. Як класифікується ревізія залежно від органів, які її проводять?
А/ відомча, позавідомча, планова, мішана;
Б/ відомча, позавідомча, внутрішньогосподарська, мішана;
В/ планова, позапланова, перманентна;
Г/ суцільні, вибіркові, комбіновані;
Д/ ваш варіант.

190. За організаційною ознакою ревізії поділяють на:
А/ планові, позапланові, перманентні;
Б/ комплексні, вибіркові, тематичні;
В/ суцільні, вибіркові комбіновані;
Г/ відомчі, позавідомчі, внутрішньогосподарські;
Д/ ваш варіант.

191. Які органи проводять внутрішньогосподарські ревізії?
А/ Державна контрольно-ревізійна служба;
Б/ контрольно-ревізійний апарат вищестоящих органів;
В/ контрольно-ревізійні відділи, створені в середині підприємств;
Д/ ваш варіант.

192. При проведенні тематичних ревізій перевіряють:
А/ всю фінансово-господарську діяльність підприємства та його структурних підрозділів;
Б/ окремі сторони діяльності підприємства;
В/ повноту і правильність складання звітності;
Г/ всю фінансово-господарську діяльність підприємства.

193. За часом проведення ревізії відносяться до:
а/ перспективного контролю;
б/ незалежного контролю;
в/ стратегічного контролю;
г/ послідуєчого контролю.

194. Головними завданням державної контрольно-ревізійної служби є здійснення державного контролю за витрачанням коштів і матеріальних цінностей, їх збереженням, станом і достовірністю бухгалтерського обліку і звітності:
а/ в міністерствах, відомствах, державних комітетах і фондах, бюджетних установах, на підприємствах які отримують грошові кошти з бюджетів всіх рівнів;
б/ на підприємствах, установах, організаціях всіх форм власності;
в/ в міністерствах, відомствах, Радах народних депутатів, підприємствах і організаціях всіх форм власності, які займаються підприємницькою діяльністю;
г/ юридичних і фізичних осіб, які займаються підприємницькою діяльністю.

195. Вимагати від підприємства, яке ревізується всі необхідні дані для перевірки фінансово-господарської діяльності є для ревізора:
а/ можливістю;
б/ відповідальністю;
в/ обов'язком;

г/ правом.

196. Яким документом назначають комплексну ревізію фінансово-господарської діяльності підприємства?

- а/ наказом на проведення ревізії;
- б/ доповідною запискою;
- в/ посвідченням ревізора;
- г/ планом контрольно-ревізійної роботи

197. При плануванні проведення комплексної ревізії фінансово-господарської діяльності складають:

- а/ програму і план проведення ревізії, робочий план ревізора;
- б/ тематичний і перспективний плани і програму;
- в/ план проведення ревізії, журнал реєстрації виявлених недоліків і програму ревізії;
- г/ ваш варіант

198. Програму проведення ревізії фінансово-господарської діяльності підприємства затверджує:

- а/ керівник ревізійної бригади;
- б/ вся ревізійна бригада;
- в/ керівник органу, який назначив ревізію;
- г/ керівник підприємства, на якому буде проведена ревізія

199. Основний етап ревізії фінансово-господарської діяльності підприємства починається з:

- а/ ознайомлення з матеріалами попередніх ревізій і перевірок;
- б/ прибуття ревізійної бригади на підприємство;
- в/ загального обстеження підприємства;
- г/ ревізії каси.

200. Метою ревізії і контролю фінансових результатів підприємства є перевірка:

- а/ правильності і повноти відображення в обліку і звітності фінансових результатів;
- б/ збереження товарно-матеріальних цінностей;
- в/ ефективності використання основних фондів.

201. Ревізору необхідно пам'ятати, що день від'їзду і день приїзду з відрядження при нарахуванні добових:

- а/ до уваги не приймають;
- б/ вважають як один день;
- в/ вважають як два дні.

202. В ході ревізії виявлено, що працівник підприємства своєчасно не відзвітувався за видані під звіт грошові кошти на господарські потреби. Бухгалтерія підприємства повинна:

- а/ списати ці кошти на фінансові результати;
- б/ списати ці кошти на загальногосподарські витрати;
- в/ утримати цю суму із заробітної плати підзвітної особи і накласти штрафні санкції;
- г/ перерахувати вказану суму до бюджету.

203. Перевіряючи правильність нарахування погодинної заробітної плати ревізор вивчає:

- а/ правильність застосування норм і розцінок;

- б/ правильність застосування тарифних ставок і повноту обліку робочого часу;
- в/ особовий склад працівників підприємства;
- г/ повноту оприбуткування готової продукції.

204. Співставлення показників обліку особового складу працівників і нарядів на виконану роботу ревизор проводить з метою виявити:

- а/ неефективне використання робочого часу;
- б/ включення в документи про нарахування заробітної плати підставних осіб;
- в/ неповну виплату заробітної плати;
- г/ неповне оприбуткування готової продукції.

205. Які відносні показники необхідно розрахувати ревизору, щоб отримати інформацію про платоспроможність підприємства:

- а/ рентабельність капіталу і рентабельність продукції;
- б/ коефіцієнт капіталовіддачі, оборотності оборотних засобів;
- в/ коефіцієнт абсолютної ліквідності, проміжний і загальний коефіцієнти ліквідності.

206. За організацію бухгалтерського обліку на підприємстві несе відповідальність:

- а/ керівник;
- б/ головний бухгалтер;
- в/ ревизор;
- г/ касир.

207. Практично-дійова функція передбачає ...

- а). задоволення потреб людей у пізнанні законів природи і суспільства;
- б). розвиток культури, інтелектуального виховання людини;
- в). удосконалення виробництва і системи суспільних відносин, тобто функцію безпосередньої продуктивної сили матеріального виробництва;
- г). визначення суспільної ролі у практичному використанні рекомендацій для створення благ, що є життєвою потребою людей.

208. Предмет науки — це...

- а). пов'язані між собою форми руху матерії або особливості відображення їх у свідомості людей;
- б). динамічна система знань, які розкривають нові явища у суспільстві і природі з метою їх застосування у практичній діяльності людей;
- в). система спостереження і перевірки процесу функціонування відповідного об'єкта з метою встановлення відхилення його від заданих параметрів;
- г). система спостереження і перевірки відповідності процесу функціонування об'єкта управління прийнятим управлінським рішенням, встановлення результатів управлінського впливу на керований об'єкт, виявлення відхилень, допущених у ході виконання цих рішень.

209. Наука — це...

- а). пов'язані між собою форми руху матерії або особливості відображення їх у свідомості людей;
- б). динамічна система знань, які розкривають нові явища у суспільстві і природі з метою їх застосування у практичній діяльності людей;

- в). система спостереження і перевірки процесу функціонування відповідного об'єкта з метою встановлення відхилення його від заданих параметрів;
- г). система спостереження і перевірки відповідності процесу функціонування об'єкта управління прийнятим управлінським рішенням, встановлення результатів управлінського впливу на керований об'єкт, виявлення відхилень, допущених у ході виконання цих рішень.

210. Державні органи, які здійснюють функції економічного контролю в Україні, такі:

- а). рахункова палата Верховної Ради України;
- б). Державна податкова служба України;
- в). Міністерство фінансів України у складі Державної контрольно-ревізійної служби;
- г). всі відповіді правильні.

211. Спеціалізовані органи контролю —

- а). Державна митна служба України;
- б). Державна автомобільна інспекція;
- в). Державний пожежний нагляд;
- г). всі відповіді правильні.

212.. Рахункова палата Верховної Ради України

- а). створюється на договірних засадах;
- б). створюється за допомогою Ради народних депутатів регіонального та місцевого самоврядування, професійних спілок працівників, наглядової ради акціонерних товариств;
- в). створюється за допомогою внутрішньосистемного, внутрішньогосподарського контролю;
- г). створена відповідно до Конституції України, є постійно діючим вищим органом державного фінансово-економічного контролю і здійснює вона свою діяльність самостійно, незалежно від будь-яких інших органів держави.

213. Ревізія – це метод документального контролю фінансово-господарської діяльності підприємства за дотриманням законодавства з фінансових питань; достовірності обліку та звітності; спосіб документального виявлення недочетів, розтрат, привласнення коштів і матеріальних цінностей; попередження фінансових зловживань.

- а) так
- б) ні

214. Предметом ревізії є документальні дані, що вивчаються шляхом застосування спеціальних прийомів з позиції їх законності, достовірності та доцільності.

- а) так
- б) ні

215. Об'єктами ревізії є окремі господарські факти і операції, що формують господарські процеси, вся сукупність яких є господарською діяльністю певного суб'єкта.

- а) так
- б) ні

216. За відомчою належністю ревізії можуть бути

- а)відомчими, позавідомчими, змішаними.
- б)змішаними, внутрішніми
- в)зовнішніми,позавідомчими
- г)відомчими, позавідомчими, внутрішніми

217.За порядком призначення ревізії поділяються на

- а)планові , позапланові
- б)планові,підготовчі
- в)прямі, позапланові
- г)всі відповіді вірні

218.За обсягом дослідження ревізії бувають

- а) тематичними, повними і частковими
- б)частковими,плановими і відомчими
- в)повними, позавідомчими
- г)тематичними, частковими і плановими

219.За способами проведення ревізії поділяються на

- а)суцільні, вибірккові, комбіновані
- б)комбіновані, повні
- в)вибірккові, планові, коміновані
- г)суцільні, позапланові

220.За глибиною перевірки ревізії можуть бути

- а)наскрізними, ненаскрізними та централізованими
- б)централізованими, повними
- в)тематичними, ненаскрізними
- г)суцільні, наскрізними та централізованими

221.За порядком проведення ревізії поділяються на

- а)первинні, повторні, додаткові
- б)додаткові, внутрішні
- в)повторні, первинні, добровільні
- г)додаткові, повторні

222.За колом питань, що належить вивчити, ревізії поділяються на а)комплексні і некомплексні

- б)комплексні, загальні
- в)локальні, некомплексні
- г)загальні і локальні

223.По відношенню до підприємства ревізії можуть бути

- а)внутрішніми та зовнішніми
- б)зовнішні та обовязкові
- в)внутрішні та добровільні
- г) обовязкові та добровільні

224.Комп'ютерні програми дають можливість швидко порівняти відповідність даних про нарахування заробітної плати сумах, нарахованим за вироблену продукцію, з урахуванням складності та якості виконаних робіт і кваліфікації працівників

- а)так
- б)ні

225. Використання комп'ютерних програм дає можливість не тільки полегшити і прискорити роботу інвентаризаційних комісій, ревізорів, бухгалтерів, але й підвищити достовірність результатів.

- а) так
- б) ні

226. Принцип за яким ревізія має певне виховне значення, називається принципом:

- а) активності ревізії;
- б) послідовності ревізії;
- в) безперервності;
- г) правильної відповіді не запропоновано.

227. "Ревізія" в перекладі з латинської мови означає:

- а) "перевірка";
- б) "знову оглядаю";
- в) "протидія";
- г) всі наведені відповіді правильні

228. Комплексну ревізію від некомплексної можна відрізнити за:

- а) складом спеціалістів;
- б) обсягом ревізованих питань;
- в) характером проведення ревізії;
- г) обсягом об'єктів ревізії.

229. Ревізію називають документальною тому, що:

- а) при її проведенні застосовуються лише документальні прийоми господарського контролю;
- б) вона здійснюється шляхом вивчення відображених в документах фактів;
- в) вона проводиться в бухгалтерії за бухгалтерськими документами;
- г) при її проведенні перевіряються лише ті документи, що містять порушення.

230. Ревізію проводять:

- а) після здійснення господарських операцій на окремому підприємстві;
- б) лише на вимогу правоохоронних органів;
- в) перед здійсненням окремих господарських операцій;
- г) лише на підприємствах з незадовільним фінансовим станом.

231. В ході ревізії вивчаються питання:

- а) передбачені програмою;
- б) поставлені керівником підприємства, що ревізується;
- в) сформульовані ревізором в ході проведення обстеження підприємства;
- г) ті що залишились не розглянутими попередньою ревізією.

232. В недержавному секторі економіки завдання ревізії визначається:

- а) керівником підприємства, що ревізується;

- б) органом, який доручив проведення ревізії;
- в) безпосередньо ревізором;
- г) трудовим колективом.

ТЕМА 6. Інвентаризації в процесі проведення комплексних

1. Перевірити здійснені господарські операції з точки зору їх відповідності інструкціям, стандартам тощо можна шляхом:

- а) взаємного контролю;
- б) контрольного придбання;
- в) обстеження;
- г) нормативно-правової перевірки.

2. При взаємній перевірці перевіряють:

- а) однакові за своїм характером документи та облікові дані;
- б) різні документи, що відображають взаємопов'язані господарські операції;
- в) правильність здійснених виправлень в документах;
- г) достовірність відображених в документах господарських операцій

3. Який прийом документального контролю застосовується ревізором в тому випадку, коли він має дані про розкрадання ТМЦ, а при проведенні інвентаризації розбіжностей не виявлено:

- а) зустрічна перевірка;
- б) нормативно-правова перевірка;
- в) контрольне порівняння;
- г) хронологічна перевірка.

4. Інвентаризація — це:

- а) перевірка наявності та стану об'єкту контролю, яка здійснюється шляхом спостереження, вимірювання, реєстрації та порівняння отриманих даних;
- б) встановлення дійсного, реального стану об'єкту перевірки і правильності його оцінки шляхом перерахунку, обмірювання, лабораторного аналізу та інших прийомів;
- в) метод контролю, що використовується для перевірки правильності застосування норм питомих витрат сировини і матеріалів на виробництво певного виду продукції;
- г) діяльність по визначенню зустрічних зобов'язань.

5. Метою проведення інвентаризації в ході ревізії є:

- а) визначення власного та залученого капіталу;
- б) визначення фінансового результату;
- в) перевірка достовірності даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності;
- г) здійснення контролю за наявністю та рухом об'єктів, а також достовірністю бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

6. Завдання, які слід розв'язати при проведенні інвентаризації в ході ревізії, визначає:

- а) голова інвентаризаційної комісії;
- б) керівник підприємства;
- в) головний бухгалтер;
- г) ревізор.

7. Об'єктами інвентаризації в ході ревізії є:

- а) технологічні процеси та процедури;
- б) капітал і трудова дисципліна;
- в) активи і зобов'язання;
- г) діяльність матеріально відповідальних та посадових осіб підприємства.

8. За характером проведення інвентаризації бувають:

- а) головні та часткові;
- б) наскрізні та індивідуальні;
- в) заплановані, необхідні, контрольні;
- г) суцільні та несуцільні.

9. Якщо ревізор помітив, що при інвентаризації матеріально відповідальна особа намагається включити до загального підсумку товарних місць порожній ящик це може бути сигналом про:

- а) недостачу;
- б) лишки;
- в) навмисне пересортування;
- г) недостачу або лишки.

10. Обмір виконаних робіт є методичним прийомом:

- а) ревізії;
- б) інвентаризації;
- в) аналізу господарської діяльності;
- г) аудиту.

11. Результати зняття залишків виробничих запасів оформлюються:

- а) актом;
- б) відомістю;
- в) описом;
- г) довідкою.

12. В порівняльних відомостях порівнюються:

- а) результати попередньої і щойно проведеної інвентаризації;
- б) результати складського обліку і фактичні дані;
- в) результати складського обліку і бухгалтерського обліку;
- г) ті позиції, за якими були виявлені відхилення облікових даних від фактичних.

13. Інвентаризацію касової готівки рекомендується проводити:

- а) не менше одного разу на квартал;
- б) не менше трьох разів на півріччя;
- в) не менше одного разу на місяць;
- г) раз на рік.

14. Чи застосовуються норми природних втрат тоді, коли в результаті привласнення працівником підприємства матеріальних цінностей виникла недостача?

- а) так;

- б) ні;
- в) в окремих випадках.

15. Утримання із заробітної плати матеріально відповідальної особи суми виявленої недостачі відображається проводкою:

- а) Дт 66 Кт 372;
- б) Дт66 Кт30І;
- в) Дт 66 Кт 947;
- г) Дт66 Кт33І;
- д) Дт66 Кт993.

16. Інвентаризація проводиться шляхом:

- а) візуального огляду;
- б) абстрагування;
- в) зважування;
- г) розслідування;
- д) обстеження;
- є) обмірювання;
- е) економічного аналізу;
- ж) перерахунку;
- з) порівняння.

17. В процесі інвентаризації використовують такі мірні засоби як:

- а) ваги;
- б) рулетки;
- в) інвентаризаційні відомості;
- г) мірні шнурки;
- д) шток-метри;
- е) відра;
- є) дерев'яні ящики;
- ж) спиртометри;
- з) термометри;
- и) датчики;
- і) спідометри;
- ї) тахометри.

18. Не рідше одного разу в місяць проводиться інвентаризація:

- а) грошових коштів;
- б) цінних паперів;
- в) тварин і птиці;
- г) насіння та кормів;
- д) грошових документів;
- є) пально-мастильних матеріалів;
- е) бланків суворої звітності;
- ж) розрахунків з бюджетом;
- з) розрахунків з банками;
- и) малоцінних та швидкозношуваних предметів.

19. Не рідше одного разу в квартал проводиться інвентаризація:

- а) основних засобів;
- б) капітальних вкладень;

- в) незавершеного виробництва;
- г) тварин і птиці;
- д) продукції сільськогосподарського виробництва;
- є) бджолосімей;
- є) насіння та кормів;
- ж) розрахунків з бюджетом;
- з) розрахунків з дебіторами і кредиторами.

20. До складу постійно діючих інвентаризаційних комісій може входити:

- а) керівник підприємства;
- б) заступник керівника підприємства;
- в) матеріально-відповідальна особа;
- г) головний бухгалтер;
- д) заступник головного бухгалтера;
- є) головний агроном;
- є) головний інженер;
- ж) головний зоотехнік;
- з) головний ветлікар;
- и) інші посадові особи.

21. Чисельний склад робочої інвентаризаційної комісії може бути:

- а) довільним;
- б) парним;
- в) непарним;
- г) визначається керівником підприємства.

22. Паперові гроші та монети перераховують:

- а) групуючи за номінальною вартістю, від меншого до більшого;
- б) групуючи за номінальною вартістю від більшого до меншого;
- в) без звернення уваги на номінальну вартість, все підряд;
- г) звертаючи увагу на кінцевий результат

23. Чи можна проводити ревізію наявності готівки в касі у випадку відсутності касира? :

- а) ні, не можна;
- б) так, можна;
- в) так, можна у випадках, передбачених законодавством України.

24. "Акт інвентаризації готівки і цінних паперів " (тип. ф. № інв.-15) складають:

- а) в одному примірнику;
- б) в двох примірниках;
- в) в трьох примірниках;
- г) в чотирьох примірниках;
- д) в п'яти примірниках.

25. При перевірці якості проведеної інвентаризації доцільно здійснити:

- а) зустрічну звірку;
- б) повторну перевірку;
- в) суцільну інвентаризацію;
- г) вибіркову інвентаризацію.

26. Виявлені в процесі інвентаризації і необліковані раніше об'єкти основних засобів оцінюються за... вартістю:

- а) відновною;
- б) залишковою;
- в) ринковою;
- г) балансовою.

27. Річна інвентаризація основних засобів проводиться:

- а) в будь-який час;
- б) не раніше 1 листопада звітного року;
- в) не раніше 1 жовтня звітного року;
- г) не раніше 1 грудня звітного року.

28. Результати проведеної інвентаризації мають бути відображені в обліку протягом:

- а) десяти днів;
- б) семи днів;
- в) трьох днів;
- г) місяця.

29. Методика ревізії-це:

- а) послідовність дій ревізора від виявлення факту порушення до його доведення;
- б) сукупність знань, що допомагають ревізору провести ревізію;
- в) один з напрямків дослідження об'єктивної істини;
- г) сукупність списків і прийомів, що дають можливість провести ревізію системно та в найбільш доцільній послідовності.

30. Аналіз факторів фінансової діяльності проводиться з метою:

- а) визначення фактичних результатів фінансово-господарської діяльності підприємства;
- б) виявлення негативних матеріальних наслідків та дій розпорядника;
- в) визначення балансового прибутку;
- г) виявлення в управлінні "вузьких місць".

31. Сутність зіставлення як способу вивчення фактів дійсності полягає у:

- а) виявленні відмінностей в економічній інформації та облікових регістрах;
- б) виявленні спільних і відмінних фактів, які відображені в економічній інформації та облікових регістрах;
- в) виявленні додаткової інформації про господарські операції;
- г) визначенні законності здійсненої господарської операції.

32. Математичне моделювання в ревізії - це:

- а) системне, цілеспрямоване сприйняття дій посадових і матеріально відповідальних осіб підприємства;
- б) визначення чисельного значення окремих величин, що фігурують в документах і операціях;
- в) логічне описання ревізійних дій на основі знань методики ревізії;
- г) виявлення об'єктивних даних шляхом створення спеціальних умов.

33. До документів в ревізії відносять:

- а) бухгалтерські документи, в яких зареєстровані факти господарського життя;

- б) будь-які письмові відомості, які характеризують господарську операцію;
- в) всі автентичні документи.

34.Перевірка документів хронологічним способом - це:

- а) перевірка документів по окремих напрямках господарської діяльності;
- б) перевірка документів без попереднього їх групування чи систематизації за датами складання;
- в) перевірка певної, вибіркової сукупності документів;
- г) перевірка документів в порядку їх підшивки.

35.Зіставленням називається:

- а) виявлення спільних і відмінних фактів, які відображені в економічній інформації та облікових регістрах;
- б) вивчення фактів господарського життя та виявлення правопорушень;
- в) виявлення і усунення фактів безгосподарності та безвідповідальності, виявлення резервів матеріальних ресурсів, застосування заходів щодо їх використання;
- г) правильної відповіді не запропоновано.

36.Контрольно-ревізійна процедура - це:

- а) контроль за роботою облікового персоналу;
- б) система методичних дій, що застосовується органами контролю управління при здійсненні контрольних функцій;
- в) контроль за достовірністю даних бухгалтерського обліку, звітності підприємства;
- г) схема, що застосовується ревізорами при виявленні винних у зловживаннях посадових осіб.

37.Документальний контроль проводиться шляхом:

- а/ інвентаризації, оглядів, лабораторних аналізів і т. п.;
- б/ контрольного запуску сировини і матеріалів у виробництво;
- в/ перевірки бухгалтерських документів і записів.

2. Фактичний контроль здійснюється при перевірці:

- а/ стану бухгалтерського обліку і звітності;
- б/ наявності товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів, використання сировини;
- в/ фінансового стану підприємства.

38.До основних методичних прийомів фактичного контролю відносять:

- А/ інвентаризацію, дослідження об'єкту, лабораторні аналізи;
- б/ зустрічні перевірки документів;
- в/ прийоми економічного аналізу.

39.Розрахунково-аналітичні методичні прийоми об'єднують:

- а/ прийоми та способи фактичного і документального контролю;
- б/ прийоми економічного аналізу, статистики, економіко-математичні методи;
- в/ методичні прийоми фактичного, документального контролю та економічного аналізу.

40.Встановлення реальності, правильності розробки і застосування норм витрат сировини і матеріалів здійснюють за допомогою такого методичного прийому:

- а/ інвентаризація;
- б/ контрольний запуск сировини і матеріалів у виробництво;
- в/ дослідження об'єкту;
- г/ зустрічна перевірка документа

41. Для перевірки обсягу і вартості виконаних робіт застосовують такий методичний прийом:

- а/ перевірка документів за формою;
- б/ дослідження об'єкту;
- в/ зустрічна перевірка документів;
- г/ контрольний обмір.

42. Для перевірки відповідності якості готової продукції діючим стандартам застосовують такий методичний прийом:

- а/ дослідження об'єкту;
- б/ контрольний обмір;
- в/ інвентаризація;
- г/ лабораторний аналіз.

43. За допомогою якого методичного прийому ревизор може визначити які товарно-матеріальні цінності доцільно піддати контрольній інвентаризації?

- а/ дослідження об'єкту;
- б/ лабораторний аналіз;
- в/ балансовий спосіб;
- г/ зустрічна перевірка.

44. Джерелами інформації документального контролю є:

- а/ фактичні залишки сировини і матеріалів;
- б/ бухгалтерські документи, звітність, планова і нормативна документація;
- в/ кошти на рахунках в банках;
- г/ сума прибутку підприємства.

45. Хронологічна перевірка документів передбачає:

- а/ вивчення документів послідовно по датах, незалежно від змісту зафіксованих господарських операцій;
- б/ вивчення документів за однорідними операціями;
- в/ вивчення документів в довільному порядку;
- г/ перевірку заповнення всіх реквізитів у документах

46. При суцільному способі документального контролю перевіряють:

- а/ найважливіші документи за окремими операціями;
- б/ всі документи за звітний період;
- в/ всі документи за період, який ревізується;
- г/ всі документи за останній місяць.

47. Систематична перевірка документів передбачає їх вивчення:

- а/ послідовно по датах, незалежно від змісту зафіксованих в них господарських операцій;
- б/ за однорідними операціями;
- в/ за спеціально складеною системою;
- г/ в довільній формі

48. Про наявність неправильно оформленого документа свідчить:

- а/ наявність посилань на додатки до основного документа;
- б/ відсутність обов'язкових реквізитів і підписів;
- в/ не підкреслені вільні рядки в первинному документі;
- г/ відсутність печатки.

49. При вивченні бухгалтерських документів, про можливі зловживання можуть свідчити:

- а/ наявність дописок, підчисток, необумовлених виправлень;
- б/ наявність посилань на додатки до основного документа;
- в/ оформлення документа на бланку не типової форми;
- г/ відсутність підпису керівника і печатки.

50. Для підтвердження факту недостачі матеріальних цінностей необхідно провести:

- а/ контрольний запуск сировини і матеріалів у виробництво;
- б/ лабораторний аналіз;
- в/ інвентаризацію;
- г/ оцінку платоспроможності підприємства.

51. Для проведення оцінки фінансового стану підприємства застосовують:

- а/ інвентаризацію;
- б/ зустрічну перевірку документів;
- в/ прийоми економічного аналізу;
- г/ дослідження об'єкта.

52. Для підтвердження достовірності банківської виписки застосовують такий методичний прийом:

- а/ зустрічна перевірка документу;
- б/ дослідження об'єкту;
- в/ інвентаризація;
- г/ балансовий.

53. При ревізії фінансово-господарської діяльності касові операції рекомендують перевіряти:

- а/ вибірково;
- б/ суцільним способом;
- в/ вибірково за окремі місяці;
- г/ вибірково за окремими типовими операціями.

54. Основним методом перевірки зберігання готівки в касі є:

- а/ вибіркова перевірка готівки;
- б/ детальна перевірка касових операцій;
- в/ інвентаризація готівки в касі;
- г/ виведення залишків за касовою книгою і звірка їх із залишками за балансом.

55. Інвентаризацію готівки в касі рекомендується проводити:

- а/ на початку ревізії фінансово-господарської діяльності підприємства;
- б/ в кінці календарного місяця;
- в/ в кінці ревізії фінансово-господарської діяльності підприємства;
- г/ в середині ревізії фінансово-господарської діяльності підприємства.

56. При проведенні інвентаризації готівки в касі останні прибуткові і видаткові касові ордери записують в касову книгу:

- А/ після перерахунку готівки в касі;

б/ після виведення залишку в касовій книзі на момент інвентаризації;
в/ перед початком інвентаризації готівки і виведення залишку в касовій книзі;
г/ будь-коли.

57. Надлишок готівки в касі виявлений при інвентаризації оприбутковується такими документами:

а/ актом інвентаризації каси;
б/ відомістю оприбуткування надлишків;
в/ квитанцію;
г/ прибутковим касовим ордером.

58. Недостача грошових коштів в касі повинна погашатися за рахунок:

а/ державного бюджету;
б/ підприємства;
в/ касира;
г/ ваш варіант.

59. Результат інвентаризації готівки та інших цінностей в касі оформляють:

а/ прибутковим і видатковим касовими ордерами;
б/ актом інвентаризації каси;
в/ довідкою інвентаризації каси;
г/ інвентаризаційною відомістю.

60. Повну матеріальну відповідальність за грошові кошти і цінності в касі несе:

а/ касир;
б/ головний бухгалтер;
в/ керівник і головний бухгалтер;
г/ касир і головний бухгалтер.

61. Видаткові касові ордера дають право на видачу грошей з каси, якщо вони підписані:

а/ головним бухгалтером і касиром;
б/ керівником підприємства і головним бухгалтером;
в/ керівником підприємства і касиром;
г/ керівником підприємства, головним бухгалтером і касиром.

62. За перевищення встановленого ліміту залишку готівки в касі до підприємства можуть бути застосовані такі санкції:

а/ штраф у двократному розмірі сум виявленої понадлімітної готівки за кожен день;
б/ штраф у п'ятикратному розмірі сум виявленої понадлімітної готівки;
в/ штраф в розмірі від 20 до 50 неоподаткованих мінімумів громадян;
г/ ваш варіант.

63. Щоб перевірити як дотримується встановлений ліміт грошових коштів в касі необхідно співставити:

а/ фактичні залишки готівки по касовій книзі з виписками банків;
б/ фактичні залишки готівки по касовій книзі з лімітом;
в/ дані виписок банку з розрахункового рахунку з лімітом.

64. За неоприбуткування або неповне оприбуткування в касу готівки до підприємства застосовують такі штрафні санкції:

а/ штраф в розмірі двократної суми неоприбуткованої готівки;
б/ штраф в розмірі від 20 до 50 неоподаткованих мінімумів доходів громадян;

в/ штраф в розмірі п'ятикратної суми неоприбуткованої готівки;
г/ ваш варіант.

65.Ревізію грошових коштів на розрахунковому рахунку рекомендується проводити:

- а/ суцільним способом;
- б/ вибірково;
- в/ вибірково за окремі місяці;
- г/ вибірково за окремими однорідними операціями

66.Ревізію розрахунків з підзвітними особами рекомендують проводити:

- а/ вибірково;
- б/ суцільним способом;
- в/ вибірково за однорідними операціями;
- г/ залежно від вміння ревізора

67.При інвентаризації встановлено, що до складу основних засобів віднесено об'єкти терміном служби до 1 року. Яке рішення повинен прийняти ревізор?

- а/ в даному випадку немає недоліків і порушень у веденні бухгалтерського обліку;
- б/ донарахувати вартість об'єктів;
- в/ вимагати пояснення у посадових осіб;
- г/ віднести дані об'єкти до МШП.

68.Виявлений факт неправильного нарахування амортизації можна підтвердити:

- а/ актом інвентаризації;
- б/ поясненням головного бухгалтера;
- в/ довідкою;
- г/ випискою з відповідних облікових реєстрів і розрахунків.

69.Відповідальність за правильне і своєчасне проведення інвентаризації несуть:

- а/ керівник підприємства;
- б/ керівник і головний бухгалтер підприємства;
- в/ матеріально-відповідальні особи;
- г/ члени інвентаризаційної комісії.

70.Суцільну інвентаризацію товарно-матеріальних цінностей підприємства проводять обов'язково:

- а/ щомісячно;
- б/ перед складанням квартального звіту;
- в/ перед складанням річного бухгалтерського звіту;
- г/ при зміні головного бухгалтера підприємства.

71.Перевірку складських приміщень, стану зберігання товарно-матеріальних цінностей проводять шляхом:

- а/ документальної перевірки;
- б/ контрольного запуску сировини і матеріалів у виробництво;
- в/ дослідження об'єкту;
- г/ лабораторного аналізу.

72.Перевірку збереження матеріальних ресурсів і відповідності фактичних залишків матеріалів даним бухгалтерського обліку проводять шляхом:

- а/ лабораторного аналізу;
- б/ інвентаризації;

в/ документальної перевірки операції;
г/ зустрічної перевірки.

73. Виявлена в процесі інвентаризації недостача матеріалів понад норми природних втрат повинна бути:

- а/ списана на витрати виробництва;
- б/ списана на фінансові результати;
- в/ відшкодована матеріально відповідальною особою;
- г/ відшкодована бухгалтером, відповідальним за облік матеріалів.

74. Недостачу матеріалів, виявлену при інвентаризації в межах норм природних втрат:

- а/ списують на витрати виробництва;
- б/ списують на фінансові результати;
- в/ відшкодовує матеріально-відповідальна особа;
- г/ відшкодовує бухгалтер, який веде облік матеріалів.

75. Аналітичний облік матеріалів на складі ведуть:

- а/ в картках складського обліку;
- б/ в сальдовій відомості;
- в/ в інвентаризаційних картках;
- г/ в накладній на видачу матеріалів.

76. Перевірку обґрунтованості і доцільності застосування норм витрат матеріалів здійснюють шляхом:

- а/ інвентаризації;
- б/ документальної перевірки;
- в/ зустрічної перевірки;
- г/ контрольного запуску сировини і матеріалів у виробництво.

77. Яке рішення повинен прийняти ревізор при виявленні фактів нестачі великих обсягів матеріалів?

- а/ віднести недостачі на фінансові результати;
- б/ передати матеріали судово-слідчим органам;
- в/ взяти пояснення у матеріально відповідальної особи;
- г/ перерахувати недостачі до бюджету.

78. До малоцінних швидкозношуваних предметів відносять предмети вартістю:

- а/ до 500грн;
- б/ до 200грн;
- в/ яка вказана в наказі про облікову політику підприємства.

79. Перевіряючи правильність нарахування відрядної заробітної плати ревізор вивчає:

- а/ повноту оприбуткування готової продукції;
- б/ правильність застосування норм і розцінок, повноту і правильність обліку виробітку;
- в/ правильність застосування тарифних ставок;
- г/ правильність обліку розрахунків з депонентами.

80. Співставляючи приймально-здавальні накладні і записи в картках складського обліку готової продукції ревізор виявляє:

- а/ правильність ведення обліку готової продукції;
- б/ своєчасність і повноту оприбуткування готової продукції;
- в/ повноту проведення інвентаризації готової продукції.

81.Різниця між фізичною вагою відвантаженої покупцеві продукції і фізичною вагою продукції прийнятої покупцем говорить про(відповідей більше однієї):

- а/ невідповідність оцінки якості продукції при відвантаженні і прийомі;
- б/ відсутність контролю за відвантаженням продукції;
- в/ втрати продукції в дорозі чи несправність ваговимірювальних приладів;
- г/ застосування скидок на ціну продукції.

82.Для перевірки відповідності фактичних залишків готової продукції на складі даним бухгалтерського обліку застосовують такий методичний прийом:

- а/ контрольний запуск сировини і матеріалів у виробництво;
- б/ інвентаризація;
- в/ лабораторний аналіз;
- г/ зустрічна перевірка документів

83.В процесі ревізії фінансового стану підприємства застосовують такі методичні прийоми:

- а/ фактичного контролю;
- б/ документального контролю;
- в/ розрахунково-аналітичні;
- г/ інвентаризація.

84.Контрольний обмір обсягів виконаних робіт проводить:

- а/ ревізор самостійно;
- б/ вся ревізійна бригада;
- в/ комісія з залученням спеціалістів по будівництву.

85.Контрольний обмір обсягів виконаних робіт проводять:

- а/ по всіх будівельних об'єктах, як закінчених так і не закінчених;
- б/ тільки по закінчених об'єктах;
- в/ тільки по незакінчених об'єктах;
- г/ тільки по об'єктах, які викликають сумнів у реальності витрачених матеріалів.

86.Відповідає за достовірність і своєчасність ведення податкового обліку:

- а/ платник податку;
- б/ ревізор;
- в/ державна податкова адміністрація.

87.За організацію бухгалтерського обліку на підприємстві несе відповідальність:

- а/ керівник;
- б/ головний бухгалтер;
- в/ ревізор;
- г/ касир.

88.Під інвентаризацією розуміють перевірку наявності та стану об'єкту контролю, яка здійснюється шляхом спостереження, вимірювання, реєстрації та порівняння отриманих даних

- а)так
- б)ні

89.Метою проведення інвентаризації в ході ревізії є здійснення контролю за наявністю та станом об'єктів, а також достовірністю бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

- а)ні

б)так

в)ваш варіант відповіді

90.За характером проведення інвентаризації поділяються на

а)заплановані,необхідні та контрольні

б)планові , позапланові

в)внутрішні, зовнішні

91.Під розуміють перевірку наявності та стану об'єкту контролю, яка здійснюється шляхом спостереження, вимірювання, реєстрації та порівняння отриманих даних

Вставити пропущене слово

а)спостереженням

б)інвентаризацією

в)анкетуванням

г)контролем

92.Інвентаризація в ході ревізії має вибірковий характер і може застосовуватись лише при документальному виявленні фактів неповного оприбуткування або неповного списання активів підприємства, а також при наявності певних сумнівів щодо розмірів зобов'язань, перевірка яких проводиться шляхом зовнішньої зустрічної перевірки

а)так

б)ні

93.Метою проведення інвентаризації в ході ревізії є здійснення за наявністю та станом об'єктів, а також достовірністю бухгалтерського обліку та фінансової звітності

Вставити пропущене слово

а)обліку

б)контролю

в)аудиту

г)тематичної перевірки

94. Результативна характеристика сутності процесу контролю покликана відповісти на запитання:

- а) що відбувається в процесі контролю?
- б) ким і в якому порядку виконується?
- в) як здійснюється?
- г) з якою метою проводиться?

95. Обстеження, спостереження, збір, обробка та оцінка інформації відбувається на:

- а) організаційно-підготовчій стадії контролю;
- б) технологічній стадії контролю;
- в) результативній стадії контролю;

г) інспекційній стадії контролю

96. Перевірка об'єктів шляхом огляду, обміру, зважування або перерахунку проводиться під час:

- а) слідства (розслідування);
- б) інвентаризації;
- в) службового розслідування;
- г) ревізії.

97. Виявити якість готової продукції можна шляхом:

- а) огляду;
- б) перевірки обсягу виконаних робіт;
- в) лабораторного аналізу;
- г) дегустації.

98. Перевірка доброякісності документування проводиться шляхом:

- а) арифметичної перевірки;
- б) зустрічної перевірки;
- в) контрольного порівняння;
- г) формальної перевірки.

99. Перевірити здійснені господарські операції з точки зору їх відповідності інструкціям, стандартам тощо можна шляхом:

- а) взаємного контролю;
- б) контрольного придбання;
- в) обстеження;
- г) нормативно-правової перевірки

100. При взаємній перевірці перевіряють:

- а) однакові за своїм характером документи та облікові дані;
- б) різні документи, що відображають взаємопов'язані господарські операції;
- в) правильність здійснених виправлень в документах;
- г) достовірність відображених в документах господарських операцій.

101. Проведення огляду дозволяє:

- а) виявити протиріччя в документах;
- б) зібрати речові докази злочинних дій;
- в) встановити стан діяльності підприємства в цілому;
- г) виявити факти порушення правил торгівлі.

102. До прийомів перевірки окремого документу належать:

- а) формальна перевірка, зустрічна перевірка, арифметична перевірка;
- б) формальна перевірка, взаємний контроль, нормативно-правова перевірка;
- в) формальна перевірка, арифметична перевірка, нормативно-правова перевірка.

103. Відновлення кількісно-сумового обліку є:

- а) прийомом перевірки документів, що відображають рух однорідних цінностей;
- б) прийомом перевірки окремого документу;
- в) прийомом перевірки декількох документів, які відображають одну й ту ж або взаємопов'язані операції;
- г) прийомом фактичного контролю.

104. Який з прийомів перевірки окремого документу здійснюється шляхом перерахунку результатів, таксування, загальних підсумків, узгодження нарахувань і утримань (знижок):

- а) формальна перевірка;
- б) зустрічна перевірка;
- в) арифметична перевірка;
- г) нормативно-правова перевірка.

105. За допомогою якого прийому документального контролю можна виявити такі зловживання, за яких двосторонні операції отримують різне відображення у кожній із сторін:

- а) формальної перевірки;
- б) зустрічної перевірки;
- в) нормативно-правової перевірки;
- г) взаємної перевірки.

106. Який прийом документального контролю застосовується ревізором в тому випадку, коли він має дані про розкрадання ТМЦ, а при проведенні інвентаризації розбіжностей не виявлено:

- а) зустрічна перевірка;
- б) нормативно-правова перевірка;
- в) контрольне порівняння;
- г) хронологічна перевірка.

107. Для якого з прийомів фактичного контролю не обов'язковий принцип раптовості:

- а) огляд;
- б) експертна оцінка;
- в) дослідження операцій на місці;
- г) обстеження.

108. Які із зазначених нижче прийомів застосовуються при проведенні фактичного контролю:

- а) контрольний обмір виконаних робіт та експертна оцінка;
- б) обстеження та відновлення кількісно-сумового обліку;
- в) перевірка виконання прийнятих рішень та хронологічна перевірка руху цінностей;
- г) контрольне придбання та хронологічна перевірка руху цінностей.

109. Який документ складається при виявленні в ході огляду (прийом фактичного контролю) доказів, які свідчать про зловживання:

- а)наказ;
- б) акт;
- в)розпорядження;
- г)довідка.

110. Який із прийомів фактичного контролю здійснюється на початку ревізії та є першим етапом перевірки безпосередньо на місці:

- а)огляд;
- б)експертна оцінка;
- в)дослідження операцій на місці;
- г)обстеження.

111. Який прийом фактичного контролю здійснюється спеціалістами різних галузей знань за дорученням ревізора:

- а)контрольне приймання продукції за якістю і кількістю;
- б)перевірка виконання прийнятих рішень;
- в)експертна оцінка;
- г)отримання письмових пояснень і довідок.

112.Контроль, який проводиться після здійснення господарських операцій і має на меті встановлення їх правильності та законності називають:

- а)фактичним;
- б) громадським;
- в)аудиторським;
- г)наступним.

113.Термін проведення ревізії на підприємстві не може перевищувати:

- а)15 діб;
- б)25 діб;
- в)30 діб;
- г)60 діб.

114.Зустрічна перевірка проводиться з дня видачі наказу на її проведення протягом:

- а)3 діб;
- б) 7 діб;
- в)10 діб;
- г)30 діб.

Перелік тем рефератів з курсу «Фінансово-господарський контроль»

- 1.Організаційна структура контролю.
1. Поняття і суть державного фінансового контролю.
2. Сутність фінансово-господарського контролю.
3. Організаційні форми і види фінансово-господарського контролю .
4. Внутрішньогосподарський (внутрішній) контроль і його функції .
5. Господарський контроль і його роль у системі управління.
6. Предмет, об'єкти та методи господарського контролю.
7. Класифікація контролю та його критична оцінка.
8. Господарський контрольна сучасному етапі.

9. Перевірка господарської діяльності підприємств: проблеми та шляхи удосконалення.
10. Система державного фінансового контролю та шляхи її реформування.
11. Основні етапи розвитку системи державного фінансового контролю в Україні.
12. Види, форми і методи контролю, їх класифікація і характеристика.
13. Організація господарського контролю на підприємствах.
14. Особливості господарського контролю з використанням комп'ютерної техніки.
15. Внутрішньогосподарський контроль: стан та шляхи удосконалення.
16. Об'єкти і суб'єкти внутрішньогосподарського контролю.
17. Методика внутрішньогосподарського контролю та оцінка її ефективності.
18. Достовірність показників фінансової звітності.
19. Вплив інфляційних процесів на достовірність і реальність показників фінансової звітності.
20. Ревізія у системі фінансово-господарського контролю .
21. Послідовність підготовки до ревізії та організація ревізійного процесу.
22. Інвентаризація як один із методів контролю, її види і роль при здійсненні контролю за роботою матеріально відповідальних осіб.
23. Застосування ЕОМ у процесі ревізій фінансово-господарської діяльності підприємств.
24. Визначення достовірності показників фінансової звітності під час проведення ревізії.
25. Події після дати складання Балансу та їх урахування в господарській діяльності підприємств.
26. Сутність ревізії господарської діяльності та її об'єкти.
27. Особливості комплексної ревізії та поліпшення методики її проведення.
28. Удосконалення методичних прийомів проведення ревізії.
29. Особливості ревізій у комп'ютерному середовищі.
30. Роль інвентаризації у забезпеченні збереження майна .
31. Організаційні процеси проведення інвентаризацій.

Перелік контрольних питань для складання іспиту

1. Система державного фінансового контролю та шляхи її реформування.
2. Особливості ДФК в країнах СНД.
3. Господарський контроль і його роль у системі управління.
4. Предмет, об'єкти та методи господарського контролю.
5. Класифікація контролю та його критична оцінка.
6. Господарський контроль на сучасному етапі.
7. Перевірка господарської діяльності підприємств: проблеми та шляхи удосконалення.
8. Організація господарського контролю на підприємствах.
9. Особливості господарського контролю з використанням комп'ютерної техніки.
10. Внутрішньогосподарський контроль: стан та шляхи удосконалення.
11. Об'єкти і суб'єкти внутрішньогосподарського контролю.
12. Методика внутрішньогосподарського контролю та оцінка її ефективності.
13. Достовірність показників фінансової звітності.

14. Вплив інфляційних процесів на достовірність і реальність показників фінансової звітності.
15. Визначення достовірності показників фінансової звітності під час проведення ревізії.
16. Події після дати складання Балансу та їх урахування в господарській діяльності підприємств.
17. Сутність ревізії господарської діяльності та її об'єкти.
18. Особливості комплексної ревізії та поліпшення методики її проведення.
19. Удосконалення методичних прийомів проведення ревізії.
20. Особливості ревізій у комп'ютерному середовищі.
21. Роль інвентаризації у забезпеченні збереження майна .
22. Організаційні процеси проведення інвентаризацій.

ГЛОСАРІЙ

Акт ревізії (перевірки) - службовий двосторонній документ, який підтверджує факт проведення комплексної, фінансової чи тематичної ревізії (перевірки), відображає її результати стосовно наслідків окремих фінансово-господарських операцій чи діяльності підприємства в цілому і є носієм доказової інформації про виявлені й систематизовані за економічною однорідністю недоліки в господарюванні і порушення законів та інших нормативно-правових актів.

Аудиторський (недержавний) фінансовий контроль - контроль, що його здійснюють незалежні аудитори або аудиторські фірми, які уповноважені суб'єктами господарювання на його проведення. Аудит може проводитися як за ініціативою суб'єкта господарювання, так і за рішенням органу державної влади.

Банк - юридична особа, яка має виключне право на підставі ліцензії Національного банку України здійснювати у сукупності такі операції: залучення до вкладів коштів фізичних і юридичних осіб та розміщення цих коштів від свого імені, на власних умовах та на власний ризик, відкриття і ведення банківських рахунків фізичних та юридичних осіб.

Банківська діяльність - набір посередницьких операцій на грошовому ринку, який виконують спеціальні інститути (банки) як виключну діяльність на підставі закону та під особливим наглядом держави; являє собою залучення до вкладів грошових коштів фізичних і юридичних осіб та розміщення цих коштів від свого імені, на власних умовах та на власний ризик, відкриття і ведення банківських рахунків фізичних та юридичних осіб.

Банківське законодавство - система всіх упорядкованих певним чином нормативно-правових актів, що регулюють відносини у сфері банківської діяльності.

Банківське регулювання - розробка та видання уповноваженими органами на основі законів нормативно-правових актів, що регламентують види і способи банківської діяльності.

Бюджет - план формування та використання фінансових ресурсів для забезпечення виконання завдань і функцій, які здійснюються органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим та органами місцевого самоврядування протягом бюджетного періоду.

Бюджетна класифікація - єдине систематизоване згрупування доходів, видатків (у тому числі кредитування за вирахуванням погашення) та фінансування бюджету за ознаками економічної сутності, функціональної діяльності, організаційного устрою та іншими ознаками відповідно до законодавства України та міжнародних стандартів.

Бюджетна політика - діяльність органів державної влади щодо формування бюджету держави, його збалансування, розподілу й перерозподілу бюджетних ресурсів та забезпечення всеохоплюючого контролю за їх використанням.

Бюджетна система України - врегульована нормами права сукупність державного бюджету та місцевих бюджетів, що побудована з урахуванням економічних відносин, державного й адміністративно-територіального устрою.

Бюджетне асигнування - повноваження, надане розпорядникові бюджетних коштів відповідно до бюджетного призначення взяти бюджетне зобов'язання та здійснити платежі з конкретною метою у процесі виконання бюджету

Бюджетне зобов'язання- будь-яке здійснене відповідно до бюджетного асигнування розміщення замовлення, укладення договору, придбання товару, послуги чи проведення інших аналогічних операцій протягом бюджетного періоду, згідно з якими необхідно здійснити платежі протягом цього періоду або у майбутньому.

Бюджетне планування - централізований розподіл та перерозподіл внутрішнього валового продукту та національного доходу за всіма ланками бюджетної системи України та за всіма видами фінансових планів, включаючи кошториси бюджетних установ, що здійснюються на основі чинного законодавства про бюджет та державних програм економічного і соціального розвитку держави. Бюджетне право України - сукупність фінансово-правових норм, що регулюють фінансові відносини, які виникають у зв'язку з бюджетною діяльністю, тобто утворенням, розподілом та використанням коштів державного та місцевих бюджетів.

Бюджетне призначення-повноваження, надане головному розпорядникові бюджетних коштів бюджетним кодексом, Законом про Державний бюджет України або рішенням про місцевий бюджет, що має кількісні та часові обмеження та дозволяє надавати бюджетні асигнування.

Бюджетний запит- документ, підготовлений розпорядником бюджетних коштів, що містить пропозиції з відповідними обґрунтуваннями щодо обсягу бюджетних коштів, необхідних для його діяльності на наступний бюджетний період.

Бюджетний період - період дії акта про бюджет, затвердженого представницьким органом.

Бюджетний процес - сукупність дій уповноважених на підставі норм бюджетного права органів державної влади та місцевого самоврядування зі складання, розгляду, затвердження і виконання бюджету, а також зі складання, розгляду і затвердження звіту про його виконання.

Бюджетний розпис - оперативний план виконання державного бюджету, на підставі якого відкриваються асигнування, перераховуються кошти місцевим бюджетам, розпорядникам коштів; зараховуються кошти на реєстраційні рахунки в установах казначейства, тобто здійснюється весь процес перерахування коштів та фінансування витрат шляхом оплати рахунків, що супроводжується всебічним фінансовим контролем.

Бюджетний устрій України - визначена правовими нормами система бюджетів України, розмежування доходів і видатків між ними, повноваження органів законодавчої та виконавчої влади у сфері бюджету.

Бюджетний цикл - проміжок часу, що охоплює діяльність органів державної влади й місцевого самоврядування починаючи з розробки й складання проекту акта про бюджет, його розгляд і затвердження, виконання та складання, розгляд і затвердження звітності про виконання відповідного бюджету.

Бюджетні повноваження - права та обов'язки органів державної влади і місцевого самоврядування у галузі бюджетної діяльності, що визначаються Бюджетним кодексом України, щорічними законами про Державний бюджет, Законом України "Про місцеве самоврядування в Україні", іншими законами, рішеннями місцевих рад та локальними актами.

Валюта України - грошові знаки у вигляді банкнотів, казначейських білетів, монет та в інших формах, що перебувають в обігу та є законним платіжним засобом на території України.

Валютна політика - сукупність заходів, що здійснюються у сфері міжнародних економічних відносин відповідно до поточних та стратегічних цілей економічної політики країни.

Валютна система - державно-правова форма організації міжнародних валютних (грошових) відносин держав.

Валютне регулювання - діяльність держави та уповноважених нею органів, спрямована на регламентацію міжнародних розрахунків та порядок здійснення операцій з валютними цінностями.

Валютні операції - певні банківські та фінансові операції, пов'язані з переходом права власності на валютні цінності.

Валютні цінності - іноземна валюта, платіжні документи та фордові цінності в іноземній валюті, дорогоцінні метали та дорогоцінне каміння, за винятком ювелірних та побутових виробів.

Відомчий фінансовий контроль - контроль, який здійснюють конкретні контрольно-ревізійні управління (відділи, групи) міністерств, відомств, державних комітетів та інших органів державного управління. Спрямований на забезпечення законності та фінансової дисципліни як підпорядкованими підприємствами, установами, організаціями, так і всередині самого відомства.

Внутрішньогосподарський фінансовий контроль - контроль, що здійснюється економічними службами підприємств, установ, організацій (бухгалтеріями, фінансовими відділами, службами фінансового менеджменту та внутрішнього аудиту, відділами планування тощо) та супроводжує повсякденну фінансово-господарську діяльність

Готівкові розрахунки - платежі готівкою підприємств, підприємців і фізичних осіб між собою за реалізовану продукцію (товари, виконані роботи, надані послуги) і за операціями, які безпосередньо не пов'язані з реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг) та іншого майна.

Грошово-кредитна політика - визначена сукупність заходів у сфері грошового обігу та кредиту, що спрямовані на забезпечення стабільності національної валюти, стримування інфляційних процесів в економіці країни, регулювання економічного зростання, забезпечення зайнятості населення та вирівнювання платіжного балансу країни.

Державний фінансовий контроль - контроль, що його здійснюють органи державної влади, в першу чергу законодавчої й виконавчої. Спрямований на об'єкти, що підлягають контролю незалежно від їх відомчого підпорядкування.

Договір банківського рахунку - складна правова категорія, яка передбачає публічний обов'язок клієнта зберігати кошти на рахунку в банківській установі; двостороннє зобов'язання банку і клієнта на умовах консенсуальності та платності.

Закон про Державний бюджет України - закон, який затверджує повноваження органам державної влади здійснювати виконання Державного бюджету України протягом бюджетного періоду.

Зведений бюджет - сукупність показників бюджетів, що використовуються для аналізу та прогнозування економічного й соціального розвитку держави. Зведений бюджет не затверджується.

Іноземна валюта - іноземні грошові знаки у вигляді банкнотів, казначейських білетів, монет, що перебувають в обігу та є законним платіжним засобом на території відповідної іноземної держави.

Кошик доходів бюджетів місцевого самоврядування - сукупність податків і зборів (обов'язкових платежів), що закріплені Бюджетним кодексом України на постійній основі за бюджетами місцевого самоврядування та враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів.

Лімітування витрат - обмеження витрачання коштів, передбачених окремими статтями бюджетної класифікації.

Метод владних приписів - основний метод фінансово-правового регулювання, що становить органічно цілісну систему безперервного впливу на учасників фінансово-правових відносин з метою реалізації ними своїх функцій.

Міжбюджетні відносини - відносини між державою, Автономною Республікою Крим та місцевим самоврядуванням щодо забезпечення відповідних бюджетів фінансовими ресурсами, необхідними для виконання функцій, передбачених Конституцією та законами України.

Міжбюджетні трансферти - кошти, які безоплатно і безповоротно передаються з одного бюджету до іншого. Вони поділяються на: дотацію вирівнювання; субвенцію; кошти, що передаються до Державного бюджету України та місцевих бюджетів з інших місцевих бюджетів; інші дотації.

Наука фінансового права - сукупність теоретичних понять, тлумачень і уявлень про чинне фінансове право, його предмет і метод, правові підгалузі та інститути, що входять до його складу.

Об'єкти фінансових правовідносин - фонди коштів, які формуються, розподіляються та використовуються внаслідок реалізації суб'єктивних прав та юридичних обов'язків учасників фінансових відносин.

Обіг готівки - обіг законних платіжних засобів (банкнот та розмінної монети) у формі готівки, які обслуговують потреби економіки країни.

Платіжна система - платіжна організація, члени платіжної системи та сукупність відносин, що виникають між ними при переказуванні грошей.

Платіжні документи та інші цінні папери - акції, облігації, купони до них, векселі (тратти), боргові розписки, акредитиви, чеки, банківські накази, депозитні сертифікати, інші фінансові та банківські документи, виражені в національній чи іноземній валюті або банківських металах.

Податкова політика - діяльність держави у сфері встановлення і стягнення податків, головними критеріями якої є економічна ефективність і соціальна справедливість.

Податкова система - це сукупність встановлених у країні податків, зборів та обов'язкових платежів, які взаємопов'язані, органічно доповнюють один одного та мають різну спрямованість.

Податкове законодавство - система законодавчих актів, що містить правові норми, які встановлюють правила поведінки сторін у податковій сфері суспільних відносин.

Податкове право як фінансово-правовий інститут - сукупність норм, що регулюють суспільні відносини у сфері справляння податків та обов'язкових платежів до бюджетів та державних цільових фондів, встановлюючи при цьому права, обов'язки та відповідальність сторін.

Податкові правовідносини - відносини, що виникають на підставі податкових норм, які встановлюють, змінюють чи відміняють податкові платежі, та у зв'язку з юридичними фактами, учасники яких наділені суб'єктивними правами та несуть юридичні обов'язки, пов'язані зі сплатою податків та зборів до бюджетів і цільових фондів та поданням податкової звітності.

Податок - встановлений законом для досягнення загальнодержавних або місцевого значення цілей обов'язковий індивідуально безоплатний грошовий платіж, який вноситься юридичними та фізичними особами у державний чи місцевий бюджет за наявності матеріальних передумов (доходу, прибутку чи майна) у чітко визначені строки та у передбачених законодавством розмірах і не призначений для конкретних витрат.

Ревізія - метод документального контролю за фінансово-господарською діяльністю підприємства, установи, організації з додержанням законодавства з фінансових питань, достовірності обліку і звітності, способу документального викриття недостач, розтрат, привласнень та крадіжок коштів і матеріальних цінностей, запобігання фінансовим зловживанням.

Розпорядники бюджетних коштів - бюджетні установи в особі їх керівників, уповноважені на отримання бюджетних асигнувань, взяття бюджетних зобов'язань та здійснення видатків з бюджету.

Суб'єкти фінансових правовідносин - юридичні та фізичні особи, які можуть бути носіями суб'єктивних юридичних прав та обов'язків.

Суб'єкти фінансового права - юридичні та фізичні особи, які мають правосуб'єктність, тобто правоздатність й дієздатність у сфері фінансових відносин.

Фінанси - сукупність відносин, що мають розподільчий характер і опосередковуються через доходи й видатки громадян та юридичних осіб - суб'єктів господарської діяльності, фінансово-кредитних установ, держави, міжнародних фінансових організацій тощо.

Фінанси держави - економічні відносини з мобілізації, розподілу й витрачанням централізованих і децентралізованих фондів коштів держави та органів місцевої влади й місцевого самоврядування; підприємств, установ й організацій і громадян - суб'єктів підприємницької діяльності для забезпечення розширеного відтворення та соціально-культурних потреб.

Фінансова діяльність держави - планована діяльність у сфері мобілізації, розподілу й використання централізованих і децентралізованих фондів коштів з метою виконання завдань і функцій держави.

Фінансова система - 1) сукупність фінансових інститутів, кожний з яких сприяє утворенню та використанню відповідних централізованих та децентралізованих фондів коштів для здійснення фінансової діяльності держави; 2) сукупність органів державної влади та місцевого самоврядування, які здійснюють в межах своєї компетенції керівництво фінансовою діяльністю держави та підприємств, установ, організацій, що беруть у ній участь.

Фінансове законодавство - галузь законодавства, що є сукупністю законів та інших нормативно-правових актів, у яких фінансово-правові норми мають своє зовнішнє вираження і становлять джерело фінансового права.

Фінансове право - публічна галузь права, яка містить сукупність юридичних норм, що регулюють суспільні відносини, які виникають у процесі створення, розподілу й використання фондів коштів (фінансових ресурсів) держави та органів місцевого самоврядування, необхідних для реалізації їх завдань та функцій.

Фінансовий контроль - цілеспрямована діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності, спрямована на додержання законності, фінансової дисципліни і раціональності у

забезпеченні реалізації фінансової діяльності держави та ефективного соціально-економічного розвитку всіх суб'єктів фінансових відносин.

Фінансові правовідносини - врегульовані фінансово-правовими нормами суспільні відносини, учасники яких виступають як носії юридичних прав та обов'язків у сфері мобілізації, розподілу й витрачання централізованих та децентралізованих фондів коштів.

Фінансово-правова норма - писане, встановлене державою в суворо визначеному порядку і формі і забезпечене заходами державного примусу, виражене у категоричній формі правило поведінки суб'єктів фінансово-правових відносин, що виникають з приводу мобілізації, розподілу й використання централізованих та децентралізованих фондів коштів, яке закріплює права та обов'язки їх учасників.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Положення про Головне контрольно – ревізійне управління України. Указ Президента України. Затв. 28.11. 2000р. № 1265/ 2000 // Довідник працівника державної контрольно – ревізійної служби. Том 1. – К.: ДІА, 2001. – с. 55-61
2. Про заходи підвищення ефективності контрольно – ревізійної роботи. Указ Президента України. Затв. 27.08. 2000 р. № 1031 / 2000 // Довідник працівника державно – контрольної служби. Том 1. – К.: ДІА, 2001. – С.53-55.
3. Кодекс законів про працю України від 10.12.71 № 50 (зі змінами т доповненнями) // Довідник працівника державної контрольно ревізійної служби. Том 1. - К.: ДІА, 2001. - С. 20-24.
4. Цивільний кодекс Української РСР. Цивільний процесуальний кодекс України // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. 1999.-№ 1.-264с.
5. Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні. Закон України від 26.01.93 р. № 2939-ХП // Довідник працівника державної контрольно-ревізійної служби. Том 1. - К.: ДІА, 2001. - С. 7-15.
6. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю. Закон України від 30.06.93 р. № 3341-ХІІ /У Довідник працівника державної контрольно-ревізійної служби. Том 1. - К.: ДІА. 2001. -С. 180-181.
7. Положення про відомчий контроль у системі міністерств, інших центральних органів виконавчої влади за фінансово-господарською діяльністю підприємств, установ і організацій, що належать до сфери їх управління: Затв. постановою Кабміну України 10.07.98 р. № 1053 /У Довідник працівника державної контрольно-ревізійної служби. Том 1.-К.: ДІА, 2001.-С. 161-163.
8. Белуха Н. Т. Контроль и ревизия в отраслях народного хозяйства Учебник. - М.: Финансы и статистика, 1992. - 368 с.
9. Білуха М. Т. Теорія фінансово-господарського контролю і аудиту. -К.: ПП «Влад і Влада». 1996. - 320 с.
10. Бутинець Ф.Ф., Бондар В.П., Виговська Н.Г., Петренко Н.І. Контроль і ревізія: Підручник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності «Облік і аудит» / За редакцією проф. Ф.Ф. Бутинця. – 4-е вид., доп. І перероб. – Житомир:ПП «Рута», 2006. – 560 с.
11. Голов С. Ф., Єфіменко В. І. Фінансовий та управлінський облік: - К.: ТОВ «Автоінтерсервіс», 1996. - 544 с.

12. Дікань Л.В. Контроль і ревізія: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 245 с.
13. Жила В. Т. Ревізія та аудит: Навчальний посібник. - К.: МАУП. 1998 -96 с.
14. Калюга Є. В. Контроль за правильністю відображення в бухгалтерському та податковому обліку операцій з давальницькою сировиною // Вісник податкової служби України. - 2000. - № 31. - С. 54-60.
15. Калюга Є. В. Контроль за правильністю відображення операцій зі спільної діяльності в бухгалтерському та податковому обліку // Вісник податкової служби України. - 2000. - № 30. - С. 60-63.
16. Максименко Г. Д. Внутриведомственный контроль. - М.: Финансы и статистика, 1981. - 172 с.
17. Сопко В. В. и др. Организация контроля и учета в объединениях. - К.: Техніка, 1984.- 199 с.
18. Стрельников Р.М., Свiрiдов Т.В. Контроль і ревізія. Практикум: Навч.посiбник. – К.: Центр учбової літератури, 2007 – 336 с.
19. Суйц В. П. Внутрипроизводственный контроль. - М.: Финансы и статистика, 1987. - 127 с.
20. Романів Є.М., Хом'як Р.Л., Мороз А.С., Корягін М. В., та інші. Навчальний посібник. Нормативно-практичні матеріали. — 3-е вид., перероб. і доп. – Львів: Національний університет «Львівська політехніка» Інститут післядипломної освіти, «Інтелект-Захід», 2004. – 328 с.
21. Усач Б.Ф.Контроль і ревізія.Підручник 6-те вид., стер. - К.: Знання-Прес, 2005. - 253 с. - (Вища освіта ХХІ століття).
22. Ураков Д. У. Учет затрат по сферам деятельности. - М: Финансы и статистика, 1991. - 176 с.
23. Хан Д. Планирование и контроль: концепция контроллинга / Пер. с нем.; Под ред. и с предисл. А. А. Турчака, Л. Г. Головача, М. Л. Лукашевича. - М.: Финансы и статистика, 1997. - 800 с.